
ÅRSRAPPORT
2009

ORKLAKONSERVERNET

Orkla har virksomhet innen merkevarer, aluminiumløsninger, fornybar energi, materialer og finansielle investeringer. Konsernets omsetning er på cirka 56 mrd. kroner og antall ansatte er 30.000. Orkla har virksomheter i cirka 40 land.

¹ Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

HOVEDTALL ¹	2009	2008	2007	2006	2005
Driftsinntekter (mill. kroner)	56.228	65.579	63.867	52.683	55.304
EBITA ² (mill. kroner)	2.448	4.240	5.112	5.084	4.805
EBITA-margin ² (%)	4,4	6,5	8,0	9,7	8,7
Ordinært resultat før skattekostnad (mill. kroner)	1.071	-2.015	10.059	8.525	7.206
Resultat pr. aksje utvannet (kroner)	2,5	-2,8	8,1	10,9	5,6
Avkastning på anvendt kapital, industrielle aktiviteter ³ (%)	5,2	9,4	11,5	13,0	11,4
Avkastning Aksjeporteføljen (%)	39,0	-45,3	16,2	27,4	38,4
Egenkapitalandel (%)	51,7	47,7	58,3	60,4	50,8

¹ Historiske tall i perioden 2005-2007

² Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

³ Se definisjon side 123.

INNHold

INNLEDNING

Konsernsjefen har ordet	4
Styret i Orkla	6
Styrets årsberetning	8
Konsernledelsen	22

ORKLAS FORRETNINGSOMRÅDER

Orkla Brands	24
Orkla Aluminium Solutions	28
Orkla Materials	32
Orkla Associates	36
Orkla Financial Investments	40
Temaartikkel: Sapa	44

VERDISKAPNING I ORKLA

HMS- og bærekraftsrapporter	49
Orklas HR-filosofi	50
Aksjeinformasjon	52
Underliggende verdiskapning	56
Substansverdier	58
Risikofaktorer	60
Eierstyring og selskapsledelse	63

HOVEDMÅL OG NØKKELVERDIER

Orklas hovedmål er: *Utvikle mennesker - skape verdier*. Vi bygger vår virksomhet på felles verdier og holdninger, som skal gi oss bedre konkurransekraft og sterkere organisasjoner enn de vi sammenligner oss med.

LANGSIKTIGHET

- Vi skaper lønnsom vekst
- Vi utvikler kjernekompetanse
- Vi skal være til nytte for forretningsforbindelser, ansatte, eiere og samfunn

ENGASJEMENT

- Vi lever av å tilfredsstille våre kunders behov bedre enn konkurrentene
- Vi brenner for innovasjon i alle deler av verdikjeden
- Vi skaper glød gjennom samarbeid og åpenhet

GRUNDIGHET

- Vi utnytter forretningsmulighetene
- Vi fokuserer på de avgjørende spørsmål for virksomheten
- Vi sikrer høy kvalitet i beslutninger og gjennomføring

ÅRSREGNSKAP 2009

Resultatregnskap og totalresultat	69	Erklæring fra styret	121
Balanse	70	Revisors beretning	122
Kontantstrøm	71	Uttalelse fra bedriftsforsamlingen	122
Egenkapital	72	Historiske nøkkeltall	123
Regnskapsprinsipper	73	Virksomhetsoversikt	124
Noter	78	Organisasjon	128
Regnskap for Orkla ASA	115	Styrende organer og tillitsvalgte	129
Noter for Orkla ASA	116		

STYRKET POSISJON GJENNOM ET KREVENDE ÅR

2009 ble et utfordrende år hvor inngangen var preget av finanskrise, fallende økonomisk aktivitet og resesjon i USA og Europa. Omfattende og koordinerte tiltak fra myndigheter verden over, bidro til å stabilisere det finansielle systemet. I tillegg er økte offentlige budsjetter benyttet til å stimulere aktiviteten i mange land.

Orklas forretningsområder er i ulik grad påvirket av de historisk svake konjunkturer. Orkla Brands og Jotun har oppnådd sine beste resultater

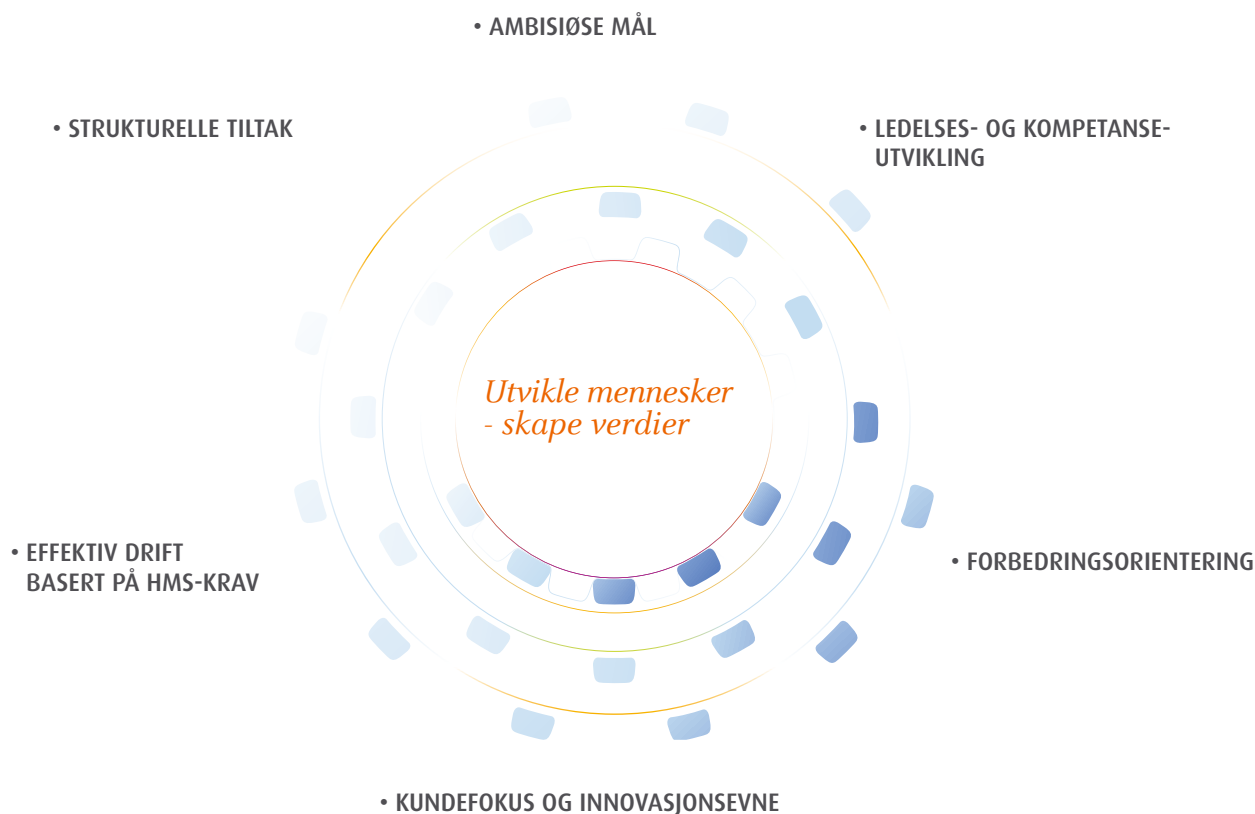
noensinne i 2009, mens spesielt Sapa og Elkem har erfart meget svake markeder.

Omfattende tiltaksplaner for å sikre konsernets langsiktige styringsfart ble iverksatt høsten 2008. Tiltakene gjennom 2009 har omfattet effektiviseringsprogrammer, restrukturering, men også nedleggelse av flere fabrikker. Kostnadsposisjonene er forbedret, men tiltakene har også medført en nedbemanning gjennom de siste to årene på cirka 4.500 personer. Dette

har vært krevende prosesser som har stilt store krav til både ansatte og ledere.

Kontantstrøm fra driften og annen kapitalfrigjøring har vært høyt prioriterte områder i 2009. Alle forretningsområdene har bidratt til at kontantstrøm fra driften økte til 5,8 mrd. kroner, som er 3,3 mrd. kroner bedre enn i fjor. I tillegg er det frigjort kapital gjennom netto salg av porteføljeaksjer og salg av hjemfallsbelagte vannkraftaktiva. Samlet sett har dette bidratt til å styrke konsernets finansielle stilling,

ORKLAS VERDIDRIVERE

samtidig som det også har muliggjort strategiske oppkjøp innen aluminium-profiler i USA og deltagelse i emisjon i REC.

Det er usikkerhet knyttet til den videre konjunkturutviklingen. I Orkla er vi imidlertid mest opptatt av å utnytte og tilpasse oss de markedsforhold vi faktisk møter, fremfor å lage prognoser som peker i ulike retninger.

Orkla har en langsiktig industriell utviklingsagenda. God drift er kjernen i Orklas arbeid. Strategi blir vesentlig enklere når driften – fra kunde via innovasjon til materialflyt – presterer på et høyt nivå. Der driften er utilfredsstillende blir de strategiske alternativene færre og mindre verdiskapende.

Orklas fem forretningsområder er inne i en dynamisk utvikling. Vi har som mål å fortsette de siste årenes vekststrategi. Vi ser for oss videre investeringer i Norden og internasjonalt. Samtidig er det behov for løpende produktivitetsforbedring og restrukturering.

Orkla Brands har sterke posisjoner i Norden. Vi ønsker i tillegg å utvikle konsernets selskaper i Russland, Baltikum og India. Orkla Brands følger en klassisk merkevarestrategi med vekt på innovasjon og markedsledende merker bygget på forbrukerinnsett.

Orkla Aluminium Solutions har, gjennom Sapa, etablert en globalt ledende plattform gjennom overtagelse av Alcoas og Indalex' virksomheter innenfor bearbejdede aluminium-profiler. Fokus de neste årene vil være å bedre lønnsomheten til målsatt nivå godt over Orklas kapitalkostnad, samt søke lønnsom vekst i Asia.

Orkla Materials omfatter Elkem og Borregaard. Det satses betydelige ressurser på teknologi- og prosess-utvikling. Elkem Solar er et godt eksempel på denne strategien.

Orkla Associates består av Orklas investeringer i solenergiselskapet Renewable Energy Corporation (39,7 %) og malingprodusenten Jotun (42,5 %). Orkla legger til grunn at fornybar energi, herunder solenergi, er en langsiktig makrotrend. Orkla støtter REC i bestrebelsene på å forbli en ledende global spiller i en bransje med stort vekstpotensial. I inneværende år er det et avgjørende fokusområde at Orklas to solar-investeringer gjennom REC og Elkem Solar lykkes med ferdigstilling og kapasitetsutnyttelse innenfor sine ekspansjonsinvesteringer, samt med håndteringen av en krevende markedssituasjon.

Jotun har en mer etablert forretningsmodell som rulles ut i eksisterende og nye geografiske markeder med vekt på Asia og Midt-Østen.

Orkla Financial Investments forsetter å gi god avkastning og bidrar samtidig til konsernets forretningsutvikling gjennom å frembringe industrielle muligheter.

Orkla har som ambisjon å gradvis øke sin tilstedeværelse i Asia. Dette gjelder samtlige forretningsområder. Elkem, Borregaard, Sapa og Jotun har allerede en historie i regionen. Gjennom overtagelsen av MTR Foods i India har Orkla Brands gjort sin første etablering. REC har investert i et integrert anlegg i Singapore.

Orkla-aksjen endte året på 56,85 kroner, en økning fra 45,45 kroner ved årets

«Vår erfaring tilsier at krevende konjunkturer også kan åpne for spennende industrielle trekk og forbedringstiltak»

start. Det er en målsetning for Orkla å kunne opprettholde, samt over tid øke utbyttet til aksjonærene. I tråd med dette ble det utbetalt utbytte i 2009 på 2,25 kroner pr. aksje. Aksjonærenes avkastning for året endte dermed på 31 %.

Vår erfaring tilsier at krevende konjunkturer også kan åpne for spennende industrielle trekk og forbedringstiltak. Orkla har en god finansiell stilling og det er Orklas ambisjon å utnytte konsernets mulighetsfront fremover.

Dag J. Opedal

Dag J. Opedal
Konsernsjef

STYRET I ORKLA

Aksjonærvalgte styreprerentanter

1. STEIN ERIK HAGEN, STYRELEDER

Kjøpmannsinstituttet (Varehandelens Høyskole). Valgt første gang i 2004 og er på valg i 2010. Kjøpmann og grunnlegger av RIMI Norge AS og Hakon Gruppen AS fra 1976. Medstifter av ICA AB og kjøpmann fra 1999 til 2004. Eier og arbeidende styreformann i Canica AS med tilhørende familieselskaper fra 2004. Styremedlem i blant annet Treschow Fritzøe AS, Fritzøe Skoger – Mille Marie Treschow, Angvik Investor AS, Berg Jacobsen Gruppen AS, Nøisomhed AS og Sepas AS. Styremedlem i Stein Erik Hagen Stiftelse For Klinisk Hjerteforskning fra 2007. Styremedlem i NHOs forum for familiebedrifter og aktivt eierskap. Rådsmedlem ved senter for eierforskning ved Handelshøyskolen BI. Medlem av The Madison Council, Library of Congress (Washington D.C.). Orkla og Canica og/eller Stein Erik Hagen har noen felles forretningsmessige engasjementer. Det er redegjort for dette i Orklas styre, og styret har tatt redegjørelsen til orientering. Hagen og personlig nærstående eier 239.942.000 aksjer i Orkla ASA.

2. SVEIN S. JACOBSEN, NESTLEDER

Siviløkonom og statsautorisert revisor (Norges Handelshøyskole). Valgt første gang i 2000 og er på valg i 2010. Økonomidirektør i Tomra Systems fra 1984 til 1988. Adm. direktør i Tomra fra 1988 til 1996. Deretter styrearbeid i norske og utenlandske selskaper. Styreleder i NCA AS, Vensafe AS og PSI Group ASA. Styremedlem i Nordea Bank AB, Isco Group AS og Expert AS. Jacobsen og personlig nærstående eier 40.000 aksjer i Orkla ASA.

3. ÅSE AULIE MICHELET

Cand. pharm. (utdannet i Oslo og Zürich). Valgt første gang i 2001 og er på valg i 2010. Diverse stillinger innen forskning, produksjon og markedsføring i Nycomed, senere Nycomed Amersham. Fra 1999 adm. direktør i Amersham Health, nå GE Healthcare AS, og samtidig ansvarlig for global produksjon av kontrastmidler. Fra 1. mars 2008 konsernsjef i Marine Harvest ASA. Michelet har hatt styreverv i flere børsnoterte selskaper. Michelet og personlig nærstående eier 8.500 aksjer i Orkla ASA.

4. BJØRG VEN

Cand. jur. (Universitetet i Oslo). Valgt første gang i 2006 og er på valg i 2010. Privatpraktiserende forretningsadvokat med møterett for Høyesterett og partner i Advokatfirmaet Haavind AS. Leder i Børsklagenemnden og Klagenemnda for offentlige anskaffelser, styrets nestleder i Statens Finansfond. Har vært styreleder i Folketrygdfondet og styremedlem i flere børsnoterte selskaper. Medlem av valgkomiteen i Yara International ASA. Ven og personlig nærstående eier 15.000 aksjer i Orkla ASA.

5. PETER A. RUZICKA

MBA og Handelsøkonom (Oslo Handelshøyskole). Valgt som styremedlem første gang i 2003 frem til 2005. Valgt som medlem i bedriftsforsamlingen i 2006. I 2007 valgt som varamedlem for de aksjonærvalgte medlemmer i styret i 2008. Fra 2008 valgt som styremedlem og er på valg i 2010. Ruzicka har 18 års erfaring innen detaljhandelen. Adm. direktør i Hakon Gruppen fra 1994 og senere ansvarlig for etableringen av ICA i Baltikum. Fra 2000 ledet han Aholds aktiviteter i Tsjekkia og Slovakia. Adm. direktør for Jernia ASA i perioden 2003–2006, og har siden 2006 vært adm. direktør for Canica AS. I tillegg til å være styreformann i Jernia AS og styreformann i Stein Erik Hagen Stiftelse For Klinisk Hjerteforskning fra 2007, er han blant annet også styremedlem i Komplet ASA. Ruzicka og personlig nærstående eier 405.250 aksjer i Orkla ASA.

6. KRISTIN SKOGEN LUND

Bachelor of Arts (University of Oregon) og MBA (Insead). Valgt første gang i 2008 og er på valg i 2010. Fra 1. februar 2010 konserndirektør i Telenor. Fra 2007 adm. direktør i Aftenposten. Før det kommersiell direktør i Aftenposten, konsernsjef i Scanpix og adm. direktør/ansvarlig redaktør i Scandinavia Online (SOL), direktør i Coca-Cola Sverige og europeisk produktsjef i Unilever. Visepresident i NHO og styremedlem i Aftenbladet AB og Norsk Kammerorkester. Lund og personlig nærstående eier 1.000 aksjer i Orkla ASA.

7. LENNART JEANSSON

Siviløkonom (Handelshögskolan i Göteborg). Valgt første gang i 2006 og er på valg i 2010. Lang karriere i Volvogruppen, blant annet adm. direktør og stedfortredende konsernsjef fra 1994–2005. Styreformann i Handel & Industri AB, Stena AB, Sjøtte AP-fonden, Halens AB, Volvos Pensjonsstiftelse og BIL Sweden. Styremedlem i Volvo Lastvagnar, Volvo Construction Equipment og Stena Metall. Styremedlem i Rådet för försäljning av aktier i bolag med statlig ägande. Jeansson og personlig nærstående eier 40.000 aksjer i Orkla ASA.

Ansattevalgte styreprerentanter

8. AAGE ANDERSEN

Konsernstillitsvalgt (Orkla), leder i Representantskapet for de LO-organiserte (Orkla), leder i Orklas Faglige Representantskap (internasjonalt fora) og hovedtillitsvalgt ved Borregaard. Valgt første gang i 2004 og er på valg i 2010. Andersen og personlig nærstående eier 2.531 aksjer i Orkla ASA.

9. GUNN LIABØ

Tillitsvalgt og klubblleder Lilleborg Ello (Orkla Brands, Norge). Valgt første gang i 2004, på valg i 2010. Liabø og personlig nærstående eier 5.971 aksjer i Orkla ASA.

10. PER ARNFINN SOLBERG

Hovedtillitsvalgt Stabburet Salg DV (Orkla Foods, Norge) og leder av Funksjonærrepresentantskapet i Orkla. Er på valg i 2010. Solberg og personlig nærstående eier 6.971 aksjer i Orkla ASA.

Ansattevalgte observatører

11. PEER SØRENSEN

Observatør, 2. nestleder Orklas Faglige Representantskap-Arbeidsutvalg, fellestillitsrepresentant Odense Marcipan A/S. Er på valg i 2010. Sørensen og personlig nærstående eier 2.400 aksjer i Orkla ASA.

12. KENNETH HERTZ

Observatør, konserntillitsvalgt fra LO i Sapa siden 1999. Sekretær i Orklas Faglige Representantskap/Orklas Faglige Representantskap-Arbeidsutvalg. Er på valg i 2010. Hertz og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA.

STYRETS ÅRSBERETNING

Verdensøkonomien ble mot slutten av 2008 rammet av den mest dramatiske utviklingen siden andre verdenskrig. Finanskrisen forplantet seg i 2009 inn i realøkonomien og utviklet seg til etterspørselsfall og økonomisk nedgangskonjunktur for de fleste OECD-landene. Orklakonsernet har vært negativt påvirket av de svake konjunktorene, men iverksatte tidlig kraftfulle tiltak både for å tilpasse kostnadsnivået til lavere etterspørsel, men også for å frigjøre kapital. Konsernet har manøvrert trygt gjennom et meget utfordrende år. Den finansielle posisjonen er styrket ved inngangen til 2010, samtidig som kostnads- og konkurranseposisjonen til de fleste forretningsområdene er forbedret. Konsernet er godt posisjonert med tanke på ny økonomisk vekst, men er samtidig godt forberedt på å kunne håndtere et svakere konjunkturløp.

Hovedtrekk for året 2009

Meget svake markeder for spesielt Orkla Aluminium Solutions og Orkla Materials påvirker resultatet for 2009. For aluminiumprofiler var markedet på årsbasis estimert ned med henholdsvis 23 % og 19 % i Europa og Nord-Amerika, mens Elkems silisiumrelaterte virksomheter har hatt en gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse på cirka 60 % i 2009.

Det er gjennomført omfattende tiltak for å tilpasse kostnadsstruktur og kapasitet til markedsforholdene, og forbedrede kostnadsposisjoner bidro

til resultatfremgang gjennom året. Orkla Brands og Jotun, som begge hovedsakelig opererer i noe mer stabile markeder, fortsatte fremgangen fra 2008 og oppnådde meget gode resultater. Aksjemarkedene bunnet ut i 1. kvartal 2009, og har siden steget betydelig. Aksjeporteføljen oppnådde en avkastning på 39 % som er cirka 3 %-poeng bedre enn den nordiske benchmarkindeksen (Morgan Stanley Nordic Index).

Styret har lagt stor vekt på å sikre finansiell handlefrihet gjennom krisen. Det ble derfor tidlig lagt planer både

for kapitalfrigjøring og styrking av kapitalstrukturen. Gjennom tiltak for å frigjøre arbeidskapital og redusere vedlikeholdsinvesteringer har konsernet, til tross for svake driftsresultater i flere forretningsområder, oppnådd en kontantstrøm fra driften på 5,8 mrd. kroner. Dette er 3,3 mrd. kroner bedre enn i 2008. Konsernet har solgt Elkems hjemfallsbelagte kraftverk, samt netto solgt porteføljeaksjer for 2,9 mrd. kroner. Lån med forfall i 2009 og 2010 er refinansiert og konsernet har kommitterte trekkfasiliteter som mer enn dekker låneforfall ut 2011. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid for låneporte-

«Konsernet har manøvrert trygt gjennom et meget utfordrende år»

følgen var 4,2 år ved årets slutt. Den finansielle stillingen er derfor styrket gjennom 2009 og netto rentebærende gjeld ble redusert med 7,6 mrd. kroner, og var ved utløpet av året 19,8 mrd. kroner.

Orkla har gjennom 2009 styrket sin posisjon innen aluminiumsløsninger gjennom først å gjennomføre bytteavtalen mellom Orkla og Alcoa, som sikret Orkla 100 % eierskap til det globalt ledende selskapet innen aluminiumsløsninger, Sapa Profiles. Samtidig overtok Alcoa Elkems primæraluminiumvirksomhet. Deretter ble posisjonen styrket gjennom oppkjøpet av det amerikanske selskapet Indalex i løpet av sommeren 2009. Dette forsterket Sapas posisjon som en klar markedsleder i Nord-Amerika, med en markedsandel på 26 %.

Solarmarkedet har vært spesielt krevende i 2009, med ubalanse mellom tilbud og etterspørsel. Dette har ført til prisfall gjennom verdikjeden og betydelig aktivitet på kontraktssiden mellom leverandører og kunder. De langsiktige utsiktene for solenergi vurderes imidlertid fortsatt som meget gode, og både Renewable Energy Corporation (REC) og Elkem Solar har forutsetninger for å oppnå kostnadsledende posisjoner i industrien fremover. REC, hvor Orkla eier 39,7 %,

er i ferd med å avslutte et omfattende investeringsprogram på tre kontinenter. For å sikre gjennomføringen av dette, ble det gjennomført en omfattende refinansiering i 2009, hvor Orkla bidro med sin relative andel i en emisjon på totalt 4,5 mrd. kroner. Elkem Solars fabrikk i Kristiansand for produksjon av høyrent silisium til solindustrien ble under oppkjøring av produksjonen utsatt for en mindre brann. Dette medførte en forsinkelse i oppkjøringsplanen. Fabrikken målsetter dermed først å nå full produksjon ved slutten av 2010.

I 2009 steg Orkla-aksjen fra 45,45 kroner til 56,85 kroner. Inkludert reinvestert utbytte representerte dette en avkastning til aksjonærene på 31 % i 2009.

Styret foreslår at det utdeles et ordinært utbytte på 2,25 kroner pr. aksje.

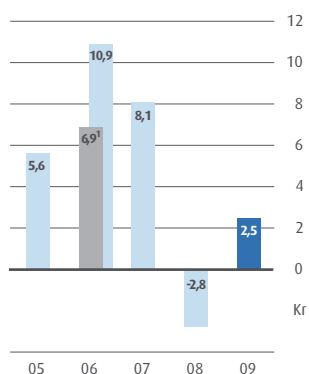
Årsregnskapet er avlagt i henhold til IFRS (International Financial Reporting Standards) slik standardene er godkjent av EU. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Strukturelle endringer

Etter Stortingets vedtak om ny konsesjonslov høsten 2008, inngikk Orkla-eide Elkem avtaler om å avhende deler av kraftvirksomheten høsten 2009.

Den nye konsesjonsloven tillater kun offentlig eide kraftselskaper å kjøpe og bygge større vannkraftverk. Samtidig gir den nye loven offentlig eide selskaper som overtar private kraftverk med hjemfallsvilkår, en lovfestet rett til å få fjernet hjemfallsvilkåret. Orkla kan derfor ikke videreutvikle vannkraftvirksomhetene gjennom kjøp og utbygging av kraftverk. Salget innebærer at aksjene i Elkem Energi Siso AS og Elkem Energi Lakshola AS (kraftverkene i Salten) overtas av Norsk Vannkraftproduksjon AS for 4.300 mill. kroner, samt at aksjene i Elkem Energi Bremanger AS overtas av Svelgen Kraft Holding AS for 1.709 mill. kroner. Begge kjøperne er offentlig eide selskaper. De solgte kraftverkene representerer en samlet produksjon på 1,7 TWh, og Orklas gjenværende kraftproduksjon består nå av Elkems interesser i Saudefaldene og Borregaards kraftvirksomhet i Sarpsborg. Kraftverkene i Sauda, hvor Elkem AS har 85 % eierskap, er regulert av en privatrettslig leieavtale med Statkraft. Leieavtalen løper til 2030, hvorefter kraftverkene vil bli tilbakelevert til Statkraft mot en økonomisk kompensasjon tilsvarende skattemessig nedskrevet restverdi av de nybygde anleggene. Borregaards kraftverk i Sarpsborg er bygget før hjemfallslovene trådte i kraft og kan

RESULTAT PR. AKSJE UTVANNET

¹ Resultat pr. aksje før resultatbidrag og salgsgevinst fra Orkla Media.

dermed i prinsippet beholdes til evig tid. Kraftverkene i Sauda og Borregaard vil følgelig beholdes og Orklas gjenværende vannkraftvirksomhet består etter dette av en produksjon på om lag 2,5 TWh.

Orkla tegnet seg den 29. juni 2009 for totalt 67.732.757 aksjer til en tegningskurs pr. aksje på 26,5 kroner i fortrinnsrettsemissjonen i REC. Tegningen innebar at Orkla tegnet seg for samtlige tildelte tegningsretter. Etter emisjonen eier Orkla 264.157.757 aksjer i REC, og opprettholder således sin eierandel på 39,7 %.

Bytteavtalen mellom Orkla og Alcoa, som sikret Orkla 100 % eierskap til det globalt ledende selskapet for aluminiumsløsninger, Sapa Profiles, ble inngått mot slutten av 2008, men gjennomført formelt i 2009. Alcoa overtok samtidig Elkems primær-aluminiumvirksomhet. Sapa styrket sin posisjon ytterligere i Nord-Amerika gjennom oppkjøpet av 11 fabrikker fra Indalex 31. juli 2009. Etter oppkjøpet har det blitt gjennomført en ytterligere restrukturering av Profiles Nord-Amerika. Fabrikkene i Morris, Parsons og Calgary, samt en malingslinje i Vancouver og en støpeprosess i City of Industry ble stengt i 2009. Volumene har blitt overført til andre fabrikker i Nord-Amerika. Det ble i

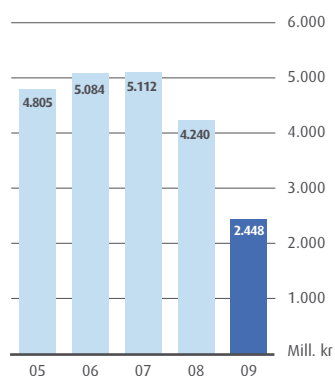
forbindelse med restruktureringsarbeidet gjort en avsetning i 2009 på til sammen 94 mill. kroner. Integrasjonsarbeidet i Sapa Profiles Nord-Amerika har gått i henhold til plan og kostnads- og konkurranseposisjonen er vesentlig forbedret. Resultat og kontantstrøm fra Indalex var positive i annet halvår.

I Orkla Brands International ble næringsmiddelvirksomhetene Kotlin og Elbro i Polen solgt med slutføring 1. juli 2009. Virksomhetene har en årsomsetning på i overkant av 200 mill. kroner. I 2. kvartal kjøpte den russiske virksomheten Krupskaya et mindre selskap, Azart, i St. Petersburg i Russland. I 3. kvartal ervervet Krupskaya det russiske varemerket Pekar med tilhørende produksjon. Virksomheten har en ledende posisjon i Nordvest-Russland innenfor vaffelkaks, sukkerbrødkaker, rundstykker, konditorbakverk og snacks.

Nærmere om konsernets resultat

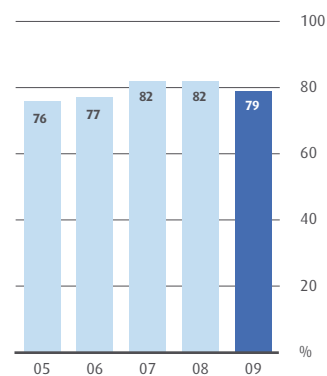
Konsernets driftsinntekter ble 56.228 mill. kroner, en nedgang på cirka 14 % fra 65.579 mill. kroner i 2008. Den reduserte omsetningen forklares i hovedsak av svake markeder for Orkla Aluminium Solutions og Orkla Materials. Orkla Brands hadde en omsetning som underliggende² var på nivå med 2008.

EBITA¹ for konsernet endte på 2.448 mill. kroner, sammenlignet med 4.240 mill. kroner i 2008. Orkla Brands fortsatte en sterk trend med resultatfremgang også i 2009. EBITA¹ endte på 2.793 mill. kroner, som er en fremgang på 203 mill. kroner fra 2008 og er Orkla Brands' beste EBITA¹ noensinne. For Orkla Aluminium Solutions var resultatet preget av svakere markeder enn i 2008, men volumutviklingen stabiliserte seg gjennom 2009. Omfattende kostnadstiltak medførte at resultatet var positivt i 2. halvår. Etter et svakt første halvår var EBITA¹ for Orkla Aluminium Solutions -344 mill. kroner mot 697 mill. kroner i 2008. Innen Orkla Materials hadde Elkem Silicon-related en svak utvikling i 2009, primært som følge av lav kapasitetsutnyttelse gjennom året. Elkem Solar hadde som følge av brannen i juli ikke normal produksjon i 2009 og belaster resultatet, inkludert avskrivninger på cirka 300 mill. kroner, med 694 mill. kroner i 2009. Elkem Solar har mottatt forskudd på forsikringsoppgjør som følge av avbrudd etter brannen på 50 mill. kroner. Endelig oppgjør forventes i 2010, men beløpets størrelse er usikker. Borregaard Chemicals har til tross for svake markeder vist tilfredsstillende resultater, godt hjulpet av lavere variable kostnader og en gunstig valutasisuasjon i starten av 2009.

EBITA^{*1}

*Historiske tall i perioden 2005-2007

¹ Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

ANDEL SALGSINNTEKTER I UTLAND^{*}

* Historiske tall i perioden 2005-2007

Salget av Elkems energivirksomhet i Salten og Bremanger medførte en regnskapsmessig gevinst på cirka 4,2 mrd. kroner. Gevinsten må i tråd med IFRS presenteres på to linjer i resultatoppstillingen. 3,1 mrd. kroner inngår i driftsresultatet og er vist på egen linje i resultatregnskapet, mens 1,1 mrd. kroner er tilbakeføring av utsatt skatt og fremkommer som inntekt på skattelinjen.

Resultater fra utenlandske enheter omregnes til norske kroner basert på gjennomsnittskurser for året. Som følge av svingninger i valutamarkedet hadde konsernet valutaomregningseffekter i 2009 på 722 mill. kroner og -102 mill. kroner, på henholdsvis driftsinntekter og EBITA¹.

Konsernets avsetninger til restrukturering og vesentlige nedskrivninger utgjorde -195 mill. kroner i 2009. De største postene er knyttet til tidligere nevnte restrukturering av Indalex i Sapa samt nedleggelse av en produksjonslinje i Nederland, og et mindre beløp knyttet til salget av de polske næringsmiddelvirksomhetene i Orkla Brands.

Inkludert 3,1 mrd. kroner knyttet til salgsggevinst for kraftvirksomheten, samt amortisering og restrukturering, ble konsernets driftsresultat 5,1 mrd. kroner i 2009 (2,4 mrd. kroner)³.

Tilknyttede selskaper består i hovedsak av Orklas eierandel i REC (39,7 %) og Jotun AS (42,5 %). I tillegg regnskapsfører Orkla Financial Investments investeringen i Fornebu Utvikling ASA (32,4 %), tidligere Scandinavian Property Development, som tilknyttet selskap. Disse investeringene presenteres etter egenkapitalmetoden på linjen for tilknyttede selskaper (TS). Orkla har imidlertid besluttet å benytte børskurs på balansedagen som regnskapsmessig verdi på investeringen i REC så lenge børskurs er lavere enn konsernets bokførte TS-verdi. Denne verdien var pr. 31.12.2009 på 56,62 kroner pr. aksje, mens børskurs var 44,75 kroner pr. aksje. Dette medfører isolert sett en regnskapsmessig belastning på 3,1 mrd. kroner i 2009. Fremover vil den regnskapsmessige verdien skrives opp og ned i tråd med børskurs og resultateffekten vil vises på linjen for tilknyttede selskaper. I sum utgjorde resultatbidrag fra tilknyttede selskaper -3,9 mrd. kroner mot 2,2 mrd. kroner i 2008. I 2008 var resultatet positivt påvirket av gevinst fra salget av Hjemmet Mortensen med 830 mill. kroner.

Det dramatiske fallet i børsmarkedet gjennom 2008 snudde i første halvdel av 2009, og verdens børser viste fra april klar vekst. Aksjeporteføljen hadde ved utgangen av 2009 en

markedsverdi på 11.037 mill. kroner og resultatreserven økte med 2.675 mill. kroner til 3.522 mill. kroner. Gevinster og tap/nedskrivninger i Aksjeporteføljen ble samlet 584 mill. kroner i 2009 (-6.043 mill. kroner)³, og mottatte utbytter utgjorde 251 mill. kroner (471 mill. kroner)³.

Orkla har som nevnt i årsrapportene for 2006-2008 lagt til grunn at gevinst realisert i 2006 på tegningsrettene i konvertible obligasjoner i Renewable Energy Corporation ASA (REC), er skattefri i henhold til fritaksmetoden. I desember 2008 mottok imidlertid Orkla kontorvedtak der Sentralskattekontoret for storbedrifter (Sfs) la til grunn full beskatning. Orkla er uenig både i det anførte grunnlaget for skatteplikt og i den verdsettelsen som fremgår av dette vedtaket. I september 2009 ble partene enige om at verdsettelsen av REC-aksjen på konverteringstidspunktet i mars 2006 skulle settes ned fra 81,50 kroner pr. aksje til 65 kroner pr. aksje. I nytt ligningsvedtak for 2006 reduserte derfor Sfs Orklas skatt på gevinsten med 189 mill. kroner. Det omtvistede skattebeløp i saken er dermed redusert til 562 mill. kroner. Selv om verdsettelsesspørsmålet nå er avklart, er Orkla fortsatt uenig i grunnlaget for skatteplikt og vil fortsette å bestride dette rettslig. I desember 2009 frifant Oslo tingrett

¹ Driftsresultat for amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restruktureringer og vesentlige nedskrivninger

² Eksklusiv kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter

³ Tall i parentes er for tilsvarende periode foregående år

Staten ved Sfs i skattesaken Orkla har anlagt. Orkla har i januar 2010 anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett.

Orklas industrivirksomhet belastes ordinær selskapsskatt i de land man har virksomhet. Aksjeporteføljens investeringsvirksomhet innenfor EØS er i hovedsak fritatt for beskatning. Salg av kraftverk medførte tilbakeføring av utsatt skatt med 1,1 mrd. kroner og ga dermed en regnskapsmessig skatteinntekt på 496 mill. kroner for konsernet i 2009.

Bytteavtalen mellom Orkla og Alcoa, hvor Orkla overtok Alcoas 45,45 % eierandel i Sapa Profiles i bytte mot sin 50 % eierandel i Elkem Aluminium, ble sluttført 31. mars 2009. Lave bokførte verdier i Elkem Aluminium bidro til at transaksjonen ga et resultatbidrag på 993 mill. kroner i Orklas regnskaper for 2009, og er som følge av at transaksjonen representerte avhendelse av et helt segment, presentert på linjen for ikke videreført virksomhet.

Finansielle forhold og kapitalstruktur

Kontantstrøm (se også note 33)

På tross av klart svakere resultater, ble konsernets kontantstrøm fra drift for 2009 på 5.802 mill. kroner, en fremgang på 3.259 mill. kroner fra

2.543 mill. kroner i 2008. Bedringen i kontantstrøm skyldes høyt fokus på frigjøring av arbeidskapital og stram styring av vedlikeholdsinvesteringer for samtlige av konsernets virksomheter. Ekspansjonsinvesteringer utgjorde 1.765 mill. kroner i 2009 og relaterer seg i hovedsak til ferdigstillelse av Elkem Solar og Saudautbyggingene innen Elkem, samt Sapas utvidelse av Heat Transfers fabrikk i Kina.

For å styrke konsernets finansielle handlefrihet solgte Orkla Financial Investments i 2009 aksjer for nærmere 2,9 mrd. kroner.

De største postene innen kjøpte selskaper var deltakelse i emisjon i REC på 1,7 mrd. kroner for å opprettholde Orklas eierandel, samt oppkjøpet av Indalex på cirka 700 mill. kroner. Det øvrige er i hovedsak deltakelse i emisjon i Fornebu Utvikling ASA samt flere mindre oppkjøp innen Orkla Brands.

Salg av selskaper utgjorde 5.914 mill. kroner i 2009 og relaterer seg i hovedsak til salget av deler av kraftvirksomheten i Elkem. Salgsprovenyet er pr. 31.12.2009 en rentebærende fordring for konsernet og medfører dermed en reduksjon i netto rentebærende gjeld ved årsskiftet. 4. januar 2010 ble oppgjør for anlegget i Salten

på 4.300 mill. kroner innbetalt, mens oppgjør for Bremanger forventes å finne sted i løpet av 1. halvår 2010. I tillegg har Orkla Brands avhendet de polske selskapene Kotlin og Elbro.

Det ble utbetalt utbytte på 2.354 mill. kroner i 2009. Netto salg av egne aksjer utgjorde 94 mill. kroner, og knytter seg til program for aksjer til ansatte samt oppfyllelse av opsjonsavtaler.

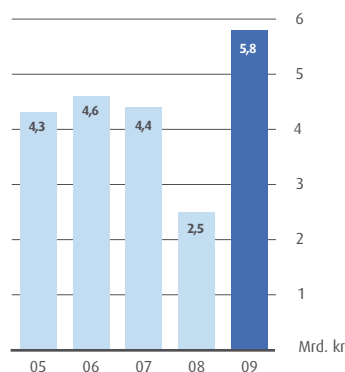
Etter ekspansjon og netto porteføljeinvesteringer hadde konsernet en positiv kontantstrøm på 5.640 mill. kroner. Positive omregningseffekter på konsernets valutagjeld utgjorde i tillegg 1.936 mill. kroner. Konsernets netto rentebærende gjeld målt i NOK ble redusert med 7.576 mill. kroner gjennom året, og var 19.848 mill. kroner ved utgangen av 2009.

Gjennomsnittlig rentenivå var 3,5 % på en gjennomsnittlig rentebærende gjeld på 27.431 mill. kroner. Gjelden er i hovedsak fordelt på valutaene SEK, EUR, DKK, USD og NOK.

Valuta

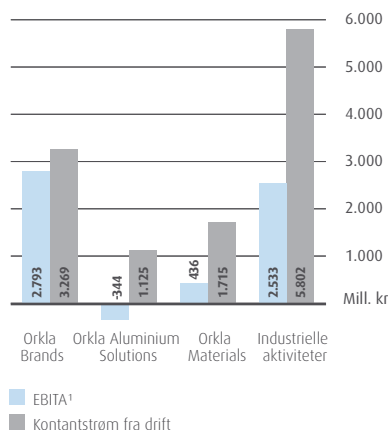
Orkla hadde i 2009 cirka 80 % av sine salgsinntekter utenfor Norge. Orkla Brands er relativt sett moderat eksponert mot valutaendringer, mens både Elkem Silicon-related og Borregaard Chemicals har betydelig eksport fra

KONTANTSTRØM FRA DRIFT INDUSTRIELLE AKTIVITETER*

* Historiske tall i perioden 2005-2007

KONVERTERING AV EBITA¹ TIL KONTANTSTRØM

¹ Driftsresultat for amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

Norge, som i stor grad prises i EUR og USD. Dette motvirkes delvis av at Orkla Brands har deler av sine innkjøpskostnader i EUR og USD. Konsernets gjeld er valutafordelt i forhold til konsernets netto investeringer i land utenfor Norge, og gjelden målt i NOK vil derfor svinge i tråd med valutaendringene. Oppkjøpet av Indalex og økte markedsandeler i Nord-Amerika for Sapa, antas å øke konsernets underliggende valutaeksponering.

Kontrakter og finansielle sikringsinstrumenter

I Orkla Brands er det generelt få langsiktige innkjøps- og salgskontrakter. Innen Orkla Materials Energy har Elkem enkelte lange kraftkontrakter. Samtidig har Elkem Silicon-related enkelte lengre salgskontrakter, ut over ett år. For ytterligere spesifikasjoner av kontrakter og finansielle instrumenter vises det til note 18 i årsregnskapet.

Kapitalstruktur

Balansen har gjennom 2009 blitt redusert med vel 10 mrd. kroner. De viktigste forklaringene er salg av Elkem Aluminium, verdiendring REC, samt reduksjon i omløpskapital og omregningsdifferanser. Egenkapitalandelen var ved utgangen av 2009 på 51,7 %, mot 47,7 % året før. Net gearing, definert som netto rentebærende

gjeld som andel av egenkapital, var ved utgangen av året 0,41, mot 0,55 i 2008. Forretningsområdene har hatt et betydelig fokus på kapitalfrigjøring gjennom året, og Orkla Brands samt den gjenværende delen av kraftvirksomheten representerer en sterk og stabil kontantstrøm selv i mer urolige markeder. En sterk balanse kombinert med store likvide aktivaposter gjør at Orkla har opprettholdt en solid finansiell stilling og god manøvreringsevne gjennom nedgangskonjunkturen. Konsernet har ubenyttede, langsiktige trekkfasiliteter som mer enn dekker låneforfall ut 2011.

Pensjoner

Samtlige av Orklas virksomheter i Norge har i de senere årene gått over fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. Pensjonsordninger utenfor Norge er også i hovedsak innskuddsbaserte. Dette medfører at konsernets eksponering mot fremtidige pensjonsforpliktelser er mer forutsigbar. Pensjonskostnadene i 2009 er på nivå med året før.

Orkla-aksjen

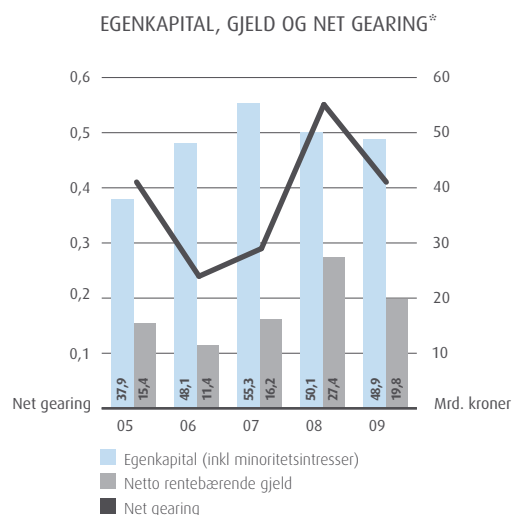
Antall aksjer i Orkla var 1.028.930.970 ved utgangen av 2009. Antall aksjonærer falt med 2.476 til 48.137. Utenlandsandelen økte med 1,1 %-poeng til 37 %.

Kursen på Orkla-aksjen var 45,45 kroner ved årets start. Ved årets slutt var kursen 56,85 kroner. Hensyntatt reinvestert utbytte på 2,25 kroner representerer dette en avkastning på 31 %. Avkastningen på Oslo Børs Benchmark Index og Morgan Stanley Nordic Index utgjorde henholdsvis 64,8 %, og 36,1 %. For ytterligere omtale av aksje- og aksjonærforhold henvises det til side 52 i årsrapporten.

Risikostyring

Det er verken ønskelig eller mulig å fjerne all risiko knyttet til konsernets forretningsvirksomhet. Styret er likevel opptatt av å sikre en systematisk og bevisst håndtering av risiko i alle deler av virksomheten, og anser dette som en forutsetning for langsiktig verdiskapning for aksjonærer, ansatte og samfunnet. Vekstmuligheter skal alltid vurderes mot tilhørende risikobilde.

Risikostyringsarbeidet i konsernet koordineres av Chief Risk Officer (CRO). Rollen er nærmere beskrevet i kapitlet om eierstyring og selskapsledelse på side 63-67. Orklas samlede risikobilde blir konsolidert og gjennomgått med konsernledelsen. Dersom ikke-akseptable forhold identifiseres, blir det iverksatt risikoreduserende tiltak. Videre presenteres konsernets samlede risikobilde for styrets revisjonsutvalg

og for styret. Dette omfatter blant annet risikoer relatert til lønnsomhet, HMS, matsikkerhet, informasjons-sikkerhet, finansiell rapportering, om-dømme og compliance. Utover dette gjennomgås særlig viktige risiko-forhold jevnlig for å vurdere om eksponeringen er akseptabel. Målsetningen er at organisasjonen generelt, og de ulike besluttsende organer spesielt, over tid skal øke kompetansen til å vurdere risiko i forhold til forventet avkastning. Dette skal bidra til ytterligere forbedring av konsernets beslutningsprosesser.

I henhold til konsernets risikostyringsinstruks skal det løpende gjøres risikovurderinger i alle enheter, inkludert større prosjekter, som deretter skal rapporteres til neste nivå i linjen. De ulike enhetenes risikobilder presenteres og behandles av de ulike internstyrene som en del av budsjettbehandlingen. Det fokuseres spesielt på endringer sett mot foregående år, og på effekten av risikoreducerende tiltak. I forbindelse med vesentlige beslutninger som for eksempel oppkjøp, salg og større investeringer, stilles det samme formalkrav til risikoavdekking som ved den løpende risikostyringen. Enhetenes risikobilde identifiserer de viktigste risikofaktorene med utgangspunkt i enhetens verdikjede. Den enkelte leder i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikofaktorer innenfor eget ansvarsområde, slik at disse håndteres på en økonomisk og administrativt forsvarlig måte.

Orklas diversifiserte selskaps- og produktportefølje reduserer risikoen for industrispesifikk volatilitet og virker konjunkturavdempende. Samtidig medfører bredden i konsernets virksomhet at nettoeksponeringen mot enkeltfaktorer reduseres («natural hedge»). Eksempelvis vil høye energipriser kunne påvirke silisium- og energivirksomheten forskjellig, slik

at nettoeksponeringen for endring i energiprisen reduseres ved at Orkla både er forbruker og produsent av energi. Den ene virksomheten tjener godt når energiprisen er lav, mens den andre virksomheten nyter godt av høye energipriser. Det henvises for øvrig til side 60-62 for nærmere beskrivelse av konsernets risikofaktorer.

Nærmere om de enkelte forretningsområdene

Orkla Brands

Driftsinntektene for Orkla Brands i 2009 ble 23.046 mill. kroner, 352 mill. kroner lavere enn i 2008. Markedsforholdene var krevende, med mer prisbevisste konsumenter og med redusert etterspørsel fra storhusholdningsaktører. EBITA¹ endte på 2.793 mill. kroner, en fremgang på 203 mill. kroner sammenlignet med 2.590 mill. kroner i 2008. Den positive utviklingen skyldes omfattende forbedringsprogrammer og prisøkninger for å kompensere økte råvarepriser samt enkelte store innovasjoner. Svak norsk og svensk krone mot sentrale innkjøpsvalutaer som EUR og USD har imidlertid påvirket negativt gjennom store deler av 2009, men denne effekten avtok i 4. kvartal. Prisøkninger som følge av det norske landbruksoppkjøret har også økt prisene på råvarer som kjøtt og melvarer, mens flere internasjonale råvarer har vist fallende priser. Alle forretningsenhetene hadde fremgang, og størst fremgang var det for Orkla Brands International. Samtidig opplevde store og viktige virksomheter som for eksempel Lilleborg og Bakers i Norge, samt Beauvais og Odense i Danmark resultatsvekkelse. Et viktig satsningsområde fremover vil være veksttiltak innen eksisterende virksomheter og produktområder, men også økt fokus på strukturell vekst.

Orkla Foods Nordic hadde driftsinntekter på 9.754 mill. kroner, en underliggende² nedgang på 1 % sammenlignet med 2008. EBITA¹ ble 1.088 mill. kroner, mot 1.050 mill. kroner i 2008. Resultatveksten var drevet av store selskaper som Stabburet, Procordia og Abba. Det har vært positiv utvikling i Finland som følge av vellykkede lanseringer og effektiviseringsgevinster. Innkjøpsprisene i Sverige steg betydelig i 2009 som følge av en svak svensk krone. Til tross for krevende markedsforhold og salgsnedgang i Baltikum var resultatnivået i de baltiske virksomhetene kun marginalt lavere enn i 2008. Markedsandelene i Orkla Foods Nordic ble i sum opprettholdt.

Driftsinntektene for Orkla Brands Nordic i 2009 ble 7.722 mill. kroner, tilsvarende en underliggende² økning på 1 %. EBITA¹ ble 1.380 mill. kroner, som underliggende² var 17 mill. kroner høyere enn året før. Høyere innkjøpskostnader som følge av svekket norsk og svensk krone i forhold til 2008 trekker ned, men resultatet var også positivt påvirket av engangsforhold knyttet til revidering av en avtale med en større leverandør. Mens Nidar, Chips Group, Lilleborg Profesjonell og Göteborgs/Sætre kan vise til resultatfremgang gjennom året, har svekkede markedsandeler, spesielt i Lilleborgs produktkategorier, påvirket resultatet negativt.

Driftsinntektene i Orkla Brands International ble 1.939 mill. kroner, som representerte en underliggende² fremgang på 2 % sammenlignet med 2008. EBITA¹ ble 89 mill. kroner, en underliggende² bedring på 80 mill. kroner. Resultatfremgangen er primært knyttet til prisøkninger i Russland, men er også en følge av forbedrings-tiltak i SladCo samt salgsvekst og kostnadsforbedringer i Krupskaya.

Orkla Food Ingredients hadde i 2009 driftsinntekter på 3.966 mill. kroner, tilsvarende en underliggende² tilbakegang på 2 %. EBITA¹ ble 236 mill. kroner, en underliggende² økning på 44 mill. kroner. Den gode utviklingen kom i første rekke fra solid drift i Dragsbækselskapene samt fra Orkla Foods Romania som styrket sin konkurransekraft og inntjening.

Orkla Aluminium Solutions

Driftsinntektene for Orkla Aluminium Solutions i 2009 ble 20.803 mill. kroner mot 27.809 mill. kroner i 2008, en nedgang på 25 %. Etterspørselen har vært meget svak, men stabil gjennom året. I 4. kvartal var det tegn til en positiv vekst i etterspørselen sammenlignet med foregående kvartal.

EBITA¹ ble -344 mill. kroner mot 697 mill. kroner i 2008. De svake markedene innen profiler fortsatte gjennom 2009. Bortsett fra det asiatiske markedet hvor det var god etterspørsel gjennom hele året, var det etterspørselsnedgang i alle Sapas markeder i første halvdel av 2009. I andre halvdel av 2009 var det tegn til at etterspørselen hadde stabilisert seg på lave nivåer og det har vært en forsiktig positiv utvikling i det nord-amerikanske markedet. Redusert kostnadsnivå har gradvis kompensert for de svake markedene, og driftsresultatet var positivt i 2. halvår.

Heat Transfer har sett positive signaler i etterspørselsutviklingen i andre halvdel av 2009, mens Building System nå merker effektene fra et svakt bygnings- og konstruksjonsmarked. EBITA¹ for Heat Transfer og Building System ble i sum 230 mill. kroner (588 mill. kroner)³.

Sapa forsterket sin tilstedeværelse i Nord-Amerika gjennom oppkjøpet av 11 fabrikker fra Indalex 31. juli 2009, som ble inkludert i resultatet fra og med august. Etter oppkjøpet ble det

igangsatt ytterligere restrukturering av Profiles Nord-Amerika og fabrikkene i Morris, Parsons og Calgary ble stengt ned i 4. kvartal, i tillegg til en malingslinje i Vancouver og en støpeprosess i City of Industry. Volumene har blitt overført til andre fabrikker i Nord-Amerika. Salg av virksomheten i Catawba er gjennomført i henhold til betingelser fra det amerikanske justisdepartementet, men hadde ikke vesentlig volum- eller resultateffekt.

Orkla Materials

Driftsinntektene for Orkla Materials ble 11.317 mill. kroner mot 13.725 mill. kroner i 2008. EBITA¹ ble 436 mill. kroner mot 1.426 mill. kroner i 2008.

Elkem Silicon-related fikk driftsinntekter på 6.332 mill. kroner sammenlignet med 8.025 mill. kroner i 2008. EBITA¹ ble -581 mill. kroner, en nedgang på 945 mill. kroner fra 2008. Oppstarten av Elkem Solar belaster resultatet, inkludert avskrivninger på cirka 300 mill. kroner, med 694 mill. kroner i 2009.

Markedsforholdene for virksomhetene i Elkem Silicon-related var svake i 2009 og medførte redusert kapasitetsutnyttelse ved majoriteten av fabrikkene i Norge. Mot slutten av året var det imidlertid tegn til etterspørselsfremgang innen enkelte segmenter. I gjennomsnitt har Elkem Silicon-related (ekskl. Elkem Solar) hatt en kapasitetsutnyttelse på 63 % i 2009. Elkem har som følge av den lave etterspørselen gjennomført omfattende kostnadsforbedringsprogrammer ved hovedkontoret og i øvrige støttefunksjoner. Totalt er bemanningen redusert med 135 årsverk og reduksjonen i kostnadsbasen på anslagsvis 180 mill. kroner vil få helårseffekt fra 2010.

I 3. kvartal oppstod det en brann i et av Elkem Solars prosessanlegg på

Fiskaa. Det var ingen personskade eller alvorlig skade på utstyret, men utbedringene av skadene medførte at oppkjøringsplanen ble forskjøvet.

Borregaard Chemicals driftsinntekter i 2009 var 3.815 mill. kroner, en tilbakegang på 817 mill. kroner. EBITA¹ ble 216 mill. kroner mot 233 mill. kroner i 2008. Borregaard Chemicals møtte til dels krevende markedsforhold som følge av finanskrisen, med lavere etterspørsel for sentrale produktgrupper. Selskapets spesialiseringsstrategi har imidlertid vist seg å være robust og bidro til tilnærmet full drift i 2009.

Borregaard Chemicals hadde i sum underliggende resultatfremgang sett mot 2008. Markedene har vært svake, men økte priser, gunstigere valuta og lavere variable kostnader som følge av lavere råvarepriser, har oppveid en viss volumnedgang. Ved hjelp av kapasitetsreduksjon gjennom nedleggelse i Sveits og Finland i 2008 og tilpasning av produktmiks, har Borregaard kommet seg relativt godt gjennom de utfordringer industrien har hatt i 2009.

Pr. 31.12.2009 vil kraftvirksomhetene i Elkem og Borregaard rapporteres samlet under «Orkla Materials Energy». Orkla Materials vil etter dette bestå av de tre segmentene Elkem Silicon-related, Borregaard Chemicals og Orkla Materials Energy.

Orkla Materials Energy leverte tilfredsstillende resultater i 2009. Driftsinntekter og EBITA¹ ble henholdsvis 1.353 mill. kroner og 801 mill. kroner mot henholdsvis 1.304 mill. kroner og 829 mill. kroner i 2008. Energiproduksjonen i Elkem leverte gode resultater i 2009. Fusjonen av Elkem Fornybar Energi og Norsk Grønnkraft AS bidro til en regnskapsmessig gevinst på 58 mill. kroner. Realiserte priser i 2009 var høyere enn i 2008, mens produksjonen var lavere. Energivirksomheten i

Borregaard hadde et lavere resultat i 2009. Dette skyldes lavere markedspriser, redusert krafttilgang og et noe mindre resultatbidrag fra finansiell krafthandel. I 2. kvartal ble to nye aggregater satt i drift i Sarpsborg som gir økt kapasitet i perioder med høyt tilsig i Glomma.

I oktober 2009 ble det inngått avtale om salg av Elkems vannkraftvirksomhet i Salten og Bremanger for cirka 6 mrd. kroner. Den avhendede virksomheten utgjør en samlet årlig kraftproduksjon på 1,7 TWh, hvorav 1,5 TWh er egeniet. Elkems kraftvirksomhet i Sauda og Borregaards kraftverk i Sarpsborg beholdes.

Elkem Energi Handel er blitt flyttet til forretningsområdet Orkla Financial Investments i 2009.

Orkla Associates

Orkla Associates består i hovedsak av investeringene i Renewable Energy Corporation ASA (39,7 % eierandel) og Jotun AS (42,5 % eierandel). REC og Jotun presenteres i Orklas regnskaper i henhold til egenkapitalmetoden, og Orklas andel av resultat etter skatt vises på linjen for resultat fra tilknyttede selskaper. Tallene som gjengis nedenfor er på 100 % basis.

Driftsinntektene for REC i 2009 ble 9.156 mill. kroner mot 8.191 mill. kroner i 2008. EBITDA⁴ for REC ble 1.741 mill. kroner mot 3.279 mill. kroner i 2008.

I løpet av 2009 fortsatte REC sin ekspansjon. De største prosjektene som gjennomføres, for å øke kapasiteten gjennom 2010, er ferdigstillelse av anlegg for produksjon av silan-gass og superrent silisium i Moses Lake i USA, waferproduksjon på Herøya og i Glomfjord, Norge, samt ferdigstillelse av en ny integrert fabrikk for produk-

sjon av wafere, celler og moduler i Singapore. For mer informasjon om REC henvises det til selskapets nettsider www.recgroup.com.

Driftsinntektene for Jotun i 2009 ble 11.219 mill. kroner mot 10.442 mill. kroner i 2008. EBIT⁵ for Jotun økte til 1.157 mill. kroner mot 919 mill. kroner i 2008.

Jotun hadde sitt beste resultat noen sinne i 2009. Jotun har betydelig aktivitet i Midt-Østen og Asia, som fortsatt har god vekst. Den internasjonale konjunkturedgangen har gradvis dempet den sterke veksten som Jotun har hatt de siste årene, men det har fortsatt vært god vekst i flere viktige områder. Jotuns strategi baserer seg på organisk vekst og i en periode med utfordrende verdensøkonomi har Jotun lagt vekt på å opprettholde et relativt høyt investeringsnivå for å sikre fremtidig vekst. I 2009 ble det åpnet nye produksjonsanlegg i Sør-Korea og i Saudi-Arabia. Samtidig er det vedtatt å investere over 500 mill. kroner i en ny fabrikk i Sandefjord. Konsernet er også i ferd med å videreutvikle sin satsing i Nord-Afrika.

Orkla Financial Investments

Resultat før skatt ble 761 mill. kroner mot -5.356 mill. kroner i 2008. Den svake utviklingen i finansmarkedene fra høsten 2008 fortsatte ut 1. kvartal 2009. De påfølgende kvartalene viste imidlertid en positiv utvikling og Aksjeporteføljen hadde for året som helhet en avkastning på 39,0 %, mot sin benchmark Morgan Stanley Nordic Index på 36,1 % (Oslo Børs Benchmark Index på 64,8 %).

Det ble i henhold til IFRS foretatt nedskrivninger i Aksjeporteføljen for 1.214 mill. kroner i 2009 (5.656 mill. kroner)³, mens det ble mottatt utbytter for 251 mill. kroner og netto solgt

aksjer for 2.866 mill. kroner i 2009. Ved utløpet av året hadde Aksjeporteføljen en markedsverdi på 11.037 mill. kroner og en urealisert resultatreserve på 3.522 mill. kroner.

For Orkla Finans, som tilbyr investeringstjenester til institusjonelle og private investorer, har krevende markeder for tilrettelegging av investeringsprodukter preget utviklingen i 2009. Det er gjennomført betydelige omstruktureringer gjennom året som også har belastet resultatene med engangskostnader. EBITA¹ endte på -45 mill. kroner mot -66 mill. kroner i 2008.

Orkla Eiendom hadde EBITA¹ på -15 mill. kroner mot 13 mill. kroner i 2008.

Elkem Energi Handel som ble flyttet fra Elkem Energi til Orkla Financial Investments i 2009, fikk et EBITA¹ på 42 mill. kroner mot -53 mill. kroner i 2008. Tallene for 2008 og 2009 er omarbeidet i henhold til dette.

Øraveien Industripark ble med virkning fra 1.1.2009 resultatmessig overført fra Borregaard til Orkla Eiendom.

Forskning og Utvikling (FoU)

Arbeidet med forskning og utvikling er høyt prioritert i Orkla. De ulike forretningsområdene har sterkt fokus på FoU-funksjonen, og den har fått en sentral rolle i utviklingen av de enkelte virksomhetene.

Orklas FoU-arbeid tilstreber å skape resultater gjennom et tverrfaglig fokus på tvers av organisasjonen. Resultatet er bedre kompetanseoverføring og større fleksibilitet i arbeidet. Innen Elkem Silicon-related foregår utviklingsarbeidet som et samarbeid mellom verksmiljøer, divisjonenes FoU-miljøer, eksterne aktører og Elkems forskningssenter i Kristiansand.

⁴ Driftsresultat for avskrivninger, nedskrivninger og amortisering.

⁵ Driftsresultat

I Borregaard Chemicals har et felles forskningssenter for alle forretningsenheter gitt stor fleksibilitet, god kompetanseoverføring og rask kommersialisering av innovasjonsprosessene. I tillegg har Borregaard et bredt samarbeid med institutter og universiteter i flere land. Sapa har, utover de enkelte forretningsenheter, egne miljøer, en sentral enhet for FoU-aktiviteter i Finspång, Sverige. Innen Orkla Brands kombineres forbruker- og markedsinnsikt med teknologisk kompetanse for å utvikle foretrukne innovasjoner.

FoU er avgjørende i videreutviklingen av virksomhetenes markedsposisjoner. I Orkla Aluminium Solutions er en stor del av FoU-arbeidet knyttet til den langsiktige strategien om å skape økt verdi for kundene, samtidig som mye av arbeidet er konsentrert rundt praktiske mål som produktivitet og kostnader. For å oppnå dette har Sapa etablert et eget Center of Excellence og sprer på denne måten ny kunnskap effektivt i organisasjonen. Elkem har ambisjoner om å være ledende innen utvikling av nye miljø- og energivennlige teknologier. I 2009 har innsatsen i stor grad vært rettet mot oppstart av Elkem Solar i Kristiansand, oppstart av FSM-produksjon på Elkem Island, og videreutvikling av en ny prosess for fremstilling av aluminium

i samarbeid med Alcoa. Totalt jobber cirka 250 personer med forskning og utvikling i Elkem. Borregaard har totalt cirka 60 ansatte innen FoU, og nær en fjerdedel av industriomsetningen kommer fra produkter lansert de siste fem årene. Borregaard har også en egen enhet for forretningsutvikling som primært arbeider med mulighetsstudier og forretnings- og teknologikutvikling innen områdene biodrivstoff, biokjemikalier og biomaterialer. Innen Orkla Brands er innovasjon bredt forankret gjennom hele verdikjeden ved at normative verktøy brukes målrettet og systematisk, samtidig som dyp konsument- og kundeinnsikt øker kvaliteten i innovasjonsprosessen.

Personal og organisasjon

Konsernet hadde ved årsskiftet 30.167 medarbeidere (31.541)³, hvorav 6.306 i Norge (6.516)³, 6.228 i Norden for øvrig (7.069)³ og 17.633 i land utenfor Norden (17.956)³.

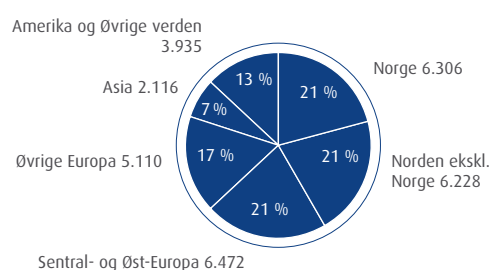
Samarbeidet mellom ledelsen og de ansattes organisasjoner gjennom etablerte samarbeids- og representasjonsordninger fungerer godt og gir verdifulle bidrag til å løse konsernets og selskapenes utfordringer på en konstruktiv måte. Samarbeidsordningene tilpasses de strukturelle endringene i konsernet. Valg av nye ansatterepre-

sentanter til styret og bedriftsforsamlingen blir gjennomført våren 2010.

På bedriftsforsamlingens møte 27.5.2009 ble Stein Erik Hagen gjenvalgt som styreleder og Svein S. Jacobsen ble gjenvalgt som nestleder i styret. De øvrige aksjonærvalgte medlemmene; Peter Ruzicka, Kristin Skogen Lund, Åse Aulie Michelet, Bjørg Ven og Lennart Jeansson, ble gjenvalgt for en periode på ett år. I Orklas styre er det tre kvinner av totalt syv aksjonærvalgte medlemmer. Blant de ansattevalgte tre representanter er det én kvinne. Orkla ASA oppfyller således allmennaksjeloven § 6-11a med krav om representasjon av begge kjønn i styret. I bedriftsforsamlingen er det fire kvinner av totalt 14 aksjonærvalgte medlemmer. Av de ansattevalgte seks medlemmer er to kvinner.

Konsernledelsen består av konsernsjef Dag J. Opedal, Torkild Nordberg, Roar Engeland, Hilde Myrberg, Terje Andersen og Bjørn M. Wiggen. Den 30.3.2009 ble Bjørn M. Wiggen utnevnt til CEO for Sapa og medlem av konsernledelsen, mens Ole Enger gikk ut av konsernledelsen for å tiltre som konsernsjef i REC.

GEOGRAFISK FORDELING AV ANTALL ANSATTE

Antall ansatte 30.167

Styret takker alle ansatte for innsatsen og oppnådde resultater i 2009.

Likestilling og mangfold

Orkla har som målsetting å sikre mangfold i konsernet, og skal rekruttere, utvikle og beholde de beste medarbeiderne, uavhengig av kjønn, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne. Det er i 2009 etablert et internt mangfoldsutvalg, som i løpet av 2010 skal kartlegge og analysere utfordringer og behov for tiltak i konsernet for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Rekruttering

Orkla rekrutterer lik andel kvinner og menn inn i konsernet. For å øke rekrutteringen av kandidater med etnisk minoritetsbakgrunn, vil Orkla videreføre samarbeidet med stiftelsen Alarga, og har i tillegg i 2009 inngått en avtale med Ambisjoner.no.

Lønns- og arbeidsvilkår

Orkla har som målsetting at alle ansatte skal være sikret lønn som svarer til de lønns- og tariffbestemte mål som blant annet er trukket opp av arbeidsgiverorganisasjoner i de respektive land. Orkla vektlegger kompetanse, stillingens kompleksitet, jobbutførelse og konkurransedyktighet i markedet, uavhengig av kjønn, etnisitet eller

nedsatt funksjonsevne. En viktig faktor i likestillingsarbeidet anses også å være tiltak som gjør det lettere å kombinere karriere og familieliv. Det er i løpet av 2010 planlagt gjennomført en global medarbeiderundersøkelse som skal kartlegge de ansattes oppfatning av blant annet likebehandling knyttet til lønns- og arbeidsvilkår og forfremmelse og utviklingsmuligheter, i forhold til kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

Orkla har som mål å oppnå en jevnere kjønnsfordeling og få flere kvinner i ledende stillinger enn i dag. I konsernet i dag er det 9.931 kvinner, en andel på 33 %. Kvinneandelen i konsernets ledergrupper er på 14 % mot 19 % i 2008. Antall kvinnelige ledere i Orkla er fortsatt for lavt og tiltak for å øke kvinneandelen vil fortsette. Eksempler på tiltak for å øke kvinneandelen, som særlig er iverksatt i de nordiske virksomhetene, er som følger: Mentorprogram, spesiell oppmerksomhet knyttet til kvinnelige ledere i de årlige lederevalueringene, prioritet til lederutviklingskurs, krav om å alltid å identifisere en kvinnelig kandidat til lederstillinger, samt måling av utviklingen i kjønnsfordelingen. I 2009 har Orkla jobbet med planlegging av Orklas globale kvinne-

konferanse, som ble avviklet for andre gang i februar 2010. Tema var blant annet hvordan kvinneandelen i ledende stillinger kan økes.

For øvrig erkjennes det at allerede iverksatte tiltak foreløpig ikke har gitt tilstrekkelig ønsket effekt. Ytterligere tiltak vil bli vurdert i forbindelse med arbeidet i Orklas interne mangfoldsutvalg.

Beskyttelse mot trakassering

Orkla godtar ikke noen form for sjikane, trakassering, diskriminering eller annen atferd som kollegaer, forretningsforbindelser eller andre kan oppfatte som truende eller nedverdiggende. Alle ansatte har krav på rettferdig og lik behandling. Temaet diskriminering er inkludert i den generelle opplæring om arbeidsmiljøet og diskriminering er definert som en risikofaktor. Det er etablerte rutiner for behandling av trakassering i form av en varslingstjeneste på Orklas hjemmeside. Varslingstjenesten skal gi ansatte og andre en mulighet til å varsle konsernets styrende organer om mulige brudd på Orklas etiske retningslinjer, dersom det ikke lar seg gjøre å ordne opp på lokalt nivå. Det er videre etablert prosedyrer for å behandle slike henvendelser.

Kompetanse

Utvikling av konsernets samlede kompetanse er viktig for å beholde og styrke konsernets konkurransekraft. Utviklingsarbeidet er primært knyttet til den treningen hver enkelt medarbeider får i egen jobbsammenheng. Dernest er det utviklet en rekke sentrale treningsprogrammer innenfor ledelse og fagdisipliner i regi av Orkla Academies. Det pågår en kontinuerlig forbedring av disse programmene for å sikre høyest mulig kvalitet.

I tillegg til å gi deltagerne et faglig utbytte spiller disse programmene også en viktig rolle i utviklingen av felles holdninger, arbeidsformer og en bedriftskultur på tvers av selskaps-grensene.

Konsernets bedriftskultur baserer seg på «Mål og verdier». Etter en revisjon i 2007 ble utrulling av «Mål og verdier» startet opp i 2008. Arbeidet med denne implementeringen pågikk også i 2009.

De sentrale ressursentre innen produksjon/logistikk, innkjøp og markenting arbeider i nær kontakt med linjeorganisasjonene og Orkla Academies, slik at det samlede kompetanseutviklingsarbeidet skjer innen konsistente rammer.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Arbeidet med å forebygge skader og videreutvikle en sterk HMS-kultur med riktig atferd og holdninger har hatt høy prioritet i 2009. Resultatet av dette vises gjennom en nedgang i skadefrekvensen.

H₁-verdien (antall personskader med fravær pr. million arbeidstimer) ble 4,5 i 2009, sammenlignet med 6,2 i 2008. Den positive utviklingen er et resultat av at viktige HMS-prinsipper, som god orden og renhold, engasjement, kompetanseheving og vilje til å lære av andre, er vektlagt i hele organisasjonen.

Videre vil det være viktig å registrere alle typer skader og gjennomføre forbedringstiltak som forhindrer at de skjer igjen. H₂-verdien (antall personskader med fravær, behov for medisinsk behandling eller arbeidsbegrensning pr. million arbeidstimer), som i 2009 ble 12,8 er derfor ett av måltallene som skal følges opp i hele organisasjonen.

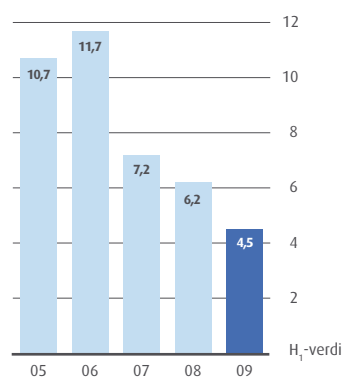
Til tross for arbeidet med å forhindre arbeidsulykker skjedde det i 2009 tre tragiske ulykker. En kvinnelig ansatt ved Sapas fabrikk Sapa Profily i Slovakia omkom da aluminiumprofi-

ler falt ned i forbindelse med en løfte- og lagringsoperasjon. Ved Sapa Heat Transfer, Shanghai, Kina, omkom en innleid mekaniker etter et fall fra en kranbane under vedlikeholdsarbeid. Ved Beauvais' fabrikk i Svinninge, Danmark, tok en ekstern person seg inn på fabrikkområdet og druknet i et renseanlegg. Disse hendelsene viser at skadeforebyggende arbeid må ha full oppmerksomhet i alle deler av virksomheten.

Sykefraværet i Orklakonsernet var på 4,3 % i 2009, mens tilsvarende tall for 2008 var 3,4 %. Reglene for registrering av sykefravær og oppfølging av sykemeldte varierer fra land til land. I Norge følges prinsippene om et inkluderende arbeidsliv (IA) med aktiv fraværsoppfølging og samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Tilsvarende prinsipper skal gjelde også for virksomheter i andre deler av verden. Sykefraværet for virksomhetene i Norge var på 6,6 % i 2009, og er en økning fra 5,7 % i 2008.

I 2009 ble det arrangert en konferanse om helsefremmende arbeidsplasser. Virksomhetene skal i 2010 jobbe videre med hvordan dette tiltaket skal implementeres, som et viktig bidrag til det kontinuerlige forbedringsarbeidet.

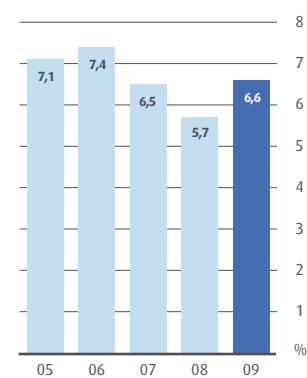
UTVIKLINGEN I ANTALL ARBEIDSSKADER (H₁-VERDIER¹) INNEN ORKLA*

* Historiske tall i perioden 2005-2007

¹ Antall skader med fravær pr. mill. arbeidstimer

UTVIKLINGEN AV SYKEFRAVÆR FOR ORKLA I NORGE*

* Historiske tall i perioden 2005-2007

Det blir jevnlig gjennomført medarbeiderundersøkelser for å kartlegge arbeidsmiljøet.

Orkla er opptatt av å ta ansvar for miljøet og begrense miljøkonsekvensene i hele verdikjeden. Det blir gjennomført livsløpsanalyser for å dokumentere hvilken påvirkning ulike produkter, produksjonsprosesser og bruk av ressurser og innsatsfaktorer har på miljø og klima.

Orkla utarbeider energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale GHG-protokollen (Greenhouse Gas Protocol Initiative). Dette blir også rapportert til Carbon Disclosure Project (CDP), en uavhengig organisasjon som gir investorer over hele verden grunnlag for å vurdere hvordan verdens største bedrifter håndterer klimautfordringene.

I 2009 var klimagassutslippene fra Orklas egne virksomheter globalt på 1,85 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, sammenlignet med 2,25 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2008. Inkluderer utslipp fra innkjøpt energi, er det totale utslippet på 2,7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Elkem Silicon-related står for størstedelen av Orklas klimagassutslipp fra egen produksjon, men har i 2009 ikke benyttet full produksjonskapasitet som følge av svakere markeder. Utslippene fra Sapa og Borregaard Chemicals fabrikker samt fra Orklas øvrige virksomheter er hovedsakelig knyttet til produksjon av varmeenergi fra fossile energibærere.

Det totale energiforbruket var i 2009 på 8,2 TWh mot 11,1 TWh i 2008. Omtrent 4,9 TWh av dette var elektrisitet. Nedgangen skyldes hovedsakelig redusert produksjon ved Elkems virksomheter. Det ble produsert cirka 3,8 TWh ved Orklas egne vannkraftverk.

Orklas virksomheter arbeider kontinuerlig med spare- og investeringsprosjekter for å redusere energifor-

bruket og i størst mulig grad benytte fornybar energi.

Orklas produkter skal fremstilles med sikre råvarer og være produsert med aksepterte metoder. Det stilles krav til leverandører når det gjelder produktsikkerhet, miljøpåvirkning og etiske betingelser ved produksjonen. I 2009 ble det satt ytterligere fokus på oppfølging av konsernets leverandører, og det er innført et matsikkerhetssystem for godkjenning og revisjon av disse.

Effektiv drift basert på HMS-krav er en verdidriver i Orkla, nedfelt i Orklas «Mål og verdier». Det betyr at HMS skal være en integrert del av Orklas forretningsvirksomhet. Arbeidet med HMS skjer først og fremst på lokalt plan i de enkelte virksomhetene, men utveksling av beste praksis og læring på tvers av organisasjonen gjennomføres i økende grad.

Risikovurderinger er et nøkkelement i HMS-arbeidet. Alle enheter i Orkla skal gjennomføre risikovurderinger, og dette skal hjelpe virksomhetene i arbeidet med kontinuerlige forbedringer gjennom å prioritere de viktigste HMS-tiltakene og etablere gode handlingsplaner.

Den grunnleggende forutsetningen for bærekraftig verdiskapning er et arbeidsmiljø som er trygt og godt. Det betyr at driften må være velorganisert, slik at konsernet kan operere uten fare for liv og helse, og benytte arbeidskraften på en god og effektiv måte.

Eierstyring og selskapsledelse

Orklas styringsordning bygger på prinsipper som følger systematikken i den norske anbefalingen vedrørende eierstyring og selskapsledelse, og harmonerer i stor grad med gjeldende internasjonale føringer for god «corporate governance».

En mer utfyllende omtale av eierstyring og selskapsledelse er gitt på side 63-67 i denne årsrapporten.

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Styret har etablert et eget kompensasjonsutvalg som behandler alle vesentlige forhold knyttet til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte før formell styrebehandling og beslutning.

I tråd med norsk aksjelovgivning har styret også utarbeidet en egen erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, inntatt i note 5 i regnskapet for Orkla ASA, som vil bli lagt frem og behandlet på ordinær generalforsamling i 2010. I samme note gis også en oversikt over godtgjørelser og avtalefestede forhold.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

Regnskapet for 2009 er avlagt etter IFRS. Morselskapets regnskap er utarbeidet i samsvar med forenklet IFRS i henhold til regnskapslovens § 3-9.

I orienteringen om regnskapsprinsipper på side 73 er viktige forhold relatert til den regnskapsmessige behandlingen etter IFRS beskrevet.

Disponering av årets resultat

Orkla ASA hadde i 2009 et overskudd på 4.094 mill. kroner. Styret foreslår følgende disponering (mill. kroner):

Overført til annen egenkapital	1.801
Avsetning for utbytte	2.293
Sum	4.094

Fri egenkapital utgjorde ved årsskiftet 25.996 mill. kroner.

Styret foreslår at det for regnskapsåret 2009 utdeles et ordinært utbytte på 2,25 kroner pr. aksje, det samme som for regnskapsåret 2008.

Utsikter for 2010

Ved inngangen til 2010 er det igjen tegn til positiv økonomisk vekst innenfor OECD-området. Styrken i veksten er imidlertid varierende og det er stor usikkerhet knyttet til den videre konjunkturutviklingen i 2010. Generelt er Orkla godt posisjonert for en konjunkturoppgang, men er også forberedt på å håndtere både nye tilbakeslag og en mer langvarig lavkonjunktur.

Generelt er usikkerheten i de markeder hvor Orkla opererer fortsatt så stor at det er vanskelig å lage gode prognoser. Alle selskapene har derfor høy beredskap for å kunne tilpasse aktiviteten til den aktuelle markedsutviklingen gjennom 2010.

Orkla Brands forventer en relativt stabil utvikling i det nordiske dagligvaremarkedet. Det forventes ingen store endringer i struktur eller konkurranse-situasjonen. Prisbildet på råvarer er sammensatt, og antas utenfor Norge å være relativt nøytralt. I Norge vil de fleste landbruksprodukter få en ytterligere prisøkning. Utenfor Norden, spesielt i Russland, er markedene noe mer krevende ved inngangen til 2010.

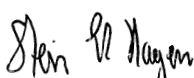
Orkla Aluminium Solutions har gjennom 2009 senket sine break-even nivåer betydelig gjennom omfattende struktur- og forbedringstiltak. Resultat-takten var positiv i annet halvår av 2009. Sapa Profiles opererer med meget korte ordresykluser og usikkerheten knyttet til markedsutviklingen er derfor stor. Sapa Profiles betjener også mange markedssegmenter som kan ha litt ulik utvikling. I sum forventes imidlertid en fortsatt stabilisering av markedet, med mulighet for en beskjeden vekst gjennom året. Building System har hatt lavere ordre-inngang gjennom 2009 og vil ha en negativ trend inn i 2010. I tillegg vil kaldt vær i starten av 2010 påvirke 1. kvartal negativt. Et sterkt bilmarked i Kinabidrar til høy etterspørsel for Heat Transfer i starten på 2010.

For Orkla Materials forventer Elkem Silicon-related noe bedre kapasitets-utnyttelse. Prisene kan styrke seg noe, men generelt antas markedene å være svake også i 2010. For Borregaard Chemicals er det også svak etterspørsel, men med en bedre balanse i markedet. En sterk NOK mot USD og EUR vil gi negative effekter for Orkla Materials.

Etter salget av Elkems kraftverk i Salten og Bremanger består konsernets vannkraftaktiva av Borregaards energivirksomhet samt Elkems virksomhet i Sauda. Ved inngangen til 2010 var magasinfyllingen i Sauda lavere enn normalt for årstiden. Pr. 31.12.2009 vil kraftvirksomhetene i Elkem og Borregaard rapporteres samlet under «Orkla Materials Energy». Orkla Materials vil etter dette dermed bestå av de tre segmentene Elkem Silicon-related, Borregaard Chemicals og Orkla Materials Energy.

Markedet for solenergi forventes over tid å vokse betydelig. I det korte perspektivet vil imidlertid markedet være meget volatilt og preget av ubalanse mellom tilbud og etterspørsel gjennom verdikjeden. For både REC og Elkem Solar vil det aller viktigste i 2010 være fullføring av ekspansjonsprosjekter, og etablering og sikring av langsiktig konkurransekraft.

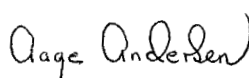
Oslo, 10. februar 2010
I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
Styreleder

Svein S. Jacobsen
Nestleder

Aage Andersen

Lennart Jeansson

Gunn Liabø

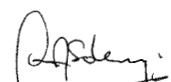
Kristin Skogen Lund

Åse Aulie Michelet

Peter A. Ruzicka

Per Arnfinn Solberg

Bjørge Ven

Dag J. Opedal
Konsernsjef

KONSERNLEDELSEN

1. TORKILD NORDBERG (52), KONSERN-DIREKTØR, CEO ORKLA BRANDS

Siviløkonom fra NHH.

Medlem av Orklas konsernledelse og overordnet ansvarlig for merkevarer siden 2005. Adm. direktør i Orkla Brands Nordic 2002-2007. Direktør Lilleborg Dagligvare 1997-2006. Direktør Lilleborg Hygiene/Kosmetikk 1994-1997. Direktør Lilleborg Storførbrukere 1993-1994. Ulike lederstillinger innen salg og markedsføring i Lilleborg. Styremedlem i Jotun AS siden 1997. Nordberg og nærstående eier 62.444 aksjer og 355.000 opsjoner i Orkla ASA.

2. BJØRN M. WIGGEN (50), KONSERN-DIREKTØR, CEO ORKLA ALUMINIUM SOLUTIONS

Siviløkonom fra NHH.

Konserndirektør fra 2008, adm. direktør i Sapa AB fra april 2009 og styreleder i Elkem AS og Elkem Solar AS, samt adm. direktør i Orkla ASA med ansvar for Elkem Solar. Adm. direktør i Elkem, september 2008-april 2009. Sjef for Orkla Media/Mecom Europe fra 2005 til 2007. Har tidligere vært adm. direktør i Pripps Byggerier, Ringnes og Senior Vice President i Carlsberg Breweries. Nestleder i styret i Tomra ASA og styremedlem i Midvestfondene. Wiggen og nærstående eier 78.161 aksjer og 335.000 opsjoner i Orkla ASA.

3. TERJE ANDERSEN (52), KONSERN-DIREKTØR, ØKONOMI & FINANS

Siviløkonom fra NHH.

Økonomidirektør i Orkla fra 2000. Medlem av Orklas konsernledelse siden 2005. Har før dette vært økonomidirektør i Orkla Brands og Lilleborg. Tidligere erfaring som manager i Deloitte Consulting og fra Nevi Finans. Andersen og personlig nærstående eier 35.190 aksjer og 220.000 opsjoner i Orkla ASA.

4. DAG J. OPEDAL (50), KONSERN-SJEF

Siviløkonom fra NHH og MBA fra INSEAD i Frankrike.

Konsernsjef fra 2005. Medlem av Orklas konsernledelse siden 2001 med ansvar for Orkla Brands og Foods. Har tidligere vært adm. direktør for Orkla Foods og Stabburet. Før det økonomidirektør i Nora Foods, leder for forretningsutvikling i Nora og direksjonssekretær/group controller i Dyno Industrier. Styreleder i Renewable Energy Corporation ASA. Styremedlem i Jotun AS, medlem av representantskapet i DnB NOR ASA, samt rådsmedlem i Fafo. Opedal og personlig nærstående eier 342.173 aksjer og 1.270.000 opsjoner i Orkla ASA.

5. ROAR ENGELAND (50), KONSERN-DIREKTØR, CEO ORKLA FINANCIAL INVESTMENTS OG CORPORATE DEVELOPMENT

Magister i filosofi fra Universitetet i Oslo, MBA fra INSEAD i Frankrike og uteksaminert fra Hærens Krigsskole i Oslo.

Medlem av Orklas konsernledelse siden 2001. Har ledet Orklas konsernutviklingsenhet siden 1996. Tidligere konsulent i McKinsey & Company, og før det en militær karriere. Styreformann i Fornebu Utvikling ASA, styremedlem i Renewable Energy Corporation ASA og medlem av representantskapet i Storebrand ASA. Engeland og personlig nærstående eier 178.278 aksjer og 615.000 opsjoner i Orkla ASA.

6. HILDE MYRBERG (52), KONSERN-DIREKTØR, KONSERNFUNKSJONER

Juridisk embetseksamen fra Universitetet i Oslo og MBA fra INSEAD i Frankrike.

Medlem av Orklas konsernledelse siden 2006. Direktør i Norsk Hydro ASA med ansvar for sektoren Marked i Hydro Olje & Energi i perioden 2002-2006. Har hatt en rekke stillinger i Hydro, blant annet som leder for forretningsutvikling og marked i Hydro Energi, og konsernadvokat. Nestleder i styret i Petoro AS, styremedlem i Renewable Energy Corporation ASA og medlem av bedriftsforsamlingen i Jotun AS. Myrberg og personlig nærstående eier 11.959 aksjer og 185.000 opsjoner i Orkla ASA.

ORKLAS FORRETNINGSOMRÅDER

Orkla Brands	24
Orkla Aluminium Solutions	28
Orkla Materials	32
Orkla Associates	36
Orkla Financial Investments.....	40
Temaartikkel: Sapa	44

ORKLA BRANDS

FORTSATT FREMANG

Til tross for krevende markedsforhold i 2009 hadde Orkla Brands en resultatvekst på 8 %. Samtlige forretningsenheter bedret resultatet, med størst fremgang for Orkla Brands International. Volum- og markedsandelsutviklingen var svak, men viste gradvis bedring gjennom året. Stigende innkjøpskostnader ble kompensert av forbedringsprogrammer knyttet til hele verdikjeden, samt prisøkninger. Noen større lanseringer, primært innen Stabburet og Nidar, bidro også positivt.

FORRETNINGSOMRÅDET

Orkla Brands er en ledende leverandør av merkevarer og konseptløsninger, primært til nordisk dagligvarehandel og storhusholdning. Virksomheten har i hovedsak nr. én- eller to-posisjoner innenfor sine kategorier, hvor de fleste merkevarene er egenutviklede og har eksistert på markedet i lang tid. Orkla Brands har også sterke lokale posisjoner i Russland og India, i tillegg til å være en viktig leverandør av ingredienser til det europeiske bakerimarkedet. Forretningsområdet er inndelt i fire enheter: Orkla Foods Nordic, Orkla Brands Nordic, Orkla Brands International og Orkla Food Ingredients.

MÅL OG STRATEGIER

- Høy og varig verdiskapning gjennom levering av produkter som konsumentene og handelen «ikke klarer seg uten»
- Vekst både gjennom økte inntekter i eksisterende virksomheter og gjennom oppkjøp. Veksten vil i hovedsak skje i de markeder hvor Orkla Brands har virksomhet i dag
- Kontinuerlig kostnadseffektivisering i hele verdikjeden

Orkla Brands opererer etter en multilokal modell, der ansvaret for verdiskapning i kjernevirksomheten ligger lokalt i det enkelte selskap. Hovedfokus er å etablere dyp innsikt i kundens og konsumentens behov, og benytte denne innsikten til å levere innovasjoner med høy og varig verdiskapning. Sterke merkevarer står sentralt i arbeidet med å sikre lojalitet fra konsumentene. Det hentes ut synergieffekter mellom virksomhetene gjennom kompetansespredning og felles kostnadseffektive støttefunksjoner.

Orkla Foods Nordic

Orkla Foods Nordic omfatter primært mat- og drikkevarevirksomheter i Norden og Baltikum. Selskapene er Stabburet og Bakers i Norge, Procordia og Abba Seafood i Sverige, Beauvais i Danmark, Felix Abba og Panda i Finland og Pöltsamaa Felix, Spilva og Suslavicius-Felix i Baltikum.

Virksomheten er konsentrert rundt sterke, egne merkevarer innen kategorier som pizza, pai, sauser, sjømat, ferdigmat, syltetøy, juice, saft, sjokolade og bakervarer. Orkla Foods Nordic har med sine velkjente merker i hovedsak nummer én- og to-posisjoner i sine hjemmemarkeder.

Orkla Brands Nordic

I Orkla Brands Nordic inngår virksomhetene Lilleborg (vaskemidler og hygieneprodukter til personlig pleie), Lilleborg Profesjonell (totalleverandør av hygiene og rengjøringsløsninger til det profesjonelle markedet), Axellus (kosttilskudd og helseprodukter), Chips Group (snacks), Göteborgs/Sætre (kjeks), Nidar (sjokolade og godterier) og Pierre Robert Group (tekstiler).

Orkla Brands Nordic har primært de nordiske landene som hjemmemarked, og har sterke nummer én-posisjoner i Norge

ORKLA BRANDS

innen samtlige områder, men også i Sverige, Danmark og Finland har flere av virksomhetene solide markedsposisjoner.

Orkla Brands International

Orkla Brands International omfatter Orkla Brands' merkevarereselskaper utenfor Norden og Baltikum. Forretningsenheten består av virksomhetene SladCo og Krupskaya (Russland), Felix Austria (Østerrike) og MTR Foods (India).

SladCo og Krupskaya har sterke regionale posisjoner innen sjokolade og kjeks, og gjennom erverv av varemerker har Krupskaya ytterligere styrket sin posisjon i St. Petersburg-regionen. MTR Foods har blant annet en sterk regional posisjon innen krydder. Kotlin og Elbro (Polen) ble solgt i juli 2009.

Orkla Food Ingredients

Orkla Food Ingredients er i dag den ledende aktøren innen bakeingredienser i Norden. Forretningsenheten har en desentralisert styringsstruktur med syv rapporterende hovedenheter, som inkluderer 32 selskaper i 14 land. Bransjen er fragmentert, og Orkla Food Ingredients er nå blant de fem ledende leverandørene i Europa.

Orkla Food Ingredients' største produktgrupper er margarin-produkter (Dragsbæk), marsipan (Odense Marcipan), bakehjelpemidler og mikser (Credin) samt gjær (Jästbolaget). De største salgs- og distribusjonsselskapene er KåKå i Sverige, Idun Industri i Norge og Credin bageripartner i Danmark.

Resultat 2009

Orkla Brands oppnådde i 2009 et EBITA¹ på 2.793 mill. kroner, tilsvarende en underliggende vekst på cirka 7 %. Markedsforholdene var krevende, med redusert kjøpekraft hos konsumentene og lavere etterspørsel fra storhusholdningsaktører. Topplinjeutviklingen var flat, med svak volum- og miksutvikling. Markedsandelene ble i sum redusert, men viste en bedring gjennom året. Forbedringsprogrammer primært knyttet til produksjon og innkjøp, kombinert med prisøkninger og noen større lanseringer, motvirket fortsatt økende innkjøpskostnader. Samtlige forretningsenheter oppnådde resultatvekst, men samtidig hadde store og viktige virksomheter, som for eksempel Lilleborg og Bakers i Norge samt Beauvais og Odense Marcipan i Danmark, et svakere resultat. Det arbeides målbevisst med å snu denne utviklingen. Et viktig satsingsområde fremover vil være veksttiltak innen eksisterende virksomheter og produktområder samt strukturell vekst.

¹ Driftsresultat før amortisering, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

DRIFTSINNTEKTER PR. FORRETNINGSENHET*

Mill. kroner	2009	2008
Orkla Foods Nordic	9.754	9.913
Stabburet	2.973	2.940
Bakers	1.395	1.463
Procordia Food	2.697	2.847
Abba Seafood	1.024	1.051
Beauvais	778	757
Orkla Foods Fenno-Baltic	1.456	1.422
Orkla Brands Nordic	7.722	7.719
Lilleborg	1.373	1.475
Lilleborg Profesjonell	538	504
Nidar	1.241	1.214
Göteborgs / Sætre	836	849
Chips Group	2.123	2.104
Pierre Robert Group	448	391
Axellus	1.170	1.177
Orkla Brands International	1.939	2.440
Orkla Food Ingredients	3.966	3.670

* Internt salg mellom segmentene er ikke eliminert.

EBITA* PR. FORRETNINGSENHET

Mill. kroner	2009	2008
Orkla Foods Nordic	1.088	1.050
Orkla Brands Nordic	1.380	1.324
Orkla Brands International	89	5
Orkla Food Ingredients	236	211

* Driftsresultat før amortisering, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

NØKKELTALL

Mill. kroner	2009	2008	Endring i %
Driftsinntekter	23.046	23.398	-2 %
EBITA*	2.793	2.590	8 %
EBITA-margin*	12,1 %	11,1 %	1,0 %-poeng
Avkastning på anvendt kapital	16,8 %	15,7 %	1,1 %-poeng
Antall årsverk	12.866	13.349	-4 %

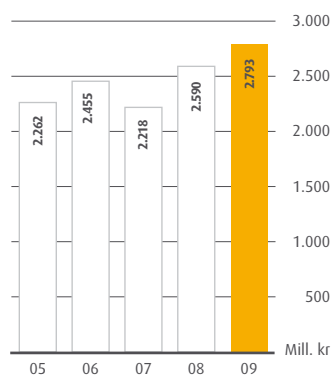
* Driftsresultat før amortisering, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

Orkla Brands setter ambisiøse mål og har iverksatt en strategi- og ledelsesprosess som målsetter å øke den organiske veksten betydelig. Gjennom 2009 ble arbeidet med forpliktende vekstplaner på selskapsnivå styrket og konkretisert. Orkla Brands har i løpet av året videreutviklet og tydeliggjort sin multilokale forretningsmodell og styrket det lokale lederskapet.

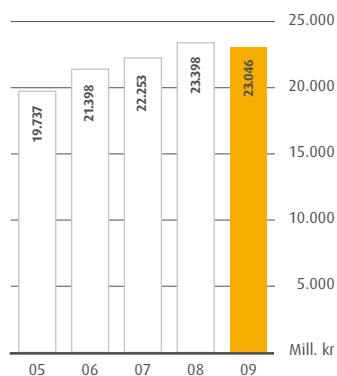
Kundefokus og innovasjonsevne er avgjørende for å klare en varig og høy verdiskapning over tid. Orkla Brands' visjon på dette området er å utvikle produkter som verken konsument eller handelen klarer seg uten. Sterke merker og kraftfulle innovasjoner er fundamentet for vekst i omsetning og lønnsomhet. Procordias Smulpaj ble i 2009 kåret til Årets Dagligvare i Sverige, og blant Orkla Brands' største innovasjoner for øvrig var Pierre Robert Young Collection Wool, Grandiosa Ekstra Tynn (Stabburet), Smash! Storplate (Nidar) og Bergene Melk (Nidar).

EBITA*

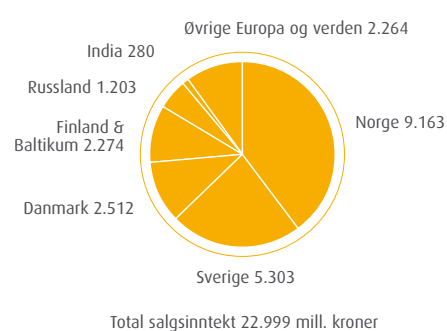

* Driftsresultat før amortisering, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

DRIFTSINNTEKTER

GEOGRAFISK SALGSFORDELING

ORKLA ALUMINIUM SOLUTIONS

FORSTERKET KONKURRANSEKRAFT

Et stort strategisk steg ble tatt i 2009 med kjøpet av Indalex i Nord-Amerika. Den økonomiske nedgangen åpnet for en unik mulighet for Sapa til å konsolidere markedet, og avtalen ble inngått 31. juli 2009. Sapa ble hardt rammet av nedgangskonjunkturen og i løpet av året har det meste av oppmerksomheten vært rettet mot å omstrukturere virksomheten ytterligere, for å tilpasse seg til lavere volumer og oppnå mer levedyktige break-even-nivåer. Resultatet av dette arbeidet var at Sapa fra 2. kvartal til 4. kvartal oppnådde et break-even resultat med svært lave volumer.

Sapa Profiles

Sapa Profiles er verdens ledende produsent av bearbejdede aluminiumprofiler, og er organisert i tre geografiske segmenter: Nord-Amerika, Europa og Asia. Sapas markedsandel er 16 % i Europa og 26 % i Nord-Amerika. Virksomheten i Shanghai i Kina er foreløpig begrenset til foredling. Designløsninger basert på aluminiumprofiler brukes i en lang rekke sektorer hvor de viktigste er bygg og anlegg, transport, verksted, møbel og kontorutstyr. Sapas strategi er å tilby kundene bearbejdede produkter og løsninger, og Sapa har derfor betydelig virksomhet innen bearbejding, inkludert kutting, bøyning, CNC-behandling, hydroforming, smeltesveising, friction-stir welding, anodisering og lakking. Sapa Profiles har virksomhet i 26 land, og har et godt grunnlag for å etablere nært samarbeid med både lokale og internasjonale kunder.

Sapa Building System

Sapa Building System er en av Europas største leverandører av byggesystemer basert på aluminiumprofiler. Virksomheten driver produktutvikling i seks land (Belgia, Frankrike, Portugal, UK, Polen og Sverige) og har salgskontorer i totalt 26 land. Sapa Building System tilbyr et stort utvalg av nyskapende aluminiumsystemer til arkitekter, designere, rådgivende ingeniører og entreprenører. Produktene varierer fra enklere profilsystemer i vinduer og dører til avanserte fasadesystemer, glasstak og solskjerming. Bygninger forbruker 40 % av verdens

FORRETNINGSOMRÅDET

Sapa utvikler, produserer og markedsfører foredlede profiler, profilbaserte byggesystemer og varmevekslerbånd i aluminium. Hovedområdene er Sapa Profiles, Sapa Building System og Sapa Heat Transfer. Forretningskonseptet er basert på nært samarbeid med kundene. Sapa er ledende innen sitt område og har kunder innen bygge-, transport-, verksteds- og telekomindustrien.

MÅL OG STRATEGIER

- Fullt utnytte synergier og stordriftsfordeler, og nå en driftsmargin på 6 % over en syklus
- Styrke forretningsområdets kapasitet i Asia
- Kommersiell fokus gjennom strategiske tiltak og flere prosjekter i hele organisasjonen

Innsatsen vil i de kommende tre årene konsentreres om forbedringstiltak basert på Sapas strategiske grunnpillarer: Helse, miljø og sikkerhet (HMS), Genesis og kundenærhet (CVM). For å sikre at Sapa når sine langsiktige finansielle mål ble det lansert tre strategiske initiativer i 2009: «Towards Solutions», «World Class Operations» og «Leading Edge Strategic Sourcing».

ORKLA ALUMINIUM SOLUTIONS

elektrisitet. Det å finne gode alternativer til tradisjonelle energikilder har ikke bare blitt en nødvendighet, men også et ansvar. Sapa Building System vil spille en rolle som leverandør av bærekraftige og energieffektive aluminiumløsninger for bygningsindustrien.

Sapa Heat Transfer

Sapa Heat Transfer er verdens ledende leverandør av løsninger for varmevekslere til bilindustrien, og har en global markedsandel på 17 %. Alle de største varmevekslerprodusentene er kunder av Heat Transfer, som for eksempel Denso, Calsonic, Behr, Delphi, Visteon, Modine, Showa, T-Rad og Valeo. Produksjonen foregår i Sverige og Kina. Valsede aluminiumprodukter inngår i ulike typer varmevekslere i bilindustrien. Produktet kan skreddersys til bruk i for eksempel radiatorer

(kjøleelementer), kondensatorer, radiatorer, ladeluftkjølere og oljekjølere. Sapa Heat Transfer Tubes, med produksjon i Sverige og Kina, spesialiserer seg på sveisede rør til varmevekslere basert på valsede aluminiumbånd. Også innen denne nisjen er Heat Transfer en av de ledende aktørene globalt.

Resultat 2009

2009 var et år som startet i mer eller mindre fritt fall. Flere restrukturerings tiltak kombinert med økt fokus på det kommersielle området og på innkjøpssiden, førte til betydelig lavere break-even volumnivå. Driftsinntektene utgjorde 20.803 mill. kroner, mens EBITA¹ var -344 mill. kroner. Dette resultatet inkluderer de nye Sapa virksomhetene i Nord-Amerika fra 31. juli, etter oppkjøpet av Indalex.

¹ Driftsresultat før amortisering, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturerings og vesentlige nedskrivninger.

PRODUKTER OG ANVENDELSESOMRÅDER

SAPA PROFILES:

Aluminiumprofiler brukes i en lang rekke sektorer, som for eksempel bygg og anlegg, telekom- og transportindustrien. Profilene kan tilpasses i form og funksjonalitet, og inngår i et stort antall produkter. Blant annet er det aluminiumprofiler i biler, garderober og basestasjoner innen telekomindustrien.

SAPA BUILDING SYSTEM:

Building System leverer *løsninger i aluminium*, i hovedsak til den europeiske byggeindustrien. Produktene varierer fra enklere profil-systemer i vinduer og dører til avanserte fasadesystemer, glasstak og solskjerming.

SAPA HEAT TRANSFER:

Valsede aluminiumprodukter inngår i ulike typer varmevekslere i bilindustrien. Produktet skreddersys til bruk i for eksempel radiatorer (kjøleelementer), fordampere, kondensatorer, ladeluftkjølere og oljekjølere. Alle de største varmevekslerprodusentene er kunder av Sapa.

NØKKELTALL

Mill. kroner	2009	2008	Endring i %
Driftsinntekter	20.803	27.809	-25 %
EBITA*	-344	697	-149 %
EBITA-margin*	-1,7 %	2,5 %	-4,2 %-poeng
Avkastning på anvendt kapital	-2,5 %	5,7 %	-8,2 %-poeng
Antall årsverk	12.495	12.585	-1 %

* Driftsresultat før amortisering, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturerings og vesentlige nedskrivninger.

DRIFTSINNTEKTER PR. FORRETNINGSENHET

Mill. kroner	2009	2008
Profiles	15.621	21.904
Heat Transfer & Building System	5.856	6.909

EBITA* PR. FORRETNINGSENHET

Mill. kroner	2009	2008
Profiles	-574	109
Heat Transfer & Building System	230	588

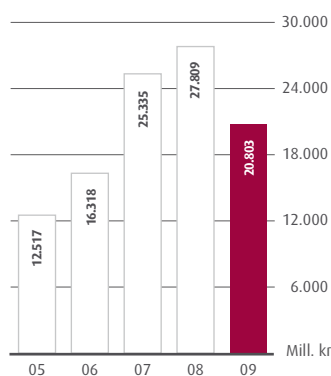
* Driftsresultat før amortisering, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturerings og vesentlige nedskrivninger.

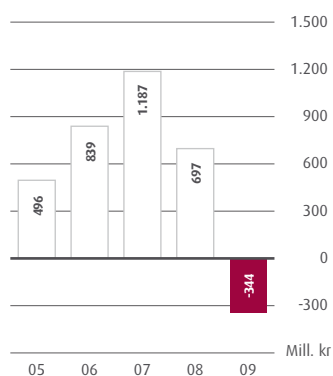
I 2009 fokuserte Sapa på forbedringer, kontantstrøm, betydelige kostnadsreduksjoner og lavere break-even nivåer, for å motvirke den alvorlige volumnedgangen som markedsforholdene medførte. I tillegg er det strategiske initiativet «World-Class Operations» lansert, for å bedre lønnsomheten gjennom høyere produktivitet i produksjons- og administrasjonsfunksjonene.

Sapa styrket også sin posisjon i Nord-Amerika i 2009 ved hjelp av en rekke strukturelle tiltak, deriblant ervervet av Indalex. Prosessen med å slå sammen virksomhetene startet så snart Indalex var innlemmet i Sapa-familien, og arbeidet med å realisere betydelige synergier begynte umiddelbart, samtidig som en sterk markedsorientert organisasjon ble etablert innen en måned. Det ble straks satt i gang tiltak for å optimalisere produksjonen og i løpet av 90 dager ble tre anlegg stengt.

DRIFTSINNTEKTER

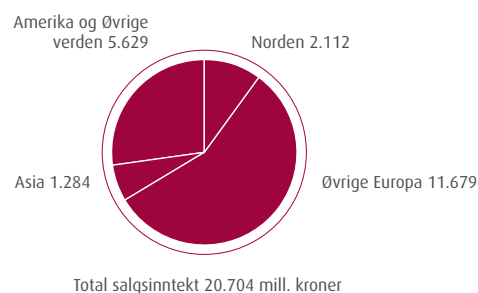

EBITA*

*Driftsresultat for amortisering, nedskrivning vare-lager Sapa Profiles i 2008, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

GEOGRAFISK SALGSFORDELING

ORKLA MATERIALS

FORBEDRET KOSTNADSPOSISJON

Innen Elkems silisiumrelaterte virksomhet var året preget av lav etterspørsel. Kapasitetsutnyttelsen ved fabrikkene ble derfor redusert og kostnadsminskende tiltak iverksatt. Elkem Solar produserte høyrent silisium gjennom hele anlegget, men oppskaleringen ble forsinket som følge av en brann i anlegget i juli. Vannkraftvirksomhetene i Salten og Bremanger ble solgt for 6 mrd. kroner, med en regnskapsmessig gevinst på 4,2 mrd. kroner. Borregaard møtte til dels krevende markedsforhold som følge av finanskrisen. Selskapets spesialiseringsstrategi har imidlertid vist seg å være robust, og har bidratt til tilnærmet full kapasitetsutnyttelse i 2009.

Elkem Silicon-related

De silisiumrelaterte aktivitetene omfatter produkter innenfor solar, silisium, støperi-produkter, microsilica og karbon. Solar-området omfatter Elkem Solar. Tre smelteverk i Norge står for Elkems produksjon av silisium. Støperiprodukter produseres i dag i Norge, Island, Canada og Kina. Microsilica omfatter kjøp og salg av materialer som hovedsakelig genereres fra renseprosesser ved smelteverk. Karbonvirksomhetens produksjon har i 2009 foregått ved Kristiansand i Norge, ved to verk i Brasil, et verk i Sør-Afrika og et i Kina.

FORRETNINGSOMRÅDET

Elkem Silicon-related er blant verdens ledende selskaper innenfor miljøvennlig produksjon av metaller og materialer. Hovedproduktene er silisium, høyrent silisium til solarindustrien, spesiallegeringer av ferrosilisium til støperiindustrien, karbon, microsilica. Selskapet har produksjonsanlegg i Europa, Nord-Amerika, Sør-Amerika, Sør-Afrika og Asia og et omfattende nett av salgskontorer og agenter i de viktigste markedene.

Borregaard Chemicals har et av verdens mest avanserte bioraffinerier. Med tømmer som råstoff fremstilles et bredt spekter av avanserte biokjemikalier, biomaterialer og bioetanol som bærekraftige alternativer til oljebaserte produkter. Selskapet har også sterke posisjoner innen tilsetningsstoffer og finkjemikalier. Borregaard er en internasjonal virksomhet med produksjonsenheter og salgskontorer i de viktigste industrimarkedene. **Orkla Materials Energy** har vannkraftproduksjon med en årlig kapasitet på cirka 2,5 TWh.

MÅL OG STRATEGI

- Elkems mål er å satse videre på energieffektive prosesser og miljøvennlige spesialmetaller med hovedvekt på solar-relatert virksomhet
- Borregaard skal videreutvikle bioraffinerikonseptet, skape ny vekst innen dagens virksomhet samt forbedre kostnadsposisjonen
- Høyest mulig standard innen helse, miljø og sikkerhet

Elkem og Borregaard satser på kontinuerlig forbedring i alle ledd i verdikjeden. Utvikling og anvendelse av teknologi, kompetanse og forretnings-systemer som gir prosessforbedringer og kostnadsreduksjoner, bidrar samtidig til økt spesialiseringsgrad, kundetilpassede produkter og styrkede markedsposisjoner. Både Elkem og Borregaard bruker betydelige ressurser på forskning og utvikling. Borregaard ønsker å videreutvikle eksisterende produktportefølje og skape vekst gjennom nye, mer høyforedledede produkter.

Borregaard Chemicals

Borregaard LignoTech er verdens ledende aktør innen lignin-baserte binde- og dispergeringsmidler, med produksjon i åtte land. Borregaard ChemCell er en ledende europeisk leverandør av spesialcellulose for kjemisk anvendelse. Etter avviklingen av virksomheten i Sveits i 2008 skjer all produksjon i Norge. Borregaards virksomhet innen Ingredienser og Farma består av avanserte produkter med høye kvalitets- og hygienekrav.

Orkla Materials Energy

Orkla Materials kraftvirksomhet består i hovedsak av Elkems kraftverk i Sauda og Borregaards kraftverk i Sarpsborg med en total produksjon på cirka 2,5 TWh. Virksomheten består av kraftproduksjon, i tillegg til kraftleveranse og handel i det nordiske kraftmarkedet.

Resultat 2009

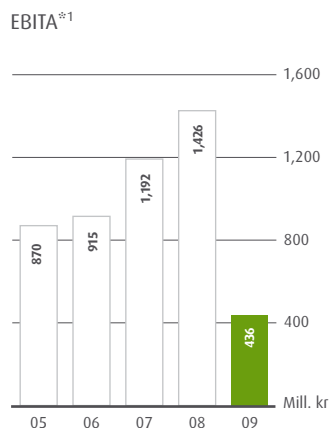
I Elkem falt markedsprisene for silisiumrelaterte produkter betydelig i løpet av året for majoriteten av hovedproduktene, i tillegg til at salgsvolumet var vesentlig lavere enn i 2008. Kapasitetsutnyttelsen har som følge av dette vært betydelig redusert i 2009, dog noe oppjustert for enkelte segmenter mot slutten av året.

ORKLA MATERIALS

Elkem Solar produserte høyrent silisium gjennom hele anlegget, men utbedringer etter brannen forsinket oppskaleringsprosessen.

På tross av krevende markedsforhold var det samlet en fremgang for videreført virksomhet i Borregaards Kjemiområde. Lavere kostnader og tilfredsstillende volum ga forbedret lønnsomhet for ChemCell. Svakere etterspørsel i LignoTech ble delvis motvirket av reduserte kostnader, prisøkninger og optimalisering av kapasitet og råvaretilgang. Bioetanol ga fortsatt et godt resultatbidrag. Ingredienser og Farma hadde samlet et noe svakere resultat enn i 2008.

Innen Orkla Materials Energy var resultatet for Elkem noe sterkere sammenlignet med 2008. Den lavere produksjonen ble mer enn motvirket av høyere realiserte priser på salgsvolumet, da en vesentlig andel av dette var sikret til lavere priser i 2008 enn i 2009. Fusjonen av Elkem Fornybar Energi med Norsk Grønnekraft AS gav et regnskapsmessig resultatbidrag på 58 mill. kroner. Et svakere resultat for Borregaard Energi skyldes lavere markedspriser, lavere krafttilgang og redusert bidrag fra finansiell krafthandel.

* Justert for Elkem Energi Handel
¹ Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

PRODUKTER OG ANVENDELSESOMRÅDER

ELKEM SILICON-RELATED

Solar: Høyrent silisium til bruk i solcelleindustrien.

Silisium: Benyttes i kjemisk industri til å produsere silikoner, og i elektronikkindustrien for produksjon av polysilisium til halvledere og solceller. Anvendes også i aluminiumindustrien for å gi aluminium bedre styrke, samt i keramisk industri.

Støperi: Produksjon av spesialmaterialer til støperisektoren og produksjon av ferrosilisium-baserte spesiallegeringer til bruk i stålindustrien.

Microsilica: Tilsettes betong, byggematerialer og ildfaste materialer.

Karbon: Produksjon av stampemasse og Søderberg elektrodemasse.

BORREGAARD CHEMICALS

Lignin: Tilsetningsstoffer i blant annet betong, keramiske produkter, landbruks- og fiskeriprodukter, batterier og gruvevirksomhet.

Spesialcellulose: Til bygningsmaterialer, filter, næringsmidler, tabletter, kosmetikk, maling, lakk, plast og tekstiler.

Bioetanol: anvendes innen farmasøytisk industri, maling, lakk, drivstoff og bilpleie-midler.

Ingredienser: Vanillinprodukter og omega-3-oljer til blant annet næringsmidler.

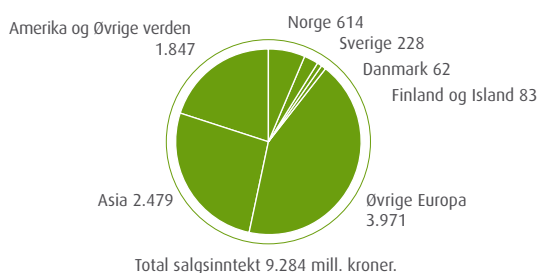
Farmasøytiske produkter: Mellomprodukter til røntgenkontrastmidler og medisiner.

Difenoler: Mellomprodukter for aroma-, agro- og farmasøytiske produkter/anvendelser.

ORKLA MATERIALS ENERGY

Produksjon av vannkraft.

GEOGRAFISK SALGSFORDELING

NØKKELTALL

Mill. kroner	2009	2008	Endring i %
Driftsinntekter	11.317	13.725	-18 %
EBITA ¹	436	1.426	-69 %
EBITA-margin ¹	3,9 %	10,4 %	-6,5 %-poeng
Avkastning på anvendt kapital	2,4 %	8,2% ²	-5,8 %-poeng
Antall årsverk	3.720	4.511	-18 %

¹ Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

² Inkludert Elkem Energi Handel.

En sterk forbedringsorientering gjorde at Elkem tidlig iverksatte tiltak som følge av finanskrisen. Selskapet reduserte varelagre og jobbet målrettet med kundefordringer i 2009, samtidig som holdningen til investeringer var restriktiv. I Prosjekt 2009 kuttet Elkem kostnader med 180 mill. kroner og reduserte bemanningen med 135 årsverk. Elkem har gjennom hele 2009 justert kapasitetsutnyttelsen i forhold til etterspørsel og oppnådd mer effektiv drift, samtidig som skadestatistikken ble bedret som et resultat av uforminsket styrke i HMS-arbeidet.

Borregaard startet høsten 2008 forbedringsprosjektet BF2010. Målet er 250 mill. kroner i forbedret årstakt ved utløpet av 2011, gjennom en kombinasjon av produktivitets-tiltak, ledelses- og kompetanseutvikling, ny teknologi og organisasjonsendringer. Borregaards posisjon i internasjonale markeder er styrket i 2009 gjennom selskapets høye innovasjonstakt. Prioriterte prosjekter som skreddersydde vanillin-løsninger, jordforbedringsprodukter og miljøvennlige syrer er markedsdrevne og krever små investeringer.

EBITA* PR. FORRETNINGSENHET

Mill. kroner	2009	2008
Elkem Silicon-related	-581	364
Borregaard Chemicals	216	233
Orkla Materials Energy ¹	801	829

* Driftsresultat for amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

DRIFTSINNTEKTER PR. FORRETNINGSENHET

Mill kroner	2009	2008
Elkem Silicon-related	6.332	8.025
Borregaard Chemicals	3.815	4.632
Orkla Materials Energy ¹	1.353	1.304

KAPASITET ELKEM

Tonn	2009
Sum Silisium	143.000
Sum FeSi / Støperi	201.000
Sum Silisiumrelatert	344.000

¹ Elkem Energi og Borregaard Energi vises samlet under Orkla Materials Energi, som fra og med 2010 er den nye rapporteringsstrukturen.

ORKLA ASSOCIATES

SPENNENDE VEKST- MULIGHETER

REC hadde driftsinntekter på 9.156 mill. kroner, en vekst på 12 % sammenlignet med 2008. EBITDA¹ endte på 1.741 mill. kroner, mot 3.279 mill. kroner i 2008. Jotuns driftsinntekter var 11.219 mill. kroner, en økning på 7 %. Selskapets EBIT² ble 1.157 mill. kroner, mot 919 mill. kroner i 2008.

Orklas resultatbidrag fra REC ble -931 mill. kroner, mot 1.217 mill. kroner i 2008. Investeringen i REC behandles etter egenkapitalmetoden. Orkla vil fremover regnskapsmessig anvende børskurs som verdi på eierandelen, så lenge børskurs er lavere enn bokført TS-verdi. Verdien vil reguleres opp eller ned basert på børskurs på balansedagen. Børskurs pr. 31.12.2009 var 44,75, mens bokført verdi var 56,62, noe som medfører en regnskapsmessig belastning på 3.135 mill. kroner i 4. kvartal.

Fra Jotun utgjorde resultatbidraget 250 mill. kroner, på nivå med 253 mill. kroner i 2008.

Renewable Energy Corporation

Renewable Energy Corporation (REC) er en av verdens ledende aktører innen solenergiindustrien. Virksomheten omfatter alle ledd i verdikjeden, fra produksjon av råmateriale til ferdige solceller og -paneler. REC er en global aktør og betjener hovedsakelig markeder i Europa, USA og Asia. Selskapet har nær 3.000 ansatte og forretningsaktiviteten er organisert i tre divisjoner; REC Silicon, REC Wafer og REC Solar.

FORRETNINGSOMRÅDET

Orkla Associates representerer investeringer i selskaper der 100 % eierskap ikke er ønskelig eller ikke mulig, og består i hovedsak av investeringene i selskapene REC ASA og Jotun A/S.

Felles for disse to investeringene er at Orkla har en eierandel på cirka 40 %. Orkla er representert i styret til både REC og Jotun med henholdsvis tre og to representanter. Resultateffekten fra disse selskapene fremkommer i Orklas regnskaper på linjen for resultat fra tilknyttede selskaper.

ORKLA ASSOCIATES

REC Silicon produserer silangass og silisium til ulike applikasjonsområder for solcelle- og elektronikkindustrien, og har to produksjonsanlegg i USA. REC Silicon er blant verdens største leverandør av silisium til solcelleindustrien.

REC Wafer produserer monokrystallinske ingots og multi-krystallinske silisiumskiver, alt levert til solcelleindustrien, fra sine produksjonsanlegg lokalisert i Norge. REC Wafer er en av verdens største produsenter av silisiumskiver.

REC Solar produserer og markedsfører solceller og -paneler. Solcellene produseres i Norge, mens panelene fremstilles i Sverige.

I løpet av 2009 fortsatte REC sin ekspansjon. De største prosjektene som gjennomføres for å øke kapasiteten gjennom 2010, er produksjon av silangass og superrent silisium i Moses Lake i USA, waferproduksjon på Herøya og i Glomfjord, Norge, samt bygging av en ny integrert fabrikk for produksjon av wafer, celler og moduler i Singapore. For mer informasjon om REC henvises det til selskapets nettsider www.recgroup.com.

Jotun

Jotun er en av verdens ledende produsenter av maling og pulverlakker, med 74 selskaper og 40 produksjonsanlegg fordelt på alle kontinenter. I tillegg har Jotun agenter, avdelingskontorer og distributører i mer enn 80 land, og har i alt 7.400 ansatte. Virksomheten omfatter utvikling, produksjon, markedsføring og salg av ulike malingsystemer samt produkter for beskyttelse og dekorasjon av overflater til hjem, skipsfart og industri.

Jotunkonsernet består av fire divisjoner; Jotun Dekorativ, Jotun Paints, Jotun Coatings og Jotun Powder Coatings. Hver divisjon har sine spesifikke produkter, segmenter og geografiske ansvarsområder.

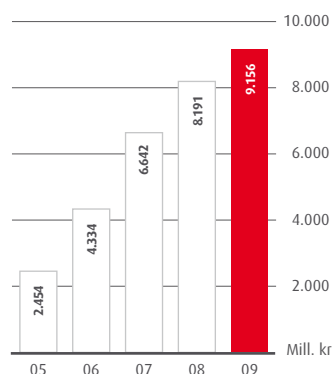
Jotun Dekorativ består av Jotuns dekorative virksomheter som maling, beis og lakkprodukter til håndverk og gjør-det-selv markedet i Skandinavia og Island. Jotun Paints omfatter virksomheten til selskaper i Midt-Østen og Sørøst-Asia, der hovedaktiviteten er dekorative malinger samt ansvar for marine og rusthindrende malinger til lokale kunder og prosjekter i samme region. Jotun Coatings har ansvar for marine og rusthindrende malinger til tungindustrien og offshoreindustrien i Europa, USA, Sør-Afrika, Australia, Brasil og Nord-Asia, samt dekorative malinger for lokale kunder i de samme regionene. Jotun Powder Coatings har globalt segmentansvar for dekorative og funksjonelle pulverlakker til industriell korrosjonsbeskyttelse og overflatebehandling av metall.

Jotun hadde tilfredsstillende resultater i 2009, men med store variasjoner geografisk og innenfor hvert segment. Den internasjonale konjunkturedgangen har gradvis dempet den sterke veksten som konsernet har hatt de siste årene, men fortsatt har det vært til dels god utvikling i flere viktige områder.

Jotun opererer delvis i markeder som er relativt sensykliske og deler av virksomheten forventes derfor å få svakere vekst fremover. Dette gjelder blant annet produkter til nybygg av skip og større eiendomsprosjekter.

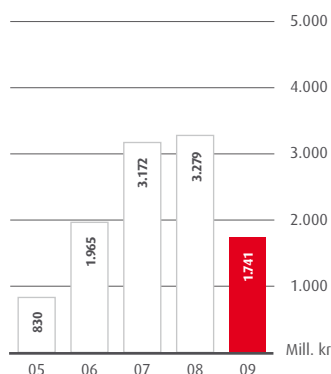
Jotuns strategi baserer seg på organisk vekst. I 2009 ble det åpnet nye produksjonsanlegg i Sør-Korea og i Saudi-Arabia. Jotun har vedtatt å investere over 500 mill. kroner i en ny fabrikk i Sandefjord og er blant annet i ferd med å videreutvikle sin satsing i Nord-Afrika. I en periode med utfordrende verdensøkonomi er det lagt vekt på å opprettholde et relativt høyt investeringsnivå for å sikre fremtidig vekst.

REC
DRIFTSINNTEKTER*

* Tall er hentet fra RECs regnskaper.

REC
EBITDA*

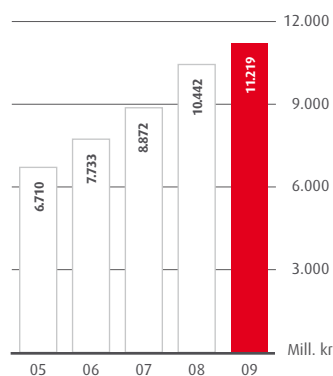
* Tall er hentet fra RECs regnskaper.

REC målsetter gjennom å redusere kostnader i solenergiindustrien å gjøre fornybar og miljøvennlig solenergi mer konkurransedyktig på verdensbasis. En effektiv drift basert på HMS-krav er derfor viktig for å skape verdier og det legges vekt på samfunnsansvar som en forutsetning for fremtidig lønnsom vekst. Samtidig er innovasjonsevne og teknologisk utvikling avgjørende for å lykkes med målsatte kostnadsreduksjoner.

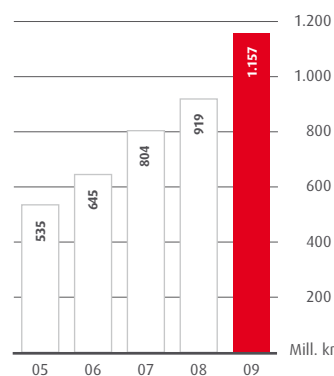
I Jotun er ambisiøse mål og vilje til ekspansjon sentralt. Videre er fokus på en sterk selskapsprofil og etablering av kundelojalitet avgjørende for suksess i denne industrien. Kundefokus og styrking av produktidentitet er viktig for å til enhver tid være konkurransedyktig.

JOTUN
DRIFTSINNTEKTER*

* Tall er hentet fra Jotuns regnskaper.

JOTUN
EBIT**

* Tall er hentet fra Jotuns regnskaper.

NØKKELTALL

Mill. kroner	2009	2008	Endring i %
REC			
Driftsinntekter*	9.156	8.191	12 %
EBITDA*	1.741	3.279	-47 %
Jotun			
Driftsinntekter**	11.219	10.442	7 %
EBIT**	1.157	919	26 %

* På 100 % basis. Tall er hentet fra RECs regnskaper.

** På 100 % basis. Tall er hentet fra Jotuns regnskaper.

ORKLA FINANCIAL INVESTMENTS

POSITIV MERAVKASTNING

Orkla Financial Investments hadde en positiv utvikling i 2009 drevet av en kraftig børsoppgang. For Orkla Eiendom var året preget av et svakere eiendomsmarked, mens Orkla Finans opplevde et krevende investeringsmarked samtidig som finansiering av nye prosjekter var utfordrende.

AKSJEPORTEFØLJEN

Markedsforhold

2009 ble som 2008 et spesielt år i verdipapirmarkedene, men denne gang var fortegnet positivt. Året begynte som en fortsettelse av hvordan 2008 sluttet, med bekymring rundt resesjonen verden samlet sto foran.

Etter en svak start på året avsluttet mars første kvartal med klare positive undertoner. Til tross for meget lave nivåer var det bedring i flere forventningsindikatorer, og i flere land var også konsumet på vei opp. Fra vendepunktet i mars ble avkastningen i aksjemarkedene verden over betydelig bedre resten av året.

Investeringsstrategi for aksjeporteføljen

Hovedstrategien er å identifisere og investere i verdiskapende enkeltelskaper. Aksjeporteføljen skal ta tydelige posisjoner og dermed være skjevt vektet i forhold til en markedsportefølje. Den vil i tillegg fokusere på hvordan den bidrar til, og samtidig utnytter kompetansen i, Orklas øvrige forretningsområder.

Det tilstrebes en aktiv investeringsstrategi med vekt på større eierandeler i børsnoterte selskaper, kombinert med investeringer i selskaper som ikke er børsnoterte. Å etablere industrielle opsjoner for konsernet er et viktig hensyn bak denne strategien.

FORRETNINGSOMRÅDET

Orkla Financial Investments består av forretningsenhetene Aksjeporteføljen, Orkla Finans, Orkla Eiendom og Elkem Energi Handel. Aksjeporteføljen forvalter en av Norges største aksjeporteføljer med plasseringer hovedsakelig i Norden. Orkla Finans tilbyr investeringstjenester til institusjonelle og private investorer, mens Orkla Eiendom investerer i og utvikler eiendom. Elkem Energi Handel, som «trader» og forvalter kraftkontakter, ble organisasjonsmessig flyttet fra Elkem til Orkla Financial Investments i 2009. I tillegg inngår Borregaard Skoger, som utvikler og forvalter Orklas skogeiendommer.

MÅL OG STRATEGIER

- Orkla Financial Investments skal maksimere langsiktig avkastning på investert kapital
- Forretningsområdet skal bidra til å skape industrielle opsjoner for konsernet
- Området skal i enkelte tilfeller være en likviditetsreserve for konsernet

Områdets strategi er å identifisere og investere i verdiskapende aktiva, hovedsakelig i form av aksjer og eiendom i Norden. Investeringene gjøres innen de geografiske områder der Orkla driver industrivirksomhet. Gjennom eierposisjoner skal Aksjeporteføljen også bidra til konsernets industriutvikling.

ORKLA FINANCIAL INVESTMENTS

Orkla Finans

Orkla Finans skal være en ledende tilbyder av investeringsløsninger til institusjonelle og private investorer. Selskapet opplevde i 2009 et krevende investeringsmarked samtidig som det var utfordrende å skaffe finansiering til nye prosjekter. Selskapet har gjennom lanseringen av et nytt forvaltningsprodukt og god avkastning på eksisterende aksjeprodukter, lykkes med å øke volumet av produkter som gir løpende forvaltningsinntekter. Kostnadsreducerende tiltak er gjennomført og antall ansatte redusert med cirka 1/3 til i underkant av 90. Det vil fortsatt være sterkt fokus på kostnadseffektiv drift.

Selskapet vil imidlertid i 2010 fortsette å styrke analysekapasiteten. Dette skal gi ytterligere økt innovasjonstakt og understøtte selskapets egen forvaltning.

Orkla Eiendom

Et viktig utgangspunkt for satsingen bak Orkla Eiendom er at Orkla selv har en betydelig eiendomsmasse fra industrielle aktiviteter, og Orkla Eiendom kan vise til en god historisk verdiskapning innen eiendomsutvikling.

Elkem Energi Handel

Virksomheten er en av hovedaktørene i det nordiske krafttradingmarkedet og handler og forvalter kraftkontakter. I løpet av 2009 har Elkem Energi Handel blitt flyttet fra forretningsområdet Orkla Materials til Orkla Financial Investments.

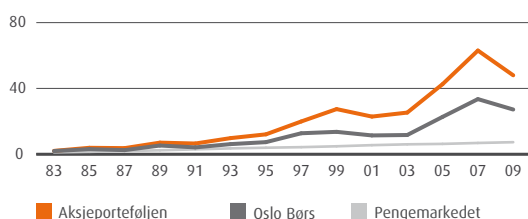
Borregaard Skoger

Borregaard Skoger utvikler og forvalter Orklas skogeiendommer. Totalarealet er cirka 1,1 mill. dekar. Av dette er cirka 800.000 dekar produktiv skog. Hovedaktivitetene er skogsdrift, eiendoms- og utmarksforvaltning.

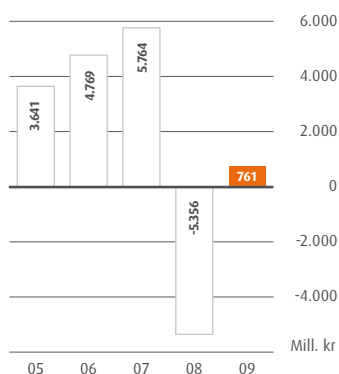
Resultat 2009

Orkla Financial Investments hadde en positiv utvikling i 2009, som følge av en betydelig økning i markedsverdien på verdipapirer. Aksjeporteføljen hadde en avkastning på 39 %, mens benchmark-indeksen MSCI Nordic økte med 36,1 %. Oslo Børs Benchmark steg med 64,8 %. Resultat før skatt for Orkla Financial Investments utgjorde 761 mill. kroner i 2009 mot -5.356 mill. kroner i 2008. Det positive resultatet kan hovedsakelig forklares av at Gevinster, tap og nedskrivninger Aksjeporteføljen utgjorde netto 584 mill. kroner sammenlignet med -6.043 mill. kroner i 2008.

HVA 1 KRONE VOKSER TIL

RESULTAT FØR SKATT*

* Justert for Elkem Energi Handel

NØKKELTALL

Mill. kroner	2009	2008	Endring i %
Driftsinntekter	2.977	2.712	10 %
EBITA ¹	-85	-151	44 %
Resultat før skatt	761	-5.356	114 %
Markedsverdi Aksjeporteføljen	11.037	11.426	-3 %
Andel nordiske investeringer	85 %	87 %	-2 %-poeng
Andel ikke-noterte verdipapirer	20 %	23 %	-3 %-poeng
Urealisert resultatreserve	3.522	847	316 %

¹ Driftsresultat før amortisering, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

Intern forbedringsorientering har vært en primær verdidriver for Orkla Financial Investments i 2009. Dette omfatter blant annet betydelig mer fokus på de største investeringsengasjementene, kombinert med styrking av analyse- og beslutningsprosesser. Samtidig har justering av kostnadsstruktur, produktportefølje og forretningsmodell bidratt positivt.

Å være eksponert i aksjemarkedet og sette ambisiøse mål er sentralt for den langsiktige verdiskapningen i Orkla Financial Investments. De fleste av verdens aksjemarkeder har hatt en betydelig forbedret avkastning i 2009 sammenlignet med året før og dette har gitt positive resultater. Aksjeporteføljen hadde en avkastning på 39 %, mot benchmark Morgan Stanley Nordic Index 36,1 %.

AKSJEPORTEFØLJENS HOVEDPOSTER 31.12.2009

Verdipapir	Andel av porteføljen	Eierandel	Virkelig verdi (mill. kroner)
Tomra Systems	6 %	15,3 %	637
Rieber & Søn	5 %	16,0 %	503
Amer Sports	4 %	5,7 %	397
Elekta B	3 %	2,8 %	358
Telenor	3 %	0,2 %	294
Enter Select	2 %	ia	270
Kongsberg Gruppen	2 %	2,5 %	265
Schibsted	2 %	1,8 %	253
Network Norway	2 %	26,2 %	246
AstraZeneca	2 %	0,1 %	244
Sum	31 %		3.467

RESULTAT FØR SKATT

Mill. kroner	2009	2008
Aksjeporteføljen	856	-5.280
Orkla Finans	-42	-50
Orkla Eiendom	-120	-43
Borregaard Skoger	9	17
Orkla Energi Handel	58	14

HISTORIEN OM SAPAS VEKST

Historien om Sapas vekst begynte i et beskjedent industribygg i Vetlanda i Sverige. I 1963 etablerte to entreprenører selskapet som, etter at Orkla ble hovedaksjonær, har vokst til å bli verdens ledende produsent av foredlede aluminiumprofiler.

Oppkjøpet av Sapa og strukturell vekst

Det norske selskapet Elkem begynte i 2000 å kjøpe opp aksjer i Sapa.

Ervervet og strategien med å satse på mer spesialiserte og differensierte produkter fikk støtte av Orkla som hovedaksjonær i Elkem. Innen 2005 eide Elkem 74 % av Sapa.

I 2005 ervervet Orkla 100 % av aksjene i Elkem og kjøpte samtidig opp de gjenværende aksjene i Sapa, og ble med dette 100 % eier av Sapa.

Sapa kunne vise til sterke historiske resultater innen bransjen, en kompetent ledelse og en markedsorientert organisasjon med fokus på innovasjon og produktutvikling for å betjene lokale kunder. I tillegg var Sapas virksomhet basert på aluminium, et fremtidsrettet materiale med attraktivt vekstpotensial.

Med sin sterke finansielle stilling og brede erfaring innen oppkjøp og fusjoner, restrukturering og forbedringsprogrammer, forpliktet Orkla seg til å støtte Sapas videre vekst.

2007 – Joint Venture med Alcoa

Basert på et langvarig forhold mellom Alcoa og Elkem/Orkla, ble en større strukturell omstrukturering mulig da sammenslåingen av Alcoa Soft Alloy Extrusions og Sapa Profiles ble sluttført i juni 2007, og verdens største aluminiumprofilselskap så dagens lys. Orkla fikk en eierandel på 54,55 % i den nye felleseide virksomheten.

Sapas og Alcoas eiendeler og individuelle sterke sider var utgangspunktet for etableringen av det nye selskapet. Arbeidet med å smelte sammen de to bedriftskulturene bød på utfordringer, men forutsetningene for en suksessrik felles plattform var klart til stede: to sterke organisasjoner med lignende forretningssystemer, begge basert på Toyotas produksjonssystem (TPS).

Ved utgangen av 2008 ble Orkla og Alcoa enige om å bytte eierskap i de to felleseide virksomhetene Elkem Aluminium og Sapa. Gjennom denne byttehandelen ble Sapa heleid av Orkla, og fikk en sterk og engasjert eier som kunne støtte realiseringen av Sapas strategi.

2009 – Oppkjøpet av Indalex

Et nytt strategisk skritt ble tatt i 2009 med ervervelse av Indalex i Nord-Amerika. Sapa Profiles og Indalex var rangert som henholdsvis nr. 1 og 2 i det nordamerikanske markedet. Den økonomiske nedgangen åpnet for en unik mulighet til å konsolidere markedet, og ledet til en markedsandel i Nord-Amerika på 26 %.

Det viktige arbeidet med å integrere virksomhetene startet like etter at Indalex ble innlemmet i Sapa-familien. Avtalen ble inngått 31. juli 2009, en ny leder for forretningsområdet ble valgt dagen etter og hele den nye organisasjonen var hovedsaklig på plass i løpet av en måned. Arbeidet med å optimalisere produksjonen ble satt i gang umiddelbart, og i løpet av 90 dager ble tre anlegg stengt. Synergier på 160 mill. kroner (på årsbasis) ble oppnådd de første 100 dagene.

Dagens Sapa

Gjennom de seneste strukturelle initiativene og en global vekstambisjon, har Sapa i årenes løp utvidet virksomheten fra Sverige, via Skandinavia til andre europeiske land. Selskapet har vokst til å bli markedsleder i Europa og Nord-Amerika, og innenfor definerte segmenter i Kina. I 2009 hadde Sapa et totalvolum på cirka 685.000 tonn og en omsetning på 20,8 mrd. kroner på verdensbasis. Selskapet har cirka 12.500 årsverk.

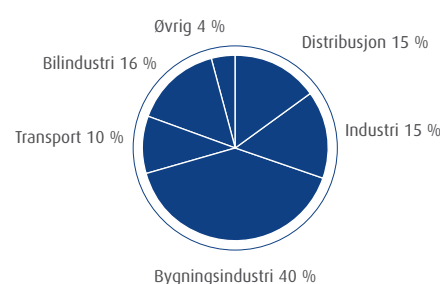
Sapa-konsernet består av tre hovedvirksomheter: Profiles, Building System og Heat Transfer.

Sapa Profiles er verdens ledende produsent av bearbeidede aluminiumprofiler og hadde i 2009 en omsetning på 15.621 mill. kroner, og cirka 10.100 årsverk på verdensbasis. Sapa Profiles' markedsandel er 16 % i Europa og 26 % i Nord-Amerika og selskapet betjener kunder i en lang rekke sektorer. Viktige sluttbrukere for produktene til Sapa Profiles er bygg og anlegg, transport og industrisegmentet. Sapas strategi er å tilby kundene bearbeidede produkter og løsninger, og har derfor betydelig virksomhet innen foredling, herunder kutting, bøyning, CNC-behandling, hydroforming, smeltesveising, friction stir welding, anodisering og lakkering.

Sapa Building System er en av Europas tre største leverandører av byggesystemer basert på aluminiumprofiler. Viktige produktgrupper er vinduer, dører og fasadesystemer. Sapa Building System har en markedsandel på inntil 40 % i enkelte markeder i Europa.

Sapa Heat Transfer er verdens ledende produsent av aluminiumbånd til varmevekslere i bilindustrien. Kundene er hovedsakelig underleverandører til bilprodusenter. Sapa Heat Transfer har en global markedsandel på 17 % fra anlegg i Sverige, Tyskland, Mexico og Kina. Rundt 80 % av Sapa Heat Transfers' produkter går til bilindustrien.

SAPAS SLUTTBRUKERMARKEDER I 2009

Samlet omsetning for Sapa Heat Transfer og Sapa Building System var 5.856 mill. kroner i 2009, og antall årsverk var cirka 2.300.

Mål og strategi

Forbruket av bearbejdede aluminiumprofiler følger veksten i BNP i stor grad. Over tid har forbruket av aluminiumprofiler økt i takt med BNP i Nord-Amerika, og vist en sterkere økning enn BNP i Europa. Finanskrisen og den svake økonomiske utviklingen i 2008 og 2009 har derfor resultert i en betydelig nedgang i etterspørselen etter aluminiumprofiler. Salgvolumet ser ut til å ha flatet ut på et lavt nivå i 2009, som var et utfordrende år der Sapa iverksatte omfattende tiltak for å oppveie reduserte volumer. Fire anlegg ble nedlagt i Nord-Amerika og flere andre har gjennomgått redesign og forbedringer. Antall årsverk er redusert med mer enn 3.500² fra juni 2008 til desember 2009. En vesentlig del av disse kostnadsbesparelsene vil kunne opprettholdes, og Sapa er godt posisjonert til å kunne utnytte fremtidig markedsvekst.

Sapas finansielle mål, som er en EBITA¹-margin på 6 % over en kon-

junktursykel, opprettholdes. Høy kapitaleffektivitet er et av de viktigste kjennetegnene til bransjen Sapa opererer i. Basert på et mål for kapitalens omløpshastighet på rundt tre, målsetter Sapa å kunne oppnå en avkastning på investert kapital på 18 % over en sykel. For å nå denne ambisjonen arbeider Sapa med å gjennomføre en strategi som krever at selskapets drift og innkjøp, verdiøkende kundeprosesser og HMS-innsats, er i verdensklasse.

Produksjon og innkjøp i verdensklassen

I 2009 ble det strategiske initiativet «World-Class Operations» lansert.

Den betydelige veksten i Sapa de siste årene har gitt økt rom for å optimalisere produksjons- og kostnadsstrukturen. En restrukturering av produksjonsprosessene har vært et stort satsingsområde i 2008 og 2009, samtidig som en viktig drivkraft i tiden fremover vil være å forbedre produksjonen gjennom redesign-aktiviteter, referansemåling (benchmarking) og utveksling av beste praksis. Forbedringsarbeidet har også en støtte-spiller i Sapa Technology, et senter som tilbyr spisskompetanse og råd

om produksjonsbetingelser, design/utforming, sammenstilling, overflatebehandling, resirkulering m.m.

Sapa har ennå ikke utnyttet sitt fulle potensial på innkjøpssiden, selv om Sapa er kjøper av 3 % av verdens primæraluminium, og er verdens største forbruker av pressbolter. Videre er Sapa verdens største kjøper av ekstruderings-dyser, og selskapets forbruk av transporttjenester utgjør 2 mrd. kroner pr. år. I 2009 ble den strategiske innkjøpskapasiteten styrket. I 2010 og videre fremover vil realisering av skalafordeler og innkjøpssynergier være et viktig mål.

Verdiøkende kundeprosesser – fra profiler til løsninger

I sitt salgs- og produktutviklingsarbeid fokuserer Sapa på å flytte en større andel av volumet fra standardprofiler til aluminiumløsninger med høyere og mer stabile marginer. En avgjørende faktor for videre suksess er Sapas evne til å utvikle og styrke samarbeidet med kundene for å øke sin markedsandel gjennom økt foredlingsaktivitet. Dette er den viktigste bakgrunnen for opprettelsen av Sapa Innovation Centres. Disse innovasjonssentrene lar kundene delta i utviklingsarbeidet sammen med høyt kvalifisert Sapa-personell. Kundene får gjennom dette tilgang til Sapas oppsamlede kompetanse og erfaringer på ulike områder, blant annet innen aluminium, profiler, fabrikasjon, beregninger, prototyper, logistikk, eksperimenter og testing.

Selv om bemanningsnivåene er blitt betydelig redusert i 2009, har ikke Sapas innovasjons- og teknologisentre blitt berørt. Tvert i mot er det de to siste årene ansatt 200 nye salgs- og applikasjonsingeniører for å støtte lokale virksomheter og deres kunder.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Som global leder i aluminiumprofilbransjen må det nye selskapet også være best i klassen innen HMS. Omfattende retningslinjer er utarbeidet og grunnleggende HMS-opplæring

¹ Driftsresultat for amortisering, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

² Proforma tall, inkludert Indalex

For å bli en virkelig global aktør har Sapa som ambisjon å bygge opp en sterkere posisjon i Asia. I Sapa Heat Transfer Shanghai er det investert 450 millioner kroner i en utvidelse som nesten doubler kapasiteten. Arbeidet er godt i gang, og anlegget vil være produksjonsklart i 2010. Ytterligere ekspansjon i Asia vil mest sannsynlig skje innenfor profilvirksomheten.

VERDISKAPNING I ORKLA

HMS- og bærekraftsrapporter.....	49
Orklas HR-filosofi.....	50
Aksjeinformasjon.....	52
Underliggende verdiskapning.....	56
Substansverdier.....	58
Risikofaktorer.....	60
Eierstyring og selskapsledelse.....	63

HMS- OG BÆREKRAFTSRAPPORTER

Orklas arbeid med miljø og samfunnsansvar bygger på erkjennelsen av næringslivets grunnleggende forpliktelse til å drive sin virksomhet på en bærekraftig måte, og med respekt for mennesker og miljø. Samtidig bidrar konsernets virksomheter til forbedringer relatert til klima og andre viktige samfunnsbehov, gjennom investeringer i ny teknologi, produktutvikling og systematisk forbedringsarbeid.

Orkla vil drive sin virksomhet i tråd med de grunnleggende prinsippene for menneskerettigheter, etikk og miljø beskrevet i FN Global Compacts' ti prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Det er det enkelte selskap i konsernet som er ansvarlig for å sikre at konsernets prinsipper og retningslinjer implementeres på en god måte.

Orklas visjon for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) er at det ikke skal påføres noen skade på mennesker, miljø eller de lokalsamfunnene som konsernets virksomheter er en del av. Effektiv drift basert på HMS-krav er definert som en av konsernets verdidrivere, og Orkla legger vekt på god ledelse, kompetansebygging og forsvarlig risikohåndtering for å oppnå et godt og trygt arbeidsmiljø.

For å tydeliggjøre dette er det utarbeidet en ny «Policy for helse, miljø og

sikkerhet», som er gjort kjent i organisasjonen i 2009.

Systematisk HMS-arbeid gjennom mange år har bidratt til kontinuerlig forbedring, både knyttet til det interne arbeidsmiljøet og virksomhetenes eksterne miljøpåvirkning.

Kvalitetssikring av produkter og produksjonsprosesser står sentralt i driften av Orklas virksomheter. Blant annet jobber selskapene systematisk med mattrygghet og andre tiltak for å unngå alvorlige miljømessige konsekvenser av virksomheten.

De siste årene har konsernets virksomheter arbeidet mer systematisk med å følge opp arbeidsforholdene også hos leverandører. Dette innebærer blant annet tydelige krav knyttet til arbeidstagerrettigheter, HMS og korrupsjonstematikk. Orkla ønsker en konstruktiv

dialog med viktige leverandører og er i ferd med å intensivere implementeringen av sentrale retningslinjer og systemer på dette området.

Konsernet har nulltoleranse for korrupsjon og jobber målrettet for å skape en sterk anti-korrupsjonskultur gjennom bredt informasjonsarbeid, opplæringsprogrammer, lederutvikling og andre holdningsskapende tiltak.

Orkla ønsker å informere om arbeidet med miljø og samfunnsansvar på en åpen og tillitvekkende måte og ha en aktiv dialog med viktige interessenter. En rekke interne og eksterne aktiviteter er gjennomført i løpet av 2009 og dette arbeidet er det redegjort for i egne rapporter:

<http://www.orkla.no/samfunnsansvar/2009>

<http://www.orkla.no/hms/2009>

Orklas HMS- og bærekraftsarbeid beskrives i egne rapporter.

ORKLAS HR-FILOSOFI

Orkla er et desentralisert konsern basert på en multilokal modell. Konsernet er avhengig av en engasjert og tilstedeværende ledelse innen hvert forretningsområde. Selv om ledelsen og fagkompetansen i Orklakonsernet gjerne er bedre enn noensinne, baseres HR-filosofien på forutsetningen om at den viktigste flaskehalsen for en fortsatt sunn vekst, er hvor raskt man kan videreutvikle ledelse- og fagkapasitet.

Orklas hovedmål, «Utvikle mennesker – skape verdier», er bevisst valgt. Orkla ønsker å bygge sterke, kompetente organisasjoner som forløser verdiskapning. Denne sammenhengen har vist seg å være sterk over tid. Investeringen i menneskelig kapital pågår derfor for fullt, uavhengig av om konsernets ulike markeder gir drahjelp eller motvind.

Orklas bedriftskultur er vitalisert gjennom videreutvikling av selskapets «Mål og verdier». Dette dokumentet identifiserer konsernets hovedmål, nøkkelverdier, verdidrivere og ledelsesprinsipper. En sterk og sunn bedriftskultur er avgjørende for Orklas langsiktige konkurransekraft. Selskapets «Mål og verdier» uttrykker også hvordan Orkla ønsker å bli oppfattet av sine ulike målgrupper.

Orkla har som mål å være et kompetansedrevet konsern. Dette forplikter og er nært forbundet med Orklas strategi om å fokusere på differensiering, evne til å hevde seg i alle ledd i verdikjeden og et produkttilbud som skiller seg ut. Generiske produkter ligger utenfor Orklas satsingsområde. Kompetansebygging i lærende organisasjoner er derfor det avgjørende «drivstoffet» bak nyskaping og forbedringer i forretningsprosessene.

Arbeidet med å utvikle ledere og fagkompetanse må integreres i den daglige driften av selskapet. De bedrifter som oppnår best resultater kjennetegnes ved at ledelsen vier stor oppmerksomhet til utviklingsprosjekter.

Høyt nivå på den løpende driften står sentralt i Orkla. Driften – fra kunde-

fokus via innovasjon til materialflyt – forventes å være i verdensklasse.

Strategiutvikling er viktig, men må understøttes av effektiv drift. Som oftest er de strategiske alternativene mangfoldige og potensielt verdiskapende der det oppnås høy driftskvalitet, og utvikles egen kjernekompetanse. Følgelig er et viktig ledd i HR-verdikjeden opplæring på arbeidsplassen – hvordan man dag for dag trener konsernets talenter og lærer opp neste generasjon av Orkla-ansatte. Orkla forventer at selskapene i konsernet fungerer som gode opplæringsbaser i så henseende, og utvikler ansatte med høy kompetanse.

Orkla Academies er et viktig redskap for å utvikle ledere og fagkompetanse, samt til å fremme Orklas bedriftskultur.

TRENINGSBASER SOM STØTTER «ON-THE-JOB TRAINING»

– Nødvendige byggestener

Rekrutteringsprosess

- Kriterier
- Planlegging
- Evalueringskunnskap

Coaching i linjen

- Målsettinger
- Veiledning
- Tilbakemelding

Sammensatte oppgaver

- Spesialist
- Perspektiv
- Relasjoner

Normative verktøy

- Retningslinjer
- Metodelære
- Benchmarks

Karriereveier

- Funksjonell
- Selskap
- Orkla

Systematisk trening

«Orkla trenger både sterkt lederskap så vel som administrativ styring for å sikre fortsatt gode resultater. Ledelse fremmer utvikling, mens administrasjon fremmer stabilitet. Begge er nødvendige for å oppnå suksess.»

Orkla og forretningsområdene definerer i fellesskap innholdet i programmene og tar ansvar for undervisningen på de fleste kursene. Formålet med Orkla Academies er å skape konsernfortrinn og stordriftsfordeler, og læringen skal dekke viktige kompetansefelt.

Orkla trenger både sterkt lederskap, så vel som administrativ styring for å sikre fortsatt gode resultater. Ledelse fremmer utvikling, mens administrasjon fremmer stabilitet. Begge er nødvendige for å oppnå suksess.

Orkla har som mål å tiltrekke seg, utvikle, motivere og beholde ansatte med det lille ekstra, og basere konsernets organisatoriske utvikling på interne krefter. Ledere skal primært

ha gått gradene i organisasjonen, gjennom ulike lederstillinger, der de har arbeidet tett med selskapets kjernekompetanse.

Orkla ønsker ulike ledertyper. Det avgjørende er at man opptrer i henhold til konsernets verdigrunnlag, inspirerer medarbeidere og oppnår målsatte resultater.

Orklas kultur er resultatorientert. Erfaringen tilsier at tverrfaglig teamarbeid er viktig for å levere gode resultater. Konsernet har høye prestasjonsmål. Orkla har ikke til hensikt å bygge opp bare noen få «stjerner», men trenger toppfolk i alle viktige stillinger. Det er fokus på hva som får systemene til å fungere og av kvaliteten på

innholdet. Orkla liker at organisasjonene er opptatt av forbedringer, ikke bare av å «gjøre jobben». Det oppfordres til klar tale og en nøktern tolking av fakta. Konsernet tilstreber å være sterk i sak og myk i form.

Orkla er et desentralisert konsern basert på en multilokal modell. Konsernet er avhengig av en engasjert og tilstedeværende ledelse innen hvert forretningsområde. Selv om ledelsen og fagkompetansen i Orkla-konsernet gjerne er bedre enn noen sinne, baseres HR-filosofien på forutsetningen om at den viktigste flaskehalsen for en fortsatt sunn vekst, er hvor raskt man kan videreutvikle ledelse- og fagkapasitet.

AKSJEINFORMASJON

Gjennom god forretningsmessig drift skal Orkla sikre aksjonærene en langsiktig verdiutvikling som er høyere enn for relevante og konkurrerende investeringsalternativer. For aksjonærene fremkommer dette som den langsiktige kursutviklingen for Orkla-aksjen kombinert med utbetalt utbytte.

Avkastning

I 2009 gav Orkla-aksjen en avkastning til aksjeeierne inklusive utbytte på 31 %. Sammenlignet hadde Oslo Børs Benchmark Index en avkastning på 64,8 % i samme periode. Til tross for en mer positiv utvikling for finansmarkedene i 2009, har året fremdeles vært preget av stor usikkerhet og økonomisk nedgangskonjunktur for flere av Orklas forretningsområder.

Orklas aksjonærer har over tid hatt en god avkastning på sine aksjer. I siste tiårs periode har den årlige avkastningen i gjennomsnitt vært 12 %, mens gjennomsnittsavkastningen på Oslo Børs var 6 %. I et enda lenger perspektiv har den årlige gjennomsnittsavkastningen siden 31.12.1984 vært 16 %, mot Oslo Børs på 10 %.

Markedsverdi og omsetning

Orkla-aksjen er notert på Oslo Børs under tickerkodene ORK. Alle aksjene har like rettigheter og er fritt omsettelige.

Orkla er et av de største selskapene på Oslo Børs, og utgjorde ved utgangen av 2009 6,8 % av Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX).

Ved utgangen av 2009 var Orkla-aksjen notert til 56,85 kroner. Markedsverdien var dermed 57,9¹ mrd. kroner, mot 46,2¹ mrd. kroner pr. 31.12.2008. Det ble omsatt Orkla-aksjer for 40,7 mrd. kroner i 2009, noe som tilsvarer 2,7 % av Oslo Børs' totale omsetning. Gjennomsnittlig daglig volum var 3,3 millioner aksjer.

Orkla-aksjen kan også handles gjennom Orklas Level-1 ADR-program i USA. Mer informasjon om ADR-programmet finnes på Orklas nettsider.

Utbyttepolitikk

Orklas aksjonærer skal over tid oppnå konkurransedyktig avkastning på sin investering gjennom en kombinasjon av utbytte og verdiøkning på aksjene. Såfremt den underliggende utviklingen

i Orkla er tilfredsstillende skal eierne få en jevn og stabil økning i utbetalt utbytte. Styret foreslår at det for 2009 deles ut et utbytte på 2,25 kroner pr. aksje. Utbyttet vil bli utbetalt den 4. mai 2010 til de aksjonærer som er registrerte eiere på generalforsamlingsdatoen.

Egne aksjer

Ved allokering av kapital til aksjeeiere vil Orkla, i tillegg til utbetaling av utbytte, kunne foreta tilbakekjøp av egne aksjer. På ordinær generalforsamling i 2009 fikk styret fullmakt til å kjøpe tilbake inntil 100.000.000 egne aksjer. Fullmakten er begrenset til definerte formål og må gjennomføres senest innen ordinær generalforsamling 2010. Aksjer som erverves under fullmakten forutsettes amortisert eller benyttet til oppfyllelse av insentivprogrammer for ansatte, herunder konsernets aksjeprogram for ansatte. Styret benyttet seg ikke av denne fullmakten i 2009. I gjennomsnitt har Orkla

NØKKELTALL FOR ORKLA-AKSJEN

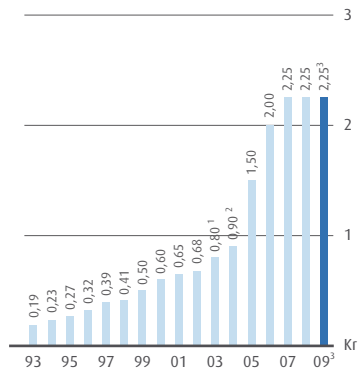
	2009	2008	2007	2006	2005
Aksjekurs, høyest omsatt (NOK)	58,0	106	117,75	71,6	56,9
Aksjekurs, laveste omsatt (NOK)	38,4	32,9	68,3	51,2	39,1
Aksjekurs, sluttkurs 31.12 (NOK)	56,85	45,45	105,25	70,6	55,9
Resultat pr. aksje utvannet (NOK)	2,5	-2,8	8,1	10,9	5,6
Utbetalt utbytte pr. aksje (NOK)	2,25 ²	2,25	2,25	2,00	1,50
Utenlandsk eierandel	37,0 %	35,9 %	42,8 %	47,0 %	46,5 %
Antall utstedte aksjer pr. 31.12	1.028.930.970	1.028.930.970	1.036.430.970	1.041.430.970	1.041.430.970
Antall eksternt eide aksjer pr. 31.12.	1.019.073.155	1.017.013.082	1.024.393.580	1.029.605.495	1.031.394.600

¹ Børsverdi er beregnet som antall eksternt eide aksjer x børskurs ved årsslutt.

² Foreslått utbytte.

«Orklas utbyttestrategi legger vekt på forutsigbarhet og stabilitet»

ORDINÆRT UTBYTTE PR. AKSJE

¹ Tilleggsutbytte 5,00 kroner pr. aksje.

² Tilleggsutbytte 1,00 kroner pr. aksje.

³ Foreslått utbytte.

de siste fem årene kjøpt tilbake 0,4 % av utestående aksjer pr. år. Orkla eide 9.857.815 egne aksjer pr. 31.12.2009.

Aksjonærer

Pr. 31.12.2009 hadde Orkla 48.137 aksjonærer, mot 50.613 pr. 31.12.2008. Ved årets utgang var 37 % av aksjene eid av utenlandske investorer, mot 35,9 % ved inngangen til året. Se neste side for en oversikt over Orklas største aksjonærer.

Stemmerett

Orkla har én aksjeklasse, hvor hver aksje gir én stemme. Pålydende pr. aksje er 1,25 kroner. Stemmerett for transporterte aksjer kan utøves når transporten er registrert i verdipapirsentralen (VPS) innen fristen for påmelding til generalforsamlingen, eller dersom ervervet er meldt VPS og blir godtgjort på generalforsamlingen. Etter norsk lovgivning kan det kun stemmes for aksjer som er registrert på eiers navn. Aksjer som er registrert

på en forvalterkonto (nominee) må omregistreres i VPS innen fristen for påmelding til generalforsamling, for å kunne oppnå stemmerett. Dersom aksjonæren selv ikke har anledning til å møte på generalforsamlingen kan aksjonæren utnevne en fullmektig til å avgi sin stemme. Det er gjort nærmere rede for bruk av fullmakter under generalforsamling i kapittelet om «Eierstyring og selskapsledelse» på side 63 i denne rapporten.

Generalforsamling

Neste ordinære generalforsamling avholdes torsdag 22. april 2010 kl. 15.00 i Folketeateret i Oslo. Påmelding til generalforsamlingen foretas elektronisk på Orklas nettsider www.orkla.no, eller ved innsendelse av påmeldingsblankett til Orklas kontofører, DnB NOR Bank ASA. Frist for påmelding er kl. 15.00 den 19. april 2010.

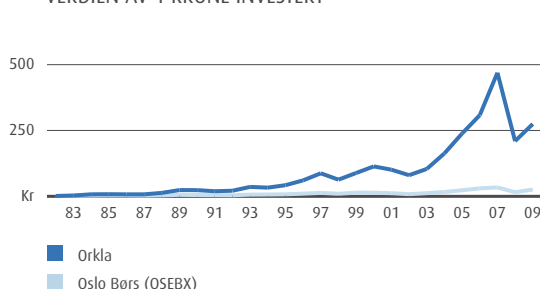
Orkla vedtok i ekstraordinær generalforsamling den 10. desember 2009

en endring i selskapets vedtekter, som innebærer at styret kan beslutte at dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen og vedlegg til innkallelsen til generalforsamlingen (inklusive årsrapport), ikke sendes den enkelte aksjonær når disse blir tilgjengeliggjort på selskapets nettsider. Styret vedtok i styremøte 10.02.2010 å gjennomføre dette for årets generalforsamling. Den enkelte aksjeeier kan likevel be om å få dokumentene til generalforsamlingen tilsendt vederlagsfritt i posten. Bestilling av nevnte dokumenter foretas på Orklas nettsider www.orkla.no eller ved å sende brev til Orklas avdeling for Investor Relations. Det er gjort nærmere rede for prosedyrer rundt generalforsamlingen i kapittelet om «Eierstyring og selskapsledelse» på side 63-67 i denne rapporten.

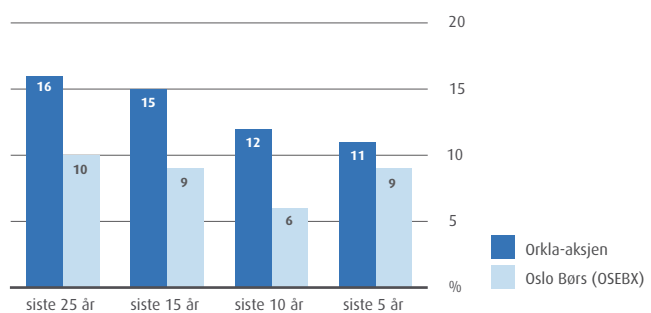
Kontofører

Dersom aksjeeier ønsker opplysninger

VERDIEN AV 1 KRONE INVESTERT

GOD LANGSIKTIG VERDISKAPNING, 16 %¹ ÅRLIG AVKASTNING SISTE 25 ÅR

¹ Orkla-aksjen, utbytte reinvestert første handledag etter Orklas generalforsamling.

vedrørende egen beholdning av aksjer i Orkla eller ønsker å gi opplysninger om adresseendring, må egen kontofører kontaktes. Dersom du er i tvil om hvem som er din kontofører, ta kontakt med Orklas kontofører:

DnB NOR Bank ASA
Verdipapirservice
0021 Oslo
Tlf.: +47 22 48 35 90
Faks.: +47 22 48 11 71
E-post: vps.kontoforer@dnbnor.no

Investor Relations

Kommunikasjon med aksjeeiere, potensielle investorer, analytikere og finansmarkedet for øvrig, er en viktig og prioritert oppgave for Orkla. Avdelingen for Investor Relations har ansvaret for å koordinere konsernets kommunikasjon

DE 20 STØRSTE AKSJONÆRENE 31.12.2009¹

Aksjonær	Antall aksjer	Eierandel
1 Canica-gruppen ²	238.342.000	23,2 %
2 Folketrygdfondet	111.226.810	10,8 %
3 Franklin Templeton	81.298.529	7,9 %
4 Capital Group	55.364.000	5,4 %
5 Taube Hodson Stonex Partners	29.792.263	2,9 %
6 BlackRock	21.885.705	2,1 %
7 DnB NOR Asset Management	16.278.586	1,6 %
8 SAFE Investment Company	15.926.957	1,5 %
9 Storebrand Investments	15.550.070	1,5 %
10 SSGA	12.451.301	1,2 %
11 Vital Forsikring ASA	10.500.215	1,0 %
12 Rasmussengruppen AS	9.804.000	1,0 %
13 Bank of Ireland Asset Management	9.559.906	0,9 %
14 KLP	7.803.720	0,8 %
15 Pareto AS	6.828.800	0,7 %
16 Legal & General Investment Management	6.611.598	0,6 %
17 Artio Global Management	6.264.766	0,6 %
18 AMF Pension	5.155.000	0,5 %
19 Dimensional Fund Advisors	5.096.208	0,5 %
20 Vanguard Group	4.962.959	0,5 %
Sum aksjer	670.703.393	65,2 %
Antall aksjer totalt	1.028.930.970	100,0 %
Antall eksternt eide aksjer	1.019.073.155	99,0 %

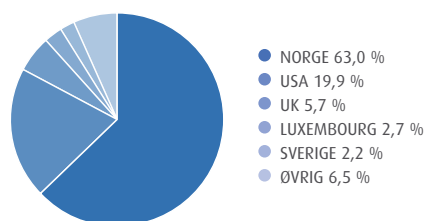
¹ Aksjonærlisten blir levert av RD:IR og VPS gjennom tjenesten Nominee ID. Opplysningene er fremskaffet gjennom analyse av sluttinvestor- og fondsforvaltningsopplysninger, gitt på anmodning fra forvaltere registrert som aksjonærer i Orklas aksjeeierregister. Til tross for at alle rimelige undersøkelser er foretatt, kan verken RD:IR eller VPS garantere for at opplysningene er fullstendige. For en oversikt over de 20 største aksjonærene pr. 31.12.2009 fra den offentlige VPS-listen, se note 28 på side 111 i denne årsrapporten.

² Canica-gruppen: Canica AS, Canica Investor AS, Tvist S AS, Stein Erik Hagen AS. Samlet eierskap med personlig nærstående utgjør 23,3 % (239.942.000 aksjer).

FORDELING AV AKSJER PÅ AKSJONÆRER 31.12.2009

Antall aksjer	Antall aksjonærer	Andel av kapital
1-500	19.969	0,4 %
501-5.000	22.944	3,8 %
5.001-50.000	4.464	5,9 %
50.001-500.000	588	8,5 %
500.001-2.500.000	123	13,3 %
over 2.500.000	49	68,1 %

GEOGRAFISK FORDELING AV AKSJONÆRER

GJENNOMSnittlig ANTALL AKSJER UTESTÅENDE UTVANNET

	2009	2008	2007	2006	2005
Gj.sn. antall aksjer utstedt	1.028.930.970	1.034.955.560	1.036.430.970	1.041.430.970	1.054.029.330
Gj.sn. antall egne aksjer	-11.820.991	-18.640.916	-8.624.311	-9.777.465	-23.700.235
Gj.sn. antall eksternt eide aksjer	1.017.109.979	1.016.314.644	1.027.806.659	1.031.653.505	1.030.329.095
Beregnet utvanningseffekt ¹	398.956	1.515.057	3.485.305	2.726.750	2.310.565
Gj.sn. antall aksjer eksternt eide utvannet	1.017.508.935	1.017.829.701	1.031.291.964	1.034.380.255	1.032.639.660

¹ Totalt har Orkla 14.967.000 opsjoner til ledende ansatte pr. 31.12.2009. Det henvises til konsernets note 6.

med kapitalmarkedet. Målet er at kapitalmarkedet skal ha tilstrekkelig informasjon om selskapet for å sikre at aksjekursen reflekterer selskapets underliggende verdier. En overordnet målsetning for arbeidet med Investor Relations i Orkla er å skape tillit gjen-

nom likebehandling av alle aktører, når det gjelder tilgang på finansiell informasjon.

www.orkla.no/investor

Orklas nettsider er et viktig verktøy for informasjon til kapitalmarkedet.

Presentasjoner, kvartalsrapporter, årsrapporter, samt børs- og pressemeldinger legges fortløpende ut på nettsidene. Der finnes også generell informasjon om Orkla-aksjen, kursutvikling og aksjonærforhold, samt oppdaterte lister over aksjonærer og analytikere.

ANALYTIKERE

Ved utgangen av året var det i alt 17 analytikere som følger Orkla regelmessig, hvorav 12 er basert i Norge.

Meglerhus	Kontakt	Telefon	E-post
ABG SUNDAL COLLIER	Dag Sletmo	+47 22 01 61 65	dag.sletmo@abgsc.no
ARCTIC SECURITIES	Eivind Bergkåsa	+47 21 01 32 28	eivind.bergkaasa@arcticsec.no
ARGO SECURITIES	Henrik Schultz	+47 24 14 74 26	henrik.schultz@argosec.no
CARNEGIE	Preben Rasch-Olsen	+47 22 00 93 59	pro@carnegie.no
CREDIT AGRICOLE CHEUVREUX	Daniel Ovin	+46 87 23 51 75	dovin@cheuvreux.com
DANSKE MARKETS EQUITIES	Nils Ove Kjerstad	+47 85 40 70 70	nils.ove.kjerstad@danskebank.com
DNB NOR MARKETS	Trygve Lauvdal	+47 22 94 89 32	trygve.lauvdal@dnbnor.no
FIRST SECURITIES	Einar K. Strømstad	+47 23 23 82 55	einar.stromstad@first.no
FONDSFINANS	Per Haagensen	+47 23 11 30 23	per.haagensen@fondsfinans.no
GOLDMAN SACHS	Markus Iwar	+44 207 552 1264	markus.iwar@gs.com
HANDELSBANKEN CAPITAL MARKETS	Tore Østby	+47 22 94 08 35	toos06@handelsbanken.se
ORION SECURITIES	Arvydas Noreika	+37 052 461 969	an@securities.no
PARETO SECURITIES	Samir Bendriss	+47 22 87 87 00	samir.bendriss@pareto.no
RS PLATOU MARKETS	Terje Mauer	+47 22 01 63 24	t.mauer@platoumarkets.com
SEB ENSKILDA	Atle Vereide	+47 21 00 85 33	atle.veraide@enskilda.no
STANDARD & POOR'S	Ankit Jain	+44 207 176 3221	ankit_jain@standardandpoors.com
UBS INVESTMENT BANK	Olof Cederholm	+46 84 53 73 06	olof.cederholm@ubs.com

FINANSIELL KALENDER

Dato	Begivenhet
22.04.2010	Ordinær generalforsamling
23.04.2010	Aksjen noteres eksklusive utbytte
04.05.2010	Utbetaling av utbytte
05.05.2010	1. kvartal 2010
21.07.2010	2. kvartal 2010
28.10.2010	3. kvartal 2010

KONTAKT

For mer informasjon om investering i Orkla, benytt kontakthinformatjonen under:

RUNE HELLAND

direktør Investor Relations
Tlf: +47 22 54 44 11
rune.helland@orkla.no

SIV MERETHE SKORPEN BREKKE

ass. direktør Investor Relations
Tlf: +47 22 54 44 55
siv.merethe.brekke@orkla.no

Postadresse: P.O. Box 423, Skøyen, NO-0213 Oslo
Besøksadresse: Karenslyst allé 6, Skøyen, Oslo

UNDERLIGGENDE VERDISKAPNING

Det er en langsiktig sammenheng mellom avkastningen på en aksje og den underliggende verdiskapningen gjennom god drift og strukturelle forbedringer i et selskap. For Orkla er det derfor viktig å måle fremgangen og verdiskapningen av driften i konsernet.

Avkastning på anvendt kapital over tid er et godt måltall for den verdi som er skapt i forhold til den kapitalen som er brukt. Industrivirksomheten i Orkla har en kapitalkostnad (WACC) før skatt på 9,7 %, og avkastning på anvendt kapital sett i forhold til dette kravet gir over tid et bilde av den økonomiske merverdien som Orkla skaper. Orklas insentivsystemer er basert på utviklingen i denne økonomiske merverdien. Orkla kan gjennom flere år vise til en avkastning som ligger godt over kravet. Som følge av store investeringer og spesielt svake markeder ble avkastningen på anvendt kapital 5,2 % i 2009. Gjennomsnittet over de siste fem årene har vært 10,1 %.

Konsernstrategi og verdiskapning

Det er Orklas mål å gi aksjonærene en langsiktig avkastning godt over aksjemarkedets gjennomsnitt. For å nå dette målet legges det opp til en fortsatt ambisiøs vekststrategi for konsernets industrielle virksomhet. Dette innebærer fokus

på god drift, organisk vekst, kostnads- og kapitaleffektivisering samt utnyttelse av strukturelle muligheter.

Orkla søker å oppnå vekst og langsiktig verdiskapning ved å aktivisere alle konkurransefortrinn som er til rådighet. Gjennom den todelte strukturen skjer det verdiskapning både i industri- og investeringsvirksomheten, men også i samspillet mellom disse to. For å oppnå industriell fremgang har Orkla kontinuerlig fokus på innovasjon, driftsforbedringer og strukturell utvikling. Det er viktig at dette verdiskapende arbeidet foretas nær markedene, og med nødvendig bistand fra spesialistkompetansen som finnes blant Orklas sentrale ressurser. Konsernets struktur gir en bred mulighetsfront og stor fleksibilitet. Orkla ser muligheter til å utnytte dette gjennom sammenslåing og oppkjøp (M&A), innovasjon og forbedringsarbeid. Kapital og ledelseskapasitet allokeres strengt til de deler av virksomheten som bedøm-

mes å ha de beste mulighetene, forutsatt at forventet avkastning ligger over Orklas kapitalkostnad.

Som en del av et industrikonsern drar Aksjeporteføljen nytte av den langsiktighet og industrielle kompetanse som finnes i organisasjonen. I tillegg bidrar Aksjeporteføljen med opsjoner for videre industriell utvikling av konsernet. Mange av de større industrielle eien-delene i Orkla startet nettopp som finansielle investeringer.

Topplinjevekst og strukturell utvikling

Orkla har en ambisiøs industriell vekststrategi, hvor veksten skal fremmes både organisk og gjennom oppkjøp. Over tid vil oppkjøp være den viktigste bidrags-yter til konsernets vekst.

I arbeidet med å fremme vekst utnytter Orkla sin industrielle bredde. Konsernet har imidlertid klare retnings-

«For å oppnå industriell fremgang har Orkla kontinuerlig fokus på innovasjon, driftsforbedringer og strukturell utvikling»

OMLØPSKAPITAL OG FORNYELSEINVESTINGER, INDUSTRIELLE AKTIVITETER*

	2009	2008	2007	2007 - 2009
Gjennomsnittlig omløpskapital i % av driftsinntekter	20,5 %	19,2 %	18,1 %	19,2 %
Fornyelsesinvesteringer i % av avskrivninger	58 %	122 %	101 %	91 %

* Historiske tall for 2007 og 2008.

linjer i sin ekspansjonsstrategi og det kreves at veksten skal være:

- basert på differensierbare produkter med sterke posisjoner eller potensiale for å oppnå dette
- innenfor konsernets sentrale kompetanseområder
- innenfor de geografiske områder det satses i

Som underliggende forutsetning velger Orkla industrielle ekspansjonsmuligheter basert på lønnsomhet og avkastningspotensial. En viktig faktor i vurderingen av oppkjøp er muligheten for synergier, både strukturelt og i form av driftskompetanse. På denne måten økes verdien både av eksisterende og oppkjøpt virksomhet. Spesielt vil oppkjøp og integrasjon av mindre selskaper generere synergieffekter som er en bidragsyter til økt effektivitet, og dermed fremtidig lønnsomhet og marginvekst. Til tider gjør Orkla større oppkjøp eller salg av virksomheter som en del av

strategien for reallokering av eiendeler.

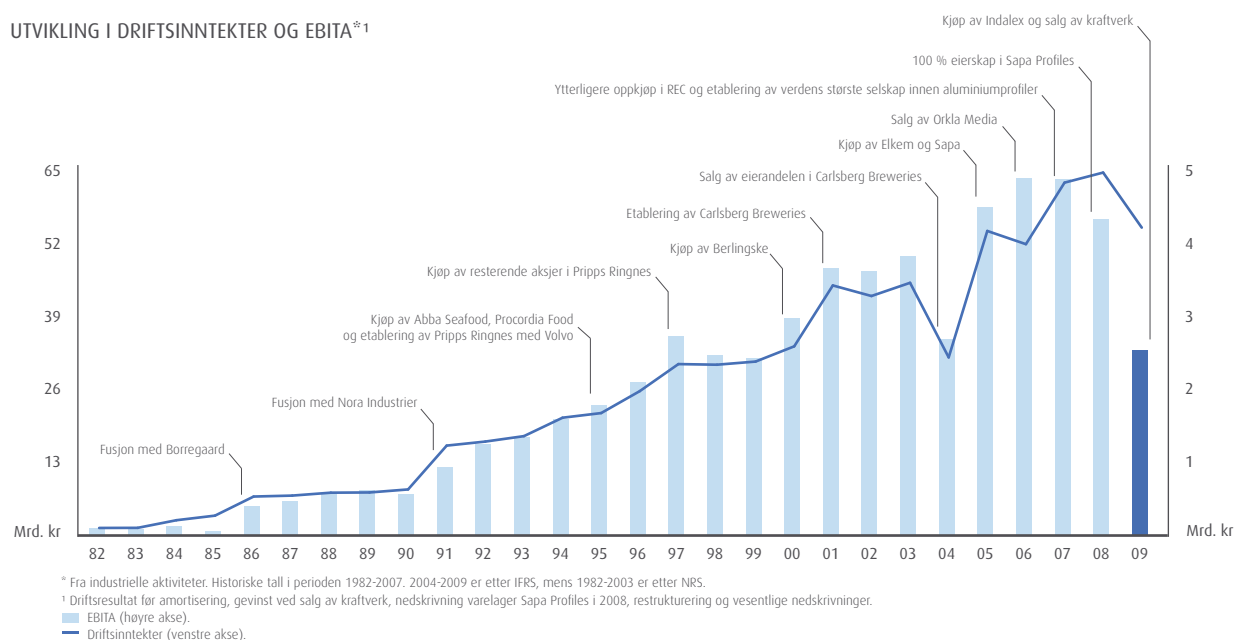
Kostnads- og kapitaleffektivisering

Fokus på god drift gjelder både inntekts- og kostnadssiden i hele verdikjeden. Konkurranseskraften må styrkes ved at det kontinuerlig arbeides med kostnadseffektivisering. De mest betydelige prosjektene på dette området er iverksatt innen innkjøp og produksjon/logistikk, og Orkla har bygget opp sentrale ressurser med den nødvendige spesialistkompetansen til å gjennomføre dette forbedringsarbeidet. Samtidig er det viktig å overføre kunnskap fra sentralt nivå til det enkelte selskap, og det skilles derfor mellom redesignprogrammer og kontinuerlige forbedringer. Redesign gir engangsbesparelser og gjennomføres ofte med støtte fra sentrale ressurser, mens kontinuerlige forbedringer er de løpende prosessene som selskapene implementerer for å bli stadig mer kostnadseffektive og konkurransedyktige.

I Orkla jobbes det kontinuerlig med kapitaleffektivisering av driften og i insentivprogrammet til ledende ansatte utgjør dette en viktig komponent. Orkla er ekstra oppmerksom på utviklingen i omløpskapitalen og fornyelsesinvesteringer. Sistnevnte er definert som nødvendige investeringer for å opprettholde driften på samme nivå. Tabellen ovenfor viser utviklingen i omløpskapitalen i forhold til driftsinntektene, og fornyelsesinvesteringene i forhold til avskrivningene, for industrielle aktiviteter de siste tre årene.

Viktige råvarer har vist fallende priser i 2009, noe som har bidratt til lavere omløpskapital. Netto fornyelsesinvesteringer var også lavere enn i de siste årene. Dette skyldes hovedsaklig relativt høye investeringer de siste årene og konsernets spesielt høye prioritering av kontantstrøm i 2009.

UTVIKLING I DRIFTSINNTEKTER OG EBITA*1

SUBSTANSVERDIER

En mulig verdsettelsesmodell av Orkla tar utgangspunkt i å skille mellom industrielle eiendeler, hvor verdiene ligger i den fremtidige inntjeningen ved fortsatt drift, og konsernets omsettelige substansaktiva med identifiserbare markedsverdier, hvor inntjeningen ikke er en del av Orklas industrielle driftsresultat.

Nedenfor presenteres de viktigste dataene for verdivurdering av Orklas substansaktiva. Med dette som grunnlag kan en investor, med utgangspunkt i egne forutsetninger for verdsettelse av disse og øvrige eiendeler, foreta en verdivurdering av konsernet.

Tilknyttede selskaper

Orkla har eierandeler i flere selskaper som rapporteres som tilknyttede selskaper. De største er Renewable Energy Corporation ASA (REC) hvor eierandelen er 39,7 % og Jotun AS, hvor eierandelen er 42,5 %. REC er notert på Oslo Børs og hadde en markedsverdi på 29,7 mrd. kroner ved årsskiftet. REC er en av verdens ledende aktører innen solenergiindustrien. Virksomheten omfatter alle ledd i verdikjeden, fra produksjon av råmateriale til ferdige solceller og -paneler. REC er en global aktør og betjener hovedsaklig markeder i Europa, USA og Asia. Jotun er etablert som en global aktør innen produksjon av maling og pulverlaker med sterke posisjoner i Asia og Midtøsten. Selskapet ekspanderer jevnlig, og har hatt god organisk vekst de siste årene. Hoveddata og regnskapsføring for disse selskapene er vist i note 3 «Investeringer i tilknyttede selskaper etter egenkapital-metoden» i konsernregnskapet og under «Orkla Associates» på sidene 36-39.

Aksjeporteføljen

Orklas aksjeportefølje hadde pr. 31.12.2009 en markedsverdi på cirka

11 mrd. kroner. 20 % av porteføljen er i unoterte aksjer. 85 % av porteføljeinvesteringene er i nordiske aksjer. Ikke realiserte gevinster ved årsskiftet var 3.522 mill. kroner. Realisering av gevinster på aksjer hjemmehørende i EØS-området er i hovedsak skattefrie, samtidig som tap på de samme aksjene ikke er skattemessig fradragsberettiget. Aksjeporteføljen presenteres i balansen som kortsiktig og til virkelig verdi, og gevinst og nedskrivninger/tap føres i henhold til IFRS i resultatregnskapet. Se for øvrig note 19 «Aksjeporteføljen» i konsernregnskapet og «Orkla Financial Investments» på sidene 40-43.

Orkla Eiendom

Eiendomsvirksomheten i Orkla har i vesentlig grad vært konsentrert rundt utvikling av eiendommer som stammer fra nedlagt industrivirksomhet i konsernet. Bokført verdi av Orklas eiendomsengasjement pr. 31.12.2009 var 2.046 mill. kroner. Utviklingsprosjekter er bokført med 163 mill. kroner. To av de største prosjektene er Ringnes Park og Idun, hvor Orklas andel tilsvarer et utbyggingspotensial på 40.000 m² bolig sentralt i Oslo. Resultatet fra Orkla Eiendom inngår i «Orkla Financial Investments».

Skog

Konsernet eier cirka 1,1 mill. dekar skog og utmark, herav rundt 800.000 dekar produktiv skog. Årlig hogstkvantum er cirka 100.000 m³. Gjennomsnittlig tømmerpris for solgt virke i 2009 var 303 kroner pr. m³, som

er en nedgang på 20 % sammenlignet med 2008. Bokførte verdier knyttet til skog var 336 mill. kroner pr. 31.12.2009. Se for øvrig note 15 på side 97.

Resultatet fra skogsdriften er rapportert under «Orkla Financial Investments».

Kraft

EBITA¹ fra salg av egenprodusert kraft rapporteres under Orkla Materials Energy. For 2009 utgjorde EBITA¹ fra salg av kraft totalt 801 mill. kroner.

Orkla solgte i 2009 vannkraftvirksomhetene i Salten og Bremanger for henholdsvis 4,3 mrd. kroner og 1,7 mrd. kroner. Den avhendede virksomheten utgjør en samlet årlig kraftproduksjon på cirka 1,7 TWh. Orklas vannkraftvirksomhet består nå av Elkems kraftvirksomhet i Sauda og Borregaards kraftvirksomhet i Sarpsborg, med en totalproduksjon på cirka 2,5 TWh.

Elkems kraftvirksomhet i Sauda er regulert av en privatrettslig leieavtale med Statkraft. Leieavtalen løper til 31. desember 2030, hvorefter kraftverkene vil bli tilbakelevert til Statkraft mot en økonomisk kompensasjon tilsvarende en beregnet skattemessig nedskrevet restverdi av de nybygde anleggene (cirka 1 mrd. kroner). I et normalår, og basert på dagens markedsforventninger, antas Saude-faldene å bidra med et årlig EBITDA² på anslagsvis 250-300 mill. kroner.

¹ Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restrukturering og vesentlige nedskrivninger.

² Driftsresultat før avskrivninger, nedskrivninger og amortisering.

³ USD/NOK 6,50.

«Orklas gjenværende vannkraftvirksomhet som består av en produksjon på cirka 2,5 TWh, representerer betydelige substansverdier for konsernet»

Borregaards kraftvirksomhet er hjemfallsfrie kraftrettigheter med årlig kraftproduksjon på cirka 0,6 TWh.

Se for øvrig konsernets note 27 «Kraftproduksjon og kraftkontrakter» for ytterligere informasjon om kraftverkene. EBITA¹ fra energihandel rapporteres under «Orkla Financial Investments» og var i 2009 42 mill. kroner (Elkem Energi Handel).

Elkem Solar

Elkem Solar har i flere år drevet forskning på en ny og mer kostnads-

effektiv teknologi for produksjon av høyrent silisium til solarindustrien. Høsten 2006 vedtok Orkla å investere i et produksjonsanlegg med kapasitet på 6.000 tonn silisium til solarindustrien. I 2009 ble fabrikken ferdigstilt til en prosjektkostnad (CAPEX) på 4,5 mrd. kroner. Fabrikken hadde tilnærmet full bemanning gjennom 2009 og det ble også belastet fulle avskrivninger med cirka 300 mill. kroner. Det var kun begrenset produksjon mot slutten av året og resultatbidraget fra Elkem Solar ble derfor negativt med - 694 mill. kroner. Elkem Solar inngår i segment-

oppstillingen under Elkem Silisium-relatert.

Anlegget er under oppstart og 2010 vil være et oppkjøringsår hvor det forventes at produksjonsvolumet gradvis bygges opp, mot full kapasitet ved utgangen av 2010.

Over tid vil det viktigste i denne industrien være å ha en ledende kostnadsposisjon. Orklas ambisjon for driftskostnader ved et fullt innkjørt anlegg ned mot USD 25 pr. kg³, vil kunne sikre dette.

RISIKOFAKTORER

Utfordrende markedsforhold er fremtredende i risikobildet, og konsernets risikonivå har som følge av eksterne faktorer i sum økt i 2009. Verdensøkonomien var i første halvdel av 2009 fallende, og finanskrisen og påfølgende nedgangskonjunktur ga en kredittinnstramming og økte krav til risikopremie, samt økte kredittmarginer. For interne risikofaktorer oppfattes imidlertid risikonivået i sum å være redusert.

Strategisk risiko

Krisen i finans- og realøkonomien som oppstod i 2008 virker inn på Orklas virksomheter. Spesielt påvirkes konjunkturutsatte virksomheter som Orkla Aluminium Solutions, deler av Orkla Materials og Orkla Financial Investments, mens Orkla Brands i mindre grad har merket effektene av krisen. På konsernnivå er det naturlig å peke på følgende forhold som påvirker risikobildet:

- redusert global etterspørsel
- mer krevende ekspansjonsforhold grunnet redusert kontantstrøm og strammere kredittmarkeder
- økt oppgjørslisiko knyttet til manglende betalingsevne
- økt risiko for insolvens hos leverandører av strategiske råvarer
- krevende og mer volatile driftsforutsetninger som følge av betydelige fluktasjoner i valutakurser

Orkla, med sin diversifiserte portefølje og solide balanse, er i utgangspunktet godt rustet til å kunne håndtere de krevende makroøkonomiske forholdene. Risikoreducerende tiltak er samtidig intensivert i takt med den økte usikkerheten.

Det er en iboende risiko knyttet til manglende optimalisering av konsernets virksomhetsportefølje. Det er derfor et kontinuerlig fokus på, og en opportunistisk holdning til, utviklingen av denne porteføljen.

Det er også betydelig fokus på risiko knyttet til tapte muligheter (opportunity

risk). Dette innebærer eksempelvis å ikke ha finansiell handlefrihet til å utnytte forretningsmessige muligheter som sannsynligvis vil dukke opp i kjølvannet av krisen. Det er dermed et prioritert tiltak å sikre tilstrekkelig handlefrihet og fleksibilitet også fremover.

Operasjonell risiko

Som for 2009 oppfattes risikonivået for 2010 å være høyest innen de mest sykliske bransjene, særlig innenfor virksomhet rettet mot solenergi som Orkla Materials (Elkem Solar) og deler av Orkla Associates (REC). Også Orkla Aluminium Solutions ligger relativt høyt i risikobildet, men reduserte break-even nivåer som følge av omfattende kostnadstiltak i 2009, gjør at risikonivået vurderes noe lavere inn i 2010. Andelen av konsernets totale risiko innenfor disse områdene må sees i sammenheng med størrelsen på virksomhetenes investeringer og infrastruktur, og de potensielle tapsverdier dette representerer. Innenfor Orkla Financial Investments er risikoen primært knyttet til verdiutviklingen av Aksjeporteføljen, hvor det i mindre grad er driftsrelatert kontantstrømrisiko enn for de andre operative enhetene, men i større grad balanse-risiko.

Figuren på neste side illustrerer den relative risikoeksponeringen mellom de ulike forretningsområdene i Orkla gjennom et kvalitativt og relativt bilde av nedsiderisikoene.

Orkla Brands

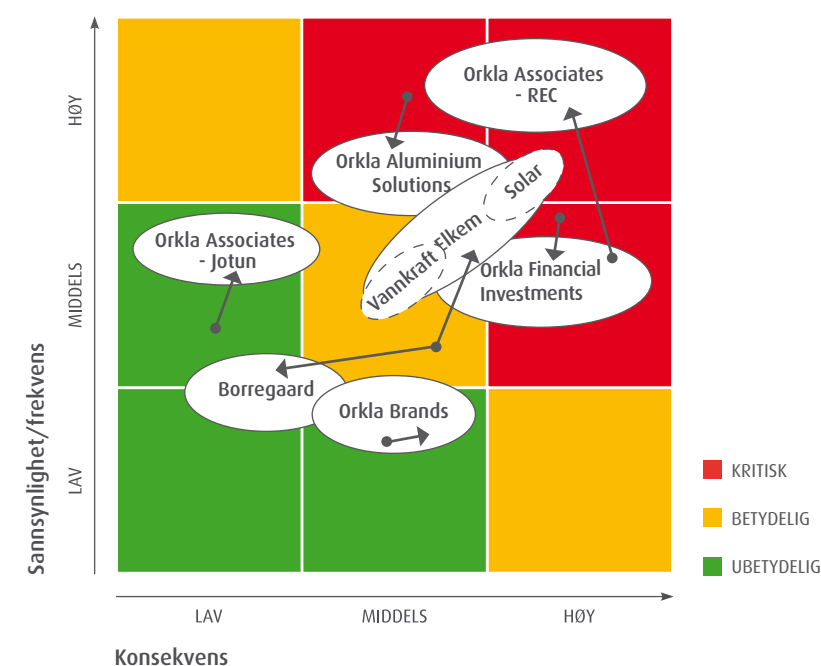
Innen Orkla Brands er det risiko knyttet til målsatt topplinjevekst. Orkla Brands må lykkes med innovasjoner og produktlanseringer i 2010, samtidig som effektiviseringsprogrammer må sikre at marginene opprettholdes. I tillegg økes fokus på oppkjøp av virksomheter i tilknytning til dagens forretningssystemer.

Orkla Aluminium Solutions

For Sapa er det også i 2010 volumutvikling som er hovedrisikoen. Dette henger sammen med usikkerheten om hvor raskt effektene av finanskrisen avtar i 2010, slik at etterspørselen etter aluminium og aluminiumprodukter igjen øker. Det er en fare for at etterspørselen faller ytterligere og at effekten blir en «double dip» (eller W) i markedet, som kan lede til reduserte volumer og priser. Imidlertid har Sapa allerede gjennomført risikoreducerende tiltak ved å øke produksjonsfleksibiliteten, forbedre industristrukturen gjennom oppkjøp og forbedre energieffektiviteten i fabrikkene.

Orkla Materials

Elkem Solar representerer den største risikofaktoren innenfor Orkla Materials. Redusert etterspørsel i tillegg til økt produksjonskapasitet av superrent silisium til solcelleindustrien, har medført sterkt fall i spotprisene gjennom 2008 og 2009. Finanskrisen påvirker også Elkem generelt i form av betydelig pris- og volumpress, men selskapet har gjennom 2009 vist evne til å justere produksjonskapasiteten til markedenes etterspørsel. Elkem vil fortsatt løpende

Figuren illustrerer den relative risikoeksponeringen mellom de ulike forretningsområdene i Orkla. Pilene viser utviklingen i risikonivå i forhold til 2009. Orklas risikonivå for 2010 er fortsatt høyt sammenlignet med 2006/2007, men ikke vesentlig høyere enn i 2009. Konsernets samlede risikoeksponering vurderes imidlertid fortsatt ikke som høy i forhold til risikobærende evne.

tilpasse sin produksjonskapasitet både for å beholde gode priser i markedet, og for å unngå produksjon for lager. Borregaard vil i 2010 være eksponert for risiko knyttet til svingninger i valutakurser (spesielt USD), energipriser (varmeenergi og elektrisk kraft) og strategiske råvarer. Borregaard har redusert avhengigheten og eksponeringen mot oljepris som følge av økt bruk av fornybar energi ved anlegget i Sarpsborg.

Den største eksponeringen i cellulose er knyttet til prissvingninger og mulig tap av enkeltkontrakter, mens det for farma- og deler av aromavirksomheten er usikkerhet knyttet til overkapasitet i bransjen innen enkelte segmenter. Borregaards spesialiseringsstrategi med bioraffinerikonseptet og LignoTechs globale markedsposisjon, reduserer virksomhetens syklisitet og gir økt fleksibilitet og handlefrihet.

«En risiko representerer ikke bare en nedside, men også en mulighet. Målet er dermed ikke å fjerne all risiko, men å ha en systematisk og tiltaksorientert tilnærming i konsernets risikostyring.»

Orkla Associates

Tilknyttede selskaper består i hovedsak av investeringene i REC og Jotun. Investeringen i REC representerer en betydelig risiko for Orkla. Det henvises for øvrig til RECs hjemmesider (www.recgroup.no) for utdyping av dette selskapets risikofaktorer. Eierposisjonen i Jotun vurderes ikke å representere betydelig risiko, og det henvises til Jotuns hjemmesider for ytterligere informasjon (www.jotun.no).

Orkla Financial Investments

For Orkla Financial Investments er det generell markedsrisiko som fremstår som den største utfordringen for lønnsomheten. De største risikoene innenfor forretningsområdet er i Aksjeporteføljen, ettersom denne representerer de største verdiene.

Orklas aksjeportefølje er konsentrert primært om noterte aksjer i Norden. Forhold knyttet til Aksjeporteføljens struktur og sammensetning er gjort nærmere rede for i konsernets note 19.

Finanskrisen har også gjort markedene for finansielle tjenester (Orkla Finans) og eiendom (Orkla Eiendom) mer utfordrende, men begge områdene representerer relativt lave potensielle tapsverdier på konsernnivå.

Orkla HQ/Other Business

Orklas hovedkontor representerer en liten andel av konsernets samlede risikoeksponering, men en stor andel av beredskapsrisikoene (risikoer med lav sannsynlighet, men høy konsekvens), blant annet risiko knyttet til etterlevelse av lover og regler, finansiell rapportering, skatt, immaterielle rettigheter, omdømme, samt eierstyring og selskapsledelse. Konsernledelsen overvåker disse risikoene gjennom løpende driftsrapportering og møter mellom medlemmer av konsernledelsen og hovedkontorets stabslidere. Annen virksomhet som konsolideres under Other Business, oppfattes ikke å utgjøre betydelig risiko på konsernnivå.

Finansiell risiko

Orkla hadde ved utgangen av 2009 en sterk balanse med en egenkapitalandel på 51,7 % og en net gearing på 0,41. Konsernet har en robust finansieringsstruktur med langsiktige kommitterte trekkfasiliteter som er tilstrekkelige til å dekke refinansieringsbehovet ut 2011. Refinansieringsrisikoen vurderes derfor som relativt lav.

Orkla har innenfor mange områder virksomhet med produksjon og salg i flere land, og er eksponert mot finansielle risikoer som prisrisiko på råvarer og ferdigvarer, samt risiko knyttet til valuta, rente, likviditet og kreditt. En vurdering av Orklas finansielle risikofaktorer og risikoer forbundet med sikringsinstrumenter gjøres fortløpende for å sikre at eksponeringsrammene vedtatt i styret overholdes. En mer detaljert diskusjon av Orklas finansielle risikofaktorer og risikoer forbundet med sikringsinstrumenter finnes i konsernets note 25.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Orklas prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse skal legge grunnlaget for langsiktig verdiskapning til beste for aksjonærer, ansatte og samfunnet for øvrig. Prinsippene kan ikke erstatte arbeidet med å fremme en sunn forretningsmessig bedriftskultur, men må sees i sammenheng med dette. Åpenhet, transparens, ansvarlighet og likebehandling underbygger tilliten til konsernet både internt og eksternt.

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Styret i Orkla følger aktivt opp kravene til god eierstyring og selskapsledelse, og vil til enhver tid påse at Orkla følger «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» av 21. oktober 2009. Dette skjer ved at temaet eierstyring og selskapsledelse er gjenstand for årlig vurdering og diskusjon i styret. Styret i Orkla har også behandlet denne teksten i årsrapporten. Redegjørelsen nedenfor følger anbefalingens systematikk, omfatter hvert enkelt punkt i anbefalingen og gir en beskrivelse av Orklas etterlevelse.

Orkla ønsker å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift, systematisk forbedringsarbeid knyttet til ytre miljø, klima og energi og gjennom å investere i lønnsomme forretningsprosjekter, som kan skape positive ringvirkninger for samfunnet. Konsernets holdninger til samfunnsansvar er konkretisert gjennom Orklas «Mål og verdier», retningslinjer for forretningsetikk og retningslinjer for samfunnsansvar. Dokumentene er tilgjengelige på Orklas nettsider under «Samfunnsansvar», og er nærmere beskrevet i Orklas bærekraftsrapport.

Virksomhet

Orklas formålsparagraf har følgende ordlyd: «Selskapets formål er å drive virksomhet som omfatter: Industri, handel, skogbruk, transport, finansier-

ing, erverv og salg av verdipapirer og andre investeringer, kjøp, salg, utvikling og drift av fast eiendom, drift av aviser, blader og andre media, tjenesteytelser, og enhver annen virksomhet i sammenheng med det her nevnte. Virksomheten drives av selskapet selv eller gjennom dets datterselskap i inn- og utland».

I tråd med formålsparagrafen driver Orkla virksomhet innen flere områder. Virksomheten er hovedsaklig konsentrert om merkevarer til husholdninger, aluminiumsløsninger, fornybar energi, materialer og finansielle investeringer. Virksomheten er langsiktig, og har over tid skapt betydelige merverdier for aksjonærene.

Orklas hovedmål er: *Utvikle mennesker – skape verdier*. Det er gjort nærmere rede for konsernets mål og hovedstrategier på Orklas nettsider under «Strategi», og i denne årsrapporten. Under beskrivelse av det enkelte forretningsområdet, er det redegjort for mål og hovedstrategier for disse.

Selskapskapital og utbytte

Konsernets egenkapital pr. 31.12.2009 var på 48,9 mrd. kroner, noe som tilsvarer en reduksjon på rundt 1,1 mrd. kroner. Endringen forklares hovedsakelig av reduserte minoritetsinteresser som følge av salget av Elkem Aluminium, samt årsresultat og utbetalt utbytte. Orkla har i mange år fulgt en konsistent aksjonær- og utbytte-

politikk. Denne skal videreføres fremover. Det er gjort nærmere rede for utbyttepolitikk, og utbetalt utbytte under «Aksjeinformasjon» på side 52.

Styrefullmakter til å foreta kapitalforhøyelser og til kjøp av egne aksjer, er begrenset til definerte formål, og er ikke gitt for et tidsrom lengre enn frem til neste generalforsamling. Det er lagt til rette for at generalforsamlingen skal kunne stemme over hvert enkelt formål som fullmakten skal dekke.

På ordinær generalforsamling i 2009 fikk styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen gjennom nytegnning av aksjer med samlet verdi inntil 90.000.000 kroner fordelt på inntil 72.000.000 aksjer, hver pålydende 1,25 kroner. Formålet er å muliggjøre en enklere saksbehandling dersom det blir aktuelt å videreutvikle konsernets satsingsområder ved erverv av virksomhet mot vederlag i nytegnede aksjer, eller ved for øvrig å forhøye aksjekapitalen ved rettede emisjoner. Fullmakten kan benyttes ved en eller flere emisjoner. Tilsvarende fullmakt har vært gitt regelmessig av tidligere generalforsamlinger. Under samme generalforsamling fikk styret fullmakt til å kjøpe tilbake inntil 100.000.000 egne aksjer slik at selskapet, slik loven foreskriver, kan erverve og holde inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2010. Slik fullmakt er gitt hvert år siden 1998. I kapitlet om

«Aksjeinformasjon» på side 53 er det gjort nærmere rede for hvordan disse fullmaktene er benyttet.

Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Orkla har én aksjeklasse og hver aksje gir én stemme. Det er gjort nærmere rede for stemmerett på generalforsamlingen under «Aksjeinformasjon» på side 53.

Selskapets politikk har vært å ikke vanne ut eksisterende aksjonærer, og det har i henhold til dette ikke vært gjennomført reelle kapitalforhøyelser i selskapet i nyere tid. Dersom styret skulle ønske å foreslå for generalforsamlingen at eksisterende aksjeeieres fortrinnsrett ved kapitalutvidelse fravikes, vil slike forslag begrunnes ut fra selskapets og aksjeeiernes felles interesser, og begrunnelsen vil fremgå av innkallingen til generalforsamlingen. Transaksjoner i egne aksjer skjer i markedet til børskurs, i tråd med god børsskikk i Norge.

For å unngå og skade selskapets omdømme, er Orkla opptatt av åpenhet og varsomhet i forbindelse med investeringer hvor det foreligger forhold som kan bli oppfattet som et uheldig nært engasjement, eller nær relasjon, mellom selskapet og et styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse. I styreinstruks i Orkla ASA er det derfor utarbeidet saksbehandlingsregler for slike transaksjoner. Orklas styreinstruks er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Investor». I følge instruksjonen skal styrets leder informeres om slike transaksjoner og ta stilling til den videre håndtering av saken. Dersom saken gjelder styrets leder, påhviler denne plikten styrets nestleder. Det er gjort nærmere rede for transaksjoner mellom nærstående i konsernets note 31.

Styreinstruksjonen slår videre fast at et styremedlem ikke må delta i behandling eller avgjørelse av et spørsmål som har slik betydning for egen del, eller for noen nærstående, at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk interesse i saken. Det påhviler det enkelte styremedlem fortløpende å vurdere om det foreligger slike forhold som objektivt sett er egnet til å svekke den allmenne tillit til styremedlemmets habilitet, eller som kan åpne for interessekonflikter i forbindelse med styrets saksbehandling. Slike forhold skal tas opp med styrets leder.

I henhold til konsernets etiske retningslinjer skal ansatte på eget initiativ informere sin overordnede om eventuell inhabilitet eller interessekonflikt, og skal ikke delta i behandling av slike saker. Det er i tillegg utarbeidet en instruks for enkelte ansattes private investeringer. Instruksjonen har blant annet som formål å hindre at slik interessekonflikt oppstår, og inneholder regler om aktiv undersøkelsesplikt, forhåndsgodkjenning og rapportering.

Fri omsettelighet

Alle Orkla-aksjene har like rettigheter og er fritt omsettelige. Det foreligger ingen særlige vedtektsfestede omsetningsbegrensninger. Omsetning av Orkla-aksjen er nærmere beskrevet under «Aksjeinformasjon» på side 52.

Generalforsamling

Orkla søker å legge til rette for at flest mulig aksjeeiere kan utøve sine rettigheter ved å delta i generalforsamlingen, og at generalforsamlingen blir en effektiv møteplass for aksjeeiere og styret. Generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Innkalling og saksdokumenter gjøres tilgjengelig på Orklas nettsider senest 21 dager før generalforsamlingen.

Frist for påmelding er tre virkedager før generalforsamlingen. Det gis mulighet til å stemme på hver enkelt kandidat til verv i valgkomitéen og i bedriftsforsamlingen. Revisor, styret og valgkomitéen er til stede på generalforsamlingen.

Det er fastsatt i vedtektene at generalforsamlingen ledes av bedriftsforsamlingens ordfører, eller i dennes fravær, av varaordføreren. Bedriftsforsamlingens ordfører oppfylder anbefalingens krav til uavhengighet.

Aksjeeiere som ikke selv kan delta på generalforsamlingen, kan avgi stemme ved bruk av fullmakt. Orkla oppnevner styrets leder eller møteleder til å stemme for aksjeeierne. Fullmakts-skjemaet er utformet slik at det kan gis stemmeinstruks for hver enkelt sak som skal behandles, og for de kandidater som skal velges. Det gis nærmere informasjon om bruk av fullmakt og aksjeeieres rett til å få behandlet saker på generalforsamlingen både i innkallingen og på Orklas nettsider.

Valgkomité

Orkla har en vedtektsfestet valgkomité valgt av generalforsamlingen. Valgkomitéen består av to til fem medlemmer, som velges for inntil to år av gangen. Generalforsamlingen velger også valgkomitéens leder og fastsetter valgkomitéens godtgjørelse. Komitéens oppgaver i henhold til vedtektene er å fremme følgende begrunnede forslag:

- Overfor generalforsamlingen: Valg av aksjonærvalgte medlemmer til selskapets bedriftsforsamling
- Overfor generalforsamlingen: Valg av medlemmer til valgkomitéen
- Overfor de aksjonærvalgte medlemmer av bedriftsforsamlingen: Valg av aksjonærvalgte medlemmer til styret
- Overfor hele bedriftsforsamlingen:

Valg av styrets leder (Valgkomitéen suppleres da med en representant utpekt av de ansattevalgte medlemmer av bedriftsforsamlingen)

Informasjon om valgkomitéens sammensetning, hvem som er på valg og hvordan innspill og forslag kan gis til valgkomitéen, gjøres tilgjengelig på Orklas nettsider.

Valgkomitéen er sammensatt med sikte på at hensynet til aksjonærfellesskapets interesser skal bli ivaretatt, og sammensetningen oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet av selskapets ledelse, styre og bedriftsforsamling. Det er redegjort for valgkomitéenes sammensetning på side 129.

Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Bedriftsforsamlingens oppgave er å føre kontroll og tilsyn med selskapet og styret, samt å velge styre og styreleder. Den velger etter loven sin leder og har fast nestleder. Bedriftsforsamlingen møter normalt tre ganger pr. år og er sammensatt med sikte på å gi bred representasjon fra selskapets aksjeeiere. Generalforsamlingen har fra

2008 lagt til grunn at funksjonstiden for aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer er ett år. Bakgrunnen er at en årlig vurdering av bedriftsforsamlingens samlede sammensetning vil gi større fleksibilitet.

Styret er sammensatt med sikte på å skulle ivareta aksjonærfellesskapets interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Styresammensetningen oppfyller anbefalingens krav til medlemmenes uavhengighet av selskapets ledelse, hovedaksjeeiere og vesentlige forretningsforbindelser. Det er få tilfeller av inhabilitet under behandling av saker i styret. Representanter for den daglige ledelse er ikke medlemmer av selskapets styre.

Både leder, nestleder og øvrige aksjonærvalgte medlemmer av styret kan etter vedtektene velges for en periode på inntil to år. Bedriftsforsamlingen har imidlertid siden 2007 praktisert ett års funksjonstid for aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer, begrunnet i at en årlig vurdering av styrets samlede sammensetning vil gi større fleksibilitet.

Det følger av § 4 i Orklas vedtekter at styrets aksjonærvalgte medlemmer skal eie aksjer i selskapet. Det er på side 6¹ gitt en mer utfyllende beskrivelse av det enkelte styremedlems bakgrunn, kvalifikasjoner, funksjonstid og aksjeeie i Orkla. På side 129 fremgår opplysninger om det enkelte styremedlems uavhengighet og deres deltakelse på styremøter.

Konsernets ansatte har i henhold til norsk lov og gjeldende bedriftsdemokratiordning rett til å velge syv av totalt 21 medlemmer av bedriftsforsamlingen i Orkla ASA. Tilsvarende har konsernets ansatte rett til å velge tre medlemmer av styret i Orkla ASA, samt to observatører. Det er redegjort for sammensetningen av selskapets styrende organer på side 129.

Styrets arbeid

Styrets oppgaver er vedtatt i styreinstruks og regulerer blant annet styrets ansvar og plikter, daglig leders informasjonsplikt overfor styret, styrets saksbehandling og habilitet. Fra juni 2009 har Orkla hatt to daglig ledere, Dag J. Opedal og Bjørn M. Wiggen, hvor Bjørn M. Wiggen har ansvar

SLIK VELGES ORKLAS STYRENDE ORGANER

¹ Listen holdes oppdatert på Orklas nettsider.

begrenset til Elkem Solar AS. Denne endringen ble foretatt for å sikre governance-messig klarhet mellom Dag J. Opedals funksjoner som styreleder i REC og konsernsjef for Orklas øvrige virksomhet på den ene side, og på den annen side funksjonen som øverste administrative leder for Orklas heleide solarvirksomhet i Elkem Solar AS. Styret har vedtatt instruks overfor daglig ledelse som beskriver de organisatoriske og praktiske konsekvenser av dette skillet. Styrets øvrige instruksjon og klargjøring av plikter, fullmakter og ansvar overfor daglig ledelse, skjer gjennom løpende kommunikasjon.

Styret vedtar en årlig møte- og arbeidsplan som omfatter blant annet strategiarbeid, forretningsmessige problemstillinger og kontrollarbeid. Styrets arbeidsplan for 2009 forutsatte ni møter, hvorav ett møte over to dager for å behandle strategiske spørsmål. Ut over dette har styret avholdt to møter, slik at det i 2009 er avholdt i alt 11 møter, hvor det til sammen ble behandlet 87 saker. Innholdet i styrets arbeid er nærmere omtalt på sidene 8-21 i styrets årsberetning.

Styresakene forberedes av daglig leder i samråd med styrets leder. Styreinstruksen inneholder bestemmelser om saksbehandlingsregler i forbindelse med inhabilitet og sam- og parallellinvesteringer. Dette er nærmere beskrevet ovenfor under punktet «Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående». Styret har opprettet et fast kompensasjonsutvalg og et fast revisjonsutvalg. Utvalgene fattet ingen vedtak, men fører på styrets vegne tilsyn med administrasjonens arbeid og forbereder saker for behandling i styret innen sine saksområder. Utvalgenes mandater er tatt inn i styreinstruksen.

Kompensasjonsutvalget ledes av styrets leder, Stein Erik Hagen, og har i tillegg Åse Aulie Michelet og Aage Andersen som medlemmer. Konsernets ansvarlige for Kompensasjon og Godtgjørelse er utvalgets sekretær. Revisjonsutvalget ledes av styrets nestleder, Svein S. Jacobsen, og har i tillegg Lennart Jeansson og Per-Arnfinn Solberg som medlemmer. Leder av konsernets internrevisjon er sekretær for revisjonsutvalget. Styreutvalgenes sammensetning oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet. I forbindelse med valgkomiteens innstilling til styrevalg, opplyses det om hvilke nye styremedlemmer som vil kunne oppfylle kravene til uavhengighet og finansiell kompetanse til å sitte i revisjonsutvalget.

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin virksomhet og kompetanse, og drøfter forbedringer i organisering og gjennomføring av styrearbeidet, både på individuelt plan og som gruppe, i forhold til de mål som er satt for arbeidet. Rapporten gjøres tilgjengelig for valgkomiteen. En ekstern person benyttes ved jevne mellomrom til å tilrettelegge for egenevalueringen.

Risikostyring og internkontroll

Enhver leder i Orkla har ansvar for risikostyring og intern kontroll innenfor sitt ansvarsområde, noe som blant annet skal sikre: 1) utnyttelse av forretningsmessige muligheter, 2) målrettet, sikker, kvalitets- og kostnads-effektiv drift, 3) pålitelig finansiell rapportering og 4) overholdelse av gjeldende lover og regler. Orklas risikostyringssystem er grunnleggende for oppnåelse av disse målsetningene.

Konsernets Chief Risk Officer (CRO) skal bidra til at risiko av betydning for Orklas målsetninger blir kartlagt, analysert, effektivt håndtert og utnyttet på tvers av forretningsområder og fagdisipliner. Dette innebærer blant annet å:

- Kontinuerlig overvåke viktige risikoindikatorer for eventuelt å revurdere konsernets risikonivå
- Identifisere, kommunisere og følge opp konsernkritiske risikofaktorer for å sikre at tilstrekkelige risikoreducerende tiltak er på plass
- Utarbeide instruks og retningslinjer for risikostyring, beredskap og kontinuerlig drift
- Bistå ved implementering av helhetlig risikostyring i løpende drift samt i prosjekter/ved større beslutninger
- Fremlegge Orklas konsoliderte risikoprofil for konsernledelsen, styret og styrets revisjonsutvalg
- Fasilitere spredning av beste risikostyringspraksis på tvers av konsernet
- Delta i gjennomgangen av forretningsområdenes risikobilder i de respektive konsernselskapenes styre, for å påse at formelle risikovurderinger blir gjennomført, presentert, diskutert og konkludert på en enhetlig måte
- Gjennomføre detaljerte risikoanalyser på spesielt utsatte områder
- Sikre at Orklas risikostyring er i henhold til relevante regulatoriske krav, samt ønsker fra Orklas interessenter
- Ha ansvaret for utvalgte risikoreducerende tiltak på konsernnivå

I tillegg til den linjemessige «top-down»/«bottom-up» risikostyringsprosessen med utgangspunkt i virksomhetenes verdikjede, er det etablert et risikostyringsforum, ledet av CRO, hvor de respektive risk managers fra forretningsområdene møtes kvartalsvis for å utveksle erfaringer og kunnskap.

Som et ledd i konsernets interne kontrollsystem har Orkla en internrevisjonsfunksjon, som samarbeider med CRO og ekstern revisor. Konsernets internrevisjon har følgende oppgaver:

- Kontrollere at interne kontrollrutiner som reduserer risiko faktisk er etablert, og fungerer som forutsatt
- Bistå styret, konsernledelsen og

forretningsområdene med revisjonsfaglig kompetanse og kapasitet, herunder oppfølging og kontroll i utvalgte konsernselskap

- Være mottaker av meldinger under konsernets varslingssystem for brudd på konsernets etiske retningslinjer («whistle-blowing»).
- Informasjon om dette er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Samfunn og miljø».

Internrevisjonen er uavhengig av «linjen» i det revisjonssjefen rapporterer til styrets revisjonsutvalg, og i særskilte tilfeller til bedriftsforsamlingens ordfører. For å sikre løpende oppfølging i det enkelte selskap, er det krav om at alle styrever i operative datterselskaper minst én gang pr. år skal ha selskapets risikobilde og internkontroll på sin agenda.

Godtgjørelser til styret

Det er informert om alle godtgjørelser til styret i note 5 til regnskapet for Orkla ASA. Det fremgår her at styrets godtgjørelse ikke er resultatavhengig, og at det ikke er utstedt opsjoner til medlemmer av styret.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styrets kompensasjonsutvalg innstiller konsernsjefens betingelser overfor styret, samt fører tilsyn med de generelle vilkårene for andre ledende ansatte i konsernet. Styret vurderer konsernsjefen og hans betingelser én gang pr. år.

I styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, jfr. note 5 i regnskapet for Orkla ASA, er det redegjort for godtgjørelsene til ledende ansatte og konsernets betingelsespolitikk, herunder omfang og innretning av bonus- og aksjerelaterte ordninger. Styrets erklæring behandles av bedriftsforsamlingen, og gjøres tilgjengelig for aksjonærene samtidig med innkalling til ordinær generalforsamling.

Informasjon og kommunikasjon

Orkla setter seg som mål å ha en regnskapsmessig og finansiell rapportering som investorene har tillit til. Orklas regnskapsførsel har høy grad av gjennomsiktighet, og fra og med 2005 har Orkla avlagt regnskap i tråd med International Financial Reporting Standards (IFRS). Styrets revisjonsutvalg følger, på styrets vegne, arbeidet med selskapets rapportering.

Orkla bestreber seg på å kommunisere aktivt og åpent med markedet. Selskapets års- og kvartalsrapportering gir omfattende informasjon om de ulike sider ved virksomheten. Selskapets kvartalspresentasjoner overføres direkte over internett og er sammen med års- og kvartalsrapporter tilgjengelige på Orklas nettsider under «Investor». Alle aksjeeiere og andre aktører i finansmarkedet likebehandles når det gjelder tilgang til finansiell informasjon. Konsernets avdeling for investor relations sørger for jevnlig kontakt med selskapets aksjeeiere, potensielle investorer, analytikere og finansmarkedet for øvrig. Styret orienteres jevnlig om denne virksomheten. Finansiell kalender for 2010 er presentert under «Aksjeinformasjon» på side 55, og ligger på Orklas nettsider under «Investor».

Selskapsovertakelse

Styret vil ikke uten særlige grunner søke å forhindre eller vanskeliggjøre at noen fremsetter tilbud på selskapets virksomhet eller aksjer. Dersom en overtakelsessituasjon som omtalt i punkt 14 i anbefalingen skulle oppstå, vil styret, i tillegg til å følge relevant lovgivning og regelverk, søke å følge de anbefalinger som der er gitt. Det foreligger ingen ytterligere skriftlige retningslinjer for fremgangsmåte ved eventuelle overtakelsestilbud.

Revisor

Styret har fastsatt hvorledes ekstern revisor skal rapportere regelmessig

til styret. Ekstern revisor fremlegger hver høst for styret sin vurdering av risiko, intern kontroll og kvalitet knyttet til finansiell rapportering i Orkla, og legger samtidig frem sin plan for revisjonsarbeidet kommende år. I tillegg deltar ekstern revisor i styrets behandling av årsregnskapet. Ved begge anledninger påser styret at aktuelle spørsmål kan drøftes med ekstern revisor uten at administrasjonen er til stede. Ekstern revisor og konsernsjef møter i alle møter i styrets revisjonsutvalg. Vedrørende intern revisors arbeid vises det til avsnittet om risiko-styring og intern kontroll ovenfor.

Orkla har utarbeidet retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Den nærmere oppfølging er delegert til revisjonsutvalgets sekretær, som er leder av internrevisjonen. Revisjonsutvalgets sekretær mottar en årlig oversikt fra ekstern revisor over andre tjenester enn revisjon som er levert til Orkla, og kommenterer dette særskilt i sin årlige rapport til revisjonsutvalget og styret. Det er redegjort for selskapets bruk og honorering av ekstern revisor i note 5 til regnskapet for Orkla ASA. Så vel bedriftsforsamlingen som general-forsamlingen får en redegjørelse om revisors godtgjørelser fra konsernet fordelt på lovbestemt revisjon og bistand/tjenester.

I forbindelse med revisors deltakelse i revisjonsutvalget og styrets behandling av årsregnskapet, bekrefter revisor også sin uavhengighet.

REGNSKAP 2009

Resultatregnskap og totalresultat	69
Balanse	70
Kontantstrøm.....	71
Egenkapital	72
Regnskapsprinsipper	73
Noter	78
Regnskap for Orkla ASA	115

Resultatregnskapet presenterer inntekter og kostnader for de selskapene som konsolideres i konsernet og måler periodens resultat etter IFRS. Alle interne forhold elimineres. Resultatregnskapet skiller mellom konsernets drift, konsernets tilknyttede selskaper og finansielle forhold. Spesielle forhold som «Restrukturerings og vesentlige nedskrivninger» er presentert på egne linjer fordi de kun i begrenset grad er utsagnskraftige i forhold til å måle konsernets løpende inntjening. Løpende verdiendring på Aksjeporteføljen presenteres i hovedsak ikke i resultatregnskapet, men blir ført mot konsernets totalresultat. Verdiendringer i porteføljen blir først ført i resultatregnskapet når de blir realisert eller eventuelt nedskrevet. Den effektive delen av verdiendringer på finansielle instrumenter utpekt som sikringsinstrumenter blir på samme måten ikke ført

i resultatregnskapet, men føres mot totalresultatet. Notene forklarer innholdet i de ulike regnskapslinjene.

Totalresultatet skal etter nye regler presenteres i en egen oppstilling i tilknytning til resultatregnskapet. Oppstillingen viser resultatet av alle andre inntekter og kostnader som ikke inngår i årsresultatet og som ikke er transaksjoner direkte mot eierne. Dette gjelder verdiendring på aksjeporteføljen (resultatreserven), verdiendring på sikringsinstrumenter (sikringsreserven) og valutadifferanser ved omregning av utenlandske datterselskaper. Det er fremdeles «Årsresultat» i resultatregnskapet som er grunnlag for beregning av resultat pr aksje.

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2009	2008	2007
Salgsinntekter	4	54.324	63.937	60.081
Andre driftsinntekter	4	1.904	1.642	1.336
Driftsinntekter		56.228	65.579	61.417
Varekostnader		(26.357)	(32.204)	(30.811)
Lønnskostnader	6, 7	(11.162)	(11.622)	(10.999)
Andre driftskostnader	8	(13.784)	(15.510)	(12.917)
Avskrivninger varige driftsmidler	14, 15	(2.477)	(2.003)	(1.865)
Amortisering immaterielle eiendeler	14	(213)	(228)	(220)
Gevinst ved salg av kraftverk (nedskrivning varelager Sapa Profiles 2008)	32	3.066	(372)	-
Restrukturerings og vesentlige nedskrivninger	9	(195)	(1.282)	(814)
Driftsresultat		5.106	2.358	3.791
Resultat, gevinst og nedskrivninger tilknyttede selskaper	3	(3.919)	2.189	848
Mottatte utbytter	19	252	473	1.076
Gevinster, tap og nedskrivninger i Aksjeporteføljen	19	584	(6.043)	3.627
Finansinntekter	10	196	318	1.561
Finanskostnader	10	(1.148)	(1.310)	(1.137)
Resultat før skattekostnad		1.071	(2.015)	9.766
Skattekostnad	11	496	(895)	(1.532)
Resultat etter skattekostnad fra videreført virksomhet		1.567	(2.910)	8.234
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	32	993	(55)	211
Årsresultat		2.560	(2.965)	8.445
Minoritetenes andel av årsresultat	29	(31)	(137)	46
Majoritetens andel av årsresultat		2.591	(2.828)	8.399
Resultat pr. aksje (NOK)¹	12	2,5	(2,8)	8,2
Resultat pr. aksje utvannet (NOK)¹	12	2,5	(2,8)	8,1
EBITA (adjusted) ²		2.448	4.240	4.825
EBITDA (adjusted) ³		4.925	6.243	6.690

¹ Beregnet på grunnlag av årsresultat etter minoritet inklusiv ikke videreført virksomhet.

² Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles 2008, restrukturerings og vesentlige nedskrivninger.

³ Driftsresultat før avskrivninger, amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles 2008, restrukturerings og vesentlige nedskrivninger.

OPPSTILLING OVER TOTALRESULTAT

Årsresultat		2.560	(2.965)	8.445
Endring resultatreserve aksjer	19	2.511	(2.334)	(2.646)
Endring sikringsreserve	26	591	68	(14)
Valutadifferanse ved omregning til presentasjonsvaluta	11	(2.398)	2.788	(795)
Gevinst ved nedsalg Sapa Profiles		-	-	938
Verdikorrigerings REC-andel		-	-	1.580
Totalresultat		3.264	(2.443)	7.508
Minoritetenes andel av totalresultat		(31)	(137)	46
Majoritetens andel av totalresultat		3.295	(2.306)	7.462

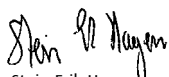
BALANSEN presenterer konsernets eiendeler og viser hvordan disse er finansiert, fordelt på egenkapital og gjeld. Alle interne forhold mellom konsernselskapene er eliminert. Klassifiseringen i balansen tilsier at kortsiktige eiendeler og gjeld tilhører varekretsløpet, er kontanter eller har en levetid/tilbakebetalingstid på mindre enn ett år. Andre eiendeler og gjeld er klassifisert som langsiktige. IFRS er balanseorientert og kun poster som tilfredsstiller definisjoner av eiendeler og forpliktelser kan innregnes i balansen.

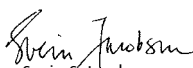
Egenkapitalen er en residual. De ulike standardene avgjør hvordan postene skal behandles. Verdssettingen av postene i balansen (eksempler i parentes) er således en blanding av virkelig verdi (Aksjeporteføljen), amortisert kost (kundefordringer), anskaffelseskost (varelager), anskaffelseskost fratrukket avskrivninger (varige driftsmidler) og gjenvinnbart beløp (enkelte nedskrevne varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill). Balansepostene er forklart i notene til regnskapet.

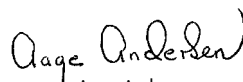
Beløp i mill. NOK	Note	2009	2008
EIENDELER			
Varige driftsmidler	15	24.694	26.368
Immaterielle eiendeler	14	14.217	16.317
Eiendeler ved utsatt skatt	11	514	984
Investeringer i tilknyttede selskaper	3	14.676	17.112
Andre eiendeler	20	1.246	1.219
Langsiktige eiendeler		55.347	62.000
Eiendeler i ikke videreført virksomhet	32	-	3.148
Varelager	16	7.531	9.564
Fordringer	21	16.568	14.331
Aksjeporteføljen mv.	19	11.087	11.445
Kontanter og kontantekvivalenter	22	4.153	4.438
Kortsiktige eiendeler		39.339	42.926
Sum eiendeler		94.686	104.926
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital	28	1.995	1.993
Opptjent egenkapital		46.560	45.390
Minoriteter	29	370	2.686
Egenkapital		48.925	50.069
Forpliktelser ved utsatt skatt	11	1.998	2.872
Avsetninger og annen gjeld	17	2.341	2.361
Rentebærende gjeld	25	29.042	29.598
Langsiktig gjeld		33.381	34.831
Gjeld i ikke videreført virksomhet	32	-	665
Rentebærende gjeld	25	1.746	3.654
Skyldig periodeskatt	11	332	1.005
Annen gjeld	23	10.302	14.702
Kortsiktig gjeld		12.380	20.026
Sum egenkapital og gjeld		94.686	104.926

Oslo, 10. februar 2010

I styret for Orkla ASA

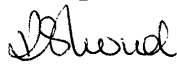

Stein Erik Hagen
Styreleder

Svein Jacobsen
Nestleder

Aage Andersen

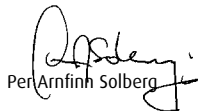

Lennart Jeansson

Gunn Liabø

Kristin Skogen Lund

Åse Aulie Michelet

Peter A. Ruzicka

Per Arntfinn Solberg

Bjørn Ven

Dag J. Opedal
Konsernsjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN viser hvordan konsernets kontantstrømmer fordeles seg på kontantstrøm fra operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter, i henhold til den indirekte metoden. Kontantstrømmen forklarer overordnet endring i konsernets betalingsmidler fra forrige periode. Som beskrevet under regnskapsprinsipper har Orkla presentert sin sammendratte kontantstrømanalyse som benyttes i kvartalspresentasjonen i egen note. Denne benyttes til operasjonell styring av forretningsområdene og er således meget viktig for interne styringsformål. Kontantstrøm fra driften før investeringer

gir den finansielle kapasiteten konsernet har til rådighet når endret binding i driftskapital er fratrukket driftsresultatet før avskrivninger. Dette begrepet er videreført og sammenholdt med netto fornyelsesinvesteringer (salg av driftsmidler – fornyelsesinvesteringer) og gir «kontantstrøm fra driften», se note 33. Dette er et sentralt nøkkeltall for konsernet og viser hvilken kapasitet de ulike områdene har til ekspansjon ut fra egengenerert kontantstrøm. Kontantstrøm fra driften blir i segmentrapporteringen videre sammenholdt med gjennomførte ekspansjonsinvesteringer og oppkjøp nye selskaper (se note 4 og 1).

Beløp i mill. NOK	Note	2009	2008	2007
Driftsresultat videreført virksomhet		5.106	2.358	3.791
Driftsresultat ikke videreført virksomhet		-	-	277
Amortisering, av- og nedskrivninger		2.708	3.058	2.568
Gevinst ved salg av kraftverk presentert som investeringsaktivitet (solgte selskaper)		(3.066)	-	-
Endring netto driftskapital, mv.		2.028	(690)	(799)
Kontantstrøm fra driften før investeringer	4	6.776	4.726	5.837
Mottatte utbytter		252	473	1.076
Betalte finansposter	10	(359)	(2.304)	320
Kontantstrøm fra drift før skatt		6.669	2.895	7.233
Betalte skatter		(1.402)	(1.327)	(1.089)
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		5.267	1.568	6.144
Salg varige driftsmidler	4	528	335	322
Fornyelsesinvesteringer	4	(1.622)	(3.010)	(2.378)
Ekspansjonsinvesteringer	4	(1.765)	(4.142)	(2.964)
Solgte selskaper		5.914	1.103	1.900
Kjøpte selskaper	1, 4	(2.341)	(886)	(7.166)
Netto kjøp/salg Aksjeporteføljen	19	2.866	(1.829)	1.821
Andre kapitaltransaksjoner		(6)	158	132
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		3.574	(8.271)	(8.333)
Betalte utbytter		(2.354)	(2.348)	(2.114)
Tilbakekjøp/salg egne aksjer		94	(561)	(566)
Netto betalt til aksjonærer		(2.260)	(2.909)	(2.680)
Endring rentebærende gjeld		(3.405)	13.798	4.532
Endring rentebærende fordringer		(5.397)	(1.039)	1.057
Endring netto rentebærende gjeld		(8.802)	12.759	5.589
Valutaeffekt netto rentebærende gjeld		1.936	(1.675)	458
NETTO KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		(9.126)	8.175	3.367
Endring i kontanter og kontantekvivalenter		(285)	1.472	1.178
Kontanter og kontantekvivalenter	22	4.153	4.438	2.966

Felles kontrollert virksomhet påvirker kontantstrømmen i 2009 på følgende måte:

Kontantstrøm operasjonelle aktiviteter	14
Kontantstrøm investeringsaktiviteter	(233)
Kontantstrøm finansieringsaktiviteter	222
Endring i kontanter og kontantekvivalenter	3

EGENKAPITALEN endrer seg med resultatet fra periode til periode. I tillegg vil direkte transaksjoner mot eierne fremkomme som egne poster, dette gjelder forhold som utbytte til aksjonærene, emisjoner, kjøp og salg av egne aksjer samt kostnader vedr opsjoner. IFRS tillater at noen elementer føres mot totalresultatet og disse føringene blir nå presentert i egen oppstilling i tilknytning til resultatregnskapet og inngår som én sum i egenkapitaloppstillingen.

Dette gjelder for eksempel endring i resultatreserve på Aksjeporteføljen og endringer i sikringsreserven hvor sikringsbokføring anvendes. Utviklingen i valutakurser vil også påvirke egenkapitalen i form av omregningsdifferanser. De ulike elementene i endring av egenkapital er vist nedenfor. Egenkapitalen kan ikke i sin helhet deles ut til eierne og det er egenkapitalen i Orkla ASA som er beregningsgrunnlag og begrensning for utdeling av utbytte fra konsernet.

Beløp i mill. NOK	Sel- skaps- kapital	Egne aksjer	Over- kurs- fond	Sum innskutt egen- kapital	Annen egen- kapital	Sum Orkla ASA	Om- regnings- diffe- ranser	Konsern- reserve	Sum kon- sernet	Minori- teter	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.2006	1.302	(15)	721	2.008	37.166	39.174	(268)	8.867	47.773	336	48.109
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	5.671	5.671	-	(5.671)	0	-	0
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	-	-	(795)	8.257	7.462	46	7.508
Utbytte fra 2006	-	-	-	-	(2.061)	(2.061)	-	-	(2.061)	-	(2.061)
Amortisering egne aksjer	(6)	6	-	0	-	0	-	-	0	-	0
Netto kjøp egne aksjer	-	(6)	-	(6)	(560)	(566)	-	-	(566)	-	(566)
Endring minoriteter, se note 29	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2.219	2.219
Opsjonskostnader	-	-	-	-	25	25	-	-	25	-	25
Prinsippendring/harmonisering	-	-	-	-	-	-	-	30	30	-	30
Egenkapital 31.12.2007	1.296	(15)	721	2.002	40.241	42.243	(1.063)	11.483	52.663	2.601	55.264
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	(11.216)	(11.216)	-	11.216	0	-	0
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	-	0	2.788	(5.094)	(2.306)	(137)	(2.443)
Utbytte fra 2007	-	-	-	-	(2.282)	(2.282)	-	-	(2.282)	-	(2.282)
Amortisering egne aksjer	(9)	9	-	0	-	0	-	-	0	-	0
Netto kjøp egne aksjer	-	(9)	-	(9)	(552)	(561)	-	-	(561)	-	(561)
Endring minoriteter, se note 29	-	-	-	-	-	-	-	-	0	70	70
Opsjonskostnader	-	-	-	-	21	21	-	-	21	-	21
Endring fastsettelse av eierandel i Sapa Profiles ¹ , se note 29	-	-	-	-	-	-	-	(152)	(152)	152	0
Egenkapital 31.12.2008	1.287	(15)	721	1.993	26.212	28.205	1.725	17.453	47.383	2.686	50.069
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	6.614	6.614	-	(6.614)	0	-	0
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	-	-	(2.398)	5.693	3.295	(31)	3.264
Utbytte fra 2008	-	-	-	-	(2.288)	(2.288)	-	-	(2.288)	-	(2.288)
Netto kjøp egne aksjer	-	2	-	2	92	94	-	-	94	-	94
Endring minoriteter, se note 29	-	-	-	-	-	0	-	-	0	(2.285)	(2.285)
Opsjonskostnader	-	-	-	-	71	71	-	-	71	-	71
Egenkapital 31.12.2009	1.287	(13)	721	1.995	30.701	32.696	(673)	16.532	48.555	370	48.925

¹ Endelig oppgjør av eierforholdet knyttet til transaksjonen mellom Sapa Profiles og Alcoas profilvirksomhet.

I annen egenkapital for Orkla ASA inngår pr. 31.12.2009 fond for urealiserte gevinster på 3.943 mill. kroner (1.410 mill. kroner pr. 31.12.2008) samt annen innskutt egenkapital på 164 mill. kroner (93 mill. kroner pr. 31.12.2008) som på grunn av beløpets størrelse ikke er splittet ut.

Fri egenkapital i Orkla ASA utgjør 25.996 mill. kroner pr. 31.12.2009 (21.834 mill. kroner pr. 31.12.2008).

OVERORDNET INFORMASJON

Konsernregnskapet for Orkla ASA, inklusive noter for året 2009, ble godkjent av styret i Orkla ASA 10.2.2010. Orkla ASA er et allmennaksjeselskap med kontoradresse Skøyen i Oslo (Norge). Aksjene omsettes på Oslo Børs. Orklakonsernet har virksomhet hovedsakelig innen merkevarer, aluminiumløsninger, fornybar energi, materialer og finansielle investeringer. Segmentinformasjon for de ulike virksomhetsområdene er gitt i note 4 og virksomhetene er omtalt under forretningsområdene i årsrapporten.

Regnskapet for 2009 er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS), slik standarden er godkjent av EU. Måling og innregning av postene i regnskapet er gjort ut fra gjeldende IFRS-standarder. De viktigste prinsippene er omtalt nedenfor.

Grunnlag for utarbeidelsen av konsernregnskapet

Regnskapet bygger i utgangspunktet på et historisk kost prinsipp. Avvik fra dette er behandling av finansielle eiendeler som i hovedsak er regnskapsført til virkelig verdi som tilgjengelig for salg og biologiske eiendeler (skog) som er regnskapsført til virkelig verdi. Kontantstrømsikringer som tilfredsstiller kravene til regnskapsmessig sikring er ført til virkelig verdi i balansen og verdiendringer blir ført mot konsernets totalresultat. Eiendeler som ikke lenger forsværer sin verdi, blir skrevet ned til gjenvinnbart beløp som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrullet salgskostnader. Som underliggende forutsetning for regnskapsføringen ligger periodiseringsprinsippet og fortsatt drift.

Eiendeler eller gjeld er klassifisert som kortsiktig når de er en del av normalt varekretsløp, når de er holdt primært for handelsformål, når de har forfall innen 12 måneder eller når de på balansedagen er kontanter eller kontantekvivalenter. Andre poster er langsiktige. Utbytte blir først gjeld når det er formelt vedtatt av generalforsamlingen. Ikke videreført virksomhet og eiendeler holdt for salg blir skilt ut på egne linjer i balansen (se egen beskrivelse). Finansielle instrumenter holdt til forfall er inkludert i finansielle langsiktige eiendeler, om ikke innløsningsdato er innen 12 måneder etter balansedato. Finansielle instrumenter i gruppen holdt for handelsformål og finansielle instrumenter tilgjengelig for salg er presentert som kortsiktige eiendeler.

Amortisering av immaterielle eiendeler, restruktureringer og vesentlige nedskrivninger er presentert på egne linjer. Amortisering av immaterielle eiendeler representerer i hovedsak kostnadsføring over utnyttbar levetid for immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøpte selskaper.

Restruktureringskostnader og eventuelle større nedskrivninger på både materielle og immaterielle eiendeler. Andre vesentlige og uvanlige engangsposter blir skilt ut. På denne måten vil sammenlignbarheten med de andre artslinjene være mer relevant.

Alle beløp er i mill. kroner dersom ikke annet er angitt. Tall i parentes er kostnader eller utbetalinger (kontantstrøm). Morselskapets (Orkla ASA) funksjonelle valuta er NOK og konsernets presentasjonsvaluta er NOK.

Avsnittene foran resultatregnskap, balanse, kontantstrøm og noter er vist for å gi en mer utfyllende forklaring til de ulike presentasjonene.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morselskapet Orkla ASA og dets kontrollerte eierandeler i andre selskaper presenteres som én økonomisk enhet. Alle selskapene har benyttet konsistente prinsipper og alle interne forhold mellom selskapene er eliminert.

Eierandeler i selskaper der konsernet alene har bestemmende innflytelse (datterselskaper) er konsolidert 100 % linje for linje i konsernregnskapet fra den dagen konsernet har kontroll og er konsolidert til den dagen slik kontroll opphører. Dersom konsernet ikke eier alle aksjene i datterselskapene blir minoritetenes andel av resultat etter skattekostnad og andel av egenkapitalen presentert på egne linjer.

Eierandeler i selskaper der konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse (felles kontrollerte selskaper, note 2) er konsolidert med konsernets

eierandel linje for linje i konsernregnskapet etter bruttometoden med samme kontrolltidspunkter som for datterselskaper.

Eierandeler i selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse (tilknyttede selskaper, note 3) er vurdert etter egenkapitalmetoden. Konsernets andel av resultat etter skattekostnad og egenkapital i tilknyttede selskaper er presentert på én linje i henholdsvis konsernets resultatregnskap og balanse. Andelen av eventuelle omregningsdifferanser og andre poster ført mot egenkapitalen i det tilknyttede selskapet blir ført mot balanseverdien med motpost i konsernets totalresultat.

Finansielle eiendeler som inngår i Aksjeporteføljen er omtalt i eget avsnitt nedenfor. Andre finansielle investeringer er behandlet som tilgjengelig for salg og balanseført til virkelig verdi med verdiendring ført mot totalresultatet.

Nye selskaper, ikke videreført virksomhet og salg av virksomhet

Orklakonsernet har ervervet det USA-basert aluminiumekstruderingselskapet Indalex samt en del mindre virksomheter. Nye selskaper blir konsolidert fra kontrolltidspunktet. Disse er presentert i note 1.

Elkem Aluminium er rapportert som ikke videreført virksomhet. Konsernets 50 % andel i Elkem Aluminium ble byttet mot Alcoas minoritetsinteresse i Sapa Profiles i mars 2009 med en regnskapsmessig gevinst på 993 mill. kroner. Elkem Aluminium var presentert som eget segment, se note 32.

Orklakonsernet har solgt deler av kraftvirksomheten. Salgssum er 6.009 mill. kroner og gevinsten er beregnet til 4,2 mrd. kroner (se note 32). Gevinsten fremkommer dels på egen linje i resultatet (3,1 mrd. kroner) og dels som inntektsføring av utsatt skatt (1,1 mrd. kroner).

NYE REGNSKAPSSTANDARDER

Nye og endrede regnskapsstandarder fra IASB som er godkjent av EU, vil kunne påvirke regnskapsavleggelsen i større eller mindre grad. I 2009 har nye eller endrede regler ikke hatt noen viktig innvirkning på innholdet i Orklakonsernets regnskap. Ny IFRS 8 Segmenter har ikke endret måten konsernet presenterer segmentinformasjonen på. Det er fullt samsvar mellom den måten segmentinformasjonen presenteres på og den måten forretningsområdene innrapporteres til konsernet.

Presentasjonsmessig er det i henhold til IAS 1 «Presentasjon av finansregnskap» et nytt krav om å vise «Konsernets totalresultat» (Comprehensive income) som en egen tabell i tilknytning til resultatregnskapet. Nye krav til presentasjonen endrer egenkapitaloppstillingen og redefinerer betydningen av poster ført direkte mot egenkapitalen. Konsernet har valgt prinsipper hvor både verdiendring på aksjer tilgjengelig for salg (endring resultatreserve) og endringer i sikringsforhold (endring sikringsreserve) føres mot totalresultatet. Det nye oppstillingskravet medfører nå at disse blir resultatført, selv om det nye resultatbegrepet foreløpig ikke er å anse som «Periodens resultat» og inngår ikke i grunnlag for beregning av «resultat pr. aksje». I tillegg blir valutadifferanse ved omregning av utenlandske datterselskaper et resultatbegrep i den nye oppstillingen.

Fremstillingen av endringer i egenkapitalen er således splittet i to oppstillinger, en for «Konsernets totalresultat» (Comprehensive income) og en oppsummerende oppstilling som viser endringer i egenkapitalen mot eierne samt resultatet av «Konsernets totalresultat».

Endringer i standarder fremover

Konsernet vil bli påvirket av endringer i IFRS fremover. De viktigste endringene for Orkla ser ut til å være endringer i IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger og ny IFRS 9 Finansielle instrumenter. Nedenfor omtales kun de endringene som vil eller kan bety noe for regnskapsføringen i Orklakonsernet.

IFRS 3 (revidert) – Virksomhetssammenslutninger og IAS 27 - Konsernregnskap og finansregnskap

I forhold til gjeldende IFRS 3 og IAS 27 medfører den reviderte standarden enkelte endringer og presiseringer som gjelder anvendelsen av oppkjøpsmetoden. Konkrete forhold som berøres er blant annet goodwill ved trinnvis oppkjøp, minoritetsinteresser, betingede vederlag og oppkjøpsutgifter. Viktigste endring vil være at

oppkjøpsutgifter skal kostnadsføres umiddelbart. Hvordan disse skal presenteres i resultatoppstillingen er det ikke tatt stilling til. IFRS 3 (R) trer i kraft fra regnskapsår som starter 1.9.2009. Konsernet vil anvende IFRS 3 (R) fra og med 1.1.2010.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

I forhold til dagens regler ser det ut til at konsernet fremover må velge mellom å føre Aksjeporteføljen til en ny modifisert «tilgjengelig for salg»-kategori eller til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Konsernet behandler i dag størstedelen av Aksjeporteføljen som tilgjengelig for salg og fører således porteføljen til virkelig verdi i balansen med verdiendringer mot totalresultatet. Dersom det er varige eller betydelige verdifall, blir enkeltaksjer nedskrevet over resultatregnskapet. Ved realisering føres gevinster/tap over resultatregnskapet beregnet ut fra regnskapsført verdi og utbytter inntektsføres (se egen prinsippbeskrivelse). Slik konsernet oppfatter det, vil de nye reglene endre dagens tilgjengelig for salg prinsipp til et strengere regime. Konsernet må velge enten å føre alle verdiendringer over totalresultatet eller over resultatregnskapet. Dersom man fører over totalresultatet vil alle verdiendringer, gevinster/tap og utbytter føres gjennom «Konsernets totalresultat». Denne kategorien vil således aldri bli reflektert i det ordinære resultatregnskapet. Dersom konsernet må velge å føre alle verdiendringer over resultatregnskapet vil resultatene bli mer volatile og alle verdiendringer i porteføljen samt alle mottatte utbytter vil bli rapportert som resultatposter under «Gevinst/tap Aksjeporteføljen» samt «Mottatte utbytter». Deler av ny IFRS 9 er godkjent av IASB, men ikke av EU og kan således ikke implementeres av Orkla i 2009. Slik det ser ut vil konsernet sannsynligvis bestemme nytt prinsipp i 2010 eller senere.

Endring av eksisterende standarder

IASB ga i mai 2008 ut sitt første årlige forbedringsprosjekt. I den endelige versjonen var det inkludert 34 endringer i standardene. I april 2009 publiserte IASB sitt andre forbedringsprosjekt. Dette inneholdt 15 endringer i totalt 12 standarder. Orkla har vurdert at disse endringene kun i mindre grad er relevante for konsernet utover endringen i IAS 38.

IAS 38 Immaterielle eiendeler inngår i forbedringsprosjektet og inneholder en klargjøring av spørsmålet om når utgifter til annonsering og andre salgsfremmende tiltak skal kostnadsføres. Kostnadsføring skal skje på det tidspunktet hvor varen er tilgjengelig for selskapet (når leveransen gjelder en vareleveranse) eller tjenesten er mottatt (ved tjenesteleveranser). I eksemplene som illustrerer hvilke markedsføringsaktiviteter som ikke kvalifiserer for balanseføring, er bestillingskataloger («mailorder catalogues») inntatt som nytt eksempel. Virkningstidspunkt for endringene i IAS 38 er 1.1.2009. Orklas praksis er i tråd med dette.

International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC)

Endringer i IFRIC'er vil også kunne påvirke konsernets regnskapsførsel. Ny IFRIC 15 «Avtaler om utvikling av eiendom» vil være av betydning for konsernet. Denne gjelder inntektsføring i eiendomsprosjekter og innebærer at mange eiendoms-selskaper ikke lenger kan anse sine prosjekter som anleggsprosjekter etter IAS 11 *Anleggskontrakter*. IFRIC 15 trer i kraft 1.1.2010.

IFRIC 16 Sikring av en nettoinvestering i en utenlandsk virksomhet trer i kraft for regnskapsår som starter 1.7.2009. Gjennom IFRIC 16 gis det ytterligere veiledning for sikringer av en nettoinvestering. Ved sikring av nettoinvestering i en utenlandsk virksomhet kan sikringsinstrumentet innehas av enhver enhet eller enheter i konsernet. Dette gjelder så lenge utpekings-, dokumenterings- og effektivitetskravene i IAS 39 er tilfredsstilt. IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling gir betydelig mindre veiledning på dette området. Orkla har utstrakt bruk av sikring av nettoinvesteringer, men endringen får ingen regnskapsmessig effekt for konsernet.

Øvrige endringer i IFRS'ene ser kun ut til å ha mindre betydning for Orkla.

SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER

Virksomhetssammenslutninger er regnskapsført ved bruk av oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøp av datterselskaper, etablering av felles kontrollert virksomhet eller erverv av betydelig innflytelse i tilknyttede selskaper foretas en virkelig verdi analyse. Oppkjøpet blir regnskapsført fra det tidspunktet konsernet har kontroll. Kontrolltidspunktet er normalt det tidspunktet avtalen trer i kraft og alle offentlige godkjenninger foreligger, og vil normalt være etter avtaletidspunktet. Eiendeler og gjeld blir vurdert til virkelig verdi ved oppkjøpet. Residualverdien i oppkjøpet vil utgjøre goodwill. Dersom det er minoritetsinteresser i det oppkjøpte selskapet, vil

disse få sin andel av henførte eiendeler og gjeld, men ikke goodwill. Transaksjoner med minoritet regnskapsføres delvis som goodwill målt i forhold til IFRS 3 og delvis som egenkapitaltransaksjon (hybrid modell). I selskaper der konsernet allerede hadde eierinteresser før konserndannelsen, vil verdien av eiendeler og gjeld på konserndannelsesetidspunktet legges til grunn for virkelig verdi vurdering. Konsernets egenkapital vil således bli påvirket av at eiendelene reises som om hele kjøpet ble gjort på dette tidspunktet. Goodwill beregnes imidlertid ved hvert kjøp.

Resultat

Driftsinntektene presenteres etter fradrag for rabatter, merverdiavgift og andre typer offentlige avgifter. Konsernet omsetter varer og tjenester i mange ulike markeder og inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer når varen er levert eller tjenesten er ytet. Overordnet kan konsernets driftsinntekter i hovedsak sies å være relativt oversiktlige og inntektsføringstidspunktet vil i de fleste tilfellene være entydige.

Salg av egenproduserte- og handelsvarer fra Orkla Brands inntektsføres når varene er levert og risiko har gått over på kjøper. Salgsinntektene består i stor grad av salg av forbrukervarer til grossister.

Salg av egenproduserte varer fra Orkla Materials og Orkla Aluminium Solutions inntektsføres ved levering. Levering er i stor grad basert på langsiktige rammeavtaler. Eksternt salg av elektrisk kraft inntektsføres basert på pris avtalt med kunde ved levering.

Innen investeringsområdet blir husleieinntekter inntektsført løpende. Vederlag knyttet til salgoppdrag som selskapet har resultatansvar for, inntektsføres i takt med ferdigstilling. Salg av finansielle tjenester og produkter (fond og alternative investeringer) inntektsføres når tjenesten er levert. Eiendomsprosjekter føres etter løpende avregningsmetode ut 2009. Verdiregulering av biologiske eiendeler føres til virkelig verdi som driftsinntekt.

Gevinster ved avhendelse av driftsmidler blir presentert som andre driftsinntekter. Eventuelle større gevinster i form av eiendomssalg på fristilte eiendommer ansees som en del av konsernets drift og vil også bli presentert som andre driftsinntekter.

Renteinntekter regnskapsføres når de er opptjent, mens utbytte inntektsføres på det tidspunktet det er vedtatt i avgjende selskap.

Gevinster (tap) ved salg av aksjer fra Aksjeporteføljen presenteres på egen linje etter driftsresultatet. Gevinst (tap) på aksjer og andeler som er regnskapsført som tilgjengelig for salg beregnes som forskjellen mellom kostpris eller eventuelt regnskapsmessig nedskrevet verdi for aksjen eller andelen og salgsverdi. Eventuelle mer- eller mindreverdier som er ført midlertidig mot totalresultatet blir samtidig reversert, se note 19.

Eiendeler

Varige driftsmidler omfatter eiendom, anlegg og utstyr som er beregnet for produksjon, levering av varer eller administrative formål og som har levetid over ett år. Disse balanseføres til kost fratrukket eventuelle akkumulerte av- og nedskrivninger. Utgifter til løpende vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader, mens utskiftninger og forbedringer tillegges driftsmidlenes kostpris. Driftsmidler avskrives lineært over utnyttbar levetid. Utrangeringsverdi hensyntas og avskrivningsplanen gjennomgås årlig. Dersom det finnes indikasjoner på at et driftsmiddel har falt i verdi, blir driftsmiddelet nedskrevet til gjenvinnbar verdi dersom denne er lavere enn regnskapsført verdi.

Ved virkelig verdi analyse i forbindelse med oppkjøp henføres merverdier til aktuelle eiendeler slik at disse blir balanseført til konsernets anskaffelseskost. Finansieringsutgifter ved tilvirkning av egne driftsmidler balanseføres. Se note 15.

Immaterielle eiendeler. Balanseførte utgifter til egenutviklede eller spesialtilpassede edb-programmer presenteres som immaterielle eiendeler. Spesialtilpassede edb-programmer og lignende har et reinvesteringsbehov på linje med andre driftsmidler og amortisering av denne typen immaterielle eiendeler presenteres sammen med konsernets avskrivninger.

Utgifter knyttet til egenutvikling av varemerker og lignende (markedsføring) blir

direkte kostnadsført fordi identifikasjon og sannsynliggjøring av de fremtidige økonomiske fordelene som skal tilflytte selskapet er for usikre på lanseringstidspunktet. Utgifter til erverv av immaterielle verdier gjennom oppkjøp balanseføres. Orkla har utarbeidet egne retningslinjer (royaltymetode) for verdsettelse av varemerker ved oppkjøp. Varemerker som har eksistert i mer enn 5 år og har en sunn utvikling på oppkjøpstidspunktet har ubestemt levetid og amortiseres ikke. Ubestemt levetid betyr at det på balansedagen ikke er mulig å estimere den perioden varemerket vil være tilgjengelig for bruk. Andre identifiserte varemerker vil bli amortisert over forventet utnyttbar levetid, normalt 5-10 år. Andre immaterielle eiendeler vil bli amortisert over utnyttbar levetid. Konsernet har inntil i 2009 hatt betydelige immaterielle eiendeler i form av tidsbegrensede kraftrettigheter. De underliggende eiendelene er i stor grad solgt i 2009 og tilhørende kraftrettigheter vil derfor avregnes mot salgssummen. Resterende kraftrettigheter amortiseres over gjenværende avtaler løpetid, se note 14.

Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid må gjennom en årlig verdifallstest for å vurdere om verdiene er gjenvinnbare. Orklakonsernet gjennomfører denne testen for avleggelse av resultatet for 3. kvartal. Dersom det er indikasjoner på verdifall, testes eiendeler for verdifall hyppigere. Det foretas en fornyet vurdering i 4. kvartal for verdifallstester når dette er påkrevet, eksempelvis ved endringer i underliggende forutsetninger. Slike verdifallstester er omtalt i note 13.

Immaterielle eiendeler fra oppkjøp er forklart i note 1 og note 14.

Utgifter til forskning og utvikling (FoU) er utgifter konsernet pådrar seg for å drive med forskning og utvikling, kartlegging av eksisterende/nye produkter, produksjonsprosesser og lignende i den hensikt å sikre fremtidig inntjening. Utgifter til forskning vil alltid bli kostnadsført direkte, mens utgifter til utvikling vil bli balanseført dersom de underliggende økonomiske forholdene er identifiserbare og representerer sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler hvor konsernet har kontroll. Konsernet har løpende et stort antall prosjekter for vurdering, men antall prosjekter som ender med balanseføring er få. Dette er begrunnet med stor usikkerhet gjennom beslutningsprosessen og det faktum at kun en liten andel av alle prosjektene ender med kommersielle produkter. Samtidig er utgifter som er aktuelle for balanseføring relativt små, da det kun er fra beslutningspunktet utviklingsutgifter kan balanseføres og beslutningspunktet kommer sent i kjeden. Se note 12.

Goodwill er residualverdien mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at virkelig verdi analyse er gjennomført. I goodwillbegrepet vil det ligge betaling for synergieffekter, verdier knyttet til ansatte, andre immaterielle eiendeler som ikke kvalifiseres til egen balanseføring, fremtidig merinntjening samt det forhold at utsatt skatt ikke kan neddiskontes. Balanseført goodwill kommer kun fra oppkjøpt virksomhet. Goodwill amortiseres ikke, men vurderes minst en gang i året for verdifall før avleggelse av resultat for 3. kvartal samt ved indikasjon på verdifall. Ny goodwill er forklart i note 1 og note 12.

Biologiske eiendeler. Konsernet har biologiske eiendeler i form av skog. Skogen verdsettes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Virkelig verdi på skog er beregnet ut fra en kontantstrømbasert modell. Skog er en ikke vesentlig eiendel i konsernet og presenteres således sammen med «varige driftsmidler», se note 15.

Lager av varer er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og netto realiserbar verdi. Innkjøpte varer er verdsatt til kost etter FIFO-prinsippet, mens egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til tilvirkningskost. Det er gjort fradrag for ukurans. Netto realiserbar verdi er estimert salgspris fratrukket salgsomkostninger. Deler av aluminiumslageret var, grunnet meget spesielle markedsforhold i 2008, vurdert til gjenanskaffelseskost på det tidspunktet, se note 16. Varelager inneholder også utviklings eiendom.

Kundefordringer er innregnet og presentert til opprinnelig fakturabeløp og nedskrevet dersom det har inntruffet tapsutløsende hendelser som kan måles pålitelig og vil innvirke på betalingen av fordringen. Kundefordringene er således målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort fra dersom det er uvesentlig, og dette er tilfellet for de aller fleste av konsernets kundefordringer.

Aksjeporteføljen representerer investeringer av finansiell karakter og er adskilt fra konsernets strategiske industrielle engasjementer. Aksjeporteføljen presenteres som kortsiktig til virkelig verdi. Aksjer og andeler med eierandel mindre enn 20 % er innregnet til virkelig verdi som tilgjengelig for salg med verdiendringer mot totalresultatet, mens aksjer og andeler i selskaper med eierandel mellom 20 % og 50 % er innregnet som tilknyttede selskaper med verdiendring over resultatregnskapet. Poster i Aksjeporteføljen definert som tilgjengelig for salg med lavere verdi enn regnskapsført, nedskrives over resultatregnskapet dersom verdifallet er vedvarende eller signifikant. Ytterligere verdifall vil medføre tilsvarende umiddelbar nedskrivning. Nedskrivningen vil ikke kunne reverseres over resultatregnskapet før ved realisasjon. Mottatte utbytter resultatføres når de er vedtatt i avgiende selskap, noe som i hovedsak er sammenfallende med betalingstidspunktet. Kjøp og salg av aksjer regnskapsføres på handledato. Se note 18.

Kontanter og kontantekvivalenter holdes for å møte kortsiktige svingninger i likviditet, heller enn for investeringsformål. Kontant og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og kortsiktige plasseringer. I størst mulig grad blir overskuddslikviditet benyttet til nedbetaling av gjeld og eventuelle kortsiktige plasseringer oppstår i stor grad fra selskaper eller land hvor det ikke er mulig å låne ut penger til konsernet. Orklas konsernkontosystem er nettet ved at innstående og trekk i samme land er motregnet i presentasjonen.

Egenkapital, gjeld og forpliktelser

Egne aksjer regnskapsføres mot egenkapitalen til kostpris for konsernet.

Pensjoner. Konsernet har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsplaner. I de innskuddsbaserte pensjonsplanene har foretaket ansvaret for å yte et avtalt tilskudd til den ansattes pensjonsbeholdning. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. Når innskuddene er betalt gjenstår ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, det vil si der er ingen forpliktelse å balanseføre. Pensjonskostnaden for innskuddsplaner vil være lik periodens innskudd til de ansattes pensjonssparing.

De ytelsesbaserte pensjonsplanene innebærer at foretaket har gitt de ansatte et løfte om et fremtidig pensjonsnivå, normalt angitt i prosent av sluttlønn ved pensjonstidspunktet. Foretaket har ansvaret for størrelsen på den fremtidige pensjonsytelsen og den økonomiske verdien av denne forpliktelsen må resultat- og balanseføres.

Den påløpte forpliktelsen beregnes etter en lineær opptjeningsmodell, av uavhengige aktuarer, og måles som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsutbetalinger som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Den balanseførte nettoforpliktelsen utgjør summen av påløpt pensjonsforpliktelse på balansedagen minus virkelig verdi av tilknyttede pensjonsmidler, justert for eventuelle aktuarielle gevinster og tap samt planendringer. Overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales.

Årets netto pensjonskostnad består av summen av nåverdien av årets pensjonsopptjening, rentekostnad på pensjonsforpliktelsen fratrukket forventet avkastning på eventuelle pensjonsmidler. I tillegg vil resultatet bli påvirket av eventuelle resultatførte estimatavvik og planendringer. Pensjonskostnadene fordeles lineært over de ansattes opptjeningsstid.

Endringer i forpliktelsen for ytelsesplaner som skyldes endringer i pensjonsplaner, resultatføres i sin helhet for endringer som gir en eventuell umiddelbar fri-poliserett. Hvis ikke periodiseres endringen frem til fripoliserett er opparbeidet. Planendringer i Orkla er stort sett av den første typen. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatendringer), resultatføres over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid for den del av avvikene som overstiger 10 % av den høyeste verdien av brutto pensjonsforpliktelse eller av brutto pensjonsmidler. Innregning av gevinster eller tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsplan foretas på tidspunktet for avkortningen eller oppgjøret.

Avsetninger regnskapsføres for eventuelle tapsbringende kontrakter og vedtatte restruktureringer. Eventuelle fremtidige driftstap vil ikke være en del av avsetningene. For restruktureringsavsetninger må det foreligge en detaljert plan som

identifiserer hvilke deler av virksomheten som skal restruktureres og det må være skapt en berettiget forventning hos dem som berøres om at restruktureringen skal gjennomføres. I tillegg må det kunne gis et pålitelig estimat for forpliktelsesbeløpet. Det forutsettes at restruktureringen vesentlig endrer omfanget av virksomheten eller måten den drives på. Avsetningen beregnes ut fra beste estimat på de utgiftene som forventes å påløpe. Dersom effekten er vesentlig vil forventet fremtidig kontantstrøm bli neddiskontert med en før-skatt rente som reflekterer risikoen i avsetningen.

Betingede forpliktelser og betingede eiendeler innregnes ikke i regnskapet, men det opplyses om forholdene i noter til regnskapet dersom ikke sannsynligheten for betaling/utbetaling er svært liten. En betinget forpliktelse eller eiendel er en mulig plikt eller en mulig eiendel hvis eksistens er usikker og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en spesiell hendelse, for eksempel utfallet av en rettssak.

Skatter. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av summen av periodeskatt og endring i utsatt skatt. Periodeskatt regnskapsføres til det beløpet som forventes å bli betalt ut fra skattepliktig inntekt i konsoliderte regnskaper. Andel resultat fra tilknyttede selskaper er regnskapsført etter skatt, og andel av skatt i disse selskapene er derfor ikke vist som skattekostnad i konsernregnskapet. Periodeskatt og endring utsatt skatt blir ført mot totalresultatet i den grad det relaterer seg til forhold som er ført mot totalresultatet.

Forpliktelse ved utsatt skatt i balansen er beregnet med nominell skattesats på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier på balansedagen. Det er beregnet forpliktelser ved utsatt skatt på merverdier ved oppkjøp av selskaper. Det er ikke balanseført forpliktelse ved utsatt skatt knyttet til goodwill. Forpliktelse ved utsatt kraftverksskatt er beregnet ved at midlertidige forskjeller knyttet til kraftverkbeskatning er multiplisert med nominell grunnrenteskattesats i Norge på 30 %, for de kraftverk hvor konsernet har ansvaret for kraftverkbeskatningen.

Avsetning for utsatt skatt på tilbakeholdt overskudd i tilknyttede selskaper og utenlandske datterselskaper er foretatt i den grad det forventes at det vil bli utbetalt utbytte i overskuelig fremtid.

Eiendeler ved utsatt skatt vurderes løpende og balanseføres kun i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig overskudd vil være stort nok til å nyttiggjøre seg eiendelen.

Forpliktelse ved utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt utlignes bare i den grad utligningsadgang følger av skattereglene.

Finansielle forhold

Valuta. Transaksjoner i utenlandsk valuta bokføres til dagskurs på transaksjonstidspunktet, mens pengeposter i valuta presenteres til kursen på balansedagen, og eventuell gevinst/tap resultatføres som finansposter. Inntekter og kostnader i datterselskaper med annen funksjonell valuta enn morselskapet omregnes pr. måned til månedens gjennomsnittskurs og akkumuleres. Balanseposter i datterselskaper med annen funksjonell valuta omregnes til kursen på balansedagen. Omregningsdifferanser føres mot totalresultatet. Omregningsdifferanse knyttet til inn- og utlån utpekt som nettoinvestering i annen funksjonell valuta bokføres mot totalresultatet.

Derivater verdsettes til virkelig verdi på balansedagen og bokføres som fordring eller gjeld. Gevinst og tap som følge av realisasjon eller endring i virkelig verdi resultatføres der derivatet ikke inngår i en sikringsrelasjon som tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring. Innebygde derivater i kontrakter skilles ut og måles separat. Kjøp og salg av derivater regnskapsføres på handledato. Gevinst og tap på valutaterminer som sikrer valutakursrisiko i Aksjeporteføljens regnskapsføres mot henholdsvis «finansposter» og «gevinster, tap og nedskrivning Aksjeporteføljen».

Lån/fordringer og rentederivater. Renteinntekter og rentekostnader fra lån og fordringer bokføres til amortisert kost. Verdiendringer som følge av renteendringer i løpet av renteperioden resultatføres dermed ikke. Rentederivater utpekt som sikring av fremtidige rentekostnader (flytende til fastrenteavtaler) behandles som kontantstrømsikring. Rentederivater utpekt som sikring av fastrentelån (fast til flytende renteavtaler) behandles som sikring av virkelig verdi.

Sikring: Konsernets kriterier for å klassifisere et derivat eller annet finansielt instrument som et sikringsinstrument er som følger: (1) sikringen er forventet å være svært effektiv ved at den motvirker endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer til et identifisert objekt – sikringseffektiviteten må forventes å være innenfor intervallet 80-125 %, (2) effektiviteten til sikringen kan måles pålitelig, (3) det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som blant annet viser at sikringen er effektiv, (4) for kontantstrømsikring, at den forestående transaksjonen må være sannsynlig, og (5) sikringen evalueres løpende og har vist seg å være effektiv.

Endring av virkelig verdi på derivater utpekt som sikringsinstrumenter i virkelig verdisikring resultatføres løpende. Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet resultatføres tilsvarende. Sikringsbokføring opphører dersom: (a) sikringsinstrumentet er forfalt, terminert, utøvd eller solgt, (b) sikringen ikke tilfredsstiller ovennevnte krav til sikring, eller (c) konsernet av andre grunner velger å avslutte sikringsbokføring. Skulle en sikringsvurdering opphøre vil verdiendringene som er gjort i balanseført verdi på sikringsobjektet amortiseres over gjenværende levetid ved bruk av effektiv rente metode, tilsvarende sikringsinstrumentet.

Verdiendring på valutaderivater som inngår i kontantstrømsikringer føres fortløpende mot totalresultatet og resultatføres ved gjennomføring av transaksjonen som derivatet sikrer, og verdiendringen presenteres på samme linje som den sikrede transaksjonen. Den ineffektive delen av sikringsinstrumentet resultatføres løpende. Når et sikringsinstrument utløper eller selges, avsluttes eller utøves, eller foretaket opphever sikringsforholdet, til tross for at den sikrede transaksjonen fremdeles forventes å inntreffe, forblir akkumulerte gevinster eller tap på dette tidspunktet i totalresultatet og innregnes i resultatregnskapet når transaksjonen inntreffer. Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger er forventet å inntreffe, resultatføres akkumulerte urealiserte gevinster eller tap på sikringsinstrumentet umiddelbart.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet innregnes på samme måte som kontantstrømsikringer. Valutagevinster eller tap på sikringsinstrumentet som gjelder den effektive delen av sikringen, innregnes direkte i totalresultatet, mens valutagevinster eller tap i den ineffektive delen innregnes i resultatregnskapet. Ved avgang av den utenlandske enheten innregnes den akkumulerte verdien av alle slike valutagevinster eller tap tidligere innregnet i totalresultatet i resultatregnskapet.

Verdiendring på finansielle avtaler om fremtidig kjøp og salg av elektrisk kraft som sikrer fremtidig produksjon, regnskapsføres mot totalresultatet. Urealisert gevinst eller tap på finansielle krafthandelsavtaler som ikke representerer sikring, resultatføres.

Måling: Konsernet bruker følgende målehierarki for å måle og presentere virkelig verdi av finansielle instrumenter (jf. note 18):

- Nivå 1: Observerbare, ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld
- Nivå 2: Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi er observerbar, direkte eller indirekte
- Nivå 3: Andre teknikker som bruker input som har signifikant effekt på virkelig verdi som ikke er basert på observerbare markedsdata

Aksjeporteføljens noterte aksjer er vurdert å være i nivå 1 fordi aksjene er børsnoterte og fritt omsettelige, samt målt til siste børskurs. Aksjeporteføljens unoterte aksjer måles ved hjelp av «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines», og det brukes flere verdsettelsesmetoder for måling av virkelig verdi av unoterte investeringer, jf. note 19. Disse er ikke umiddelbart-observerbare og det er begrenset omsetning i enkelte av papirene. De unoterte aksjene er derfor vurdert å ligge i nivå 3.

Derivater er vurdert å ligge i nivå 2. Valutaelementet i valutaterminer er målt til observerbare markedskurser ved hjelp av Norges Bank-kurser. Ulik forfallsdato gjør at det tilkommer et renteelement som gir en beregnet virkelig verdi på valuta-terminene. Kraftderivater er målt til kvotert sluttkurs på Nord Pool og tidselementet er hensyntatt i beregnet virkelig verdi også for disse terminene (nivå 2).

Andre forhold

Kontantstrøm. Kontantstrømanalysen er satt opp i henhold til den indirekte metoden og viser kontantstrøm fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i «Kontanter og kontantekvivalenter».

Orkla presenterer en sammendrakt kontantstrøm i kvartalsrapporten. Denne ender opp i endring netto rentebærende gjeld og er presentert i note 33. Segmentinformasjonen og opplysninger gitt i Årsberetningen refererer i stor grad til denne, da det er slik konsernets kontantstrømmer rapporteres og styres. Kontantstrøm fra driften er en viktig styringsparameter i Orkla, se note 4.

Segmenter. Orkla har forretningsområder som driftssegmenter. Driftssegmentene sammenfaller med den måten ledelsen i konsernet får innrapportert tall fra forretningsområdene. Salgsinntektene er fordelt på geografiske markeder med utgangspunkt i kundens plassering. Regnskapsprinsippene for segmentrapportering er de samme som for konsernregnskapet for øvrig.

Prising av transaksjoner mellom ulike segmenter er gjort på armlengdes avstand. Orkla ASA yter tjenester til konsernselskapene. Tjenestene blir utfakturert. De ulike forretningsområdene er definert og beskrives i egen seksjon i denne årsrapporten.

I tillegg er tall for geografisk fordeling av anvendt kapital, investeringer i varige driftsmidler og antall årsverk presentert med utgangspunkt i hvilke land de tilhører.

Leasing. Klassifisering av leieavtaler er basert på i hvilken utstrekning risiko og avkastning forbundet med eierskap av en leid eiendel ligger hos utleier eller leietaker. En leieavtale klassifiseres som finansiell dersom den i det vesentlige overfører all risiko og avkastning forbundet med eierskap. Finansielle leieavtaler vil bli balanseført og avskrevet over avtalens løpetid. Andre leieavtaler er operasjonelle. På disse føres leieutgiften som løpende driftskostnad.

Aksjebasert avlønning. Konsernet har aksjesparingsprogrammer og aksjeopsjoner. Orklakonsernet har i tillegg hatt aksjebasert kontantbonus. Det er ingen utestående opsjoner i kontantbonus pr. 31.12.2009. Aksjer til ansatte utstedt under markedsverdi regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og utstedelsespris blir lønnskostnad. Opsjoner til ledende ansatte verdsettes basert på opsjonens virkelige verdi på det tidspunktet opsjonsplanen vedtas (tildelings-tidspunktet). Ved verdsettelse benyttes Black-Scholes modellen. Kostnaden ved opsjonen periodiseres over den periode de ansatte opptjener rett til å motta opsjonene. Arbeidsgiveravgift på aksjeopsjonsordninger relatert til differansen mellom utstedelseskurs og markedspris på aksjen ved årets slutt, er avsatt i forhold til hva som er opptjent. Opsjonskostnadene er fordelt ut på driftssegmentene basert på opsjonenes virkelige verdi på utstedelsestidspunktet inklusive arbeidsgiveravgift og periodiseres over opptjeningstiden.

Offentlige tilskudd regnskapsføres når det er rimelig sikkert at de vil bli mottatt. Tilskuddene presenteres enten som inntekt eller som kostnadsreduksjon og da for å sammenstilles med kostnadene de er ment å kompensere for. Offentlige tilskudd som relaterer seg til eiendeler, er ført som reduksjon av anskaffelseskostnaden til eiendelen. Tilskuddet reduserer eiendelens avskrivninger. Betydningen av offentlige tilskudd er ikke vesentlig for konsernet.

Ikke videreført virksomhet. Dersom en vesentlig del av konsernets virksomhet er avhendet eller besluttet avhendet (segment), presenteres denne virksomheten som «Ikke videreført virksomhet» på egen linje i resultatregnskapet og balansen. Dette medfører at alle andre presenterte tall er eksklusive den ikke videreførte virksomheten. Fortjenesteelementet ved internsalg til øvrige konsernselskaper er holdt tilbake i konsernet. Sammenligningstallene i resultatet blir omarbeidet og presentert med den ikke videreførte virksomheten på en linje. Sammenligningstall i balansen blir ikke tilsvarende omarbeidet.

BRUK AV ESTIMATER VED UTARBEIDELSE AV KONSERNREGNSKAPET

Ledelsen har benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Dette gjelder for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og tilleggsopplysninger knyttet til betingede forpliktelser.

Områder hvor estimater har stor betydning vil være:

Beløp i mill. NOK				
Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger		Bokført verdi
Goodwill	14	Nåverdi fremtidig kontantstrøm		11.099
Immaterielle eiendeler	14	Nåverdi fremtidig kontantstrøm		3.118
Varige driftsmidler	15	Gjenvinnbart beløp og estimering av korrekt gjenværende levetid		24.694
Unoterte aksjer	19	Nåverdi fremtidig kontantstrøm		2.243
Pensjonsforpliktelser	7	Økonomiske og demografiske forutsetninger		1.502
Eiendeler ved utsatt skatt	11	Bedømmelse av evnen til å utnytte skatteposisjoner i fremtiden		514
Avsetninger	17	Korrekt faktumgrunnlag og tilstrekkelig estimert		684

Virkelig verddivurderinger påvirkes av estimat på avkastningskrav. Avkastningskrav fastsettes gjennom kapitalverdimodellen og påvirkes av estimat på risikofri rente og risikopåslag.

Områdene med størst risiko for vesentlige endringer er balanseført goodwill og varemerker med ubestemt levetid. Dette gjelder både fordi beløpene er betydelige og at eiendelens verdi er basert på innregningsprinsipper fra kjøpsverdiallokeringer (se note 1). Disse blir ikke amortisert løpende, men verdien blir testet minst én gang pr. år. Verdifallstestene bygger på estimater av verdier på kontantgenererende enheter som goodwill og varemerker er henført til. Estimaten bygger på forutsetninger om forventet fremtidig kontantstrøm som neddiskonteres med en valgt diskonteringsrente. Mange av markedene konsernet opererer i er fortsatt urolige, men det virker som om pilene begynner å peke i riktig retning og at mye av den usikkerheten som preget årsoppgjøret i 2008 er borte, se note 13.

Allokering av goodwill til kontantstrømgenererende enhet foretas på tidspunkt for oppkjøp. Normalt henføres all goodwill til en kontantstrømgenererende enhet, men ved kjøp av konsern med flere virksomhetsområder foretas en skjønnsmessig allokering basert på vurderinger foretatt på oppkjøpstidspunktet. Allokeringen vil således kunne få betydning for senere nedskrivningsvurderinger.

Varige driftsmidler er i en litt annen kategori enn goodwill og immaterielle eiendeler. Disse bygger i stor grad på en direkte betalt kostpris, men også her er verdiene i stor grad avhengig av estimater om utnyttbar levetid. Endringer i forutsetningene kan for flere av konsernets varige driftsmidler medføre at verdiene vil endres betydelig.

Verdsettingen av unoterte aksjer har vært utfordrende gjennom finanskrisen. Det er i størst mulig grad benyttet eksterne vurderinger for verdsettelse av disse postene (se beskrivelse av verdsetting i note 19). Børsnoterte aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg er verdsatt til børskurs pr. 31.12.

Orkla har pr. 31.12.2009 et pris/bok forhold på større enn 1, ett nøkkeltall som på samme tidspunkt i 2008 var noe under 1 (0,98). Dette må være en indikator på at investorene har større tillit til konsernet 2009 enn ved utgangen av 2008.

Andre estimater og forutsetninger er omtalt i de ulike notene og det som ikke naturlig inngår i andre noter fremkommer i note 30 under «Andre forhold» og «Hendelser etter balansedagen».

Fremtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Nye uttalelser og tolkninger av standarder kan medføre at valg av prinsipper og presentasjon vil bli endret. Slike endringer vil bli regnskapsført når nye estimater blir utarbeidet og nye krav til presentasjon eventuelt foreligger. Disse forholdene er omtalt i både prinsippbeskrivelse og noter.

Utøvelse av skjønn

I tillegg vil valg av regnskapsprinsipper og skjønn ved utøvelsen av disse, kunne påvirke regnskapet. Dette gjelder vurderingen av at hoveddelen av Aksjeporteføljen er presentert som tilgjengelig for salg og ikke til virkelig verdi over resultatet, avgrensninger mellom operasjonell og finansiell leasing samt vurderingen av poster som presenteres som «restruktureringer og vesentlige nedskrivninger» på egen linje.

INNHALDSFORTEGNELSE NOTER KONSERN

ENDRINGER I KONSERNET OG UTVIKLINGEN I DELEIDE SELSKAPER	79
NOTE 1 OPPKJØP AV SELSKAPER	79
NOTE 2 FELLES KONTROLLERT VIRKSOMHET	80
NOTE 3 INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER ETTER EGENKAPITALMETODEN	81
SEGMENTINFORMASJON	82
NOTE 4 SEGMENTER	82
NOTE 5 GEOGRAFISK FORDELING AV ANVENDT KAPITAL, INVESTERINGER OG ANTALL ÅRSVERK	88
INFORMASJON OM RESULTATPOSTER	88
NOTE 6 LØNNSKOSTNADER	88
NOTE 7 PENSJONER	89
NOTE 8 ANDRE DRIFTSKOSTNADER	91
NOTE 9 RESTRUKTURERINGER OG VESENTLIGE NEDSKRIVNINGER	91
NOTE 10 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER	91
NOTE 11 SKATTER	92
NOTE 12 RESULTAT PR. AKSJE	93
INFORMASJON OM BALANSEPOSTER	94
NOTE 13 NEDSKRIVNINGSVURDERINGER	94
NOTE 14 IMMATERIELLE EIENDELER	95
NOTE 15 VARIGE DRIFTSMIDLER	97
NOTE 16 VARELAGER	98
NOTE 17 AVSETNINGER OG ANNEN LANGSIKTIG GJELD	98
FINANSIELLE INSTRUMENTER	99
NOTE 18 OVERSIKT FINANSIELLE INSTRUMENTER	99
NOTE 19 AKSJEPORTEFØLJEN	100
NOTE 20 ANDRE EIENDELER (LANGSIKTIG)	103
NOTE 21 FORDRINGER (KORTSIKTIG)	103
NOTE 22 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER	103
NOTE 23 ANNEN GJELD (KORTSIKTIG)	103
NOTE 24 KAPITALSTYRING	103
NOTE 25 FINANSIELL RISIKO	104
NOTE 26 DERIVATER OG SIKRINGSFORHOLD	109
NOTE 27 KRAFTPRODUKSJON OG KRAFTKONTRAKTER	110
EGENKAPITALINFORMASJON	111
NOTE 28 AKSJEKAPITAL	111
NOTE 29 MINORITETER	112
ANDRE FORHOLD	112
NOTE 30 LEIEAVTALER, FORPLIKTELSER, ANDRE FORHOLD OG HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	112
NOTE 31 NÆRSTÅENDE PARTER	113
NOTE 32 SOLGT OG IKKE VIDerefØRT VIRKSOMHET	114
NOTE 33 SAMMENDRATT KONTANTSTRØM	114

1 OPPKJØP AV SELSKAPER

Konsernet har i 2009 ervervet flere selskaper og det største er et innmatkjøp av Indalex. Oppkjøpte selskaper påvirker sammenligningen med året før, og endringen i de ulike notene må ses i lys av dette. Oppkjøpte selskaper er presentert i regnskapet fra det tidspunktet konsernet har kontroll. Tidspunkt er angitt pr. investering. Kontrolltidspunktet er normalt når avtalen trer i kraft og alle offentlige godkjenninger foreligger. Kontrolltidspunktet vil normalt være etter avtaletidspunktet.

Beløp i mill. NOK	Kjøpstids- punkt	Andel kjøpt (%)	Anskaffel- seskost gjeldfri basis	Mer-/ mindre verdi ¹	Vare- merker	Andre im- materielle eiendeler	Drifts- midler	Annet	Utsatt skatt	Goodwill	Dr. res. etter over- tagelse	Dr. innt. før over- tagelse	Dr. res. før over- tagelse
2009													
Byttetransaksjon Sapa Profiles/													
Elkem Aluminium	mars	45,45	3.345	1.349	-	-	-	-	-	1.349	-	-	-
Indalex, Orkla Aluminium Solutions	juli	100	707	0	-	-	-	-	-	-	36	-	-
Økning eierandel UPL, Eiendom (felles kontrollert)	oktober	8	302	25	-	-	9	2	-	14	-	-	-
Pekar, Orkla Brands	juli	100	122	17	-	-	-	-	-	17	0	-	-
Haticon, Orkla Aluminium Solutions	januar	51	52	27	-	-	-	-	-	27	13	-	-
Widerøveien 5 mv., Eiendom (felles kontrollert)	september	33	45	0	-	-	-	-	-	-	0	-	-
Mindre oppkjøp, Orkla Brands			49	12	-	-	-	-	-	12	-	-	-
Sum kjøp gjeldfri basis			4.622	1.430	-	-	9	2	-	1.419			
Byttetransaksjon ikke kontantstrømeffekt, jf. over			(3.345)										
Sum kjøp gjeldfri basis ekskl. byttetransaksjon			1.277										
Kjøp tilknyttede selskaper			2.005										
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis			3.282										
Rentebærende gjeld oppkjøp			(941)										
Kontantstrømeffekt oppkjøp ²			2.341										
2008													
Frima Vaffer A/S, Danmark	februar	100	39	37	-	-	-	-	-	37	1	-	-
Molde Bakeri, Norge	mai	100	34	24	-	-	-	-	-	24	-	35	2
Belusa Foods, Slovakia	oktober	100	45	11	-	-	-	-	-	11	-	-	-
Diverse mindre oppkjøp Orkla Brands			26	22	-	-	-	-	-	22	-	-	-
Ekonal Italia, Orkla Aluminium Solutions	januar	100	38	6	-	-	-	-	-	6	7	-	-
FG Eiendom (felles kontrollert)	mars	33,33	352	141	-	-	196	-	(55)	-	3	5	1
Diverse mindre kjøp			4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Sum kjøp gjeldfri basis			538	242	0	1	196	0	(55)	100			
Kjøp tilknyttede selskap			521										
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis			1.059										
Rentebærende gjeld oppkjøp			(173)										
Kontantstrømeffekt oppkjøp ²			886										
2007													
Alcoas profilvirksomhet	juni	54	3.149	(100)	-	-	(532)	(52)	91	393	60	7.286	76
MTR Foods, India	april	100	482	387	76	-	18	(6)	(29)	328	21	58	9
Pastella, Danmark	mai	100	73	31	34	-	-	-	(8)	5	3	53	4
Saaronen (grønnsakdel), Finland	april	100	112	112	-	49	24	21	-	18	3	-	-
Diverse Food Ingredients			100	28	-	-	-	12	-	16	5	-	-
Diverse mindre oppkjøp Elkem			36	26	-	-	13	-	(3)	16	-	-	-
Sum kjøp gjeldfri basis			3.952	484	110	49	(477)	(25)	51	776	92		
REC-aksjer			6.450										
Innskudd Alcoas profilvirksomhet, ikke kontantstrømeffekt			(2.889)										
Segmentfordelt beløp, gjeldfri basis			7.513										
Rentebærende gjeld oppkjøp			(347)										
Kontantstrømeffekt oppkjøp ²			7.166										

¹ Mer-/mindreverdi er differansen mellom kjøpesum for aksjene og konsernets andel av egenkapitalen i det oppkjøpte selskapet.

² Tilsvare vederlag for egenkapitalen.

Anskaffelseskost som fremkommer pr. investering i tabellen er innregnet verdi av vederlaget på transaksjonstidspunktet tillagt verdien av overtatt netto rentebærende gjeld (100 %). De oppkjøpte selskapene er tatt inn i konsernet til virkelig verdi. Oppkjøpskostnader beløper seg til 24 mill. kroner i 2009 (6 mill. kroner i 2008).

Avtalen om bytte av konsernets 50 % eierandel i Elkem Aluminium ANS mot Alcoas 45,45 % eierandel i Sapa Profiles er omtalt i note 32.

Største kjøp i 2009 er Sapas innmatkjøp av virksomhet i Indalex. Sapa inngikk 16.6.2009 en avtale med konkursboet til det USA-baserte aluminiumsekstruderings-selskapet Indalex om mulig oppkjøp av praktisk talt alle firmaets eiendeler i USA og Canada. Avtalen ble endelig inngått 31.7.2009. Som følge av konkurransemyndighetenes beslutning er ett produksjonssted solgt.

Avtalen tilsier at Sapa overtar Indalex' 11 aktive produksjonsanlegg i USA (6) og Canada (5), med 29 presser og en total kapasitet på rundt 315.000 tonn årlig. I 2008 solgte Indalex rundt 200.000 tonn, som tilsvarer driftsinntekter på over USD 900 mill. Indalex har rundt 1.400 ansatte.

Den overdragende virksomhet er kjøpt av konkursbo og har ikke tidligere eksistert som selvstendig juridisk enhet. Det er derfor ingen historiske resultattall knyttet til den kjøpte virksomheten.

Kjøp av Pekar og Widerøeveien 5 er også innmatkjøp av virksomhet. Disse virksomhetene har derfor ikke eksistert i samme form før oppkjøpet, og det foreligger ikke tall for driftsinntekter og driftsresultat før overtakelse.

Goodwill fra oppkjøpene har sin bakgrunn i forhold som synergier, kompetanse og dermed muligheten til å kunne utvikle nye produkter i fremtiden.

Sum balanser fra oppkjøpte selskaper

	Total 2009		Indalex 2009		Total 2008	
	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap
Beløp i mill. NOK						
Varige driftsmidler	861	852	575	575	383	187
Immaterielle eiendeler	164	164	89	89	1	1
Eiendeler ved utsatt skatt	54	54	50	50		
Varelager	283	283	163	163	29	29
Fordringer	443	443	424	424	92	92
Aksjer i andre selskaper	15	13	0	0	112	112
Eiendeler	1.820	1.809	1.301	1.301	617	421
Avsetninger	50	50	50	50	63	8
Langsiktig gjeld, ikke rentebærende	4	4	4	4	2	2
Kortsiktig gjeld, ikke rentebærende	559	559	540	540	111	111
Minoriteter					3	1
Virkelig verdi netto eiendeler	1.207	1.196	707	707	438	299
Goodwill	70		0		100	
Anskaffelseskost gjeldfri basis	1.277		707		538	

2 FELLES KONTROLLERT VIRKSOMHET

Felles kontrollert virksomhet (Joint Ventures) representerer investeringer i selskaper hvor konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse. Samarbeidet er basert på en avtale som regulerer sentrale samarbeidsforhold. Konsernet regnskapsfører sin andel av det felles kontrollerte selskapet ved at inntekter, kostnader, eiendeler, gjeld og kontantstrøm tas inn pro rata i konsernregnskapet. Konsernets tilgang til for eksempel likviditet i denne typen selskaper er naturlig mer begrenset enn i datterselskaper. Felles kontrollerte selskaper kan for eksempel ikke delta i konsernkontosystemer mot banker og har normalt selvstendig finansiering på egen balanse. De vil heller ikke inngå i samme skattekonsern.

Konsernet byttet sin 50 % andel i Elkem Aluminium ANS med Alcoas andel av Sapa Profiles (se note 32). Transaksjonen fant sted 31.3.2009 og konsernet har dermed kun noen mindre felles kontrollerte selskaper, hovedsakelig innen Orkla Eiendom. Det finnes således ingen vesentlige krav til kapitalinnskudd i felles kontrollert virksomhet hvor Orkla er deltaker.

Beløp i mill. NOK	Sum Felles kontrollert virksomhet		Hjemmet Mortensen ¹
	2009	2008	2007
Driftsinntekter	572	678	697
Driftskostnader	(528)	(622)	(597)
Driftsresultat	44	56	100
Årsresultat	(20)	32	74
Langsiktige eiendeler	1.358	1.107	-
Kortsiktige eiendeler	424	368	-
Langsiktige forpliktelser	818	483	-
Kortsiktige forpliktelser	184	142	-

¹ Hjemmet Mortensen ble reklassifisert fra felles kontrollert selskap til tilknyttet selskap pr. 31.12.2007, se note 3 for tilknyttede selskaper.

3 INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER ETTER EGENKAPITALMETODEN

Investeringer i tilknyttede selskaper etter egenkapitalmetoden representerer investeringer av strategisk karakter i selskaper hvor Orklakonsernet gjennom sin eierposisjon har betydelig innflytelse. Vanligvis dreier dette seg om selskaper som er eiet 20–50 %. Denne typen investeringer regnskapsføres ved at konsernet presenterer sin andel av det tilknyttede selskapets resultat på egen linje i resultatregnskapet og akkumulerer bokførte resultater til andelen på én linje i balansen. Eventuelle merverdier som skal amortiseres, fratrekkes resultatet etter samme prinsipper som for selskaper som konsolideres. Goodwill amortiseres ikke. Mottatt utbytte fra tilknyttede selskaper føres mot andelen i balansen og oppfattes som tilbakebetaling av kapital. Balanseverdien av de tilknyttede selskapene representerer opprinnelig kostpris tillagt akkumulerte resultater frem til dags dato, fratrukket eventuell amortisering av merverdier og akkumulert mottatt utbytte samt hensyntatt andelen av eventuelle omregningsdifferanser og lignende i det tilknyttede selskapet. En eventuell nedskrivning av andelens verdi presenteres på samme linje.

Tilknyttede selskaper som ikke selv rapporterer etter IFRS, blir omregnet før innregning i konsernet. Tilknyttede selskaper som inngår i Aksjeporteføljen er presentert i note 19.

Beløp i mill. NOK	REC ⁴	Jotun	SPDE ⁵	Hjemmet Mortensen	Øvrige	Sum
Kostpris pr. 31.12.2009	11.871	174	870	21	-	-
Balanseført verdi 1.1.2007	3.803	1.327	-	-	233	5.363
Tilgang/avgang 2007	6.873	-	-	164	(35)	7.002
Tilgang/avgang 2008	-	-	628	(120)	66	574
Tilgang/avgang 2009	1.741	-	242	-	46	2.029
Andel resultat 2007	607 ¹	209	-	-	32	848
Andel resultat 2008	1.217	253	(79)	28	12	1.431
Gevinst ved salg 2008	-	-	-	830	-	830
Nedskrivninger 2008	-	-	(72)	-	-	(72)
Andel resultat 2009	(931)	250	(103)	-	-	(784)
Nedskrivninger 2009	(3.135)	-	-	-	-	(3.135)
Utbytte/omregningsdifferanse 2007	1.580 ²	(65)	-	-	(6)	1.509
Utbytte/omregningsdifferanse 2008	813	(172)	-	(72)	(9)	560
Utbytte/omregningsdifferanse 2009	(644)	100	-	-	(2)	(546)
Balanseført verdi 31.12.2007	12.760	1.471	-	164	224	14.619
Balanseført verdi 31.12.2008	14.790	1.552	477	0	293	17.112
Balanseført verdi 31.12.2009	11.821	1.902	616	0	337	14.676
Eierandel pr. 31.12.2009	39,7 %	42,5 % ³	32,4 %			

¹ Herav er 103 mill. kroner gevinst ved nedsalg.

² Verdiøkningen skyldes i hovedsak at Orkla ikke deltok i emisjonen i 2006, en emisjon som var til høyere kurs enn det Orkla hadde gått inn med.

³ Stemmerettsandel i Jotun utgjør 38,3 %.

⁴ Renewable Energy Corporation (REC)

⁵ Scandinavian Property Development (SPDE). Selskapet har etter årsskiftet endret navn til Fornebu Utvikling ASA.

Nedenfor vises 100 % tall for Orklas største tilknyttede selskap ført etter egenkapitalmetoden. Øvrige tilknyttede selskaper rapportert etter egenkapitalmetoden og tilknyttede selskaper i aksjeporteføljen er i stor grad basert på estimater, og det er vanskelig å presentere robuste regnskapstall fra disse selskapene.

Hovedtall (100 %):

Beløp i mill. NOK	Jotun		REC		SPDE	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Driftsinntekter	11.219	10.442	9.156	8.191	1.026	820
Driftsresultat	1.157	919	(1.824)	2.529	(692)	(2.000)
Resultat etter skatt og minoriteter	604	545	(2.347)	3.064	(545)	(1.588)
Sum eiendeler	7.292	7.932	34.135	30.209	6.272	7.203
Sum gjeld	3.251	3.912	17.226	13.696	3.945	4.995

Investeringen i REC er skrevet ned pr. 31. desember 2009. Nedskrivningen er på 3,1 mrd. kroner og investeringen er skrevet ned til børskurs (44,75 kroner). Fra 1. kvartal 2010 vil REC-investeringen regnskapsføres til børskurs med verdiendring over resultatet, inntil verdien samsvarer med verdi etter egenkapitalmetoden. Markedet for solenergi forventes over tid å vokse betydelig. I det korte perspektivet vil imidlertid markedet være meget volatil og preget av ubalanse mellom tilbud og etterspørsel gjennom verdikjeden.

Orkla ASA tegnet seg 29. juni for 27.755.068 aksjer til en tegningskurs pr. aksje på 26,50 kroner i en fortrinnsrettemisjon i REC. Elkem AS som er 100 % eiet av Orkla ASA, har tilsvarende tegnet seg for 39.977.689 aksjer til en tegningskurs pr. aksje på 26,50 kroner i fortrinnsrettemisjonen i REC. Tegningen innebærer at Orkla ASA og Elkem AS har tegnet seg for samtlige tildelte tegningsretter. Etter emisjonen eier Orkla ASA 108.244.768 aksjer og Elkem AS 155.912.989 aksjer i selskapet, og opprettholder således sin samlede eierandel i REC på cirka 39,7 %. Emisjonen ble gjennomført i 3. kvartal. Total økning i bokført verdi knyttet til emisjonen er 1.741 mill. kroner.

Investeringen i SPDE er gjennom innregning av konsernets resultatandel nedjustert med 103 mill. kroner. Bokført verdi av konsernets andel i SPDE er 616 mill. kroner. Tilsvarende børsverdi er 389 mill. kroner. Konsernet har foretatt en vurdering av gjenvinnbart beløp basert på bruksverdien som er vurdert høyere enn børsverdien. Bruksverdien er beregnet som estimert, diskontert kontantstrøm fra driften inkludert forutsetninger omkring fremtidig salgsverdi for ikke utbygde arealer. Estimatenes bygger på blant annet ekstern verdsettelse av eiendomsprosjektene. Aksjen er lite omsatt og bokført verdi av egenkapitalen i SPDE er 2,3 mrd. kroner (pr. 31.12.2009), hvilket tilsvarer 755 mill. kroner på Orklas 32,4 % andel.

Orkla ASA har i tillegg tegnet seg for 242.218.858 aksjer i SPDE til 1 krone pr. aksje, med oppgjør 17. juli. Etter emisjonen utgjør ny aksjebeholdning 268.618.858 aksjer, og som følge av en reparasjonsemisjon er eierandelen redusert fra 32,99 til 32,36 %. Totalt innregnet tegningsbeløp er 242 mill. kroner.

SPDE har etter årsskiftet endret navn til Fornebu Utvikling ASA.

4 SEGMENTER

Orkla rapporterer forretningsområder som driftssegmenter. Segmentinformasjonen fordeler resultat, kontantstrøm og kapitalforhold samt driftsmargin og antall årsverk på de forskjellige forretningsområdene. På denne måten får regnskapsbrukere bedre grunnlag for å kunne forstå konsernets underliggende drift. Se i tillegg note 5 hvor anvendt kapital, investeringer og antall årsverk er fordelt pr. geografisk marked. Orklakonsernet har en sentralisert finansfunksjon og finansieringen av de ulike segmentene gjenspeiler ikke nødvendigvis den reelle soliditeten knyttet til hvert enkelt segment. Presentasjon av finansposter er derfor valgt å gis bare for konsernet samlet. Det samme gjelder for skattekostnader. Skattekostnaden er påvirket av skattemessige overføringer mellom segmentene og er således kun utsagnskraftig for konsernet som helhet. Sammensetningen av skattekostnaden er redegjort for i note 11.

SEGMENTINFORMASJON 2009

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods Nordic	Orkla Brands Nordic	Orkla Brands International	Orkla Food Ingredients	Eliminations Orkla Brands	Orkla Brands	Sapa Profiles	Sapa Heat Transfer & Building System	Eliminations OAS	Orkla Aluminium Solutions (OAS)
SALGSINNTEKTER/RESULTAT										
Norge	4.297	4.488	-	378	-	9.163	145	90	-	235
Sverige	3.170	1.161	-	972	-	5.303	916	623	-	1.539
Danmark	605	747	-	1.160	-	2.512	143	68	-	211
Finland og Island	1.051	666	-	121	-	1.838	103	24	-	127
Norden	9.123	7.062	0	2.631	0	18.816	1.307	805	0	2.112
Øvrige Vest-Europa	206	260	286	394	-	1.146	7.199	2.857	-	10.056
Sentral- og Øst-Europa	289	307	1.271	712	-	2.579	1.076	547	-	1.623
Asia	3	13	324	14	-	354	102	1.182	-	1.284
Nord-Amerika	46	27	15	8	-	96	5.240	250	-	5.490
Sør- og Sentral-Amerika	-	1	-	-	-	1	12	65	-	77
Øvrige verden	-	1	4	2	-	7	41	21	-	62
Utenfor Norden	544	609	1.900	1.130	0	4.183	13.670	4.922	0	18.592
Sum salgsinntekter ¹	9.667	7.671	1.900	3.761	0	22.999	14.977	5.727	0	20.704
Andre driftsinntekter	2	21	8	4	-	35	62	31	-	93
Internsalg	85	30	31	201	(335)	12	582	98	(674)	6
Driftsinntekter	9.754	7.722	1.939	3.966	(335)	23.046	15.621	5.856	(674)	20.803
Varekostnader	(4.485)	(3.143)	(1.054)	(2.445)	296	(10.831)	(8.790)	(3.239)	674	(11.355)
Lønnskostnader	(1.971)	(1.449)	(328)	(579)	-	(4.327)	(3.179)	(1.039)	-	(4.218)
Andre driftskostnader	(1.878)	(1.563)	(404)	(601)	39	(4.407)	(3.647)	(1.161)	-	(4.808)
Avskrivninger	(332)	(187)	(64)	(105)	-	(688)	(579)	(187)	-	(766)
EBITA (adjusted) ²	1.088	1.380	89	236	0	2.793	(574)	230	0	(344)
Amortisering immaterielle eiendeler	(6)	(11)	(2)	(7)	-	(26)	(3)	-	-	(3)
Gevinst ved salg av kraftverk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Restruktureringer og vesentlige nedskrivninger	-	-	(10)	-	-	(10)	(179)	(6)	-	(185)
Driftsresultat	1.082	1.369	77	229	0	2.757	(756)	224	0	(532)
Resultat fra tilknyttede selskaper	-	(1)	-	-	-	(1)	-	2	-	2
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	(35)	-	(35)	96	-	-	96
¹ Herav salg i EU	5.298	3.061	388	3.220	-	11.967	9.147	4.030	-	13.177
KONTANTSTRØM										
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.541	1.778	48	378	-	3.745	788	600	-	1.388
Netto fornyelsesinvesteringer	(228)	(126)	(56)	(66)	-	(476)	(252)	(11)	-	(263)
Kontantstrøm fra driften	1.313	1.652	(8)	312	-	3.269	536	589	-	1.125
Ekspansjonsinvesteringer	(121)	(8)	(3)	-	-	(132)	(165)	(280)	-	(445)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(5)	7	(127)	(40)	-	(165)	(759)	-	-	(759)
SEGMENTEIEDELER										
Kundefordringer	949	1.073	318	472	(52)	2.760	2.223	1.186	(260)	3.149
Andre kortsiktige fordringer	173	99	63	60	-	395	328	269	-	597
Varebeholdninger	1.215	776	272	372	-	2.635	1.710	855	-	2.565
Pensjonsmidler	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-
Tilknyttede selskaper	-	-	-	2	-	2	-	17	-	17
Immaterielle eiendeler	2.201	4.441	678	597	-	7.917	2.962	1.270	-	4.232
Varige driftsmidler	1.997	1.345	499	584	-	4.425	4.829	1.640	-	6.469
Sum segmenteieendeler	6.535	7.736	1.830	2.087	(52)	18.136	12.052	5.237	(260)	17.029
SEGMENTGJELD										
Leverandørgjeld	(627)	(487)	(149)	(234)	52	(1.445)	(1.619)	(1.030)	260	(2.389)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(259)	(200)	(28)	(73)	-	(560)	(80)	(17)	-	(97)
Annen kortsiktig gjeld	(795)	(740)	(97)	(135)	-	(1.767)	(1.132)	(349)	-	(1.481)
Pensjonsforpliktelser	(491)	(151)	(12)	(74)	-	(728)	(314)	(200)	-	(514)
Utsatt skatt henførte merverdier	(114)	(355)	(36)	(4)	-	(509)	26	-	-	26
Sum segmentgjeld	(2.286)	(1.933)	(322)	(520)	52	(5.009)	(3.119)	(1.596)	260	(4.455)
Anvendt kapital – balanseført ³	4.249	5.803	1.508	1.567	0	13.127	8.933	3.641	-	12.574
NØKKELTALL⁴										
Driftsmargin EBITA (%)	11,2	17,9	4,6	6,0	-	12,1	(3,7)	3,9	-	(1,7)
Antall årsverk	4.048	2.869	4.265	1.684	-	12.866	10.148	2.347	-	12.495

² Før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, restruktureringer og vesentlige nedskrivninger.

³ De fleste linjer i segmenteieendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse. Avvik mellom «andre kortsiktige fordringer» i note 21 og «annen kortsiktig gjeld» i note 23, skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt.

⁴ Nøkkeltall er definert på side 123.

Tabellene for segmentinformasjon viser omsetning fordelt på markeder pr. forretningsområde basert på kundenes beliggenhet. De ulike forretningsområdene er definert og beskrives i eget avsnitt i denne årsrapporten, se side 24-43. Her fremgår hvilke produkter og tjenester som inntektene kommer fra pr. segment. HK/øvrig virksomhet dekker i hovedsak aktiviteten ved hovedkontoret og noen andre sentralstyrte aktiviteter. Fra 2009 rapporteres Elkem Energi Handel under Orkla Financial Investments. Regnskapstillene for tidligere år er omarbeidet tilsvarende. Det henvises til note 32 om segmentopplysninger for ikke videreført virksomhet.

Elkem Silicon- related	Orkla Materials Energy	Borregaard Chemicals	Elimin- ations Orkla Materials	Orkla Materials	Orkla Financial Investments	Orkla HQ/ Other Business/ Eliminations	Orkla- konsernet
383	67	164	-	614	1.286	9	11.307
127	-	101	-	228	30	-	7.100
35	-	27	-	62	-	-	2.785
46	-	37	-	83	-	-	2.048
591	67	329	0	987	1.316	9	23.240
2.192	-	1.297	-	3.489	-	-	14.691
286	-	196	-	482	1	-	4.685
1.468	-	1.011	-	2.479	-	11	4.128
408	-	630	-	1.038	-	-	6.624
391	-	215	-	606	-	-	684
137	-	66	-	203	-	-	272
4.882	0	3.415	0	8.297	1	11	31.084
5.473	67	3.744	0	9.284	1.317	20	54.324
522	143	39	-	704	1.046	26	1.904
337	1.143	32	(183)	1.329	614	(1.961)	-
6.332	1.353	3.815	(183)	11.317	2.977	(1.915)	56.228
(2.843)	(202)	(1.409)	165	(4.289)	(1.749)	1.867	(26.357)
(1.236)	(57)	(728)	-	(2.021)	(229)	(367)	(11.162)
(2.183)	(214)	(1.238)	18	(3.617)	(1.031)	79	(13.784)
(651)	(79)	(224)	-	(954)	(53)	(16)	(2.477)
(581)	801	216	0	436	(85)	(352)	2.448
-	(178)	(6)	-	(184)	-	-	(213)
-	3.066	-	-	3.066	-	-	3.066
-	-	-	-	-	-	-	(195)
(581)	3.689	210	0	3.318	(85)	(352)	5.106
-	(3)	-	-	(3)	(102)	(3.815)	(3.919)
(12)	(12)	(5)	-	(29)	(1)	-	31
2.571	-	1.522	-	4.093	31	-	29.268
575	938	531	-	2.044	(198)	(203)	6.776
(219)	(34)	(76)	-	(329)	78	(104)	(1.094)
356	904	455	-	1.715	(120)	(307)	5.682
(948)	(225)	(15)	-	(1.188)	-	-	(1.765)
-	(3)	-	-	(3)	(613)	(1.742)	(3.282)
937	61	524	(16)	1.506	855	(311)	7.959
602	7	139	-	748	314	(31)	2.023
1.244	-	591	-	1.835	494	2	7.531
46	9	37	-	92	3	9	106
-	-	(1)	-	(1)	834	13.824	14.676
1.511	396	86	-	1.993	110	(35)	14.217
7.455	2.187	1.983	-	11.625	1.937	238	24.694
11.795	2.660	3.359	(16)	17.798	4.547	13.696	71.206
(775)	(29)	(286)	16	(1.074)	(230)	342	(4.796)
(84)	(10)	(49)	-	(143)	(39)	(65)	(904)
(335)	(208)	(153)	-	(696)	(338)	(108)	(4.390)
(106)	(1)	(97)	-	(204)	(6)	(50)	(1.502)
(3)	(105)	-	-	(108)	(81)	2	(670)
(1.303)	(353)	(585)	16	(2.225)	(694)	121	(12.262)
10.492	2.307	2.774	-	15.573	3.853	13.817	58.944
(9,2)	59,2	5,7	-	3,9	ia	ia	4,4
2.437	44	1.239	-	3.720	198	292	29.571

SEGMENTINFORMASJON 2008

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods Nordic	Orkla Brands Nordic	Orkla Brands Inter- national	Orkla Food Ingredi- ents	Elimin- ations Orkla Brands	Orkla Brands	Sapa Profiles	Sapa Heat Transfer & Building System	Elimin- ations OAS	Orkla Aluminium Solutions (OAS)
SALGSINNTEKTER/RESULTAT										
Norge	4.313	4.461	-	382	-	9.156	170	119	-	289
Sverige	3.305	1.139	-	1.026	-	5.470	1.403	857	-	2.260
Danmark	624	702	-	1.117	-	2.443	256	138	-	394
Finland og Island	1.020	639	-	108	-	1.767	118	31	-	149
Norden	9.262	6.941	0	2.633	0	18.836	1.947	1.145	0	3.092
Øvrige Vest-Europa	207	315	262	317	-	1.101	10.733	3.581	-	14.314
Sentral- og Øst-Europa	319	349	1.824	480	-	2.972	1.776	631	-	2.407
Asia	2	7	291	8	-	308	272	1.114	-	1.386
Nord-Amerika	47	49	16	7	-	119	6.208	175	-	6.383
Sør- og Sentral-Amerika	-	2	-	-	-	2	48	83	-	131
Øvrige verden	3	1	3	2	-	9	6	49	-	55
Utenfor Norden	578	723	2.396	814	0	4.511	19.043	5.633	0	24.676
Sum salgsinntekter ¹	9.840	7.664	2.396	3.447	0	23.347	20.990	6.778	0	27.768
Andre driftsinntekter	6	17	6	7	-	36	34	7	-	41
Internsalg	67	38	38	216	(344)	15	880	124	(1.004)	0
Driftsinntekter	9.913	7.719	2.440	3.670	(344)	23.398	21.904	6.909	(1.004)	27.809
Varekostnader	(4.612)	(3.081)	(1.378)	(2.299)	323	(11.047)	(13.037)	(4.113)	1.004	(16.146)
Lønnskostnader	(1.977)	(1.407)	(431)	(514)	-	(4.329)	(3.459)	(1.047)	-	(4.506)
Andre driftskostnader	(1.935)	(1.733)	(537)	(553)	21	(4.737)	(4.788)	(993)	-	(5.781)
Avskrivninger	(339)	(174)	(89)	(93)	-	(695)	(511)	(168)	-	(679)
EBITA (adjusted) ²	1.050	1.324	5	211	0	2.590	109	588	0	697
Amortisering immaterielle eiendeler	(8)	(15)	-	(4)	-	(27)	(15)	-	-	(15)
Nedskrivning varelager Sapa Profiles	-	-	-	-	-	-	(372)	-	-	(372)
Restruktureringer og vesentlige nedskrivninger	-	38	(571)	-	-	(533)	(188)	-	-	(188)
Driftsresultat	1.042	1.347	(566)	207	0	2.030	(466)	588	0	122
Resultat fra tilknyttede selskaper	-	2	-	-	-	2	-	2	-	2
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	(25)	-	(25)	202	-	-	202
¹ Herav salg i EU	5.448	3.042	781	2.923	-	12.194	13.706	5.120	-	18.826
KONTANTSTRØM										
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.380	1.392	(17)	229	-	2.984	417	348	-	765
Netto fornyelsesinvesteringer	(258)	(204)	(49)	(122)	-	(633)	(613)	(337)	-	(950)
Kontantstrøm fra driften	1.122	1.188	(66)	107	0	2.351	(196)	11	0	(185)
Ekspansjonsinvesteringer	(126)	(22)	(62)	(4)	-	(214)	(337)	(210)	-	(547)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(23)	-	-	(110)	-	(133)	-	(38)	-	(38)
SEGMENTEIEDELER										
Kundefordringer	1.075	1.161	410	541	(69)	3.118	2.991	1.475	(336)	4.130
Andre kortsiktige fordringer	151	94	60	60	-	365	571	374	-	945
Varebeholdninger	1.414	885	318	438	-	3.055	2.862	1.097	-	3.959
Pensjonsmidler	-	1	-	-	-	1	-	-	-	0
Tilknyttede selskaper	-	5	-	1	-	6	-	19	-	19
Immaterielle eiendeler	2.484	4.980	737	656	-	8.857	1.596	1.387	-	2.983
Varige driftsmidler	2.149	1.525	712	633	-	5.019	5.644	1.613	-	7.257
Sum segmenteieendeler	7.273	8.651	2.237	2.329	(69)	20.421	13.664	5.965	(336)	19.293
SEGMENTGJELD										
Leverandørgjeld	(691)	(469)	(195)	(266)	69	(1.552)	(2.286)	(1.007)	336	(2.957)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(341)	(205)	(39)	(76)	-	(661)	-	-	-	0
Annen kortsiktig gjeld	(737)	(669)	(135)	(145)	-	(1.686)	(1.519)	(525)	-	(2.044)
Pensjonsforpliktelser	(518)	(163)	(12)	(80)	-	(773)	(214)	(234)	-	(448)
Utsatt skatt henførte merverdier	(124)	(396)	(47)	(6)	-	(573)	(41)	-	-	(41)
Sum segmentgjeld	(2.411)	(1.902)	(428)	(573)	69	(5.245)	(4.060)	(1.766)	336	(5.490)
Anvendt kapital – balanseført ³	4.862	6.749	1.809	1.756	0	15.176	9.604	4.199	0	13.803
NØKKELTALL⁴										
Driftsmargin EBITA (%)	10,6	17,2	0,2	5,7	-	11,1	0,5	8,5	-	2,5
Antall årsverk	4.462	2.972	4.600	1.315	-	13.349	9.944	2.641	-	12.585

² For amortisering, nedskrivning varelager Sapa Profiles, restruktureringer og vesentlige nedskrivninger.³ De fleste linjer i segmenteieendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse. Avvik mellom «andre kortsiktige fordringer» i note 21 og «annen kortsiktig gjeld» i note 23, skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt.⁴ Nøkkeltall er definert på side 123.

Elkem Silicon- related	Orkla Materials Energy	Borregaard Chemicals	Elimin- ations Orkla Materials	Orkla Materials	Orkla Financial Investments	Orkla HQ/ Other Business/ Eliminations	Orkla- konsernet
609	84	198	-	891	1.094	5	11.435
195	-	114	-	309	7	-	8.046
105	-	17	-	122	-	-	2.959
105	-	27	-	132	-	-	2.048
1.014	84	356	0	1.454	1.101	5	24.488
2.610	-	1.714	-	4.324	-	-	19.739
384	-	204	-	588	-	-	5.967
1.639	-	1.236	-	2.875	-	10	4.579
805	-	755	-	1.560	-	-	8.062
422	-	193	-	615	-	-	748
215	-	75	-	290	-	-	354
6.075	0	4.177	0	10.252	0	10	39.449
7.089	84	4.533	0	11.706	1.101	15	63.937
645	73	80	-	798	752	15	1.642
291	1.147	19	(236)	1.221	859	(2.095)	0
8.025	1.304	4.632	(236)	13.725	2.712	(2.065)	65.579
(3.550)	(181)	(1.559)	171	(5.119)	(1.907)	2.015	(32.204)
(1.309)	(50)	(892)	-	(2.251)	(226)	(310)	(11.622)
(2.498)	(188)	(1.724)	65	(4.345)	(698)	51	(15.510)
(304)	(56)	(224)	-	(584)	(32)	(13)	(2.003)
364	829	233	0	1.426	(151)	(322)	4.240
(1)	(179)	(6)	-	(186)	-	-	(228)
-	-	-	-	-	-	-	(372)
-	-	(561)	-	(561)	-	-	(1.282)
363	650	(334)	0	679	(151)	(322)	2.358
-	0	(4)	-	(4)	(151)	2.340	2.189
(31)	1	(5)	-	(35)	(5)	-	137
3.215	-	1.911	-	5.126	7	-	36.153
10	940	273	-	1.223	(88)	(158)	4.726
(343)	(84)	(222)	-	(649)	(404)	(39)	(2.675)
(333)	856	51	-	574	(492)	(197)	2.051
(2.951)	(359)	(71)	-	(3.381)	-	-	(4.142)
(2)	-	0	-	(2)	(886)	-	(1.059)
1.317	123	656	(19)	2.077	632	(233)	9.724
1.556	56	215	-	1.827	403	13	3.553
1.679	-	868	-	2.547	1	2	9.564
73	13	40	-	126	3	8	138
16	-	11	-	27	633	16.427	17.112
1.521	2.786	95	-	4.402	103	(28)	16.317
7.189	2.489	2.308	-	11.986	1.982	124	26.368
13.351	5.467	4.193	(19)	22.992	3.757	16.313	82.776
(1.088)	(105)	(354)	19	(1.528)	(219)	308	(5.948)
(55)	(44)	(52)	-	(151)	(43)	(75)	(930)
(1.639)	(16)	(393)	-	(2.048)	(351)	(109)	(6.238)
(286)	(2)	(112)	-	(400)	(1)	(32)	(1.654)
(4)	(1.305)	0	-	(1.309)	-	(48)	(1.971)
(3.072)	(1.472)	(911)	19	(5.436)	(614)	44	(16.741)
10.279	3.995	3.282	0	17.556	3.143	16.357	66.035
4,5	63,6	5,0	-	10,4	ia	ia	6,5
2.820	73	1.618	-	4.511	203	289	30.937

SEGMENTINFORMASJON 2007

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods Nordic	Orkla Brands Nordic	Orkla Brands Inter- national	Orkla Food Ingredi- ents	Elimin- ations Orkla Brands	Orkla Brands	Sapa Profiles	Sapa Heat Transfer & Building System	Elimin- ations OAS	Orkla Aluminium Solutions (OAS)
SALGSINNTEKTER/RESULTAT										
Norge	4.098	4.262	-	317	-	8.677	173	107	-	280
Sverige	3.241	1.096	-	992	-	5.329	1.471	771	-	2.242
Danmark	665	649	-	916	-	2.230	299	147	-	446
Finland og Island	922	777	-	106	-	1.805	123	39	-	162
Norden	8.926	6.784	0	2.331	0	18.041	2.066	1.064	0	3.130
Øvrige Vest-Europa	199	340	250	235	-	1.024	9.963	3.908	-	13.871
Sentral- og Øst-Europa	278	374	1.745	385	-	2.782	1.562	627	-	2.189
Asia	4	11	202	11	-	228	149	1.018	-	1.167
Nord-Amerika	44	37	13	9	-	103	4.622	178	-	4.800
Sør- og Sentral-Amerika	-	1	-	-	-	1	33	86	-	119
Øvrige verden	4	-	3	2	-	9	3	42	-	45
Utenfor Norden	529	763	2.213	642	0	4.147	16.332	5.859	0	22.191
Sum salgsinntekter ¹	9.455	7.547	2.213	2.973	0	22.188	18.398	6.923	0	25.321
Andre driftsinntekter	20	21	5	10	-	56	2	12	-	14
Internsalg	73	98	44	217	(423)	9	905	125	(1.030)	0
Driftsinntekter	9.548	7.666	2.262	3.200	(423)	22.253	19.305	7.060	(1.030)	25.335
Varekostnader	(4.542)	(3.241)	(1.307)	(1.990)	391	(10.689)	(11.867)	(4.388)	1.030	(15.225)
Lønnskostnader	(1.956)	(1.413)	(433)	(466)	-	(4.268)	(2.728)	(953)	-	(3.681)
Andre driftskostnader	(1.831)	(1.607)	(497)	(479)	32	(4.382)	(3.688)	(964)	-	(4.652)
Avskrivninger	(326)	(187)	(96)	(87)	-	(696)	(432)	(158)	-	(590)
EBITA (adjusted) ²	893	1.218	(71)	178	0	2.218	590	597	0	1.187
Amortisering immaterielle eiendeler	(8)	(13)	-	(2)	-	(23)	-	-	-	0
Restruktureringer og vesentlige nedskrivninger	-	(106)	(324)	0	-	(430)	(309)	-	-	(309)
Driftsresultat	885	1.099	(395)	176	0	1.765	281	597	0	878
Resultat fra tilknyttede selskaper	1	-	-	-	-	1	-	4	-	4
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	(16)	-	(16)	54	(2)	-	52
¹ Herav salg i EU	5.276	3.066	813	2.512	-	11.667	12.745	5.383	-	18.128
KONTANTSTRØM										
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.142	1.429	63	215	-	2.849	934	782	-	1.716
Netto fornyelsesinvesteringer	(281)	(180)	(60)	(70)	0	(591)	(325)	(71)	-	(396)
Kontantstrøm fra driften	861	1.249	3	145	0	2.258	609	711	-	1.320
Ekspansjonsinvesteringer	(19)	(19)	(51)	(21)	-	(110)	(125)	(31)	-	(156)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(204)	-	(513)	(53)	-	(770)	(260)	-	-	(260)
SEGMENTEINDELER										
Kundefordringer	974	994	299	396	(45)	2.618	3.539	1.354	(251)	4.642
Andre kortsiktige fordringer	164	93	70	60	-	387	639	228	-	867
Varebeholdninger	1.217	753	261	309	-	2.540	2.583	996	-	3.579
Pensjonsmidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilknyttede selskaper	12	3	-	1	-	16	-	24	-	24
Immaterielle eiendeler	2.218	4.397	1.181	489	-	8.285	1.499	1.280	-	2.779
Varige driftsmidler	1.928	1.346	681	488	-	4.443	4.050	1.170	-	5.220
Sum segmenteiendeler	6.513	7.586	2.492	1.743	(45)	18.289	12.310	5.052	(251)	17.111
SEGMENTGJELD										
Leverandørgjeld	(663)	(432)	(208)	(209)	45	(1.467)	(2.782)	(1.139)	251	(3.670)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(294)	(171)	(22)	(56)	-	(543)	-	-	-	-
Annen kortsiktig gjeld	(645)	(617)	(106)	(120)	-	(1.488)	(1.118)	(395)	-	(1.513)
Pensjonsforpliktelser	(481)	(187)	(11)	(76)	-	(755)	(195)	(264)	-	(459)
Utsatt skatt henførte merverdier	(108)	(343)	(42)	(3)	-	(496)	(30)	(5)	-	(35)
Sum segmentgjeld	(2.191)	(1.750)	(389)	(464)	45	(4.749)	(4.125)	(1.803)	251	(5.677)
Anvendt kapital – balanseført ³	4.322	5.836	2.103	1.279	0	13.540	8.185	3.249	0	11.434
NØKKELTALL⁴										
Driftsmargin EBITA (%)	9,4	15,9	(3,1)	5,6	-	10,0	3,1	8,5	-	4,7
Antall årsverk	4.571	3.159	6.047	1.224	-	15.001	11.404	2.510	-	13.914

² For amortisering, restruktureringer og vesentlige nedskrivninger.³ De fleste linjer i segmenteiendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse. Avvik mellom «andre kortsiktige fordringer» i note 21 og «annen kortsiktig gjeld» i note 23, skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt.⁴ Nøkkeltall er definert på side 123.

Elkem Silicon- related	Orkla Materials Energy	Borregaard Chemicals	Elimin- ations Orkla Materials	Orkla Materials	Orkla Financial Invest- ments	Orkla HQ/ Other Business/ Eliminations	Videreført virksomhet	Ikke videreført virksomhet	Orkla- konsernet
765	29	250	-	1.044	778	585	11.364		
175	-	104	-	279	9	94	7.953		
123	-	12	-	135	-	-	2.811		
87	-	31	-	118	-	-	2.085		
1.150	29	397	0	1.576	787	679	24.213		
2.192	-	1.874	-	4.066	-	-	18.961		
379	-	226	-	605	-	-	5.576		
1.160	-	1.159	-	2.319	-	9	3.723		
864	-	636	-	1.500	-	-	6.403		
624	-	180	-	804	-	-	924		
149	-	78	-	227	-	-	281		
5.368	0	4.153	0	9.521	0	9	35.868		
6.518	29	4.550	0	11.097	787	688	60.081		
302	73	64	-	439	793	34	1.336		
189	891	14	(342)	752	621	(1.382)	0		
7.009	993	4.628	(342)	12.288	2.201	(660)	61.417		
(3.386)	(178)	(1.644)	178	(5.030)	(1.062)	1.195	(30.811)		
(1.242)	(48)	(895)	-	(2.185)	(374)	(491)	(10.999)		
(1.713)	(191)	(1.597)	164	(3.337)	(287)	(259)	(12.917)		
(265)	(48)	(232)	-	(545)	(12)	(22)	(1.865)		
403	528	260	0	1.191	466	(237)	4.825		
-	(188)	(6)	-	(194)	-	(3)	(220)		
-	-	(75)	-	(75)	-	-	(814)		
403	340	179	0	922	466	(240)	3.791		
10	-	7	-	17	-	826	848		
(23)	(53)	(8)	-	(84)	2	-	(46)		
2.751	-	2.078	-	4.829	9	94	34.727		
271	477	324	-	1.072	(30)	(357)	5.250	587	5.837
(305)	(41)	(232)	0	(578)	(399)	(13)	(1.977)	(79)	(2.056)
(34)	436	92	0	494	(429)	(370)	3.273	508	3.781
(1.797)	(560)	(73)	-	(2.430)	-	-	(2.696)	(268)	(2.964)
(26)	(16)	-	-	(42)	-	(6.440)	(7.512)	(1)	(7.513)
962	24	650	(1)	1.635	383	(81)	9.197	339	9.536
570	37	192	-	799	326	111	2.490	220	2.710
1.178	-	738	-	1.916	206	(10)	8.231	302	8.533
(10)	13	44	-	47	3	(10)	40	-	40
13	1	25	-	39	67	14.473	14.619	-	14.619
1.597	2.973	102	-	4.672	102	(30)	15.808	322	16.130
3.960	2.143	2.368	-	8.471	1.295	92	19.521	1.960	21.481
8.270	5.191	4.119	(1)	17.579	2.382	14.545	69.906	3.143	73.049
(607)	(42)	(320)	1	(968)	(123)	153	(6.075)	(236)	(6.311)
(178)	(39)	(48)	-	(265)	(20)	(86)	(914)	(43)	(957)
(324)	(249)	(240)	-	(813)	(326)	(128)	(4.268)	(26)	(4.294)
(248)	(1)	(126)	-	(375)	(2)	(7)	(1.598)	(27)	(1.625)
(6)	(1.370)	47	-	(1.329)	(81)	2	(1.939)	(89)	(2.028)
(1.363)	(1.701)	(687)	1	(3.750)	(552)	(66)	(14.794)	(421)	(15.215)
6.907	3.490	3.432	0	13.829	1.830	14.479	55.112	2.722	57.834
5,7	53,2	5,6	-	9,7	ia	ia	7,9	ia	-
2.623	78	1.730	-	4.431	213	508	34.067	787	34.854

5 GEOGRAFISK FORDELING AV ANVENDT KAPITAL, INVESTERINGER OG ANTALL ÅRSVERK

Anvendt kapital, investeringer og antall årsverk er fordelt på geografiske markeder basert på selskapenes beliggenhet. Anvendt kapital representerer netto balanseført kapital som arbeider i foretaket og er definert i segmentnoten som netto av segmenteiendeler og gjeld. Investeringer er summen av fornyelses- og ekspansjonsinvesteringer. Antall årsverk er antall ansatte justert for stillingsprosent i gjeldende rapporteringsperiode. Se note 4 for segmentinformasjon.

Beløp i mill. NOK	Anvendt kapital			Investeringer			Antall årsverk		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Norge	33.553	37.339	33.227	1.684	4.714	3.644	6.025	6.372	7.203
Sverige	7.066	6.005	6.281	193	348	273	3.996	4.597	4.885
Danmark	3.119	3.855	2.992	140	117	103	1.244	1.357	1.449
Finland og Island	2.789	3.333	2.693	97	209	302	865	965	947
Norden	46.527	50.532	45.193	2.114	5.388	4.322	12.130	13.291	14.484
Øvrige Vest-Europa	4.037	6.097	5.192	247	505	380	5.093	5.555	6.245
Sentral- og Øst-Europa	2.995	3.529	3.004	236	688	261	6.288	6.471	7.873
Asia	1.540	1.722	1.194	295	287	151	2.116	2.255	2.351
Amerika	3.632	3.904	3.001	204	339	192	3.857	3.279	3.808
Øvrige verden	213	251	250	4	85	6	87	86	93
Utenfor Norden	12.417	15.503	12.641	986	1.904	990	17.441	17.646	20.370
Sum	58.944	66.035	57.834	3.100	7.292	5.312	29.571	30.937	34.854

Sammenheng mellom segmenter og «Investeringer»:

Netto fornyelsesinvesteringer fra segmenter (se note 4)	1.094	2.675	2.056
Salg av driftsmidler (se kontantstrøm)	528	335	322
Ekspansjonsinvesteringer (se note 4)	1.765	4.142	2.964
Endring leverandørgjeld investeringer	(287)	140	(30)
Sum	3.100	7.292	5.312

6 LØNNSKOSTNADER

Lønnskostnader utgjør totale kostnader forbundet med avlønning av personell i konsernet, inkl. godtgjørelser til tillitsmenn. Kostnadene består av direkte lønn og feriepenger, honorarer til tillitsmenn, eventuelle bonuser, regnskapsmessige effekter av aksje- og opsjonsprogrammer til ansatte, pensjonskostnader samt offentlige avgifter knyttet til ansettelsesforhold. Eventuelle naturalytelser som firmabil, telefon eller lignende innberettes som lønn, men presenteres etter art som driftskostnader.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Lønn	(8.736)	(9.124)	(8.625)
Arbeidsgiveravgift	(1.681)	(1.812)	(1.679)
Pensjonskostnader ¹	(572)	(523)	(520)
Øvrige godtgjørelser mv.	(173)	(163)	(175)
Lønnskostnader	(11.162)	(11.622)	(10.999)
Gjennomsnittlig antall årsverk (videreført virksomhet)	29.476	32.026	32.093

¹ Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 7.

BONUSSYSTEMER

Orkla har et årsbonussystem som belønner fremgang (god drift).

Systemet er innrettet mot at «god prestasjon», som er nærmere definert for de ulike elementene, skal kunne gi et nivå på 30 % av fastlønn i årsbonus, mens maksimal bonus er 100 % av årslønn. Cirka 300 ledere er tilknyttet dette bonus-systemet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Beløp i NOK	2009			2008			2007		
	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad
Godtgjørelse til konsernsjef	6.070.179	235.085	1.038.482	4.981.196	236.767	1.013.778	4.205.313	197.354	877.516
Godtgjørelse til øvrige medlemmer av konsernledelsen	18.747.115	928.738	2.143.502	26.394.445	973.222	2.680.809	34.947.423	926.632	2.662.855
Antall opsjoner til konsernsjef pr. 31.12.	1.270.000			1.560.000			1.750.000		
Antall opsjoner til øvrige medlemmer av konsernledelsen pr. 31.12.	1.710.000			1.882.000			1.651.165		

For andre forhold rundt godtgjørelse til ledende ansatte og styremedlemmer henvises det til note 5 i Orkla ASA.

Opsjonsordninger

Styret foreslår å videreføre ordningen med ansatteopsjoner til ledere og nøkkelpersoner. Det settes tak for den årlige gevinstmuligheten på 1,5 årslønn for konsernledelsen og 1 årslønn for øvrige deltakere. Det anbefales en ramme på 7 mill. opsjoner (cirka 0,7 % av utestående aksjer) som kan tildeles etter følgende kriterier:

- Utvikling av medarbeidere
- Oppnådde økonomiske mål
- Forbedringer innen ansvarsområdet
- Samarbeidsforhold
- Praktisering av Orklas verdigrunnlag
- Potensial for videreutvikling
- Markedsmessige hensyn – sikre nøkkelkompetanse
- Annet

Opsjoner utstedes normalt på 110 % av børskurs for Orkla-aksjen. Løpetiden er seks år, og opsjonen kan utøves i de tre siste årene. Ved opsjonsutøvelse har Orkla rett til alternativt å innløse opsjoner ved å utbetale et kontantbeløp som tilsvarer differansen mellom utøvelseskurs og aksjens kurs på utøvelsesdagen, men dette skjer kun unntaksvis.

	Antall	2009 VGIK ¹	Antall	2008 VGIK ¹
Utestående ved begynnelsen av året	10.277.000	64,25	8.307.170	54,8
Tildelt i løpet av året	6.525.000	52,36	2.950.000	81,36
Innløst i løpet av året	(1.160.000)	32,15	(720.170)	28,70
Terminert i løpet av året	(675.000)	66,27	(260.000)	70,93
Utestående ved årets slutt	14.967.000	62,27	10.277.000	64,25
Innløsbare ved årets slutt	4.787.500	47,62	2.812.500	32,15

¹ Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

Veid gjennomsnittlig levetid for utestående opsjoner 31.12.2009 er 4,1 år.

Veid gjennomsnittlig innløsningskurs på utestående opsjoner ved årets slutt:

Utløpsdato	VGIK ¹	2009 Antall	VGIK ¹	2008 Antall
15.12.2009			31,0	1.010.000
05.03.2010	37,23	275.000	37,2	375.000
30.05.2010	26,60	250.000	26,6	250.000
15.12.2010	40,27	1.037.500	40,2	1.132.500
28.02.2011	47,16	400.000	47,2	400.000
15.12.2011	56,66	1.985.000	55,7	2.090.000
20.02.2012	63,25	500.000	63,2	500.000
15.12.2012	93,94	1.524.500	93,9	1.654.500
08.05.2014	81,40	2.690.000	81,40	2.830.000
14.08.2014	78,10	25.000	78,10	35.000
22.05.2015	52,36	6.280.000		
Sum		14.967.000		10.277.000

¹ Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

Orkla har benyttet Black-Scholes modellen ved verdsettelse av opsjonene. I modellen er følgende forutsetninger lagt til grunn for nye tildelinger:

	2009	2008
Forventet utbytte-yield (%)	5	10
Forventet volatilitet (%)	38	25
Historisk volatilitet (%)	38	25
Risikofri rente (%)	3,3	4,6
Forventet levetid på opsjonen (år)	5,5	5
Vektet gjennomsnittlig aksjekurs (NOK)	52,3	74

Opsjonenes påvirkning på regnskapet:

Beskrivelse (mill. NOK)	2009	2008
Opptjening opsjoner	(71)	(21)
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	(5)	39
Netto opsjonskostnader (inntekter 2008)	(76)	18
Gjeld ¹	18	13

¹ Vedrører kun arbeidsgiveravgift.

Kontantbonus

	Antall	2009 VGIK ¹	Antall	2008 VGIK ¹
Utestående ved begynnelsen av året	459.000	16,8	701.500	17,6
Innløst i løpet av året ²	(459.000)	16,8	(242.500)	20,4
Utestående ved årets slutt	0		459.000	16,8
Innløsbare ved årets slutt	0		459.000	16,8

¹ Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

² Gjennomsnittlig aksjekurs ved innløsning er 46 kroner (43 kroner i 2008).

Kontantbonusordningens påvirkning på regnskapet:

Beskrivelse (mill. NOK)	2009	2008
Inntekter	0	45
Gjeld	0	21

Sikring

Kostnader ved opsjonsordningen er delvis sikret gjennom sikringsavtaler med en finansinstitusjon. Det er pr. 31.12.2009 åpne sikringsavtaler tilsvarende verdiutviklingen på 600.000 underliggende Orkla-aksjer (1.400.000 i 2008) mot en gjennomsnittlig innløsningskurs på 48 kroner pr. aksje (43 kroner i 2008). Det er inntektsført 7 mill. kroner på sikringer i 2009 (kostnadsført 84 mill. kroner i 2008). Balanseført verdi pr. 31.12.2009 utgjør 5 mill. kroner (3 mill. kroner i 2008).

7 PENSJONER

Konsernet har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsplaner. For de innskuddsbaserte planene er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonsparing. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. For de ytelsesbaserte planene har bedriften ansvaret for å yte en avtalt pensjon til den ansatte i forhold til sluttlønn. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Majoriteten av Orklas pensjonsplaner er innskuddsplaner.

Innskuddsplaner

Innskuddsplaner omfatter ordninger der bedriften betaler årlige innskudd til de ansattes pensjonsplaner, og der den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. Innskuddsplaner omfatter også pensjonsordninger som er felles for flere selskaper, og der pensjonspremien fastsettes uavhengig av demografisk profil i det enkelte selskap (multi-employer plan). Ansatte i Orklakonsernet er i stor grad tilknyttet pensjonsordninger definert som innskuddsplaner.

Ytelsesplaner

Konsernet har pensjonsordninger klassifisert som fondsbaserte ytelsesplaner og ytelsesplaner som dekkes over selskapenes drift. Konsernets ytelsesplaner finnes i stor grad i Sverige og Norge. Disse landene står for henholdsvis 52 % og 30 % av konsernets netto pensjonsforpliktelser.

Sverige

Ordningene i Sverige er «netto-ordninger» som ikke knytter konsernets forpliktelser til endringer i den svenske sosialtrygden. Ordningene er i hovedsak bestemt av tariffavtaler. Det er avtalt at ordningene gradvis skal konverteres til innskuddspensjon da alle som er født 1979 eller senere skal omfattes av en innskuddsordning. Ordningene i Sverige blir ikke fondert, men avsatt i selskapenes balanse. For sikring av opptjente pensjonsrettigheter, må selskapene tegne en kredittforsikring i forsikringselskapet Pensionsgaranti (FPG). Pensionsregistreringsinstituttet (PRI) registrerer og beregner selskapenes pensjonsforpliktelser.

Norge

Hovedordningen for ansatte i Norge er innskuddsbaserte pensjonsplaner. Netto pensjonsforpliktelser i Norge består i hovedsak av spesielle pensjonsordninger dekket over drift, avtalefestede pensjonsordninger (AFP) samt bokførte forpliktelser knyttet til innskuddsbasert ordning for ansatte med lønn over 12G.

De fleste ansatte i Norge er omfattet av AFP-ordninger. Det er forutsatt at 50 % av de ansatte vil benytte seg av disse ordningene (90 % for verkene i Elkem). AFP-ordningene er beregnet etter de samme forutsetningene som de øvrige ordningene. Med bakgrunn i foreslått ny AFP-ordning fra og med 1.1.2011 vil det skje en etappevis avvikling av eksisterende AFP-ordning. I forbindelse med vedtak av lovendringen vil sannsynligvis store deler av netto balanseført gjeld for fremtidig AFP inntektsføres i 2010.

Pensjonsordningen for ansatte i Norge med lønn over 12G er en innskuddsbasert ordning. Det blir beregnet et innskudd for den enkelte ansatte og totalt beregnet beløp blir presentert som pensjonsforpliktelse i selskapets balanse. Pensjonsordningen blir derfor klassifisert som en ytelsesplan.

Siden Orkla har gått over fra en ytelsesplan til en innskuddsplan i Norge, er den gamle ytelsesplanen en lukket ordning under avvikling. De fleste som er inkludert i ordningen er pensjonister.

Forutsetninger ytelsesplaner

Diskonteringsrenten er satt til renten på bedriftsobligasjoner med særlig høy kredittverdighet med tilsvarende løpetid som pensjonsforpliktelsene (AA-klassifiserte bedriftsobligasjoner). I land hvor det ikke finnes et aktivt marked for bedriftsobligasjoner (for eksempel i Norge), er statsobligasjonsrenten benyttet, justert for faktisk løpetid for pensjonsforpliktelsene.

Parameter som lønns- og G-vekst samt inflasjon er som regel fastsatt i tråd med anbefalinger i de enkelte land. Generelt har Orkla valgt et lønnsnivå som er i det lavere sjikt på grunn av stor del av industrivirksomhet og en relativt stor andel eldre arbeidstakere i ytelsesplanene.

Dødelighetsestimat er basert på oppdaterte dødelighetstabeller for de ulike landene (K2005 i Norge).

Pensjonsmidler

Pensjonsmidlene er i hovedsak investert i obligasjoner, eiendom og aksjer. Estimert avkastning vil variere basert på sammensetningen av de ulike aktivaklassene. Faktisk avkastning og sammensetning av pensjonsmidler fremkommer nedenfor. Forventede innbetalinger av pensjonsmidler i 2010 er 78 mill. kroner.

	Norge		Sverige	
	2009	2008	2009	2008
Diskonteringsrente	4,20 %	3,80 %	3,80 %	3,50 %
Fremtidig lønnsregulering	3,75 %	3,75 %	3 %	3 %
G-regulering ¹	3,75 %	3,75 %	3 %	3 %
Pensjonsregulering	1,50 %	1,50 %	2 %	2 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,9 %	5,5 %	-	-
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	4,3 %	1,9 %	-	-
Frivillig avgang/turnover	0-5 %	0-5 %	3-4 %	4-6 %
Forventet gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid	15	15	18	18

¹ 1G er pr. 31.12.2009 NOK 72.881.

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Innskuddsplaner	(398)	(398)	(378)
Nåverdi av pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(88)	(116)	(105)
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	(253)	(248)	(244)
Forventet avkastning på pensjonsmidler	204	221	227
Resultatførte avvik fra forutsetninger/plan	(37)	(14)	(31)
Oppgjør pensjonsplaner	0	32	11
Netto pensjonskostnader	(572)	(523)	(520)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Brutto pensjonsforpliktelser		
fondsbaserte ordninger	(3.197)	(3.688)
Pensjonsmidler (virkelig verdi)	3.183	3.880
Netto pensjonsmidler fondsbaserte ordninger	(14)	192
Pensjonsforpliktelser som dekkes over drift	(2.055)	(2.250)
Ikke-resultatførte avvik fra forutsetninger	693	542
Ikke-resultatførte avvik fra plan	(20)	-
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(1.396)	(1.516)
Balanseførte pensjonsforpliktelser	(1.502)	(1.654)
Balanseførte pensjonsmidler	106	138

Endring i brutto pensjonsforpliktelser i løpet av året

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Brutto pensjonsforpliktelser 1.1.	(5.938)	(5.738)
Nåverdi av pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(88)	(116)
Rentekostnad av forpliktelsene	(253)	(248)
Ikke-resultatførte estimatavvik	(145)	148
Ikke-resultatførte planavvik	(104)	12
Oppkjøp/salg av virksomhet	2	-
Avkorting/oppgjør pensjonsplaner	421	50
Utbetalinger i løpet av året	368	390
Valuta	485	(602)
Endringer ikke videreført virksomhet	-	166
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12.	(5.252)	(5.938)

Endring i pensjonsmidler i løpet av året

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Pensjonsmidler (virkelig verdi) 1.1.	3.880	3.966
Forventet avkastning på pensjonsmidler	204	221
Ikke resultatførte avkastningsavvik	71	(536)
Oppkjøp/salg av virksomhet	(5)	-
Avkorting/oppgjør pensjonsordning	(421)	-
Inn- og utbetaling i løpet av året	(178)	(49)
Midler overført til innskuddsordning	(36)	(66)
Valuta	(332)	460
Endringer ikke videreført virksomhet	-	(116)
Pensjonsmidler (virkelig verdi) 31.12.	3.183	3.880

Sammensetning av pensjonsmidler (virkelig verdi) pr. 31.12.

	2009	2008
Likvide midler og pengemarkedsplasseringer	14 %	18 %
Obligasjoner	58 %	57 %
Utlån	1 %	3 %
Aksjer	10 %	5 %
Fast eiendom	17 %	17 %
Sum pensjonsmidler	100 %	100 %

Oversikt over netto pensjonsforpliktelser og avvik de fem siste år

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007	2006	2005
Brutto pensjonsforpliktelser	(5.252)	(5.938)	(5.738)	(6.212)	(6.705)
Pensjonsmidler	3.183	3.880	3.966	4.304	4.372
Netto pensjonsforpliktelser	(2.069)	(2.058)	(1.772)	(1.908)	(2.333)
Endring ikke-resultatførte avvik i brutto pensjonsforpliktelser	(249)	160	80	34	(410)
Endring ikke-resultatførte avvik i pensjonsmidler	71	(536)	(12)	58	69

8 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Orklakonsernet har valgt en artsinn delt resultatpresentasjon. Hovedsplitten i oppstillingsplanen for driftskostnader er mellom «Varekostnader», «Lønnskostnader», «Avskrivninger/amortiseringer», samt «Andre driftskostnader». Andre driftskostnader representerer således alle driftskostnader som ikke har med varekostnader, avlønning av ansatte og kapitalkostnader i form av avskrivninger å gjøre. De viktigste postene er splittet opp nedenfor.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Eksterne salgsfrakter	(1.876)	(2.302)	(2.363)
Energikostnader (produksjon og oppvarming)	(1.789)	(1.944)	(1.705)
Reklame	(1.155)	(1.201)	(1.238)
Reparasjons- og vedlikeholdskostnader	(1.209)	(1.437)	(1.565)
Konsulenter, rådgivere og andre innleide tjenester	(911)	(1.147)	ia
Driftskostnader transportmidler	(634)	(637)	(491)
Driftsmaterialer, kontorutstyr etc.	(465)	(313)	ia
Leiekostnader/leasing	(414)	(384)	(399)
Annet	(5.331)	(6.145)	(5.156)
Sum andre driftskostnader	(13.784)	(15.510)	(12.917)

9 RESTRUKTURERINGER OG VESENTLIGE NEDSKRIVNINGER

I et konsern av Orklas størrelse vil det kontinuerlig gjennomføres større og mindre prosjekter som har til hensikt å effektivisere den løpende driften. Denne typen kontinuerlig forbedring kan også inkludere strukturelle endringer, men vil som hovedregel ikke kvalifisere til å bli ført som restruktureringer og vesentlige nedskrivninger, uavhengig av prosjektets økonomiske ramme. Det er således primært prosjekter som enten ender i nedleggelse/avvikling av en virksomhet, produksjon eller lignende eller som totalt endrer omfanget av eller måten virksomheten drives på som presenteres som «Restruktureringer og vesentlige nedskrivninger». I tillegg vil normalt restrukturerings tiltak som iverksettes i forbindelse med nylig oppkjøpt virksomhet kvalifisere. Andre poster vil bli vurdert særskilt.

Beløp i mill. NOK	2009
Avsetning restrukturerings Sapa vedr. oppkjøpet av Indalex	(94)
Avsetning restrukturerings Sapa Benelux	(91)
Endelig sluttoppgjør Brands vedr. Kotlin og Elbro i Polen	(10)
Sum	(195)
Herav:	
Nedskrivning varige driftsmidler	(18)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	-

Beløp i mill. NOK	2008
Orkla Brands International: Nedskrivning goodwill i SladCo Russland (se note 14)	(547)
Borregaard: Nedleggelse av virksomhet i Sveits	(527)
Borregaard: Nedleggelse av LignoTech Finland	(34)
Restrukturerings innen Sapa Profiles	(188)
Restoppgjør Orkla Brands diverse tidligere avsetninger	14
Sum	(1.282)
Herav:	
Nedskrivning varige driftsmidler	(280)
Nedskrivning immaterielle eiendeler (goodwill)	(547)

Beløp i mill. NOK	2007
Orkla Brands Nordic: Avvikling av snacksvirksomhet i Russland (RSC) og matvarevirksomhet i Sverige (Topp)	(106)
Orkla Foods International: Nedskrivning av goodwill i Romania samt restrukturerings i Polen	(324)
Sapa Profiles: Avsetning for restrukturerings i UK og Spania	(309)
Borregaard: Ytterligere avsetning knyttet til restrukturerings Denofa og Borregaard Synthesis fra 2004	(75)
Sum	(814)
Herav:	
Nedskrivning varige driftsmidler	(23)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	(290)

Ytterligere informasjon om avsetningene er gitt i note 17.

10 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Finansinntekter og finanskostnader består i hovedsak av renteinntekter og rentekostnader knyttet til konsernets totale finansiering. I tillegg vil netto usikrede valutaeffekter av konsernets fordringer og gjeld i utenlandsk valuta rapporteres som netto agio/disagio. Det kan oppstå gevinst eller tap på valutaforretninger som følge av at sikringsforholdene ikke er 100 % effektive. Eventuelle gevinster eller tap på verdipapirer som rapporteres utenom Aksjeporteføljen vil inngå i finansinntekter og finanskostnader. Lånekostnader til egentilvirkede driftsmidler balanseføres sammen med driftsmiddelet.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Renteinntekter	159	215	256
Netto agio	15	-	30
Virkelig verdi endring put-oppsjon REC ¹	-	67	422
Andre finansinntekter	22	36	853
Sum finansinntekter (A)	196	318	1.561
Rentekostnader	(1.080)	(1.432)	(1.045)
Aktiverte rentekostnader	38	240	70
Netto disagio	-	(49)	-
Andre finanskostnader	(106)	(69)	(162)
Sum finanskostnader (B)	(1.148)	(1.310)	(1.137)

Avstemming mot kontantstrøm:

Endring i avsatte renter o.l.	(188)	(44)	132
Gevinster presentert som solgte selskaper	-	-	(483)
Virkelig verdjustering	-	(67)	(422)
Renter ikke videreført virksomhet	-	-	16
Agio/disagio Aksjeporteføljen	781	(1.201)	653
Sum (C)	593	(1.312)	(104)
Betalte finansposter kontantstrøm (A+B+C)	(359)	(2.304)	320

¹ Kansellert i 2008.

De største postene i «Andre finansinntekter» i 2007 er gevinst ved salg av aksjer i Mecom Group PLC (311 mill. kroner), gevinst fra økonomisk interesse i Good Energies salg av aksjer i REC (270 mill. kroner) og gevinst ved salg av aksjer i eienomsprosjekt på Fornebu (261 mill. kroner).

11 SKATTER

Skatter henspeiler seg på myndighetenes beskatning av overskudd i konsernets ulike selskaper. Forhold som merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og lignende er ikke en del av «skatter». Skattekostnaden beregnes på grunnlag av regnskapsmessig resultat og splittes i periodeskatt og endring i forpliktelser ved utsatt skatt. Forpliktelser ved utsatt skatt oppstår som følge av at regnskapsmessig og skattemessig periodisering kan være forskjellig.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Resultat før skatt	1.071	(2.015)	9.766
Periodeskatt ¹	(667)	(1.082)	(1.542)
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	1.163	187	10
Sum skattekostnad	496	(895)	(1.532)
Skatt i % av «Resultat før skattekostnad» for videreført virksomhet	(46,3)	(44,4)	15,7

¹ Periodeskatt inkluderer justering av betalbar skatt for tidligere år med 189 mill. kroner i 2009, -751 mill. kroner i 2008 og 0 i 2007.

Endring forpliktelse ved utsatt skatt inkluderer inntektsføring av skatt på 1,1 mrd. kroner knyttet til kraftgevinst.

Avstemming av konsernets skatteprosent

Tabellen nedenfor gir en avstemming av rapportert skattekostnad mot skattekostnad basert på norsk skattesats 28 %. De vesentligste komponentene i skattekostnaden er spesifisert.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
28 % av resultat før skattekostnad (skattesats i Norge)	(300)	564	(2.734)
Effekt av virksomhet med annen skattesats	24	52	(186)
Effekt av skattefri andel av gevinst kraftverk	1.477	-	-
Effekt av sjablonskatt på kraftgevinst	(33)	-	-
Effekt av tilbakeføring av forpliktelse ved utsatt grunnrenteskatt på merverdier knyttet til krafttransaksjonen	485	-	-
Effekt av tilknyttede selskaper	(1.097)	613	237
Effekt av nedskrivning aksjer	(271)	(1.665)	(258)
Effekt av skattefritt aksjeutbytte	57	121	301
Effekt av skattefrie aksjegevinster og ikke fradragsberettigede aksjetap	220	211	1.260
Effekt av avskrivninger/nedskrivning på konserngoodwill	-	(158)	(81)
Effekt av skattekrav konvertible obligasjoner i REC ¹	189	(500)	-
Effekt av ikke innregnede eiendeler ved utsatt skatt	(211)	(172)	-
Effekt av innregning av tidligere ikke innregnede eiendeler ved utsatt skatt	45	-	-
Effekt av skattetvister bl.a. REC derivat Good Energies	(124)	-	-
Effekt av skattefradrag ved konvertering av intern fordring til egenkapital	70	-	-
Effekt av kildeskatt, ikke refunderbar	(18)	(29)	(28)
Effekt av kraftverksbeskatning	(35)	(35)	(58)
Effekt av andre permanente forskjeller	18	76	85
Effekt av skatteløvsendringer	-	27	(70)
Konsernets skattekostnad	496	(895)	(1.532)

¹ Se egen beskrivelse på neste side i denne noten.

Skattekostnad knyttet til ikke videreført virksomhet er presentert i note 32.

Vanlig skattesats for selskaper hjemmehørende i Norge er 28 %. Konsernet har aktivitet i bransjer som er underlagt særbeskatning i Norge, blant annet kraftverksbeskatning og rederibeskatning. Etter at Elkems kraftverk i Salten og Bremanger er solgt og Statkraft har overtatt Storlivatn kraftverk i Sauda, legges det til grunn at kraftbeskatning bare er relevant for Borregaards kraftverk i Sarpsborg og Trøandsfos. Skattesatsen i andre land hvor konsernet har betydelig skattegrunnlag er: Sverige 26,3 %, Danmark 25 %, Spania 30 %, Kina 15 % og 25 %, Island 15 %, Brasil 34 %, USA 39 % (inkludert gjennomsnittlig delstatsskatt), Italia 31 %, Finland 26 % og Russland 20 %.

Forpliktelser ved utsatt skatt

Forpliktelser ved utsatt skatt representerer fremtidige betalbare skattemessige forpliktelser for konsernet. Tabellen nedenfor lister opp midlertidige forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig behandling.

Tabellen gir uttrykk for hvordan konsernets utsatte skattegrunnlag er sammensatt, og indikerer således når forpliktelsene ved utsatt skatt forfaller til betaling. Netto skatteøkende midlertidige forskjeller betyr at skatten som knytter seg til skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som forfaller innen samme tidsintervall, presenteres sammen.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Skatteøkende/(-reduserende) midlertidige forskjeller		
Sikringer ført mot totalresultatet	172	(853)
Biologiske eiendeler	200	200
Immaterielle eiendeler	2.777	4.903
Varige driftsmidler	4.133	3.761
Netto pensjonsforpliktelser	(522)	(506)
Gevinst og tapskonto o.l.	1.487	1.554
Øvrige langsiktige poster	149	496
Sum langsiktige poster	8.396	9.555
Resultatreserve aksjer utenfor FTM ¹ (ført mot totalresultatet)	953	114
Akkumulerte nedskrivninger utenfor FTM ¹ (resultatførte)	(920)	(1.210)
Kortsiktige fordringer	(156)	(220)
Varelager	177	343
Avsetninger	(357)	(269)
Andre kortsiktige poster	850	(321)
Sum kortsiktige poster	547	(1.563)
Underskudd til fremføring	(5.802)	(5.339)
Grunnlag for skattecreditter til fremføring	43	-
Grunnlag beregning forpliktelser ved utsatt skatt	3.184	2.653
Beregnete forpliktelser ved utsatt skatt	790	695
Forpliktelse ved utsatt kraftverkskatt ²	(21)	424
Ikke balanseførte eiendeler ved utsatt skatt	715	769
Netto forpliktelser ved utsatt skatt	1.484	1.888
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	404	1.472
Fratrukket endring forpliktelser ved utsatt skatt avhendet virksomhet	-	(17)
Endrede forpliktelser ved utsatt skatt videreført virksomhet	404	1.489
Forpliktelser ved utsatt skatt ført mot totalresultatet	917	(1.420)
Kjøp/salg av selskaper, kursdifferanser mv.	(158)	118
Endringer forpliktelser ved utsatt skatt resultatregnskapet	1.163	187

¹ FTM = Fritaksmetoden

² Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt knyttet til kraftverkskatt er ført brutto pr. kraftverk.

Netto forpliktelser ved utsatt skatt presentert i balansen

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Forpliktelser ved utsatt skatt	1.998	2.872
Eiendeler ved utsatt skatt	514	984
Netto forpliktelser ved utsatt skatt	1.484	1.888

Fremførbare skattemessige underskudd med utløpstidspunkt

Beløp i mill. NOK	2009	2008
2009	0	28
2010	201	45
2011	137	197
2012	141	83
2013	442	215
2014	197	369
2015	503	98
2016 eller senere	1.036	604
Uten utløpstidspunkt	3.145	3.700
Sum skattemessige fremførbare underskudd	5.802	5.339

Skattereduserende midlertidige forskjeller med tilhørende eiendel ved utsatt skatt

	Skatte- reduserende midlertidig forskjell	Balanseført eiendel utsatt skatt	Ikke balanse- ført eiendel utsatt skatt	Sum eiendel utsatt skatt
Fremførbare skattemessige underskudd				
Norge	2.098	555	33	588
Sveits	1.121	0	280	280
USA	659	202	48	250
Spania	365	0	108	108
Sverige	254	66	0	66
Nederland	242	54	8	62
Italia	237	0	72	72
Brasil	162	14	36	50
Østerrike	133	25	8	33
Tyskland	120	43	0	43
Belgia	158	54	0	54
Island	54	10	0	10
Øst-Europa	42	3	6	9
Baltikum	40	5	0	5
Portugal	31	7	0	7
Frankrike	31	0	10	10
Romania	24	2	4	6
Andre	31	12	3	15
Sum	5.802	1.052	616	1.668
Andre skattereduserende forskjeller	1.394	320	99	419
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	7.196	1.372	715	2.087
Nettoføring av utsatt skatt	(2.961)	(858)	0	(858)
Netto skattereduserende midlertidige forskjeller	4.235	514	715	1.229

Eiendel ved utsatt skatt er bare balanseført i den grad det er sannsynlig at det vil være fremtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å utnytte skattefordelen, enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier. I den utstrekning man ikke kan sannsynliggjøre tilstrekkelige overskudd i fremtiden til å absorbere de skattereduserende midlertidige forskjellene, er eiendel ved utsatt skatt ikke innregnet. Sapa i Spania, Italia og USA samt Borregaard i Brasil og Sveits har betydelige midlertidige forskjeller som ikke er innregnet.

Konvertible obligasjoner REC

I rettstvisten om beskatning av konvertible obligasjoner ble partene i september 2009 enige om at verdsettelsen av REC-aksjen på konverteringstidspunktet i mars 2006 skulle settes ned fra 81,50 kroner pr. aksje til 65 kroner pr. aksje. I nytt ligningsvedtak for 2006 har Sentralskattekontoret for storbedrifter (Sfs) derfor redusert Orklas skatt på gevinsten med 189 mill. kroner fra opprinnelig 751 mill. kroner. Orkla har derfor fått tilbakebetalt 189 mill. kroner av opprinnelig innbetalt skatteøkning på 751 mill. kroner. Selv om verdsettelsesspørsmålet nå er avklart, og tvistegjenstanden derved er redusert til 562 mill. kroner, er Orkla fortsatt uenig i grunnlaget for skatteplikt og vil fortsette å bestride dette rettslig. Orkla har derfor i januar 2010 anket Oslo tingretts dom av desember 2009 som frifant Staten ved Sfs.

12 RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje er en av flere indikatorer som kan benyttes i finansielle analyser for å vurdere utviklingen i et selskap. Nøkkeltallet viser hvor mye periodens resultat utgjør pr. aksje og beregnes ved å dele periodens resultat på gjennomsnittlig eksternt eide aksjer.

Orklakonsernets opsjonsordning (se note 6) medfører at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av opsjonsinnløsninger. For å hensynta denne fremtidige økningen i antall eksternt eide aksjer, beregnes det, i tillegg til resultat pr. aksje, et resultat pr. aksje utvannet. I denne beregningen er gjennomsnittlig eksternt eide aksjer justert ved å hensynta utvanningseffekten opsjonsprogrammet er estimert å gi.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Årsresultat etter minoriteter for videreført virksomhet	1.598	(2.773)	8.188
Gevinst/ resultat ikke videreført virksomhet	993	(55)	211
Årsresultat etter minoriteter	2.591	(2.828)	8.399
Vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer	1.017.109.979	1.016.314.644	1.027.806.659
Utvanningseffekt fra opsjonsprogram	398.956	1.515.057	3.485.305
Vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet	1.017.508.935	1.017.829.701	1.031.291.964

For å beregne resultat for ikke videreført virksomhet pr. aksje, benyttes gevinst ikke videreført virksomhet og vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer fra tabellen.

Beløp i NOK	2009	2008	2007
Resultat pr. aksje	2,5	(2,8)	8,2
Resultat pr. aksje utvannet	2,5	(2,8)	8,1
Resultat pr. aksje utvannet for ikke videreført virksomhet	1,0	0	0,2
Resultat pr. aksje utvannet korrigert for ikke videreført virksomhet	1,5	(2,8)	7,9

13 NEDSKRIVNINGSVURDERINGER

Verdien på langsiktige balanseførte eiendeler vil i stor grad være bygget på skjønn og estimater. Det er viktig at brukerne av regnskapet er kjent med de forutsetningene som gjelder for verdsettingen av disse eiendelene og hvordan konsernet vurderer fremtidig inntjening.

Orklakonsernet har vesentlige eiendeler både som materielle (varige driftsmidler) og immaterielle eiendeler. Utvidet forklaring og utviklingen i disse eiendelene er presentert i egne noter 14 og 15. I tillegg har konsernet andre eiendeler som i hovedsak gjelder investeringer i tilknyttede selskaper. Disse er behandlet i note 3 og inngår ikke i drøftelsen nedenfor.

Det er dels betydelig estimatusikkerhet knyttet til disse eiendelene (se også side 77). Både verdsetting og estimert utnyttbar levetid bygger på fremtidinformasjon som alltid er beheftet med en stor grad av usikkerhet.

Immaterielle eiendeler representerer kanskje den største usikkerheten. Disse har ingen direkte «kostpris», men stammer i hovedsak fra egne verdsettinger og er stort sett balanseført i forbindelse med konsernets oppkjøp av ny virksomhet. Goodwill er å anse som residual i samme oppkjøp. Summen av all merverdi inklusive goodwill knyttet til oppkjøpene, er således i utgangspunktet å anse som markedsverdi (virkelig verdi) av de totale oppkjøpene og fordelingen på ulike typer eiendeler er avledet av denne.

Materielle eiendeler (varige driftsmidler) er balanseført til anskaffelseskost og dersom de har begrenset utnyttbar levetid blir de systematisk avskrevet over denne. Utrangeringsverdi hensyntas. Utnyttbar levetid og utrangeringsverdi er basert på estimater om fremtidig utvikling.

Orklakonsernet overvåker eiendelene løpende og dersom det er indikatorer på at de estimatene som er lagt til grunn for verdsettingen av eiendelen ikke lenger er gjenvinnbar, vil det straks bli foretatt verdifallstest for å sjekke om eiendelen fortsatt kan forsvare sin regnskapsførte verdi. Dersom nye estimater konkluderer med at verdiene ikke lenger er gjenvinnbar, foretas nedskrivning av eiendelen til gjenvinnbart beløp, det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi (neddiskontert kontantstrøm).

Eiendeler med ubestemt levetid

Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid amortiseres ikke løpende. Disse eiendelene testes derfor minst årlig for verdifall. I tilfelle det foreligger særlige indikasjoner på verdifall gjennomføres verdifallstester hyppigere. Kontantstrømmer knyttet til eiendelene identifiseres (se nedenfor) og neddiskonteres. Fremtidig kontantstrøm er basert på gitte forutsetninger (se egen tabell på neste side) og enhetens vedtatte planer. Dersom neddiskontert verdi av fremtidige kontantstrømmer er lavere enn balanseført verdi av enhetens anvendte kapital, gjennomføres nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Dersom neddiskontert verdi er høyere enn anvendt kapital betyr dette at verdien av den immaterielle eiendelen eller goodwill er gjenvinnbar. I de tilfellene neddiskontert verdi overstiger anvendt kapital med mindre enn 20 % gjøres det en ytterligere sensitivitetsanalyse for å sikre beregningen. I aktuelle tilfeller gjennomgås forutsetninger og estimater på nytt og det måles i hvor stor grad investeringen er robust i forhold til disse.

Størst risiko for vesentlige verdiendringer er knyttet opp mot konsernets store goodwill- og varemerkeposter. Konsernet har goodwill og varemerker knyttet til en rekke oppkjøp og de største goodwillpostene og varemerkene relaterer seg til følgende kontantstrøm genererende enheter (KGE) (balanseført verdi):

Beløp i mill. NOK	Goodwill		Varemerker	
	2009	2008	2009	2008
Chips	1.959	2.187	1.098	1.244
Axellus	850	967	300	349
Procordia Food	652	835		
Panda	94	112	363	431
Sapa Profiles	2.614	1.496		
Sapa Heat Transfer & Building System	1.245	1.355		
Elkem silisumrelatert/Solar	1.396	1.393		
Øvrig	2.289	2.429	226	262
Sum	11.099	10.774	1.987	2.286

Endring i verdi skyldes i hovedsak valutaendringer, samt utkjøp av minoriteter i Sapa Profiles (1,3 mrd. kroner).

Kontantstrømgenerende enheter

En kontantstrømgenererende enhet (KGE) er det laveste nivået en kan måle uavhengige kontantstrømmer fra. Det øverste nivået på en KGE er et rapportert driftssegment. Flere av de kontantstrømgenererende enhetene i konsernet er overensstemmende med segmentene slik de er presentert i note 4. Dette gjelder spesielt innen Orkla Aluminium Solutions og Elkem, hvor segmentene i stor grad er sammenfallende med de verdifallstestede enhetene. Både Elkem og Sapa ble ervervet i 2005.

Innen Orkla Brands og Borregaard er situasjonen annerledes. Mye av virksomheten ligger i selskaper som har vært i konsernet over svært lang tid. I disse selskapene er det ikke knyttet opp noen balanseførte immaterielle eiendeler. Dette gjelder for eksempel Stabburet, Lilleborg og Borregaard Ltd. De største kontantstrømgenerende enhetene som har goodwill eller varemerker innen Orkla Brands stammer fra oppkjøp som Procordia og Abba fra 1995 og nyere oppkjøp gjort i 2005 (Chips konsernet og Panda). Disse inngår som forretningsenheter i henholdsvis Orkla Foods Nordic og Orkla Brands Nordic og det blir gjort verdifallstester på disse enhetene. Oppkjøp gjort i Axellus-gruppen i 2005 og 2006 (Collett Pharma og Dansk Droge) vil derimot over tid være vanskelig å skille ut som selvstendige enheter fordi de nye enhetene blir betydelig integrert i eksisterende virksomhet. Enhetene i Axellus blir således verdifallstestet samlet. Synergier mellom de kontantstrømgenerende enhetene hensyntas i vurderingen. Innen Borregaard er det pr. 31.12.2009 ingen vesentlige balanseførte merverdier.

I Financial Investments har Orkla Eiendom foretatt oppkjøp av eiendomsselskaper. Hovedvekten av merverdiene ved disse oppkjøpene er henført til bygg, prosjekter og eiendommer. Kun en marginal del er henført som goodwill som må ses i lys av at utsatt skatt er ført nominelt.

BUDSJETTFORUTSETNINGER

Beregninger av fremtidig kontantstrøm bygger på en rekke forutsetninger. Dette gjelder både forhold som forutsetninger om den økonomiske utviklingen og forutsetninger om antatt levetid på viktige varemerker. Årsoppkjøret for 2009 er ikke like preget av ytre påvirkninger som årsoppkjøret i 2008. Mange av markedene konsernet opererer i er fortsatt volatile. Det er imidlertid tegn til stabilisering, men mye av den usikkerheten som preget årsoppkjøret i 2008 vurderes å være redusert. Dette gjør at verdsetting og verdifallstesting av eiendelene er mindre kompliserte enn for bare et år siden. Men det forteller også hvor volatile markedene kan være og hvor vanskelig det er å fatte riktige, langsiktige beslutninger i markedet preget av store kortsiktige svingninger.

Konsernet har valgt ikke å endre sin Weighted Average Cost of Capital (WACC). Beregninger gjort viser at konsernets WACC er på samme nivå som tidligere, selv om enkelte forutsetninger er noe endret.

Fremtidig kontantstrøm er estimert med utgangspunkt i budsjett for kommende år og to påfølgende prognoseår. Fra og med år fire er det beregnet en terminalverdi. Kontantstrømestimatene er sensitive overfor endringer i råvarepriser og derigjennom innkjøpspriser samt tilhørende evne til å opprettholde marginforutsetningene. Sensitivitetsberegninger i anslagene gir selv med en rimelig mulig endring i forutsetningene ikke grunnlag for vesentlige nedskrivninger.

Viktigste forutsetninger lagt til grunn ved beregningene:

Diskonteringsatts	Diskonteringsrenten som benyttes er konsernets kapitalkostnad. Denne blir justert for land- og valutarisiko og utgjør i utgangspunktet 9,7 % før skatt. Kapitalkostnaden er beregnet ut fra et veiet snitt av avkastningskrav for egen- og fremmedkapital for konsernet med kapitalverdimodellen som fundament. Landtillegg er generelt justert gjennom en vurdering av fremmedkapitalkostnad i ulike land.
Råvarepriser	Råvareprisene er estimert ut fra markedsbildet (termin- eller spotpriser) på beregningstidspunktet.
Bruttofortjeneste	Fortjenestemarginene er basert på historisk utvikling, justert for forventninger om fremtiden.
Kostnadsbildet	Kostnadsutvikling minst på nivå med viktigste konkurrenter.
Kundetilpasning	Evne til å utvikle produkter i samarbeide med kunder.

Det er ikke foretatt nedskrivninger som følge av gjennomførte verdifallstester i 2009. I de tilfellene neddiskontert verdi bare er marginalt høyere enn nivået på anvendt kapital er det gjennomført sensitivitetsanalyser for å sikre at de ulike parametrene er valide.

Markedsandeler	Opprettholdelse av markedsandeler er viktig for inntjeningen på viktige varemerker. Estimaten er gjort med forventning om at markedsandelene ikke endrer seg vesentlig fra beregnings-tidspunktet.
Innovasjon	Forutsetter at innovasjonstakt opprettholdes.
Solar	Elkem Solar fortsetter den gradvise oppkjøringen av anlegget i 2010 og forventes å nå full kapasitetsutnyttelse ved slutten av 2010.
Konjunkturer	Modellen bygger på en normalisering av markedene.
Terminalverdi	Terminalverdien er justert med vekstrate på 3 %.

Utviklingen i Sapa har vært krevende, men verdsettingen som ble foretatt i forbindelse med byttetransaksjonen mellom konsernets 50 % andel i Elkem Aluminium ANS og Alcoa minoritetsinteresse i Sapa Profiles forutsatte svake resultater gjennom 2009. Utviklingen for Sapa Profiles er i tråd med de vurderingene som ble gjennomført i denne prosessen og nye kalkyler bekrefter dette. Verdien av Sapa vurderes å være robust i forhold til utvikling i forutsetninger og verdien er således opprettholdt i konsernet.

14 IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler og goodwill er ikke-fysiske eiendeler som i hovedsak er blitt balanseført i forbindelse med oppkjøp av virksomhet. Immaterielle eiendeler kategoriseres som «ikke amortiserbare», har ubestemt levetid og det er på balansedagen ikke mulig å estimere når eiendelene ikke lenger vil ha verdi. Goodwill amortiseres heller ikke løpende. Andre immaterielle eiendeler amortiseres over utnyttbar levetid. Amortiseringen vises på egen linje i resultatregnskapet. Utgifter til produktutvikling blir i alt vesentlig kostnadsført løpende. Goodwill fra før 2004 kan etter overgangsreglene i IFRS 1 videreføres til balanseført verdi pr. 31.12.2003. Innholdet i goodwill før og etter denne datoen vil derfor kunne være ulikt. IT gjelder spesialtilpasset programvare og vil ha en annen karakter i henhold til for eksempel reinvesteringsbehov enn de andre immaterielle eiendelene. Samme forholdet gjelder for utviklingskostnader. Amortiseringen av disse inngår derfor i resultatposten av- og nedskrivninger varige driftsmidler.

Amortiserbare immaterielle eiendeler amortiseres lineært med følgende satser: Varemerker 10-20 %, kraftrettigheter 5 % og IT 16-33 %.

Beløp i mill. NOK	Varemerker, ikke amortiserbare	Varemerker, amortiserbare	Kraftrettigheter og andre immaterielle	Utvikling	IT	Goodwill	Sum
Balanseført verdi 1.1.2009	2.286	22	2.948	113	174	10.774	16.317
Tilgang	-	11	7	5	25	3	51
Reklassifiseringer ¹	(15)	15	14	-	240	-	254
Oppkjøpte selskaper ²	2	142	20	-	-	1.419	1.583
Avgang ³	-	-	(2.213)	-	-	-	(2.213)
Amortisering	-	(10)	(197)	(10)	(86)	-	(303)
Nedskrivninger	-	(4)	-	-	(1)	(1)	(6)
Valuta	(286)	(13)	(29)	1	(43)	(1.096)	(1.466)
Balanseført verdi 31.12.2009	1.987	163	550	109	309	11.099	14.217
Opprinnelig kost 1.1.2009	2.286	43	3.789	116	570	13.350	20.154
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-	(21)	(841)	(3)	(396)	(2.576)	(3.837)
Balanseført verdi 1.1.2009	2.286	22	2.948	113	174	10.774	16.317
Opprinnelig kost 31.12.2009	1.987	198	1.588	122	792	13.676	18.363
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-	(35)	(1.038)	(13)	(483)	(2.577)	(4.146)
Balanseført verdi 31.12.2009	1.987	163	550	109	309	11.099	14.217
Balanseført verdi 1.1.2008	1.937	42	3.490	124	255	10.282	16.130
Tilgang	2	1	-	-	40	3	46
Reklassifiseringer	39	(12)	(29)	(14)	14	2	0
Oppkjøpte selskaper	-	-	1	-	-	100	101
Avgang	-	-	(329)	-	(2)	(49)	(380)
Amortisering	-	(4)	(208)	(1)	(65)	-	(278)
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	(563)	(563)
Valuta	308	(5)	23	4	(68)	999	1.261
Balanseført verdi 31.12.2008	2.286	22	2.948	113	174	10.774	16.317

¹ Netto reklassifiseringer vedrører overføring av anlegg under utførelse fra note 15.

² Se note 1 for oppkjøp av selskaper.

³ Avgang gjelder salg av kraftverk.

I tillegg er det i Orklakonsernet kostnadsført 446 mill. kroner i 2009 i forskning og utvikling (466 mill. kroner i 2008). Balanseført utvikling utgjør i all hovedsak Elkem Solar.

Konsernet eier, i tillegg til det som er presentert i tabellen på forrige side, flere varemerker som ikke er balanseførte. Dette gjelder egenutviklede varemerker hvor regnskapsreglene ikke tillater balanseføring. Disse presenteres som «A» i tabellen nedenfor. Ved overgang til IFRS i 2005 kunne allerede balanseført goodwill bli stående og indirekte representerer deler av denne goodwillen «varemerker». Disse

er presentert som «B» i tabellen nedenfor. Balanseførte varemerker representerer enten direkte kjøpte varemerker, eller indirekte kjøpte via kjøpsverdiallokering i oppkjøpsanalyse. Disse er presentert som «C» i tabellen nedenfor. Klassifisering i noten er basert på ledelsens skjønn.

MARKEDSPOSISJONER I DET NORDISKE DAGLIGVAREMARKEDET FOR ORKLA BRANDS

NORGE				SVERIGE				DANMARK				FINLAND			
KATEGORI	Viktigste merker	P	R	Viktigste merker	P	R		Viktigste merker	P	R		Viktigste merker	P	R	
Dypfryst pizza	Grandiosa, Big One, Originale	●	A	Grandiosa	●	B		Grandiosa	●	B		Grandiosa	●	B	
Ketchup	Idun	●	A	Felix	●	B		Beauvais	●	B		Felix	●	B	
Syltetøy og marmelade	Noras hjemmelagede, Noras rørte	●	A	Felix, Ônos, BOB	●	B		Den Gamle Fabrik	●	B		Ekströms	●	B	
Konserverte grønnsaker	Nora	●	A	Ônos, Felix	●	B		Beauvais	●	B		Felix	●	B	
Dressinger	Idun	●	A	Felix	●	B		Beauvais	●	B		Felix	●	B	
Sild	-	○		Abba	●	B		Glyngøre	●	B		Vesta, Ahti	●	B	
Kaviar	Stabbur-Kaviar	●	A	Kalles Kaviar	●	B		-	○			Kallen	●	B	
Brødvarer	Naturlig sunt, Bakerns ferske	●	B	-	○			-	○			-	○		
Saft/leskedrikk (ikke kullsyreholdig)	Fun Light, Nora	●	A	Fun Light, Ekströms, BOB	●	B		Fresh light, Den Gamle Fabrik	●	B		Fun Light, Ekströms	●	B	
Juice	Nora	●	A	-	○			-	○			-	○		
Fersk pasta	-	○		Pastella	●	C		Pastella	●	C		Pastella	●	C	
Vask	Jif, Ormo	●	A	-	○			-	○			-	○		
Hygiene	Define, Vaseline Int. Care	●	A	-	○			-	○			-	○		
Kosttilskudd	Möllers, Nutrilett	●	A, C	Nutrilett	●	C		Futura, Livol, Gerimax	●	C		Möllers	●	A	
Snacks	KiMs, Polly	●	C	Cheez Doodles, OLW	●	C		KiMs	●	C		Taffel	●	C	
Tekstiler	Pierre Robert, LaMote	●	C, A	Pierre Robert, LaMote	●	C, A		-	○			-	○		
Kjeks	Bixit, Café Bakeriet	●	A	Ballerina, Brago	●	B		-	○			Ballerina	●	B	
Godterier	Smash, Nidar Favoritter	●	A	-	○			-	○			Panda	●	C	
Gjær	Idun Gjær	●	A	Kronjäst	●	B		-	○			-	○		
Marsipan	Odense	●	C	Odense	●	C		Odense	●	C		-	○		
Margarin	-	○		-	○			AMA Margarine, Dragsbæk Oliemargarine	●	B		-	○		

P=Posisjon: ● STERK nr. 1, klart større enn nr. 2 ● GOD nr. 1 eller nr. 2 på størrelse med nr. 1 ● TILSTEDEVÆRENDE nr. 2 eller svakere, klart svakere enn nr. 1
○ IKKE TIL STEDE

R=Regnskapsbehandling: A - Ikke balanseført, B - Balanseført gjennom goodwill, C - Balanseført

I tillegg har Orkla Brands varemerkeposisjoner i India (MTR), Russland (SladCo, Krupskaya) og Østerrike (Felix).

15 VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler representerer ulike typer eiendommer og utstyr som er nødvendige for den virksomheten konsernet driver. Uten vesentlige endringer i rammebetingelsene vil disse driftsmidlene stort sett være gjenstand for tilsvarende reinvesteringsbehov over tid. Driftsmidlene representerer forhold som tomter, bygg, anlegg, maskiner, inventar, IT-utstyr og transportmidler. Driftsmidler som har ubegrenset utnyttbar levetid (som tomte) avskrives ikke, mens andre driftsmidler avskrives over gjenværende utnyttbar levetid, hensyntatt utrangeringsverdi. Dersom det er indikasjoner på verdifall for enkelte eiendeler blir gjenvinnbar verdi beregnet og dersom denne er lavere enn salgsverdi eller bruksverdi skrives eiendelen ned. Årlige ordinære avskrivninger gir et bilde på behovet for tilsvarende reinvesteringer.

Driftsmidlene avskrives lineært med utgangspunkt i følgende satser: Bygninger 2–4 %, maskiner og inventar 5–15 %, transportmidler 15–25 % og edb-utstyr 16–33 %. Avskrivningstiden blir årlig gjennomgått og dersom det er endringer i utnyttbar levetid blir avskrivningene justert. Utrangeringsverdi blir også beregnet og dersom denne er høyere enn bokført verdi blir avskrivningene stoppet. Dette gjelder spesielt for bygg. Oppstillingen omfatter både direkte anskaffede driftsmidler og driftsmidler anskaffet gjennom merverdiallokering ved kjøp av virksomhet.

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Anlegg under utførelse	Driftsløse, inventar, transportmidler, edb etc.	Sum
Balanseført verdi 1.1.2009	11.078	11.120	3.514	656	26.368
Tilgang	190	661	2.062	136	3.049
Avgang	(220)	0	(210)	(33)	(463)
Oppkjøpte selskaper	680	175	4	2	861
Solgte selskaper/ikke videreført virksomhet	(395)	(174)	(8)	(2)	(579)
Overført anlegg under utførelse ¹	380	1.865	(3.062)	219	(598)
Nedskrivninger	(29)	(21)	(39)	(1)	(90)
Avskrivninger	(454)	(1.658)	-	(197)	(2.309)
Valuta	(442)	(795)	(252)	(56)	(1.545)
Balanseført verdi 31.12.2009	10.788	11.173	2.009	724	24.694
Opprinnelig kost 1.1.2009	16.989	32.847	3.454	2.744	56.034
Akkumulerende av- og nedskrivninger	(5.911)	(21.727)	60	(2.088)	(29.666)
Balanseført verdi 1.1.2009	11.078	11.120	3.514	656	26.368
Opprinnelig kost 31.12.2009	15.840	31.391	2.455	3.072	52.758
Akkumulerende av- og nedskrivninger	(5.052)	(20.218)	(446)	(2.348)	(28.064)
Balanseført verdi 31.12.2009	10.788	11.173	2.009	724	24.694
Balanseført verdi 1.1.2008	7.593	9.013	4.272	603	21.481
Tilgang	624	878	5.553	191	7.246
Avgang	(203)	(80)	2	(4)	(285)
Oppkjøpte selskaper	325	33	23	2	383
Solgte selskaper/ikke videreført virksomhet	(588)	(1.317)	(106)	(43)	(2.054)
Overført anlegg under utførelse	3.155	3.233	(6.429)	41	0
Nedskrivninger	(87)	(211)	(8)	(1)	(307)
Avskrivninger	(348)	(1.370)	-	(192)	(1.910)
Valuta	607	941	207	59	1.814
Balanseført 31.12.2008	11.078	11.120	3.514	656	26.368

¹ Netto overført anlegg under utførelse består av overføring til immaterielle eiendeler (254 mill. kroner) og reklassifisering av utviklings eiendom til varelager (344 mill. kroner).

Investering i solenergi. Elkem Solar fortsetter den gradvise oppkjøringen av anlegget i 2010 og målsetter å nå full kapasitetsutnyttelse ved slutten av året. Fabrikken driftes med kontinuerlig flyt mellom prosessstrinnene og volum økes kontrollert for å opprettholde en stabil prosess gjennom oppkjøringen.

Konsernets økning i avskrivninger fra 2008 til 2009 skyldes i hovedsak at anlegget i Elkem Solar er tatt i bruk.

Saudefoldene. Anlegget leies fra Statkraft. Utbyggingen behandles regnskapsmessig som påkostning av leide driftsmidler og avskrives over leieperioden ned til utrangeringsverdi (se note 27).

Skog. Konsernet har biologiske eiendeler i form av skog (gjelder kun trevirket) til en bokført verdi pr. 31.12.2009 på 200 mill. kroner (200 mill. kroner i 2008). Skogen verdsettes til virkelig verdi beregnet ut fra en kontantstrømbasert metode. Skogen er av vesentlighetshensyn presentert sammen med driftsmiddelgruppen «tomter, bygninger og annen fast eiendom» og er således ikke skilt ut på egen linje i balansen slik det ville vært gjort dersom de biologiske eiendelene var av vesentlig betydning. Balanseført verdi av varige driftsmidler knyttet til skog utgjør 136 mill. kroner (128 mill. kroner).

Se note 30 for informasjon om «pant og pantstillelser» knyttet til konsernets driftsmidler.

16 VARELAGER

Varebeholdningene er spesifisert på art, og fordeling på forretningsområdene er spesifisert i segmentrapporteringen. Varebeholdningene representerer konsernets lager av råvarer, varer under tilvirkning, egenproduserte ferdigvarer og handelsvarer, priset til kostpris eller tilvirkningskost. Eventuell fortjeneste oppstått ved salg internt er eliminert. Varer som presenteres her skal på samme måte som vareforbruket være varer som inngår, eller skal inngå, i det ferdige produktet, inkludert all emballasje. Eventuelle ukurante varer er skrevet ned til netto realiserbar verdi (antatt fremtidig salgspris).

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Råvarer	2.532	3.471
Varer under tilvirkning	1.497	1.879
Ferdigvarer og handelsvarer	3.502	4.214
Sum	7.531	9.564

Varelageret er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og netto realiserbar verdi etter fradrag for salgskostnader. Dette har medført en total nedskrivning av varelageret pr. 31.12.2009 på 116 mill. kroner (479 mill. kroner i 2008). Varelager verdsatt til netto realiserbar verdi utgjør 870 mill. kroner (4.133 mill. kroner i 2008).

Utover de normale nedskrivningene til antatt netto salgsverdi var situasjonen ved årsskiftet 2008/09 preget av usikkerhet både om utvikling i etterspørsel og priser. Lager av aluminium i Sapa Profiles ble nedskrevet med 372 mill. kroner og klassifisert på egen linje i resultatregnskapet, i det nedskrivningen er vesentlig og uvanlig. Den må også sees i sammenheng med kapasitetsnedbyggingen og restruktureringsene som ble gjennomført innenfor Sapa som en konsekvens av finanskrisen ultimo 2008. Det er ikke foretatt tilsvarende nedskrivning i 2009.

I «varer under tilvirkning» inngår utviklingseiendom fra 2009. Dette utgjør 492 mill. kroner.

17 AVSETNINGER OG ANNEN LANGSIKTIG GJELD

Avsetninger består av pensjonsforpliktelser og andre avsetninger for forpliktelser. Pensjonsforpliktelser er beskrevet i note 7. Avsetning kan skilles fra andre forpliktelser som for eksempel leverandørgjeld fordi det er usikkerhet omkring oppgjørstidspunktet eller beløpet for de fremtidige utgiftene. Et foretak har en forpliktelse dersom det har en plikt til å avgi økonomiske ressurser til en annen part på et fremtidig tidspunkt. Plikten kan være selvpålagt dersom foretaket gjennom beslutning og handling har offentliggjort forventninger om å påta seg et økonomisk ansvar, for eksempel i form av restrukturerings av deler av virksomheten. Her vil for eksempel avtalt sluttvederlag til ansatte utgjøre en naturlig del av avsetningen. Forpliktelser vil reduseres over tid når utbetalingene gjennomføres. En betinget forpliktelse er en mulig plikt som oppstår og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en eller flere usikre hendelser. En betinget forpliktelse vil bare bli innregnet i balansen dersom det er sannsynlig at den inntreffer og at forpliktellesbeløpet kan måles pålitelig.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Pensjonsforpliktelser ¹	1.502	1.654
Derivater	115	0
Annen langsiktig gjeld	40	0
Andre avsetninger for forpliktelser	684	707
Sum	2.341	2.361

¹ Pensjonsforpliktelser er klassifisert som ikke-rentebærende fordi renteelementene presenteres sammen med øvrige pensjonskostnader under lønnskostnad.

Borregaards gjenstående avsetninger knyttet til nedlagt virksomhet i Sveits beløper seg til 64 mill. kroner. Borregaard har også avsetninger etablert i 2004 og utgjør i det vesentligste gjenstående forpliktelser ved nedleggelsen av virksomheten i Italia og forhold rundt den tidligere virksomheten i Brasil. Det vil fremdeles ta tid før disse forpliktelsene er oppgjort. Langsiktig del av avsetningene i Borregaard pr. 31.12.2009 utgjør 149 mill. kroner. Avsetningene i Elkem relaterer seg i hovedsak til forhold rundt Saudefaldene (117 mill. kroner) og forpliktelser rundt virksomheten i Brasil (82 mill. kroner). For Orkla Brands består avsetninger i hovedsak til spesielle ordninger vedrørende vederlag til ansatte i ulike land som ikke er å regne som pensjon. Avsetningen i Sapa knytter seg til miljøavsetninger (109 mill. kroner), samt til spesielle ordninger for ansatte som ikke går under pensjonsbegrepet.

Orkla har et eget forsikringsselskap (Third Party Writer) og er selvsassurandør for skader på opp til 50 mill. kroner. I prinsippet vil således alle skader på under 50 mill. kroner som oppstår i konsernet dekkes over løpende drift. Third Party Writer'et har satt av for ulike oppståtte skader. Skader som kvalifiserer til å være gjeld, er videreført i konsernet. I alt har Third Party Writer'et en avsetning på 70 mill. kroner (85 mill. kroner i 2008) som inngår i konsernets avsetninger.

Avsetningene dekker kjente forhold og det er ikke indikasjoner på at estimerte utgifter skal bli endret. Forpliktelser som ligger frem i tid er neddiskontert.

Avsetningene fordeler seg som følger:

Beløp i mill. NOK	Orkla Brands	Elkem	Borregaard	Sapa	Andre avsetninger	Sum
Avsetninger 1.1.2008	101	213	156	33	91	594
Avsatt/overtatt	26	94	305	10	43	478
Benyttet	(21)	0	(86)	0	(35)	(142)
Avsetninger 31.12.2008	106	307	375	43	99	930
Herav kortsiktige avsetninger	(9)	(34)	(180)	0	0	(223)
Langsiktige avsetninger 31.12.2008	97	273	195	43	99	707
Avsatt/overtatt	21	82	0	113	20	236
Benyttet	(51)	(110)	(16)	(2)	(29)	(208)
Avsetninger 31.12.2009	67	245	179	154	90	735
Herav kortsiktige avsetninger	(16)	(5)	(30)	0	0	(51)
Langsiktige avsetninger 31.12.2009	51	240	149	154	90	684

18 OVERSIKT FINANSIELLE INSTRUMENTER

Noten gir en oversikt over bokført og virkelig verdi av konsernets finansielle instrumenter samt hvordan disse er behandlet i regnskapet. Tabellen er utgangspunkt for den videre informasjonen om konsernets finansielle risiko og henviser til påfølgende noter. Tabellen viser også på hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike målemetodene for konsernets finansielle instrumenter målt til virkelig verdi vurderes å befinne seg i forhold til hvor objektiv målemetoden er.

2009										
Beløp i mill. NOK	Note	Verdsettelsesnivå	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Finansielle instrumenter til virkelig verdi ført mot totalresultat	Finansiell gjeld målt til amortisert kost	Utlån og fordringer	Sum	Herav rentebærende	Virkelig verdi ¹
Langsiktige eiendeler										
Aksjeinvesteringer	20	3	185	-	-	-	-	185	0	-
Langsiktige finansielle fordringer	20	-	-	-	-	-	341	341	75	341
Langsiktige derivater	20, 26	2	-	377	237	-	-	614	377	-
Sum								1.140	452	
Kortsiktige eiendeler										
Aksjeporteføljen - noterte aksjer	19	1	8.844	-	-	-	-	8.844	0	-
Aksjeporteføljen - unoterte aksjer	19	3	1.583	610	-	-	-	2.193	0	-
Andre aksjeinvesteringer	19	3	50	-	-	-	-	50	0	-
Kundefordringer	21	-	-	-	-	-	7.959	7.959	0	7.959
Andre kortsiktige fordringer	21	-	-	-	-	-	6.694	6.694	6.092	6.694
Kortsiktige derivater	21, 26	2	-	368	202	-	-	570	243	-
Kontanter og kontantekvivalenter	22	-	-	-	-	-	4.153	4.153	4.153	4.153
Sum								30.463	10.488	
Langsiktig gjeld										
Langsiktig finansiell gjeld	25	-	-	-	-	29.042	-	29.042	29.042	29.051
Langsiktige derivater	17, 26	2	-	-	115	-	-	115	0	-
Sum								29.157	29.042	
Kortsiktig gjeld										
Kortsiktig finansiell gjeld	25	-	-	-	-	1.327	-	1.327	1.327	1.327
Leverandørgjeld	23	-	-	-	-	4.796	-	4.796	0	4.796
Annen kortsiktig gjeld	23, 25	-	-	-	-	470	-	470	399	470
Kortsiktige derivater	26	2	-	282	154	-	-	436	20	-
Sum								7.029	1.746	
Sum finansielle instrumenter			10.662	1.073	170	(35.635)	19.147	(4.583)	(19.848)	
Sum verdsettelsesnivå 1 (Observerbare ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld)								8.844		
Sum verdsettelsesnivå 2 (Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi er observerbar, direkte eller indirekte)								633		
Sum verdsettelsesnivå 3 (Andre teknikker med input som har signifikant effekt på virkelig verdi som ikke er basert på på observerbare markedsdata)								2.428		

¹ «Finansiell gjeld målt til amortisert kost» og «Utlån og fordringer» til virkelig verdi.

2008										
Beløp i mill. NOK	Note	Verdsettelsesnivå	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Finansielle instrumenter til virkelig verdi ført mot totalresultat	Finansiell gjeld målt til amortisert kost	Utlån og fordringer	Sum	Herav rentebærende	Virkelig verdi ¹
Langsiktige eiendeler										
Aksjeinvesteringer	20	3	141	-	-	-	-	141		
Langsiktige finansielle fordringer	20	-	-	-	-	-	206	206	99	260
Langsiktige derivater	20, 26	2	-	679	55	-	-	734	679	-
Sum								1.081	778	
Kortsiktige eiendeler										
Aksjeporteføljen - noterte aksjer	19	1	8.740	-	-	-	-	8.740	0	-
Aksjeporteføljen - unoterte aksjer	19	3	2.044	642	-	-	-	2.686	0	-
Andre aksjeinvesteringer	19	3	19	-	-	-	-	19	0	-
Kundefordringer	21	-	-	-	-	-	9.724	9.724	0	9.724
Andre kortsiktige fordringer	21	-	-	-	-	-	654	654	612	654
Kortsiktige derivater	21, 26	2	-	361	400	-	-	761	0	-
Kontanter og kontantekvivalenter	22	-	-	-	-	-	4.438	4.438	4.438	-
Sum								27.022	5.050	
Langsiktig gjeld										
Langsiktig finansiell gjeld	25	-	-	-	-	29.551	-	29.551	29.551	29.052
Langsiktige derivater	17, 26	2	-	47	-	-	-	47	47	-
Sum								29.598	29.598	
Kortsiktig gjeld										
Kortsiktig finansiell gjeld	25	-	-	-	-	2.903	-	2.903	2.903	2.903
Leverandørgjeld	23	-	-	-	-	5.948	-	5.948	0	5.948
Annen kortsiktig gjeld	23, 25	-	-	-	-	744	-	744	471	744
Kortsiktige derivater	26	2	-	1.607	1.318	-	-	2.925	280	-
Sum								12.520	3.654	
Sum finansielle instrumenter			10.944	28	(863)	(39.146)	15.022	(14.015)	(27.424)	
Sum verdsettelsesnivå 1 (Observerbare ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld)								8.740		
Sum verdsettelsesnivå 2 (Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi er observerbar, direkte eller indirekte)								(1.477)		
Sum verdsettelsesnivå 3 (Andre teknikker med input som har signifikant effekt på virkelig verdi som ikke er basert på på observerbare markedsdata)								2.846		

¹ «Finansiell gjeld målt til amortisert kost» og «Utlån og fordringer» til virkelig verdi.

Det har ikke vært noen overføringer mellom de ulike nivåene i 2008 og 2009. Konsernet definerer målingen av aksjeporteføljens børsnoterte aksjer i nivå 1, mens målingen av de unoterte aksjer defineres i nivå 3. For informasjon om måling av virkelig verdi på aksjeporteføljens unoterte aksjer henvises til note 19. Måling av konsernets derivater defineres i nivå 2. For en nærmere beskrivelse av hvordan derivatene måles henvises det til note 26.

19 AKSJEPORTEFØLJEN

Orkla Financial Investments er et av konsernets fem kjerneområder. Forretningsområdet forvalter en av Norges største aksjeporteføljer. Investeringsuniverset er i hovedsak Norden og Øst-Europa. Orkla Financial Investments har som hovedmål å maksimere avkastning på investert kapital, bidra til industrielle opsjoner for konsernet og være blant de ledende aktører på alternative investeringer i Norge. Aksjeporteføljens hovedstrategi er å identifisere og investere i verdiskapende enkeltelskaper.

Beløp i mill. NOK	Eierandel	Antall aksjer 31.12.2009	Virkelig verdi 31.12.2009	Resultat- reserve 2009	Bransje
Verdipapirer tilgjengelig for salg					
Noterte verdipapirer Norge					
Tomra Systems	15,3 %	23.000.000	637	128	Industri
Rieber & Søn	16,0 %	12.424.907	503	68	Konsumvarer
Telenor	0,2 %	3.635.000	294	151	Telekom
Kongsberg Gruppen	2,5 %	3.000.660	265	145	Industri
Schibsted	1,8 %	1.945.200	253	181	Media
DnB NOR	0,2 %	3.690.000	232	121	Bank
Ekornes	5,1 %	1.893.255	226	91	Forbruksvarer
Oslo Børs VPS Holding	8,2 %	3.510.700	204	8	Finans
Tandberg	1,0 %	1.100.000	182	79	Kommunikasjonsutstyr
Vizrt	10,0 %	6.511.748	160	67	Programvare
Ganger Rolf	3,1 %	1.044.500	159	40	Energi
Royal Caribbean Cruises	0,4 %	892.600	132	76	Cruise
Copeinca	2,9 %	1.721.600	80	65	Konsumvarer
EDB Business Partner	3,4 %	3.100.000	73	37	IT-konsulent og andre tjenester
Prosafe Production	2,3 %	5.750.000	72	(2)	Oljeutstyr og tjenester
Yara International	0,1 %	270.000	71	31	Materialer
Øvrige			427	146	
Sum			3.970	1.432	
Noterte verdipapirer utland					
Amer Sports	5,7 %	6.907.804	397	137	Forbruksvarer
Elektro B	2,8 %	2.600.000	358	130	Helsevernustyr
Enter Select	ia	365.286	270	116	Aksjefond
AstraZeneca	0,1 %	900.000	244	60	Farmasi
Nokia A	0,1 %	3.100.000	230	-	Kommunikasjonsutstyr
Hennes & Mauritz B	0,1 %	713.311	230	93	Detaljhandel
Vimpelcom-SP ADR	0,2 %	2.100.000	225	141	Telekom
Biovitrum	4,2 %	8.810.775	198	23	Bioteknologi
Nokian Renkaat	1,1 %	1.377.247	194	89	Bilkomponenter
Nordic Alpha	ia	135.000	177	68	Hedgefond
Saab B	1,5 %	1.595.000	152	87	Flyindustri og forsvar
ConocoPhillips	0,0 %	450.000	133	13	Energi
Getinge Industrier B	0,5 %	1.170.000	129	42	Helsevernustyr
Mobile Telesystems ADR	0,1 %	450.000	127	37	Telekom
Konecranes	1,3 %	782.500	124	12	Industri
Q-Med	3,0 %	3.000.000	117	55	Bioteknologi
Transocean	0,1 %	230.000	110	24	Oljeutstyr og tjenester
Universal Robina	2,3 %	48.283.400	98	53	Konsumvarer
Investor A	0,1 %	910.000	97	10	Investeringselskap
Metso Corporation	0,3 %	405.912	83	51	Industri
Aboitiz Power	1,0 %	76.000.000	81	36	Kraftprodusent
China Mobile	0,0 %	1.481.500	80	1	Telekom
Cardo	1,6 %	445.000	77	34	Industri
Øvrige			943	370	
Sum			4.874	1.682	
Unoterte verdipapirer					
XXL Holding	15,5 %	102.372	243	178	Detaljhandel
Industri Kapital 2004	5,0 %	36.528.877	232	11	Investeringselskap
Industri Kapital 2000	3,6 %	26.309.468	195	(20)	Investeringselskap
Herkules Private Equity I	5,0 %	42.530.931	167	124	Investeringselskap
Industri Kapital 97	8,0 %	20.764.008	122	1	Investeringselskap
Vakt-Service	14,6 %	48.793	90	14	Kommersielle tjenester
Industri Kapital 2007	1,8 %	9.313.989	82	8	Investeringselskap
Øvrige			452	92	
Sum			1.583	408	
Verdipapirer, med endring av virkelig verdi over resultat					
Network Norway ¹	26,2 %	102.381.013	246		Telekom
East Capital Power Utilities Fund	21,7 %	60.000	226		Investeringselskap
Pharmaq Holding	36,7 %	183.647	102		Farmasi
Øvrige			36		
Sum			610		
Total verdi Aksjeporteføljen			11.037 ²	3.522	
Herav eid av Orkla ASA			11.000	3.499	

¹ Benyttet verdsettelsesprinsipp har vært å ta utgangspunkt i et prisintervall pr. aksje basert på ulike verdsettelsessitilnærminger, herunder blant annet eksterne verdsettelsler.

² I tillegg til Aksjeporteføljen er det mindre beholdninger av aksjer i andre konsernselskaper på 50 mill. kroner.

Beløp i mill. NOK	Eierandel	Antall aksjer 31.12.2008	Virkelig verdi 31.12.2008	Resultat- reserve 2008	Bransje
Verdipapirer tilgjengelig for salg					
Noterte verdipapirer Norge					
Tomra Systems	15,5 %	24.000.000	557	23	Industri
Rieber & Søn	15,6 %	12.424.907	435	-	Konsumvarer
DnB NOR	0,7 %	9.350.000	250	-	Bank
Tandberg	2,8 %	3.200.000	241	(55)	Kommunikasjonsutstyr
Kongsberg Gruppen	2,4 %	711.800	233	123	Industri
Yara International	0,5 %	1.420.000	211	-	Materialer
Schibsted	3,7 %	2.539.200	209	-	Media
Oslo Børs VPS Holding	5,2 %	2.235.700	168	20	Finans
Telenor	0,2 %	3.100.000	144	-	Telekom
Ganger Rolf	2,7 %	994.300	131	-	Energi
Vizrt	10,0 %	6.511.748	127	1	Programvare
StatoilHydro	0,0 %	850.000	97	-	Energi
Aker A	1,0 %	700.000	95	-	Energi
Ekornes	4,1 %	1.500.700	93	(19)	Forbruksvarer
Royal Caribbean Cruises	0,4 %	887.642	81	(6)	Cruise
Prosafe Production	2,4 %	6.203.000	68	(12)	Oljeutstyr og tjenester
Bonheur	1,1 %	453.220	66	-	Energi
Kverneland	6,6 %	10.254.270	59	(10)	Industri
EDB Business Partner	3,4 %	3.100.000	41	-	IT-konsulent og andre tjenester
Øvrige			321	(1)	
Sum			3.627	64	
Noterte verdipapirer utland					
Hennes & Mauritz B	0,2 %	1.750.000	483	149	Detaljhandel
Nokia A	0,1 %	3.075.000	337	22	Kommunikasjonsutstyr
Elekta B	4,2 %	3.843.400	268	(69)	Helsevernustyr
AstraZeneca	0,1 %	925.900	257	69	Farmasi
Amer Sports	6,6 %	4.806.006	252	-	Forbruksvarer
Vimpelcom-SP ADR	0,4 %	3.657.500	182	36	Telekom
Enter Select	ia	355.633	172	-	Aksjefond
Enter Sverige	ia	249.570	169	-	Aksjefond
Nokian Renkaat	1,5 %	1.875.000	144	-	Bilkomponenter
Nordic Alpha	ia	135.000	140	30	Hedgefond
ConocoPhillips	0,0 %	349.700	127	(27)	Energi
Saab B	1,8 %	1.925.000	124	-	Flyindustri og forsvar
Getinge Industrier B	0,6 %	1.475.694	124	14	Helsevernustyr
Mobile Telesystems ADR og Ord. ¹	0,2 %	3.610.000	124	(28)	Telekom
Kemira	1,6 %	2.029.231	119	(10)	Materialer
Biovitrum	5,3 %	2.667.500	105	3	Bioteknologi
Finnair	1,6 %	2.004.695	97	32	Transport
G4S	0,3 %	4.835.000	97	3	Kommersielle tjenester
Harbin Power Equipment	1,2 %	16.022.000	93	35	Industri
Investor A	0,1 %	905.500	92	(3)	Investeringselskap
Metso Corporation	0,7 %	1.050.000	88	-	Industri
Transocean	0,1 %	220.000	73	(3)	Oljeutstyr og tjenester
Øvrige			1.446	86	
Sum			5.113	339	
Unoterte verdipapirer					
Industri Kapital 2000	3,6 %	23.122.207	279	93	Investeringselskap
Industri Kapital 2004	5,0 %	33.050.172	273	9	Investeringselskap
Herkules Private Equity I	4,7 %	39.030.931	223	184	Investeringselskap
Industri Kapital 97	8,0 %	18.007.529	121	24	Investeringselskap
East Capital Financials Fund	0,9 %	14.309.959	107	(8)	Investeringselskap
Orkla Carbon Fund Class B	9,3 %	1.000.000	100	-	Orkla Finans Fond
Herkules Private Equity II	4,7 %	150.513.343	88	-	Investeringselskap
Carl Allers Etablissement ²	3,6 %	6.450	84	34	Media
Øvrige			769	108	
Sum			2.044	444	
Verdipapirer, med endring av virkelig verdi over resultat					
Network Norway ³	26,2 %	102.381.013	282		Telekom
Pharmaq Holding	36,8 %	183.857	197		Farmasi
East Capital Power Utilities Fund	21,7 %	60.000	97		Investeringselskap
Øvrige			66		
Sum			642		
Balanseført valutasikring ⁴				-	
Total verdi Aksjeporteføljen			11.426 ⁵	847	
Herav eid av Orkla ASA			11.391	825	

¹ Mobile Telesystems ADR: 2.700.000 aksjer (1 ADR=5 aksjer), Mobile Telesystems Ord.: 910.000 aksjer.² Benyttet verdsettelsesprinsipp er bruk av implisitt verdi pr. aksje av det børsnoterte eierselskapet Rella, notert på København fondsbørs, hensyntatt en 25 % likviditetsrabatt.³ Benyttet verdsettelsesprinsipp har vært å ta utgangspunkt i et prisintervall pr. aksje basert på ulike verdsettelsestilnærminger, herunder blant annet eksterne verdsettelser.⁴ Aksjeporteføljen har i 2008 avsluttet sikringsbokføringen. I 4. kvartal ble inngående balanse på 218 mill. kroner knyttet til sikringsbokføring kreditert resultatregnskapet slik at utgående balanse er lik 0 mill. kroner (se note 25 for ytterligere informasjon).⁵ I tillegg til Aksjeporteføljen er det mindre beholdninger av aksjer i andre konsernselskaper på 19 mill. kroner.

Aksjeporteføljen kjennetegnes av satsing på store enkeltposter og vil dermed være skjevt vektet i forhold til en markedsportefølje. 80 % av Aksjeporteføljen er investert i noterte verdipapirer.

Investeringer i Aksjeporteføljen hvor konsernets eierandel er mellom 20 % og 50 % (tilknyttede selskaper) er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultat. Det er i 2009 tapsført 11 mill. kroner i verdiendring på tilknyttede selskaper på linjen for «Gevinster og tap/nedskrivninger Aksjeporteføljen».

Realiserte porteføljegevinster er regnskapsført med 1.028 mill. kroner, mens agio er regnskapsført med 781 mill. kroner. Det er videre nedskrevet verdipapirer for 1.214 mill. kroner.

Det er pr. 31.12.2009 netto ført urealiserte merverdier i porteføljen mot egenkapital via totalresultatet på totalt 3.522 mill. kroner. Konsernet har i tillegg investeringer ført som andre finansielle eiendeler. Se note 20.

Nedenfor følger det en beskrivelse av metoder brukt til å bestemme virkelig verdi av verdipapirer i Aksjeporteføljen.

Unoterte verdipapirer og unoterte fond

Verdi av unoterte verdipapirer måles basert på «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines».

Det brukes flere verdsettelsesmetoder for å måle virkelig verdi av unoterte investeringer. I tilfeller hvor det nylig har skjedd en armlengdes transaksjon i det aktuelle verdipapiret danner transaksjonsprisen grunnlag for verdi. Dersom det ikke nylig har forekommet en armlengdes transaksjon, utledes selskapets verdi gjennom en relativ verdsettelse av sammenlignbare noterte selskaper, justert for individuelle egenskaper som størrelses- og utvalgsforskjeller mellom sammenlignbare selskaper.

Det brukes også andre verdsettelsesmetoder enn beskrevet ovenfor i tilfeller hvor disse bedre gjenspeiler virkelig verdi av en unotert investering.

Virkelig verdi av Aksjeporteføljens unoterte fondsandeler måles som Aksjeporteføljens andel av fondets verdier rapportert av fondets forvalter. Dersom det foreligger indikasjoner på at forvalterens verdsettelse ikke tilstrekkelig tar i betraktning faktorer som påvirker verdi av de underliggende unoterte investeringene i fondet

foretas det en separat verdsettelse. Det gjøres også justeringer av verdien av de noterte investeringene i fondet basert på siste kjøpskurs.

Noterte verdipapirer

Løpende virkelig verdimåling av noterte verdipapirer er basert på siste kjøpskurs. Aksjene blir på kjøpstidspunktet bokført til verdien på handledatoen, inklusiv transaksjonskostnader.

Varig eller betydelig verdifall

Varig verdifall i et verdipapir klassifisert som tilgjengelig for salg i Aksjeporteføljen er definert å inntreffe dersom markedsverdien på en aksje er lavere enn anskaffelseskost i mer enn to kvartaler på rad (seks måneder) eller at markedsverdien er mer enn 25 % lavere enn anskaffelseskost på balansedagen.

Resultatreserve

Resultatreserven tilsvare verdiendring på verdipapirer tilgjengelig for salg og måles i forhold til aksjenes kostpris eller eventuelt nedskrevet verdi.

AKSJEPORTEFØLJENS MARKEDSRISIKO

Generelt fall i aksjemarkedet eller større fall i enkeltelskaper der Aksjeporteføljen har stor eksponering utgjør den største risikofaktoren.

Forutsatt at endringen i verdien på Aksjeporteføljen er lik endringene i aksjemarkedet, og at alle andre variabler holdes konstant, er det med utgangspunkt i Aksjeporteføljen pr. 31.12.2009 ledelsens beste estimat at et 10 % fall i aksjemarkedet vil ha en negativ effekt på resultatet i størrelsesorden 800 mill. kroner og en negativ effekt på totalresultatet på ytterligere 304 mill. kroner. Ved 10 % stigning i aksjemarkedet vil den positive effekten på egenkapitalen være 1.104 mill. kroner.

Faller eller stiger de unoterte aksjene med 10 % vil det gi en effekt på totalresultatet på 219 mill. kroner.

En andel av kapitalen er plassert i unoterte nordiske selskaper hvor Orkla i størst mulig grad søker å utøve en aktiv eierskapsrolle. Risikoprofilen på denne delen av porteføljen vil variere noe fra den noterte porteføljen ved at investeringene blant annet er mindre likvide.

Risikostyring blir håndtert gjennom klart definerte fullmakter, mandater og øvrige mekanismer for kvalitetssikring.

Utvikling resultatreserve

Beløp i mill. NOK	Aksjeporteføljen		Konsern	
	2009	2008	2009	2008
Inngående resultatreserve	847	3.810	848	3.817
Endring resultatreserve mot totalresultat ¹	2.511	(2.328)	2.511	(2.334)
Endring resultatreserve utsatt skatt	164	(635)	164	(635)
Total endring resultatreserve	2.675	(2.963)	2.675	(2.969)
Utgående resultatreserve	3.522	847	3.523	848

¹ Utgående resultatreserve ført mot totalresultatet i konsernet utgjorde pr. 31.12.2009 3.665 mill. kroner og pr. 31.12.2008 1.155 mill. kroner.

Utvikling i virkelig verdi

Beløp i mill. NOK	Aksjeporteføljen	
	2009	2008
Inngående virkelig verdi Aksjeporteføljen	11.426	17.513
Endring resultatreserve	2.675	(2.963)
Netto salg av aksjer	(2.866)	1.829
Gevinster og tap/nedskrivninger Aksjeporteføljen	584	(6.043)
Agio og eliminerings	(782)	1.090
Utgående virkelig verdi Aksjeporteføljen	11.037	11.426

Resultat Aksjeporteføljen

Beløp i mill. NOK	Verdipapirer tilgjengelig for salg			Verdipapirer med endring virkelig verdi over resultat			Sum Aksjeporteføljen		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Realiserte gevinster/tap	1.028	887	3.695	-	-	369	1.028	887	4.064
Agio/disagio valutasikring/realisert	781	(983)	409	-	-	-	781	(983)	409
Nedskrivninger	(1.214)	(5.656)	(923)	-	-	-	(1.214)	(5.656)	(923)
Endring virkelig verdi	-	-	-	(11)	(291)	77	(11)	(291)	77
Gevinster og tap/nedskrivninger Aksjeporteføljen	595	(5.752)	3.181	(11)	(291)	446	584	(6.043)	3.627
Mottatte utbytter	251	463	1.033	-	7	43	251	470	1.076
Sum resultatført	846	(5.289)	4.214	(11)	(284)	489	835	(5.573)	4.703

20 ANDRE EIENDELER (LANGSIKTIG)

Andre eiendeler (langsigtig) representerer finansielle investeringer av langsigtig karakter. Aksjene som presenteres her er av strategisk karakter, men eierandel og innflytelse gjør at aksjene ikke kvalifiserer til presentasjon etter egenkapitalmetoden. Aksjene presenteres til virkelig verdi med verdiedgang mot totalresultatet. Dersom verdien på aksjene har falt og verdiedgangen er vedvarende eller vesentlig, blir aksjene skrevet ned over resultatet. I tillegg inngår netto pensjonsmidler fra selskaper som har mer pensjonsmidler enn forpliktelser. Øvrige poster er fordringer med forfall ut over ett år.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Aksjeinvesteringer	185	141
Derivater rentebærende	377	679
Derivater ikke rentebærende	237	55
Fordringer rentebærende	75	99
Fordringer ikke rentebærende	266	107
Sum finansielle eiendeler	1.140	1.081
Pensjonsmidler	106	138
Sum andre eiendeler	1.246	1.219

21 FORDRINGER (KORTSIKTIG)

Fordringer (kortsiktig) representerer både driftsrelaterte fordringer og rentebærende fordringer. De driftsrelaterte fordeles på kundefordringer, periodiserte forskuddsbetalinger og andre kortsiktige fordringer. Kundefordringene vurderes løpende, og nedskrivning av kundefordringene gjennomføres dersom det foreligger objektive kriterier på at det har inntruffet en tapsutløsende hendelse som kan måles pålitelig og vil påvirke betalingen av fordringen.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Kundefordringer	7.959	9.724
Derivater ikke rentebærende	327	761
Derivater rentebærende	243	-
Rentebærende fordringer ¹	6.092	612
Andre kortsiktige fordringer	602	42
Forskudd leverandør/opptjente inntekter	1.345	3.192
Sum kortsiktige fordringer	16.568	14.331

¹ Gjelder i hovedsak fordring på salg av kraftverk 6.009 mill. kroner.

Avsetning for tap på kundefordringer har hatt følgende bevegelse:

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Avsetning for tap på kundefordringer pr. 1.1.	300	237
Kostnadsført tap på kundefordringer	49	86
Avsetning i oppkjøpte selskaper	9	0
Konstaterte tap	(16)	(23)
Avsetning for tap på kundefordringer pr. 31.12.	342	300

Kundefordringer har følgende forfallsfordeling:

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Ikke forfalte fordringer	6.691	7.175
Forfalte fordringer 1-30 dager	960	1.624
Forfalte fordringer 30-60 dager	196	403
Forfalte fordringer 60-90 dager	75	449
Forfalte fordringer over 90 dager	379	373
Kundefordringer pålydende pr. 31.12.	8.301	10.024

22 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Konsernets betalingsmidler består av nødvendig transaksjonslikviditet og noe kortsiktige plasseringer.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Kontanter, bankinnskudd	2.775	2.833
Kortsiktige plasseringer	680	707
Bundne midler	698	898
Sum kontanter og kontantekvivalenter	4.153	4.438

23 ANNEN GJELD (KORTSIKTIG)

Annen gjeld (kortsiktig) representerer driftsrelatert gjeld (leverandørgjeld, skyldige offentlige avgifter, forskuddsbetalte inntekter, andre periodiseringer o.l.) og finansrelatert gjeld (skyldige renter). Samtlige poster er rentefri gjeld. Utbytte vil først bli gjeld når det er vedtatt av generalforsamlingen.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Leverandørgjeld	4.796	5.948
Skyldige offentlige avgifter	904	930
Derivater ikke rentebærende	416	2.645
Kortsiktig gjeld ikke rentebærende	72	272
Kortsiktige avsetninger	4.114	4.907
Sum kortsiktig gjeld	10.302	14.702

24 KAPITALSTYRING

Konsernets kapitalstyring skal sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt. Det er en målsetning å ha en finansiell struktur som gjennom soliditet og kontantstrøm sikrer en god langsigtig kredittverdighet, samt god avkastning til aksjonærene. Orklas utbyttepolitikk er nærmere beskrevet på side 52.

Tilgjengelig likviditet skal til enhver tid minst dekke låneforfall de kommende 12 måneder, kjente kapitalbehov, samt en reserve utover forannevnte. Konsernets likviditetsreserve består primært av ubenyttede, langsiktige, kommitterte lånerammer. Konsernet benytter flere kilder til langsigtig lånekapital, hvorav banker og obligasjonsmarkeder er de viktigste. Ekstern opplåning er sentralisert på morselskapsnivå. Konsernets styring av refinansieringsrisiko er nærmere beskrevet i note 25. Konsernet har ikke offisiell kredittrating.

Konsernet har en sterk balanse med store likvide aktivaposter. Re-allokering av aktiva er således et mulig alternativ eller supplement til låneopptak ved større kapitalbehov.

Konsernets kapital består av netto rentebærende gjeld og egenkapital:

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Langsigtig rentebærende gjeld	29.042	29.598
Kortsiktig rentebærende gjeld	1.746	3.654
Langsigtig rentebærende fordringer	452	778
Kortsiktig rentebærende fordringer	6.335	612
Kontanter og kontantekvivalenter	4.153	4.438
Netto rentebærende gjeld	19.848	27.424
Konsernets egenkapital ¹	48.925	50.069
Net gearing (netto rentebærende gjeld/egenkapital)	0,41	0,55
Ubenyttede langsiktige lånerammer	9.375	8.124

¹ Konsernets egenkapital omfatter også verdien av kontantstrømsikringer ført mot totalresultatet, samt resultatreserve for tilgjengelig for salg aksjer ført mot totalresultatet.

Orklas rentebærende gjeld er vesentlig redusert i 2009 grunnet salg av kraftverk og positiv kontantstrøm fra drift, herunder frigjøring av arbeidskapital. Det har ikke vært endringer i Orklas målsetninger og tilnærming til kapitalstyring i 2009.

Orkla er som industrikonsern ikke underlagt noen eksternt pålagte kapitalkrav. Datterselskapene Orkla Finans Kapitalforvaltning AS og Orkla Insurance Company Ltd. (Irland) er underlagt henholdsvis kapitaldekningskrav og solvenskrav under gjeldende regelverk i sine respektive hjemland. Kravene var oppfylt i 2009.

25 FINANSIELL RISIKO

I noten beskrives konsernets ulike finansielle risikoer samt styringen av disse. Videre presenteres tallmessige oppstillinger for risiko knyttet til finansielle instrumenter og konsernets gjeldsportefølje. Rentebærende gjeld er beskrevet under «likviditetsrisiko».

(I) ORGANISERING AV FINANSIELL RISIKOSTYRING

Orkla har en internasjonal virksomhet og er utsatt for valutarisiko, renterisiko, råvarepriserisiko, likviditetsrisiko og kredittisiko. Konsernet benytter derivater og andre finansielle instrumenter for å redusere disse risikoene i henhold til konsernets finanspolicy.

Ansvar for styring av finansiell risiko er delt mellom forretningsområdene, som styrer risikoen knyttet til forretningsprosesser, og konsernnivå, som styrer risiko knyttet til sentraliserte aktiviteter som finansiering, rente- og valutastyring. Finansiell risiko overvåkes også av Chief Risk Officer.

Sentralisert risikostyring

Orkla har en sentralisert finansfunksjon. Denne har som sine viktigste oppgaver å sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt, og å følge opp og styre finansiell risiko i samarbeid med de enkelte driftsenheter. Retningslinjene for finansfunksjonen er fastlagt i konsernets finanspolicy som gjennomgås av styret årlig. Konsernledelsen overvåker den finansielle risikoen gjennom løpende rapportering og møter i Likviditetskomiteen. Sentral finansavdeling fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Fullmakt til låneopptak og inngåelse av derivatrammeavtaler gis årlig av styret. Det ligger et sikringsorientert syn til grunn for styring av finansavdelingens posisjoner slik at alle transaksjoner med finansielle instrumenter har motpost i underliggende forretningsmessige sikringsbehov. Finansavdelingen opererer som et kostnadssenter.

Finansiell risiko i forretningsområdene

Denne seksjonen beskriver de viktigste risikofaktorene innen hvert forretningsområde samt styringen av disse. I denne sammenhengen er finansiell risiko omtalt som risiko knyttet til finansielle instrumenter. Disse kan enten være sikringsinstrumenter for underliggende risiko eller selv betraktes som en kilde til risiko. Markedsrisiko som ikke er sikret med finansielle instrumenter er også kommentert.

Orkla Materials

Prisrisiko på importerte råvarer og solgte produkter er sentrale risikofaktorer i Elkem. Prisrisikoen søkes redusert ved at det inngås lange salgs- og innkjøpskontrakter for produkter, råvarer og andre innsatsfaktorer. For å sikre prisrisikoen på kraft benytter Elkem seg av sikringsinstrumenter som handles over børs og autoriserte markedsplasser. Risikostyring og sikring av kraft for industrivirksomheten håndteres av Elkem Energi Handel i henhold til strategier godkjent av styret i Elkem AS. Kraft beskrives nærmere i del (II) «Kategorier av finansiell risiko».

Elkems valutarisiko er i første rekke knyttet til solgte produkter, der prisene i stor grad fastsettes i internasjonale markeder, primært i valutaene USD og EUR. Denne valutarisikoen er redusert gjennom import av innsatsfaktorer i de samme valutaer. Valutarisiko knyttet til bekreftede salgs- og innkjøpsordrer sikres fullt ut. Elkem har for enkelte segmenter etablert sikringsprogram med definerte rammer for sikring av høyst sannsynlige, men ikke kontraktsfestede kontantstrømmer, for inntil tre år. Elkems valutarisiko styres av konsernets sentrale finansavdeling.

Borregaard er eksponert for valutarisiko på størstedelen av salget, primært i USD, men også EUR. En vesentlig del av eksponeringen, definert som netto kontantstrøm i USD og EUR, sikres rutinemessig på ni måneders horisont. Sikringshorisonten kan, for å låse inn gunstige marginer, gå opp til tre år når bestemte kriterier er oppfylt.

Borregaard er også eksponert mot priser på energi (varmeenergi og elektrisk kraft) samt andre strategiske råvarer som tømmer og kjemikalier. På salgssiden er de fleste forretningsområder eksponert mot prisrisiko på sine produkter i internasjonale markeder.

Orkla Aluminium Solutions

Sapas valutarisiko er begrenset ettersom produksjon og salg hovedsakelig skjer i de samme regionale og lokale markeder. Det er dog knyttet valutarisiko til eksport av ferdigvarer, og importerte innsatsfaktorer i produksjonen, særlig aluminium som er priset i USD. Valutaeksponering knyttet til kontrakter sikres normalt for inntil 15 måneder.

Prisene både på ferdigvarer og innkjøp av metall er påvirket av variasjoner i markedsprisene på aluminium. Sapa sikrer denne risikoen primært gjennom å knytte prisbetingelser hos metalleverandører opp mot pris til kunde. I tillegg inngås future-kontrakter på aluminium innenfor gitte rammer for å sikre prisrisiko knyttet til innkjøpsordrer og lager av ikke-solgt metall. Sapa vil ha et visst lager som ikke er priset til sluttkunde. Ved stigende LME vil dette ha en positiv effekt på resultatet og ved synkende LME vil dette ha en negativ effekt på resultatet.

Orkla Brands

Enhetene innenfor dette området er primært hjemmehørende i de nordiske landene, Russland og India. Produksjon og salg skjer hovedsakelig i de lokale markedene. En mindre del av innsatsfaktorene og enkelte ferdigvarer importeres.

De to viktigste kildene til finansiell risiko er prisrisiko på landbruksvarer og ingredienser i matvareproduksjon samt valutarisiko på importerte varer. Prisrisikoen styres normalt gjennom innkjøps- og salgskontrakter. Valutarisikoen på kontrakter sikres med valutaterminkontrakter mot det enkeltes selskaps funksjonelle valuta. Høyst sannsynlige kontantstrømmer sikres av enkelte enheter.

Orkla Financial Investments

Den største kilden til finansiell risiko er Aksjeporteføljen. Hovedstrategien for Aksjeporteføljen er å identifisere og investere i verdiskapende selskaper. Cirka 53 % av investeringene er denominert i andre valutaer enn NOK, primært SEK, EUR og USD. I henhold til valutastrategien sikres 70–95 % av valutaeksponeringen på markedsverdien av utenlandske investeringer.

Forretningsområdet Elkem Energi Handel inngår fra 2009 i Orkla Financial Investments. Selskapet forestår blant annet forvaltning og sikring av kraftrisiko for Orkla Materials, og tar posisjoner i kraftmarkedet innenfor gitte rammer.

(II) KATEGORIER AV FINANSIELL RISIKO

Valutarisiko

Ettersom norske kroner er konsernets presentasjonsvaluta er Orkla eksponert for omregningsrisiko knyttet til konsernets utenlandske nettoinvesteringer. Orkla søker innen industriområdet så langt som mulig å ha en valutafordeling av netto rentebærende gjeld lik den relative fordelingen av enhetenes verdi i hver av enhetenes hjemmevaluta. Dette gir en lik sikringsgrad i alle valutaer, der netto rentebærende gjeld sikrer valutarisikoen på enhetenes verdi (enterprise value).

Netto rentebærende gjeld i hver valuta sikrer omregningsseksponering på utenlandske nettoinvesteringer, og er sammensatt av sikring av utlån til enheter i deres lokale valuta, og sikring av nettoinvesteringer etter IAS 39. Orkla bruker primært lån og valutaterminer, samt rente- og valutawapper for å sikre internlån og nettoinvesteringer i utenlandske datterselskaper.

På operasjonelt nivå sikres transaksjonsrisikoen mot hver enhets funksjonelle valuta som beskrevet under (I) «Organisering av finansiell risikostyring». Orkla anvender sikringsbokføring for de fleste sikringer av fremtidige transaksjoner, enten kontantstrømsikringer eller verdisikringer. De ulike typene av sikringer er nærmere beskrevet i note 26.

Konsernets utestående sikringer av fremtidige transaksjoner pr. 31.12.2009 vises i tabell 1.

TABELL 1

Utestående valutaforretninger¹ knyttet til sikring av fremtidige inntekter og kostnader

Beløp i mill.

Kjøpsvaluta	Valutabeløp	Salgsvaluta	Valutabeløp	Forfall
NOK	1.884	EUR	217	2010
NOK	1.273	EUR	148	2011
NOK	869	EUR	100	2012
NOK	303	EUR	36	2013
NOK	25	EUR	3	2014
NOK	114	JPY	1.774	2010
NOK	1.107	USD	186	2010
NOK	427	USD	77	2011
NOK	460	USD	83	2012
NOK	80	USD	15	2013
SEK	774	EUR	72	2010
SEK	351	EUR	32	2011
SEK	126	EUR	12	2012
SEK	13	EUR	1	2013
SEK	131	USD	19	2010
SEK	86	USD	11	2011
SEK	16	USD	2	2012

¹ I valutapar der nettosummen av sikringene er større enn 100 mill. kroner.

Renterisiko

Orklas renterisiko er hovedsakelig knyttet til konsernets gjeldsportefølje. Denne risikoen styres på konsernnivå. Konsernet har som målsetning at rentekostnadene skal følge den generelle utviklingen i pengemarkedet. Samtidig foretas det disposisjoner for å dempe effektene av kortsiktige svingninger i rentemarkedet. Vesentlige beslutninger knyttet til sikringer tas av Likviditetskomitéen. Gjeldsporteføljens rentebindingsprofil dannes gjennom valg av rentebinding på konsernets lån, samt bruk av valuta- og rentederivater. Pr. 31.12.2009 har 22 % (2008: 4 %) av konsernets netto rentebærende gjeld en rentebinding på over ett år.

Renteeksponeringen knyttet til rentefornyelser for konsernets brutto rentebærende gjeld fordelt på valuta og finansielle instrumenter er vist i tabell 2a og b. For valuta-terminer og rente- og valutawapper er fordrings- og gjeldsdelene vist separat pr. valuta, også inkludert de som er regnskapsført med en positiv virkelig verdi (fordringer).

TABELL 2a

Instrument- og rentebindingsfordelt rentebærende gjeld

Beløp i mill. NOK	31.12.2009	Neste renteregulering					
		0-3 md.	3-6 md.	6-12 md.	1-3 år	3-5 år	5-10 år
Obligasjonslån	10.387	481	2.664	490	202	3.421	3.129
Banklån	18.828	15.013	3.342	-	159	212	102
Kassekreditt	399	399	-	-	-	-	-
Andre lån	1.154	543	322	-	9	4	276
Renteswapper (verdisikring)	0	3.583	3.270	(477)	(200)	(3.332)	(2.844)
Renteswapper (kontantstrømsikring)	0	(3.077)	(1.248)	-	-	1.936	2.389
Rentederivater (øvrige)	(5)	(216)	211	-	-	-	-
Valutaterminer	25	56	(34)	5	(2)	-	-
Brutto rentebærende gjeld	30.788	16.782	8.527	18	168	2.241	3.052

Beløp i mill. NOK	31.12.2008						
Obligasjonslån	9.892	895	2.141	720	1.078	1.345	3.713
Banklån	21.612	18.243	3.242	-	3	84	40
Kassekreditt	479	479	-	-	-	-	-
Andre lån	942	942	-	-	-	-	-
Renteswapper (verdisikring)	47	3.128	3.009	(700)	(1.000)	(1.242)	(3.148)
Renteswapper (kontantstrømsikring)	0	(2.531)	1.517	-	-	-	1.014
Rentederivater (øvrige)	79	(4.400)	2.479	2.000	-	-	-
Valutaterminer	201	82	137	(9)	(9)	-	-
Brutto rentebærende gjeld	33.252	16.838	12.525	2.011	72	187	1.619

TABELL 2b

Instrument- og valutafordelt rentebærende gjeld

Beløp i mill. NOK	31.12.2009	NOK	SEK	EUR	USD	DKK	Øvrige
Obligasjonslån	10.387	7.430	121	959	1.453	-	424
Banklån	18.828	1.413	22	2.999	14.217	75	102
Kassekreditt	399	211	-	141	(9)	55	1
Andre lån	1.154	328	252	268	282	-	24
Rente- og valutawapper/rentederivater	(5)	(452)	-	-	-	447	-
Valutaterminer	25	(700)	5.542	3.377	(12.610)	1.249	3.167
Brutto rentebærende gjeld	30.788	8.230	5.937	7.744	3.333	1.826	3.718
Gjennomsnittlig rentebinding	1,4 år	1,3 år	2,0 år	1,7 år	1,5 år	0,3 år	0,5 år
Rentenivå lånerente	2,4 %	3,1 %	1,7 %	2,2 %	1,0 %	2,3 %	3,7 %

	31.12.2008						
Obligasjonslån	9.892	5.928	438	1.076	1.964	-	486
Banklån	21.612	1.044	1.441	2.864	16.050	96	117
Kassekreditt	479	376	-	-	8	-	95
Andre lån	942	881	-	38	5	-	18
Rente- og valutawapper/rentederivater	126	(398)	679	-	(686)	531	-
Valutaterminer	201	2.487	3.257	3.761	(14.282)	1.994	2.984
Brutto rentebærende gjeld	33.252	10.318	5.815	7.739	3.059	2.621	3.700
Gjennomsnittlig rentebinding	0,5 år	0,3 år	1,6 år	0,2 år	0,4 år	0,2 år	0,2 år
Rentenivå lånerente	4,5 %	5,5 %	4,3 %	3,7 %	1,9 %	4,7 %	6,0 %

Påløpte renter for lån og rentederivater inngår ikke i rentebærende poster.

Likviditetsrisiko

En av de viktigste målsetningene i Orklas finanspolicy er å sikre at konsernet har finansiell handlefrihet på kort og lang sikt for å oppnå strategiske og operasjonelle målsetninger.

Orkla skal ha tilstrekkelige ubenyttede langsiktige kommitterte lånerammer til å dekke låneforfall og kjente kapitalbehov de nærmeste 12 måneder i tillegg til en strategisk reserve. Dette innebærer at Orklas låneavtaler normalt blir refinansiert ett år før forfall. Sertifikat- og pengemarkedet benyttes derfor som en likviditetskilde, når betingelsene i disse markedene er konkurransedyktige i forhold til å trekke på ubenyttede langsiktige kommitterte lånerammer.

Kontantstrømmen fra driften er i alt vesentlig stabil, og finansavdelingen overvåker likviditetsstrømmene på kort og lang sikt gjennom rapportering. Ovennevnte tiltak medfører at konsernet har begrenset likviditetsrisiko.

For ytterligere å redusere refinansieringsrisikoen søkes det å ha en jevn forfallsfordeling på lån og lånerammer. Forfallsfordelingen for konsernets gjeld samt ubenyttede kommitterte lånerammer vises i tabell 3. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid for konsernets langsiktige gjeld og ubenyttede trekkrettigheter pr. 31.12.2009 var 4,2 år mot 4,7 år pr. 31.12.2008.

Orklas viktigste finansieringskilder er bilaterale lån fra relasjonsbanker og lån i det norske obligasjonsmarkedet. Det er også tatt opp lån i det amerikanske private placement markedet, og i det tyske Schuldscheinmarkedet. Sentral finansavdeling vurderer til enhver tid også andre finansieringskilder.

Finanskrisen har periodevis ført til redusert kapitaltilgjengelighet i lånemarkedene og økt kostnaden ved ny finansiering. Orkla har imidlertid også i 2009 gjennomført målsatte finansieringstiltak. Salg av kraftverk og positiv kontantstrøm for øvrig har bidratt til vesentlig reduksjon av konsernets rentebærende gjeld i 2009.

Orkla har ikke låneavtaler med krav til finansielle nøkkeltall (covenants) for konsernet eller Orkla ASA. Låneavtalene inneholder enkelte begrensninger på salg av virksomheter, samt begrensninger på sikkerhetsstillelse for lån, og opplåning på datterselskapsnivå.

TABELL 3
Konsernets finansielle forpliktelser pr. lånetype og forfallsfordelt

Beløp i mill. NOK	Totalt 31.12.2009	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	>7 år
Rentebærende gjeld:						
Obligasjonslån ¹	10.387	573	963	4.425	-	4.426
Banklån	19.227	625	8.411	5.254	2.547	2.390
Øvrig gjeld	1.154	528	317	41	20	248
Rentebærende derivater	20	20	-	-	-	-
Brutto rentebærende gjeld ²	30.788	1.746	9.691	9.720	2.567	7.064
Ikke rentebærende gjeld:						
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	4.867	4.867	-	-	-	-
Ikke rentebærende derivater	531	416	115	-	-	-
Sum ikke rentebærende gjeld	5.398	5.283	115	0	0	0
Sum finansielle forpliktelser	36.186	7.029	9.806	9.720	2.567	7.064
Ubenyttede kommitterte lånerammer ³	9.375	-	2.525	4.566	2.284	-
Beløp i mill. NOK	Totalt 31.12.2008	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	> 7 år
Rentebærende gjeld:						
Obligasjonslån ¹	9.892	971	1.428	2.082	400	5.011
Banklån	22.091	1.849	6.300	8.795	3.780	1.367
Øvrig gjeld	942	554	292	39	25	32
Rentebærende derivater	327	280	47	-	-	-
Brutto rentebærende gjeld ²	33.252	3.654	8.067	10.916	4.205	6.410
Ikke rentebærende gjeld:						
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	6.221	6.221	-	-	-	-
Ikke rentebærende derivater	2.645	2.645	-	-	-	-
Sum ikke rentebærende gjeld	8.866	8.866	0	0	0	0
Sum finansielle forpliktelser	42.118	12.520	8.067	10.916	4.205	6.410
Ubenyttede kommitterte lånerammer ²	8.124	-	2.343	3.895	1.886	-

¹ Obligasjonslån beskrives separat i tabell 4.

² I tillegg kommer rentebetalinger på lån.

³ Konsernets banklån er i hovedsak flervaluta-låneavtaler med en ramme i EUR og NOK.

I tillegg har konsernet konsernkontosystemer og kontoer med kortsiktige kredittrammer. Kredittrammene kommer i tillegg til ubenyttede trekkrettigheter i tabellen over.

TABELL 4
Obligasjonslån

Beløp i mill. ISIN	Nom. rente ¹	Løpetid	Valuta	Pålydende i valuta ²	Bokført verdi 31.12.2009	Virkelig verdi 31.12.2009	Bokført verdi 31.12.2008	Virkelig verdi 31.12.2008
NO 10167000	Fast 7,15 %	2002/2009	NOK	800			718	716
XS 174791300	Euribor +0,68 %	2003/2010	EUR	10	83	83	99	99
NO 10198369	Fast 5,82 %	2003/2010	NOK	700	388	385	724	713
NO 10439235	Fast 6,70 %	2008/2011	NOK	200	202	209	217	207
NO 10439185	Nibor +0,70 %	2008/2011	NOK	200	100	100	100	97
NO 10439193	Nibor +0,75 %	2008/2012	NOK	600	499	502	499	485
NO 10177538	Fast 6,54 %	2003/2013	NOK	1.500	1.559	1.577	605	559
NO 10219223	Nibor +1,05 %	2004/2014	NOK	400	397	400	400	371
NO 10502909	Fast 6,65 %	2009/2014	NOK	1.250	1.236	1.320	-	-
NO 10502917	Nibor +3,00 %	2009/2014	NOK	400	399	432	-	-
NO 10364920	Fast 5,70 %	2007/2017	NOK	1.200	1.251	1.190	1.264	1.076
NO 10364912	Nibor +0,42 %	2007/2017	NOK	1.300	1.297	1.223	1.297	1.103
US Private placement		2007/2017/2019	USD/GBP	220/40	1.878	1.878	2.450	2.450
Lån Schuldschein		2007/2017	EUR	95	834	834	978	978
Øvrige private plasseringer					264	263	541	539
Sum					10.387	10.396	9.892	9.393

¹ Den nominelle renten gir ikke uttrykk for konsernets reelle rentekostnad, da det er inngått ulike rentebytteavtaler.

² Av pålydende beløp har konsernet i enkelte papirer en egenbeholdning som er fratrukket bokført verdi.

Virkelig verdi for børsnoterte lån er beregnet ut fra observerte markedskurser, og for andre lån er bokført verdi benyttet. Bokført verdi av US Private Placement låne- hentyntar observert rentenivå pr. 31.12.2009 ettersom lånene er sikringsobjekt i verdikringer, men ikke observert kredittmargin da det ikke foreligger opplysninger om denne. Det antas at kredittmarginen er høyere enn ved låneopptak, og at virkelig verdi derfor er lavere enn bokført verdi.

Kredittrisiko

Styring av kredittrisiko knyttet til kundefordringer og andre operasjonelle fordringer håndteres som en del av forretningsmessig risiko og følges opp kontinuerlig som en del av løpende drift. Ved salg til kunder i geografiske områder med politisk risiko benyttes trade finance-produkter for å redusere kredittrisikoen. I tillegg benyttes det i begrenset utstrekning kredittforsikring på deler av kundemassen. Med disse risikoreducerende tiltakene på plass, vurderes dagens kredittrisiko som akseptabel.

De største enkeltstående fordringene pr. 31.12.2009 er knyttet til oppgjør for salg av kraftverkene i Elkem og utgjør 6.009 mill. kroner, hvorav 4,3 mrd. kroner er innbetalt 4.1.2010. For øvrig er det ingen vesentlig konsentrasjon av kredittrisiko mot enkeltmotparter.

Orkla Financial Investments har kortsiktig kredittrisiko relatert til oppgjør av enkelte aksjetransaksjoner som skjer utenom oppgjørssentraler, spesielt i land utenfor Norden, f.eks. Russland.

Orklas kredittrisiko på andre finansielle instrumenter ansees som lav. Det tilstrebes primært å minimere likvide midler plassert utenfor konsernet. Subsidiert har kontohold og finansielle sikringstransaksjoner hovedsakelig gruppen av langsiktig langivende banker som motpart. Utover dette gjelder krav til en banks rating ved eventuell plassering av overskuddslikviditet.

Orkla ASA har International Swap Dealers Association (ISDA) avtaler med sine motparter i rente- og valutatransaksjoner som muliggjør reduksjon av oppgjørssisiko. Elkem AS og Sapa benytter også ISDA-avtaler.

Maksimal kredittrisiko

Konsernets maksimale kredittrisiko knyttet til finansielle instrumenter tilsvarer brutto fordringer. I en hypotetisk, usannsynlig situasjon der ingen fordringer blir innfridd tilsvarer dette:

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Kontanter og kontantekvivalenter	4.153	4.438
Kundefordringer	7.959	9.724
Andre kortsiktige fordringer ¹	6.694	654
Langsiktige fordringer	341	206
Derivater	1.184	1.495
Sum	20.331	16.517

¹ Den 4.1.2010 ble kredittrisikoen redusert med 4.300 mill. kroner ved at deler av rentebærende fordring knyttet til salg av kraftverk ble oppgjort.

Prisrisiko på innsatsfaktorer og solgte produkter

Konsernet har prisrisiko på en rekke innsatsfaktorer i produksjonen og på solgte produkter. I det følgende omtales prisrisiko som sikres ved hjelp av finansielle instrumenter. Dette gjelder aluminium og kraft, både som innsatsfaktorer og solgte produkter.

Aluminium

For Sapa er både prisen på produktene og innkjøp av metall påvirket av svingninger i LME-prisen på aluminium. Sapa søker primært å redusere denne risikoen ved å koble pris på kjøpt metall med pris til kunde. Aluminiumderivater benyttes innenfor definerte rammer til sikring av lager og ordrer på metall som ikke er videresolgt til en avtalt pris. Pr. 31.12.2009 hadde Sapa netto solgt 13.300 tonn (31.12.2008: netto kjøpt 3.915 tonn) aluminium på LME.

Kraft

Elkem og Borregaard er både produsenter og forbrukere av elektrisk kraft. Selskapene er netto kjøpere av kraft og har inngått langsiktige avtaler med skandinaviske kraftprodusenter. For å dekke behovet for tilleggskraft og for å optimere forhold som døgnvariasjoner, sesongvariasjoner og eget produksjonsnivå, inngår Elkem og Borregaard finansielle og fysiske kontrakter som handles bilateralt eller via Nord Pool. I tillegg har Orkla Financial Investments en ren krafthandelsfunksjon som opererer innenfor gitte rammer.

Elkem og Borregaard har en sikringsstrategi som gir mulighet for å sikre en andel av både fremtidig kraftforbruk og fremtidig kraftproduksjon. Formålet med sikringen er å redusere usikkerhet knyttet til volatile kraftpriser.

Pr. 31.12.2009 hadde Elkem og Borregaard kjøpt kraftterminer på 3.923 GWh (2008: 2.643 GWh) som prissikringer for netto fremtidig kraftforbruk. Økningen i sikringene skyldes blant annet at Elkem i 2009 solgte kraftverk med en årlig produksjon på 1.670 GWh.

Kursrisiko aksjer

Kursrisiko knyttet til Aksjeporteføljen er beskrevet i note 19.

Orkla har inngått «total return swap» med finansinstitusjoner for sikring av kostnader knyttet til ledelsesbonusordningen der verdiutviklingen avhenger av kursutviklingen på Orkla-aksjen. Disse sikringene er nærmere beskrevet i note 6.

Sensitivitetsanalyse

Konsernets finansielle instrumenter er utsatt for ulike typer markedsrisiko som kan påvirke resultat eller egenkapital. Det anvendes finansielle instrumenter, særlig derivater, i sikringsøyemed, for sikring av både finansiell og operasjonell eksponering.

I tabell 5 presenteres en partiell analyse av sensitiviteten på de finansielle instrumentene, der isolert virkning av hver enkelt risiko på resultat og egenkapital er estimert. Utgangspunktet er en valgt hypotetisk endring i ulike markedspara-

metere på konsernets balanse pr. 31.12.2009. Analysen omfatter i henhold til IFRS kun finansielle instrumenter og er ikke ment å gi et helhetlig bilde av konsernets markedsrisiko, for eksempel:

- Ved valutasikring av inngåtte kontrakter påvirker endring i verdien på sikringen resultatet, mens motsvarende endring på den underliggende kontrakten ikke vises da den ikke er et finansielt instrument.
- Fra 2008 anvendes ikke lenger sikringsbokføring for valutaterminer i Aksjeporteføljen. Dette medfører at endring i virkelig verdi for valutaterminer resultatføres, mens endring i virkelig verdi fra valutarisiko på aksjene (de som er behandlet som «tilgjengelig for salg») regnskapsføres mot egenkapitalen.
- For endringer i et av parametrene tar analysen ikke hensyn til korrelasjoner med andre parametre.

Generelt forventes det at resultat- og egenkapitalpåvirkningen fra finansielle instrumenter i tabell 5 utligner påvirkningen fra sikringsobjekter der de finansielle instrumentene inngår i sikringsforhold

TABELL 5
SENSITIVITET FINANSIELLE INSTRUMENTER 2009

Beløp i mill. NOK

	resultat ved		Regnskapsmessig effekt på	
	økning	reduksjon	økning	egenkapital ved reduksjon
Finansielle instrumenter som inngår i sikringsforhold				
Renterisiko: 100 bp parallelt skift i rentekurver alle valutaer	(118)	118	276	(258)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs USD/NOK	(247)	247	(56)	56
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs EUR/NOK	(364)	364	(506)	529
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs SEK/NOK	(171)	171	57	(57)
Prisrisiko: 20 % endring i LME-priser	(54)	54	21	(21)
Prisrisiko: 20 % endring i Nord Pool kraftpris	58	(58)	156	(156)
Aksjekursrisiko på total return swap: 10 % endring i Orkla-kurs	3	(3)	-	-

Finansielle instrumenter som ikke inngår i sikringsforhold

Prisrisiko: 20 % endring i Nord Pool kraftpris (i EUR)	5	(5)		
--	---	-----	--	--

Sensitivitet for Aksjeporteføljen: Se note 19

SENSITIVITET FINANSIELLE INSTRUMENTER 2008

Beløp i mill. NOK

	resultat ved		Regnskapsmessig effekt på	
	økning	reduksjon	økning	egenkapital ved reduksjon
Finansielle instrumenter som inngår i sikringsforhold				
Renterisiko: 100 bp parallelt skift i rentekurver alle valutaer	(201)	201	76	(83)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs USD/NOK	(196)	196	(52)	57
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs EUR/NOK	(667)	667	(372)	372
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs SEK/NOK	(214)	214	(52)	52
Prisrisiko: 20 % endring i LME-priser	(66)	66	78	(78)
Prisrisiko: 20 % endring i Nord Pool kraftpris	-	-	203	(203)
Aksjekursrisiko på total return swap: 10 % endring i Orkla-kurs	6	(6)	-	-

Finansielle instrumenter som ikke inngår i sikringsforhold

Prisrisiko: 20 % endring i Nord Pool kraftpris (i EUR)	58	(58)	-	-
--	----	------	---	---

Sensitivitet for Aksjeporteføljen: Se note 19

Regnskapsmessig effekt fra endring i markedsrisiko er klassifisert på resultat eller egenkapital etter hvor effekten først regnskapsføres. Resultateffektene vil også påvirke egenkapitalen utover det som presenteres i tabellen.

26 DERIVATER OG SIKRINGSFORHOLD

Noten viser virkelig verdi av åpne derivater på balansedagen, herunder derivater som inngår i sikringsforhold, med tilhørende beskrivelse av regnskapsmessig behandling.

Konsernet søker så langt det er mulig å anvende adgangen til sikringsbokføring etter IFRS. Nedenfor vises virkelig verdi og pålydende for alle utestående derivater, gruppert etter regnskapsmessig klassifisering:

Beløp i mill. NOK	31.12.2009		31.12.2008	
	Virkelig verdi	På-lydende ¹	Virkelig verdi	På-lydende ¹
a) Kontantstrømsikringer				
Renteswapper	58	6.466	44	7.288
Valutaterminer, valutaswapper	148	4.590	(342)	8.039
Aluminiumfutures	71	28	(181)	514
Kraftterminer	(107)	1.331	(439)	1.394
Sum	170		(918)	
b) Sikringer av nettoinvestering i utenlandske enheter				
Valutaterminer, valutaswapper	208	9.634	(915)	8.169
Rente- og valutaswapper	5	447		
Sum	213		(915)	
c) Verdisikringer				
Renteswapper	365	6.753	768	6.090
Valutaterminer, valutaswapper	(68)	5.361	(1.049)	5.298
Aluminiumfutures	(61)	209	127	401
Sum	236		(154)	
d) Andre derivater – endring i virkelig verdi over resultat				
Kraftterminer/futures/opsjoner	(29)	253	76	254
Valutaterminer, valutaswapper	31	11.748	488	13.085
Rentederivater	7	2.676	(56)	11.490
Total return swap – Orkla-aksjen	5	29	3	60
Øvrige derivater	-	-	(1)	69
Sum	14		510	
Total sum	633		(1.477)	

¹ Pålydende (nominell verdi) av underliggende. For derivater som inneholder en kjøpt posisjon og en solgt posisjon (for eksempel valutaforretninger eller fast til flytende renteswapper) uttrykker pålydende hovedstolen for kjøps- eller salgsposisjonen av derivatet. Dette er uttrykt som en absoluttverdi, og derivater av samme type er beregnet netto.

Beregning av virkelig verdi:

- Valutaterminer og valutaswapper er målt til virkelig verdi i forhold til observert terminkurs på kontrakter med tilsvarende løpetid på balansedagen.
- Renteswappers virkelige verdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet ut fra observerte markedsrenter og valutakurser på balansedagen inkludert påløpte renter.
- Kraftterminer er målt til virkelig verdi i forhold til kvotert sluttkurs på Nord Pool.
- Aluminiumfutures er målt til virkelig verdi i forhold til kvotert futurespris på LME.
- Valutaopsjonenes virkelige verdi er beregnet ved hjelp av Garman-Kohlhagens versjon av Black-Scholes prisingsmetode, og inputvariablene er basert på indikative markedspriser på balansedagen.

Derivatene inngår i sikringsforhold som følger:

a) Kontantstrømsikringer

Orkla har inngått renteswapper som sikring av fremtidige rentebetalinger på gjeldsinstrumenter som kvalifiserer for sikringsbokføring. Dette er renteswapper der Orkla betaler fast rente og mottar flytende rente.

Både valutaterminer og valutaopsjoner er utpekt som sikringsinstrumenter for valutarisiko knyttet til høyst sannsynlige fremtidige kontantstrømmer.

Sapas kjøp av aluminiumfutures på LME er utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer. Disse kontraktene hadde en positiv virkelig verdi på 71 mill. kroner pr. 31.12.2009.

Kraftterminer inngått av Elkem og Borregaard for kjøp av kraft er utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer for fremtidig forbruk av elektrisk kraft.

Pr. 31.12.2009 hadde disse derivatene en negativ virkelig verdi på 107 mill. kroner.

Alle derivater utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer er bokført til virkelig verdi i balansen, mens endringer i virkelig verdi bokføres midlertidig mot sikringsreserve i egenkapitalen, og resultatføres når den sikrede kontantstrømmen resultatføres.

I løpet av 2009 er 11 mill. kroner kostnadsført som sikringsineffektivitet på kontantstrømsikringer. Alle forventede kontantstrømmer som har vært sikret i 2009, kvalifiserer fortsatt for sikringsbokføring.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Inngående sikringsreserve før skatt	(700)	(674)
Sikringsreserve solgt virksomhet	(192)	
Oppløst mot resultat - driftsinntekter	202	127
Oppløst mot resultat - driftskostnader	195	130
Oppløst mot resultat - netto finansposter	18	(4)
Verdiendring i året	674	(279)
Utgående sikringsreserve før skatt	197	(700)

Positiv sikringsreserve innebærer en fremtidig positiv resultatføring. Akkumulerte sikringseffekter fra kontantstrømsikringer bokført i egenkapitalens sikringsreserve pr. 31.12.2009 forventes resultatført som følger:

2010:	48 mill. kroner
Etter 2010:	149 mill. kroner

b) Sikring av nettoinvestering i utenlandske enheter

Valutarisiko knyttet til utenlandske nettoinvesteringer sikres enten med lån eller valutaderivater.

Gjennom 2009 er det resultatført 10 mill. kroner (2008: -1 mill. kroner) i valutagevinst i tilknytning til sikring av nettoinvesteringer som er avhendet.

c) Verdisikringer

Enkelte av Orklas obligasjonslån er fastrentelån. Renterisikoen er sikret med renteswapper der Orkla mottar fast rente og betaler flytende rente. Endringer i virkelig verdi på de sikrede lånene bokføres som renter i resultatet, sammen med endringer i virkelig verdi på renteswappene.

Orkla har også sikringer av valutarisiko knyttet til kontraktfestede transaksjoner der valutaterminer er brukt. Gevinst/tap på sikringsobjektene og sikringsinstrumentene er bokført som agio/disagio i resultatet.

Sapa selger aluminiumfutures for å sikre verdien av lageret. Disse sikringsinstrumentene hadde en negativ virkelig verdi på 61 mill. kroner pr. 31.12.2009.

d) Derivatene som ikke inngår i formelle sikringsrelasjoner

Det finnes i tillegg åpne derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner etter IFRS av følgende grunner:

- Derivatene er ikke utpekt som sikringsinstrumenter hvis verdiendringer bokført over resultatet naturlig utlignes av resultatført verdiendring på sikringsobjektene, eksempelvis ved valutarisiko på lån og pengeposter.
- Det er ikke alltid mulig eller hensiktsmessig å tilfredsstille de strenge kravene til sikringsbokføring etter IFRS. I 2008 valgte Orkla Financial Investments å gå bort fra sikringsbokføring av valutasikringer for Aksjeporteføljen. Enkelte andre valuta-sikringer, enkelte kraftsikringer og fremtidige renteavtaler faller også inn i denne kategorien.
- Derivativer der det inngås posisjoner for å ta risiko under fastsatte rammer. I denne kategorien er krafthandelsposisjoner i Orkla Financial Investments.

Endringer i virkelig verdi for derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner bokføres løpende over resultat.

27 KRAFTPRODUKSJON OG KRAFTKONTRAKTER

Konsernet både eier og leier betydelige kraftverk. Nedenfor listes opp type kraftverk, årlig produksjon, eierforhold og nøkkelbetingelser.

Verk, type, lokalisering/kontrakt	Årlig salgbar produksjon/kontraktvolum	Eierskap, status og gjenstående produksjonsperiode/kontraktens varighet	Nøkkelbetingelser
KRAFTVERK			
NORGE			
Storlivatn kraftstasjon Svartkulp kraftstasjon Dalvatn kraftstasjon Sønnå Høy kraftstasjon Sønnå Lav kraftstasjon Vannkraftverk med magasin Rogaland	Kraftsystemet er under utbygging. Etter fullføring vil total årlig normal-produksjon være cirka 2.000 GWh.	Idriftsatt 1970 Idriftsatt november 2001 Idriftsatt desember 2006 Idriftsatt august 2008 Idriftsatt oktober 2008 I henhold til leieavtaler med Statkraft disponeres alle stasjoner av AS Saudefaldene ² til 2030.	Årlig leveranseforpliktelse på 883 GWh til Eramet Norway AS til 31.12.2010, deretter 436 GWh. Ved overlevering til Statkraft må stasjonene være i god stand. Statkraft SF skal betale AS Saudefaldene ² skattemessig restverdi pr. 1.1.2031 av nyutbygninger foretatt av AS Saudefaldene ² .
Borregaard kraftverk¹ Elvekraft, Sarpsfossen i Glomma, Sarpsborg	244 GWh	100 % eierandel, hjemfallsfritt.	Nye aggregater satt i drift i 2009.
Sarp kraftverk¹ Elvekraft, Sarpsfossen i Glomma, Sarpsborg	265 GWh	50 % eierandel, hjemfallsfritt. Øvrig eierandel eies av Hafslund Produksjon.	Hafslund produksjon har driftsansvaret.
Trøandsfos kraftverk¹ Elvekraft, Kvinesdal, Vest Agder	30 GWh	100 % eierandel, hjemfallsfritt.	
Mossefossen kraftverk¹ Elvekraft, Moss, Østfold	14 GWh	100 % eierandel, delvis hjemfallsfritt.	
CANADA			
Centrale Vannkraftverk i elveløp Chicoutimi, Quebec	235 GWh	Eies av Elkem Metal Canada Inc. Ny avtale med varighet til 2031 forventes signert i løpet av 2010.	Krav om vedlikehold/investeringer og sign-on fee inngår som en del av kontraktsbetingelsene. Kraftverket produserer i sin helhet til eget smelteverk.
KRAFTKONTRAKTER			
NORGE			
Statkraft (ulike avtaler for ulike enheter)	472 ³ GWh	Løper ut 2010.	Varierende grad av indeksregulering.
Agder Energi	148 GWh	Utløper i perioden 2015-2019.	Delvis indeksregulering.
Svelgen Kraft⁴	240 GWh	Løper ut 2030.	Vilkår som i leverandørens leieavtale med Statkraft.
SiraKvina erstatningskraft	35 GWh	Evigvarende	Erstatning for tapt produksjon i Trøandsfos.
DNN	238 GWh	Utløper 31.12.2030.	Reduksjon av volum fra 1.1.2011.
ISLAND			
Landsvirkjun (Icelandic Alloys Ltd)	1.035 GWh	Utløper 2019. Elkem har opsjon på 10 års forlengelse av avtalen.	Pris i NOK indeksregulert med norske prisindekser.
CANADA			
Hydro Quebec	280 GWh	Årlig automatisk fornyelse av kontrakten.	Pris fastsettes av en energikomiteé og godkjennes av myndighetene.

¹ Salgbar normalproduksjon gitt gjennomsnittlig tilsig 1999-2008 justert for forventet vanntap, nettap og eget forbruk.

² Orkla eier via Elkem 85 % av AS Saudefaldene.

³ Gjelder for leveranser fra 1.1.2010.

⁴ Aksjene i leverandørselskapet Elkem Energi Bremanger AS er solgt ut av konsernet til Svelgen Kraft Holding AS.

Orkla har solgt vannkraftvirksomhetene i Salten og Bremanger for 6 mrd. kroner. Den avhendede virksomheten utgjør en samlet årlig kraftproduksjon på 1,7 TWh, hvorav 1,5 TWh er egneiet. Elkems kraftvirksomhet i Sauda og Borregaards kraftverk i Sarpsborg beholdes. Se også note 25 for informasjon om kraft.

28 AKSJEKAPITAL

Dato/år	Antall aksjer	Pålydende (NOK)	Type endring	Beløp (mill. NOK)	Emisjonsforhold	Aksjekapital (mill. NOK)
31.12.2003	213.909.416	6,25				1.336,9
2004	212.302.265	6,25	amortisering	(10,0)		1.326,9
31.12.2004	212.302.265	6,25				1.326,9
2005	208.286.194	6,25	amortisering	(25,1)		1.301,8
31.12.2005	208.286.194	6,25				1.301,8
31.12.2006	208.286.194	6,25				1.301,8
2007	1.041.430.970	1,25	splitt		5:1	1.301,8
2007	1.036.430.970	1,25	amortisering	(6,3)		1.295,5
31.12.2007	1.036.430.970	1,25				1.295,5
2008	1.028.930.970	1,25	amortisering	(9,4)		1.286,2
31.12.2008	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2009	1.028.930.970	1,25				1.286,2

De 20 største aksjonærene 31.12.2009*

Aksjonær	Antall aksjer	Eierandel av kapital
1 Canica AS	139.542.000	13,6 %
2 Folketrygdfondet	110.900.010	10,8 %
3 Tvist S AS	77.000.000	7,5 %
4 JP Morgan Chase Bank	31.283.900	3,0 %
5 BNY s/a Franklin Templeton-Mutual Shares Fund	24.350.543	2,4 %
6 BNY s/a Franklin Templeton-Mutual Discovery Fund	20.568.718	2,0 %
7 JP Morgan Chase Bank	19.650.000	1,9 %
8 State Street Bank and Trust	18.861.517	1,8 %
9 Clearstream Banking	17.099.645	1,7 %
10 Canica Investor AS	16.000.000	1,6 %
11 State Street Bank and Trust	13.073.012	1,3 %
12 DnB NOR Bank ASA	10.292.139	1,0 %
13 State Street Bank and Trust	10.156.033	1,0 %
14 Orkla ASA	9.857.815	1,0 %
15 Rasmussengruppen AS	9.804.000	1,0 %
16 BNY s/a Franklin Templeton-Mutual Qualified Fund	9.599.083	0,9 %
17 DnB NOR Kapitalforvaltning (Vital Forsikring ASA)	9.211.696	0,9 %
18 Bank of Ireland Secs. Services	9.209.384	0,9 %
19 JP Morgan Chase Bank	8.595.357	0,8 %
20 DnB NOR Fond (Norge IV)	7.070.253	0,7 %
Sum aksjer	572.125.105	55,6 %

* Aksjonærlisten er basert på VPS' aksjonærregister pr. årsslutt. For en oversikt over grupperte aksjonærer og aksjonærer på forvalterkonto (nominee), se Aksjeinformasjon på side 52-55 i denne rapporten.

Aksjer i eget eie pr. 31.12.2009

	Samlet pålydende (NOK)	Antall aksjer	Virkelig verdi (mill. NOK)
Aksjer eid av Orkla ASA	12.322.269	9.857.815	560

Egne aksjer er fratrukket i egenkapitalen med konsernets kostpris.

Utvikling i antall egne aksjer

	2009	2008
Beholdning 1.1.	11.917.888	12.037.390
Eksternt kjøp av egne aksjer	0	10.000.000
Opsjonsinnløsninger i egne aksjer	(769.737)	(628.005)
Aksjeprogram for ansatte i Orkla ¹	(1.290.336)	(1.991.497)
Nedsettelse av aksjekapitalen	-	(7.500.000)
Beholdning 31.12.	9.857.815	11.917.888

¹ Aksjeprogram for ansatte inkluderer tilleggsoverføringen som ble gjennomført 9.1.2009 på 884 aksjer.

Pr. 31.12.2009 var utestående opsjoner 14.967.000, se note 6.

Se Eierstyring og selskapsledelse på side 63-67 angående de fullmakter som er gitt av generalforsamlingen vedrørende aksjekapital. Informasjon om hvordan disse fullmaktene er benyttet finnes under Aksjeinformasjon på side 52-55.

Utbytte

Styret foreslår at det utdeles et ordinært utbytte på 2,25 kroner pr. aksje, totalt 2.293 mill. kroner.

I henhold til norske regler vil det være egenkapitalen i Orkla ASA som juridisk sett danner eventuell begrensning for utbytteutdeling fra Orklakonsernet. Fri egenkapital i Orkla ASA er beskrevet i Årsberetningen og under «Egenkapital».

29 MINORITETER

Minoriteter representerer eksterne eierinteresser i datter- og datterdatterselskaper. Som det fremgår av tallene er nå flesteparten av konsernets virksomheter 100 % eiet. Minoritetsinteressene knytter seg i første rekke til Elkems investering i Saudefallene og til en del mindre energiforetak innen Elkem Energi Handel.

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Minoritetenes andel av:			
Av- og nedskrivninger	95	262	216
Driftsresultat	28	108	100
Resultat før skattekostnad ¹	(50)	(147)	98
Skattekostnad ¹	(24)	(15)	47

Minoritetsinteressene har hatt følgende utvikling:

Minoriteter videreført virksomhet 1.1.	2.686	2.601	
Minoritetenes andel av resultatet ¹	(31)	(137)	
Minoritet Sapa mot egenkapital ²	-	152	
Økning minoritet som følge av oppkjøp	-	2	
Reduksjon grunnet ytterligere oppkjøp av minoriteter ³	(1.940)	(68)	
Utbytte til minoriteter	(66)	(54)	
Omregningsdifferanse etc.	(279)	190	
Minoriteter videreført virksomhet 31.12.	370	2.686	

Minoritetsinteressene fordeler seg som følger:

Orkla Brands	68	70	
Orkla Aluminium Solutions	26	2.320	
Elkem	201	213	
Borregaard	20	22	
Orkla Financial Investments	55	61	
Sum	370	2.686	

¹ Avvik mellom resultat før skatt fratrullet skatt og minoritetenes andel av resultat skyldes amortisering av overkurs (5 mill. kroner).

² Endelig oppgjør av eierforholdet knyttet til transaksjonen mellom Sapa Profiles og Alcoas profilvirksomhet.

³ Består i all hovedsak av bytte av konsernets 50 % eierandel i Elkem Aluminium ANS mot Alcoas minoritetsandel i Sapa Profiles (se note 32).

30 LEIEAVTALER, FORPLIKTELSER, ANDRE FORHOLD OG HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Flere forhold som ligger utenfor selve regnskapsbegrepet kan være avgjørende for forståelsen av det avlagte regnskapet. Dette kan for eksempel gjelde forhold omkring avgitte garantier eller forhold rundt inngåtte tidsbegrensede avtaler som kan være med å påvirke fremtidig inntjening. Det kan være uløste tvister i rettsapparatet som kan gi betydelige utslag dersom dom faller i en annen retning enn antatt. Nedenstående opplysninger skal belyse denne type informasjon som sammen med regnskapet og øvrige noter er ment å gi et korrekt totalbilde av konsernets samlede inntjening og finansielle stilling.

Leasing viser hvilke kort- og langsiktige forpliktelser konsernet har som følge av inngåtte avtaler om leie av driftsmidler. De fleste leieavtalene anses å være operasjonelle, og leiebeløpene fremkommer kun som driftskostnad i konsernets resultatregnskap. Finansielle leieavtaler er balanseført.

Kostnader knyttet til operasjonelle leieavtaler gir uttrykk for minimumsleie i oppsigelsesperioden.

Leide/leasede driftsmidler	Leietaker Operasjonelle leieavtaler									
	Maskiner/ anlegg		Tomt, bygg, eiendom		Inventar, transportmidler mv.		Øvrige eiendeler		Totalt	
Beløp i mill. NOK	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Kostnader innværende år	50	54	213	183	131	134	20	13	414	384
Kostnader neste år	39	43	172	146	113	106	14	13	338	308
Totale kostnader 2-5 år	83	98	266	202	182	196	17	23	548	519
Totale kostnader etter 5 år	7	7	33	6	19	46	0	0	59	59
Totale fremtidige leasingkostnader	129	148	471	354	314	348	31	36	945	886

Leide/leasede driftsmidler	Leietaker Finansielle leieavtaler									
	Maskiner/ anlegg		Tomt, bygg, eiendom		Inventar, transportmidler mv.				Totalt	
Beløp i mill. NOK	2009	2008	2009	2008	2009	2008			2009	2008
Kostnader innværende år	0	3	1	1	2	2			3	6
Kostnader neste år	20	2	19	9	2	1			41	12
Totale kostnader 2-5 år	25	2	76	33	2	1			103	36
Totale kostnader etter 5 år	0	0	136	12	0	1			136	13
Totale fremtidige leasingkostnader	45	4	231	54	4	3			280	61
Finanselement	(4)	(1)	(69)	(15)	0	(2)			(73)	(18)
Nåverdi leasingkostnader	41	3	162	39	4	1			207	43

Pant og pantstillelser viser hvor stor del av konsernets driftsmidler som vil være disponibele for pantavere i en konkurs- eller avviklingssituasjon. Prioriterte krav i følge loven (skatter, avgifter, lønnskrav og lignende) må også hensyntas. Som det fremgår er pantsatte eiendeler betydelig høyere enn gjenstående pantegjeld. Konsernets viktigste låneavtaler bygger for øvrig på negativ pantsettelseserklæring, og konsernet kan derfor kun i begrenset omfang stille pant som sikkerhet for gjeld.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Gjeld sikret med pant	1.376	914
Pantsatte eiendeler		
Maskiner, transportmidler o.l.	102	137
Bygg og anlegg	76	89
Fast eiendom for øvrig	1.058	945
Varebeholdninger, kundefordringer mv.	600	406
Sum bokført verdi	1.836	1.577

«Gjeld sikret med pant» og «pantsatte eiendeler» gjelder i all hovedsak eiendomsprosjekter i deleide selskaper innenfor Orkla Eiendom-gruppen.

Garantiansvar er gitt som et ledd i konsernets løpende drift og deltagelse i ansvarlige- og kommandittselskaper. Garantiansvaret dekker forskjellige typer garantier som kausjonsansvar, husleiegarantier og andre betalingsgarantier.

Garantiansvar	2009	2008
Beløp i mill. NOK		
Kommitert kapital	396	546
Annet garantiansvar	734	1.263
Sum garantiansvar	1.130	1.809

Konsernet har begrenset bruk av garantier.

Langsiktige samarbeidsavtaler

Avtale med Unilever. Orkla har en samarbeidsavtale med Unilever vedrørende vaskemidler og hygiene-/kosmetikkprodukter. Denne avtalen ble opprinnelig inngått i 1958, og siste gang reforhandlet i 1995. Avtalen løper til 2014.

Bergverk: Orkla driver to bergverk, Elkem Tana AS og Mårnes kvartsittbrudd (del av Elkem AS avd. Salten Verk). Disse har en årlig normalproduksjon på henholdsvis 700.000 og 150.000 tonn kvartsitt. Bruddområdet til Elkem Tana eies av Finnmarkseiendommen og kjente reserver varer til 2033 ved nåværende uttak. Bruddområdet til Mårnes kvartsittbrudd eies av lokale grunneiere og har kjente reserver til 2034 ved nåværende uttak. For Elkem Tana betales det en utvinningsavgift pr. tonn til grunneier, Finnmarkseiendommen. I tillegg avsettes det årlig til et fond som skal dekke utgiftene til landskapsutforming etter avsluttet drift. For Mårnes kvartsittbrudd indeksreguleres grunneieravgift pr. tonn.

I tillegg har Elkem tilgang til kvarts gjennom sitt engasjement i selskapet Erimsa SA i Spania.

Eierandeler i gruver og bergbrudd avskrives over den korteste av økonomisk levetid og gjenværende brukstid. Gjenværende brukstid beregnes fra kjente reserver og planlagt årlig uttak.

Andre forhold

Kraftkontrakter. Konsernet har gjennom Elkem og Borregaard betydelige kraftkontrakter. Disse er beskrevet i note 27.

Andre kontrakter. Konsernet har til enhver tid kontrakter om både salg og kjøp av varer og tjenester. Dette kan gjelde for eksempel produksjon av poteter, grønnsaker, fisk, trevirke og lignende. Kontraktene ansees som en del av den ordinære driften og er derfor ikke spesifisert eller angitt på annen måte. Kontraktene er vurdert å være rene salgs-/kjøpskontrakter uten finansiell kobling.

I tilknytning til enkelte deleide selskaper under Orkla Financial Investments foreligger det rettigheter som kan medføre at Orkla blir forpliktet til å kjøpe hele eller deler av medeieres andeler i selskapene. Eventuell overtagelse av slike eierandeler vil skje til markedsverdi på tidspunktet for utøvelse av rettighetene.

Elkem Solar har foreløpig mottatt og resultatført 50 mill. kroner i avbruddsforsikring etter brannen i juli. Forsikringsaken er ikke avsluttet.

Hendelser etter balansedagen

Vesentlige hendelser etter balansedagen som inntreffer før styret har godkjent regnskapet, kan medføre enten at årsregnskapet må endres eller at det må opplyses om forholdet i noter. Dersom det kommer nye opplysninger om forhold som eksisterte på balansedagen, og forholdet er vesentlig, må regnskapet endres. Dersom hendelser vedrører forhold som oppstod etter balansedagen, kan dette medføre at forholdene må opplyses om i note.

Børsutviklingen for REC har vært svak etter årsskiftet og dersom denne utviklingen fortsetter, vil det kunne medføre ny nedskrivning i 1. kvartal 2010, se note 3.

Det har ellers ikke fremkommet hendelser etter balansedagen som ville ha påvirket regnskapet eller gjennomførte vurderinger i vesentlig grad.

31 NÆRSTÅENDE PARTER

To parter er nærstående dersom en part kan påvirke den annen parts beslutninger. Relasjoner med nærstående parter anses som normalt i forretningsvirksomhet. Nærstående er imidlertid i posisjon til å gjøre transaksjoner med selskapet som ikke ville blitt gjort mellom uavhengige parter. Et selskaps resultat og finansielle stilling kan derfor i prinsippet bli påvirket av et nærstående forhold, selv om det i realiteten ikke har vært noen transaksjoner med nærstående. Eksistensen av et nærstående forhold kan være tilstrekkelig til å påvirke oppfatningen av selskapets andre transaksjoner. For å sikre at ingen opplysninger av denne karakter ikke kommer frem er følgende nærstående forhold omtalt.

Orkla ASA er morselskap og har direkte og indirekte kontroll i cirka 400 forskjellige selskaper i ulike deler av verden. Direkte eide datterselskaper er presentert i note 9 i Orkla ASA, mens andre viktige selskaper er presentert i virksomhetsoversikten på side 124-127. Orkla ASAs interne forhold til disse selskapene er vist på egne linjer i selskapsregnskapet (se Regnskap for Orkla ASA). Aktiviteten i konsernet er rapportert gjennom segmentinformasjon i note 4.

Orkla har eierandeler i felles kontrollert virksomhet. Disse presenteres linje for linje i konsernregnskapet med konsernets eierandel. Konsernets andel av interne forhold mot de felles kontrollerte virksomhetene er eliminert i konsernregnskapet. Orkla har ytt lån til Moss Lufthavn Rygge med 40 mill. kroner, ellers er det ingen vesentlige transaksjoner knyttet til disse virksomhetene. I tillegg har konsernet eierandeler i tilknyttede selskaper. Sapa har utlån til det amerikanske selskapet Norca på 90 mill. kroner. Orkla har ytt lån til SPDE gjennom 2009, men dette ble innfridd i forbindelse med emisjonen sommeren 2009. Orkla kjøpte en andel av Widerøveien 5 AS fra SPDE, se nedenfor. Det har ellers ikke vært vesentlige transaksjoner mellom tilknyttede selskaper og konsernet.

Internhandel i konsernet er gjort i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand og avregning av felleskostnader i Orkla ASA er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene. For ytterligere opplysninger om interne transaksjoner i konsernet, se note 4 «Segmenter».

Orklas største eier er Canica-systemet (23,3 %). Orkla kjøpte i 3. kvartal 2009 blant annet sammen med Canica Widerøveien 5 AS fra SPDE. Canica-systemet har i tillegg andre sammenfallende eierinteresser med Orkla ASA i enkelte investeringer. Det har ikke vært transaksjoner mellom Orkla og Canica-systemet, og det er ikke etablert noen form for låneforhold.

Det har ellers ikke forekommet transaksjoner med nærstående. Opplysninger om ledende ansatte er presentert i note 6 i konsernet og note 5 i Orkla ASA.

32 SOLGT OG IKKE VIDEREFØRT VIRKSOMHET

I et konsern av Orklas størrelse vil det over tid skje endringer i selskapsstrukturen ved at selskaper selges og kjøpes. Ved større oppkjøp vil det normalt utarbeides proforma tall for den nye, sammenslåtte virksomheten. Større avhendelser vil presenteres som «ikke videreført virksomhet» og tas ut av både periodens – og sammenligningstall og presenteres på én linje i resultatet. Hensikten er å gjøre tallene sammenlignbare over tid og fokusere på den virksomheten som videreføres. Presentasjon av ikke videreført virksomhet vil for Orklas virksomheter først være aktuelt ved avhendelse av hele segmenter.

Styrene i Orkla ASA og Elkem AS godkjente den 4. oktober 2009 salgsavtalene om å selge vannkraftvirksomhetene i Salten og Bremanger for tilsammen 6.009 mill. kroner, hvorav 4.300 mill. kroner for Salten og 1.709 mill. kroner for Bremanger. Den avhendede virksomheten utgjør en samlet årlig kraftproduksjon på 1,7 TWh, hvorav 1,5 TWh er egeneiet. Elkems kraftvirksomhet i Sauda og Borregaards kraftverk i Sarpsborg beholdes. Kjøper har fra årsskiftet i henhold til avtalene i realiteten kontroll over selskapene og konsesjons- og konkurranseforhold er avklart for den alt vesentlige delen av salget. Gevinsten på totalt 4,2 mrd. kroner er således inntektsført i 2009 og fordelt presentasjonsmessig på to linjer. En egen linje inngår i driftsresultatet og presenterer gevinsten av salg av netto eiendeler med 3,1 mrd. kroner, mens det i skattelinjen er oppløst utsatt skatt for 1,1 mrd. kroner i forbindelse med transaksjonen. Fordringen som oppstår av salget er rentebærende, hvilket medfører at den i tråd med prinsippene i Orklas sammendratte kontantstrøm får kontantstrømeffekt.

IKKE VIDEREFØRT VIRKSOMHET

Avtalen om bytte av konsernets 50 % eierandel i Elkem Aluminium ANS i bytte mot Alcoas 45,45 % eierandel i Sapa Profiles ble endelig gjennomført 31. mars 2009. Orkla har regnskapsført 993 mill. kroner som resultat av denne transaksjonen. Transaksjonen er en byttetransaksjon hvor verdien av virksomhetene er satt til USD 500 mill. etter at Orkla har mottatt 450 mill. kroner i ensidig vederlag fra Elkem Aluminium. Gevinsten består av følgende elementer:

Resultatregnskap Elkem Aluminium ANS

Beløp i mill. NOK	2009	2008	2007
Driftsinntekter	498	2.688	2.450
Eksterne driftskostnader	(553)	(2.584)	(2.002)
Av- og nedskrivning varige driftsmidler	(47)	(180)	(161)
Amortisering immaterielle eiendeler	(5)	(19)	(10)
Driftsresultat	(107)	(95)	277
Netto finansposter	0	19	16
Resultat før skattekostnad	(107)	(76)	293
Skattekostnad	0	21	(82)
Resultat etter skattekostnad	(107)	(55)	211
Gevinst ved salg	1.116		
Skatt på gevinst	(16)		
Resultat ikke videreført virksomhet	993	(55)	211

Kontantstrøm Elkem Aluminium ANS

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	ia	185
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	ia	(160)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	ia	0
Endring kontanter og kontantekvivalenter	ia	25

33 SAMMENDRATT KONTANTSTRØM

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Kontantstrøm industriområdet:		
Driftsresultat	5.191	2.509
Amortisering, av- og nedskrivninger	2.653	3.026
Gevinst ved salg av kraftverk flyttet til solgte selskaper	(3.066)	-
Endring netto driftskapital, etc.	2.197	(721)
Kontantstrøm fra driften før investeringer	6.975	4.814
Netto fornyelsesinvesteringer	(1.173)	(2.271)
Kontantstrøm fra driften	5.802	2.543
Betalte finansposter, netto	(1.261)	(1.611)
Kontantstrøm fra industriområdet	4.541	932
Kontantstrøm fra Orkla Financial Investments	1.003	(697)
Betalte skatter	(1.402)	(1.327)
Andre betalinger	25	143
Kontantstrøm før kapitaltransaksjoner	4.167	(949)
Betalte utbytter	(2.354)	(2.348)
Netto kjøp egne aksjer	94	(561)
Kontantstrøm før ekspansjon	1.907	(3.858)
Ekspansjonsinvesteringer industriområdet	(1.765)	(4.142)
Salg av selskaper/andeler av selskaper	5.914	1.317
Kjøp av selskaper/andeler av selskaper	(3.282)	(1.059)
Netto kjøp/salg porteføljainvesteringer	2.866	(1.829)
Netto kontantstrøm	5.640	(9.571)
Valutaeffekt netto rentebærende gjeld	1.936	(1.675)
Endring netto rentebærende gjeld	(7.576)	11.246
Netto rentebærende gjeld	19.848	27.424

REGNSKAP FOR ORKLA ASA

Regnskapet for holdingselskapet Orkla ASA omfatter foruten all aktivitet ved hovedkontoret, konsernets aksjeportefølje og noe eiendomsvirksomhet. Sistnevnte hører forretningsmessig inn under Orkla Eiendom.

Aktiviteten ved hovedkontoret inkluderer konsernets øverste ledelse og stabsfunksjonene kommunikasjon, juridisk, konsernutvikling, personal, økonomi/finans, risk management og internrevisjon. Stabsavdelingene utfører i stor grad oppdrag for konsernets øvrige selskaper og belaster disse for utførte tjenester. Sentral finansavdeling fungerer som konsernbank med ansvar for konsernets eksterne finansiering, styring av konsernets likviditet og den overordnede styring av konsernets valuta- og renterisikoer. I tillegg har hovedkontoret to andre konsernfunksjoner: Corporate Development Purchasing (CDP) og Corporate Development Operations (CDO). CDP skal bistå virksom-

hetene med forbedringsarbeide innenfor innkjøp for å skape nivåløft og bidra til å utnytte stordriftsfordelene innenfor Orklakonsernet på innkjøpsiden. CDO skal arbeide tilsvarende på produksjonssiden. Disse avdelingene belaster konsernselskapene for utførte tjenester.

Orkla ASA eier enkelte varemerker som benyttes av forskjellige konsernselskaper. Det faktureres royalty for bruken av disse varemerkene.

Regnskapet for Orkla ASA er utarbeidet i samsvar med forenklet IFRS i henhold til regnskapsloven § 3–9. Utbytte og konsernbidrag er regnskapsført etter god regnskapsskikk som et unntak fra IFRS. Prinsippbeskrivelsene for konsernet gjelder også for Orkla ASA, og konsernets noter vil i enkelte tilfeller omfatte Orkla ASA. Eierandeler i datterselskaper er presentert til kost.

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2009	2008
Driftsinntekter		2	2
Andre driftsinntekter konsern		415	404
Driftsinntekter		417	406
Lønnskostnader	1	(322)	(269)
Andre driftskostnader		(292)	(315)
Avskrivninger og amortisering	7,8	(6)	(7)
Driftsresultat		(203)	(185)
Inntekt på investering i annet foretak		247	460
Mottatte konsernbidrag og utbytter konsern		5.860	2.419
Andre finansinntekter		48	76
Finanskostnader konsern		(90)	(329)
Andre finanskostnader	6	(3.288)	(4.276)
Netto agio/disagio		1.644	(1.582)
Gevinster, tap og nedskrivning Aksjeporteføljen		582	(6.066)
Resultat før skatt		4.800	(9.483)
Skattekostnad	10	(706)	567
Resultat etter skatt		4.094	(8.916)
Foreslått utbytte (ikke avsatt)		(2.293)	(2.288)

Oppstilling over totalresultat

Resultat etter skatt	4.094	(8.916)
Endring resultatreserve aksjer	2.510	(2.303)
Endring sikringsreserve	10	3
Totalresultat	6.614	(11.216)

KONTANTSTRØM

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Driftsresultat	(203)	(185)
Av- og nedskrivninger	6	7
Endring netto driftskapital mv.	114	186
Mottatte utbytter	247	460
Betalte finansposter, netto	479	(1.364)
Betalte skatter	(46)	(278)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	597	(1.174)
Fornyelsesinvesteringer	(56)	(25)
Netto endring investeringer i datterselskaper	(528)	(86)
Investering i andre selskaper	(977)	(515)
Netto kjøp/salg porteføljainvesteringer	2.868	(1.830)
Mottatte konsernbidrag etc.	1.263	1.375
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	2.570	(1.081)
Betalte utbytter	(2.288)	(2.282)
Netto tilbakekjøp egne aksjer	94	(561)
Netto betalt til aksjonærer	(2.194)	(2.843)
Endring annen rentebærende gjeld	543	11.121
Endring rentebærende egne fordringer	(1.466)	(5.962)
Endring netto rentebærende gjeld	(923)	5.159
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(3.117)	2.316
Endring likviditet	50	61

BALANSE

Eiendeler

Beløp i mill. NOK	Note	2009	2008
Immaterielle eiendeler	8	40	45
Eiendel ved utsatt skatt	10	-	679
Våre driftsmidler	7	159	104
Investeringer i datterselskaper	9	22.378	22.497
Lån til foretak i samme konsern		20.917	20.187
Aksjeinvesteringer	4	5.460	6.537
Andre finansielle eiendeler		559	13
Langsiktige eiendeler		49.513	50.062
Kundefordringer fremmede		99	78
Andre fordringer		675	538
Lån til foretak i samme konsern		5.545	1.520
Aksjeporteføljainvesteringer	Se note 19 konsern	11.000	11.391
Bankinnskudd, kontanter o.l.		167	117
Kortsiktige eiendeler		17.486	13.644
Eiendeler		66.999	63.706

Egenkapital og gjeld

Beløp i mill. NOK	Note	2009	2008
Innskutt egenkapital	Se konsernets egenkapitaloppstilling	1.995	1.993
Opptjent egenkapital		30.701	26.212
Egenkapital		32.696	28.205
Forpliktelser ved utsatt skatt	10	15	-
Pensjonsforpliktelser	1	46	27
Langsiktig gjeld konsern		465	427
Annen langsiktig gjeld	11	26.873	27.693
Langsiktig gjeld og forpliktelser		27.399	28.147
Betalbar skatt		134	-
Kortsiktig gjeld til konsernselskaper		5.852	5.921
Leverandørgjeld fremmede		13	1
Annen kortsiktig gjeld		905	1.432
Kortsiktig gjeld		6.904	7.354
Egenkapital og gjeld		66.999	63.706

NOTER FOR ORKLA ASA

1 LØNN OG PENSJONSFORHOLD

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Lønn	(207)	(168)
Arbeidsgiveravgift	(37)	(36)
Styreonorar, bedriftsforsamling og andre lønnsrelaterte kostnader ¹	(53)	(44)
Pensjonskostnad	(25)	(21)
Lønnskostnad	(322)	(269)
Gjennomsnittlig antall årsverk	176	180

¹ Inkluderer kostnader ved salg av aksjer til underkurs til ansatte med 17 mill. kroner i 2009 (21 mill. kroner i 2008).

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av pensjonskostnaden fremgår av konsernets note 7.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Nåverdi av årets pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(7)	(6)
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	(13)	(13)
Forventet avkastning på pensjonsmidler	8	10
Resultatførte avvik fra forutsetninger/plan	(8)	(7)
Innskuddsplaner	(5)	(5)
Netto pensjonskostnader	(25)	(21)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Brutto pensjonsforpliktelser	(325)	(314)
Pensjonsmidler (markedsverdi)	158	168
Netto pensjonsforpliktelser	(167)	(146)
Ikke amortisert avvik fra plan/forutsetning	121	119
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(46)	(27)

Sammensetning av pensjonsmidler (virkelig verdi) pr. 31.12.

	2009	2008
Likvide midler og pengemarkedsplasseringer	15 %	20 %
Obligasjoner	59 %	59 %
Fast eiendom	14 %	17 %
Aksjer	12 %	4 %
Sum pensjonsmidler	100 %	100 %

Selskapet har en pensjonsordning som tilfredsstiller kravet i Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

2 GARANTI OG PANTSTILLELSER

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Tegnet, ikke innkalt KS-kapital	396	546
Garanti overfor datterselskap	372	349
Annet garantiansvar	128	3

3 LÅN TIL ANSATTE

I andre finansielle eiendeler inngår lån til ansatte.

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Lån til ansatte	8	9

4 AKSJEINVESTINGER

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Eierandel ¹	Forretningskontor
REC ASA	4.844	16,3 %	Bærum
Scandinavian Property Development (SPDE)	616	32,4 %	Bærum
Sum aksjer	5.460		

¹ Stemmerettandel er lik eierandel.

Aksjene er opprinnelig ført til kostpris fordi REC og SPDE er tilknyttede selskaper i konsernet, se note 3 i konsernet. Aksjene i REC ble i 2009 skrevet ned til børsverdi pr. 31.12.2009 i tråd med det som er gjort i konsernet. SPDE er skrevet ned til konsernets bokførte verdi pr. aksje pr. 31.12.2009. Nedskrivningsbeløpene utgjør 1.951 mill. kroner for aksjene i REC og 103 mill. kroner for aksjene i SPDE.

5 GODTGJØRELSE OG AVTALEFESTEDE FORHOLD

Godtgjørelse til konsernledelsen

Styret vedtar betingelser for konsernsjefen og tar prinsipielle beslutninger vedrørende konsernets betingelsespolicy og kompensasjonsordninger for øvrige ansatte. Styret har et eget kompensasjonsutvalg som forbereder kompensasjonssaker for beslutning i styret. Utvalget består av tre styremedlemmer, hvorav ett er ansatt-valgt, og ledes av styrets leder. Administrasjonen utreder saker for kompensasjonsutvalget og styret.

Konsernledelsen har i 2009 bestått av: Dag J. Opedal (konsernsjef), Torkild Nordberg, Ole Enger (til 1. april), Bjørn M. Wiggen, Roar Engeland, Hilde Myrberg og Terje Andersen.

Det er i 2009 utbetalt følgende lønn og honorarer til konsernledelsen:

Beløp i NOK	Ordinær lønn	Bonus	Natural- ytelser ¹	Pensjons- kostnad
Dag J. Opedal	5.032.179	1.038.000	235.085	1.038.482
Torkild Nordberg	3.188.815	2.299.500	185.385	483.737
Roar Engeland	2.861.936	586.802	184.314	447.041
Bjørn M. Wiggen ²	3.837.364	602.040	182.809	437.166
Hilde Myrberg	2.020.618	415.200	165.935	376.020
Terje Andersen	2.457.360	477.480	210.295	399.538
Samlet godtgjørelse	19.398.272	5.419.022	1.163.823	3.181.984

¹ Opsjongsgevinster er ikke inkludert, men er redegjort for i tabellen på neste side.

² 215.000 av ordinær lønn gjelder etterbetaling for 2008.

Konsernsjef og nærstående eier 342.173 aksjer i Orkla ASA. Aksjeinnehav knyttet til øvrige medlemmer i konsernledelsen er presentert på side 22.

Oppsigelsestid for konsernsjef Dag J. Opedal er seks måneder. Pensjonsalder er 62 år. I perioden fra 62 år til fylte 67 år utbetaler Orkla 66 % av avgangslønn. Deretter utbetales det fra Orklas innskuddspensjonsordning. Opedal beholder sine opsjoner dersom ansettelsesforholdet bringes til opphør. Videre har Opedal et personallån som belastes med normrente. Saldo pr. 31.12.2009 var 177.186 kroner.

De øvrige i konsernledelsen har seks måneders oppsigelsestid. Pensjonsalder er 65 år, med 66 % av avgangslønn i pensjon frem til 67 år, deretter utbetales det fra Orklas innskuddspensjonsordning. Terje Andersen har et personallån som belastes med normrente. Saldo pr. 31.12.2009 var 975.891 kroner. Øvrige medlemmer av konsernledelsen har ikke personallån.

Hvis en ansatt i konsernledelsen, ved gjensidig forståelse av hensyn til selskapets beste, bringer ansettelsesforholdet til opphør, vil vedkommende motta lønn og avtalefestede ytelser i inntil 12 måneder utover oppsigelsestiden. 75 % av inntekt fra eventuell annen fast stilling i perioden kommer til fradrag.

I 2009 har konsernledelsen deltatt i konsernets årsbonussystem som belønner fremgang (god drift).

Konsernledelsen deltar i konsernets generelle aksjekjøpsordning for ansatte.

Det er ikke stillet garantier for medlemmer av konsernledelsen.

Opsjoner og kontantbonuser tildelt konsernledelsen pr. 31.12.2009

	Antall		Tildelt dato	Innløsningskurs	1. utøvelse	Siste utøvelse
Dag J. Opedal	250.000	O	23.05.2001	27,20	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2003 (februar 2004)	30.05.2010
	150.000	O	14.02.2005	46,74	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	28.02.2011
	100.000	O	01.06.2005	48,40	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	28.02.2011
	250.000	O	24.03.2006	63,25	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	20.02.2012
	250.000	O	16.02.2007	93,94	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2009 (februar 2010)	20.02.2013
	100.000	O	08.05.2008	81,40	08.05.2011	08.05.2014
	170.000	O	22.05.2009	52,36	22.05.2012	22.05.2015
Utøvd:	-60.000	K	24.06.1999	20,53	Utøvelseskurs 56,05	
	-200.000	O	03.03.2004	37,23	Utøvelseskurs 56,05	
	-200.000	K	28.02.2003	15,01	Utøvelseskurs 42,2	
Roar Engeland	150.000	O	14.02.2005	46,74	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	28.02.2011
	150.000	O	24.03.2006	63,25	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	20.02.2012
	150.000	O	16.02.2007	93,94	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2009 (februar 2010)	20.02.2013
	65.000	O	08.05.2008	81,40	08.05.2011	08.05.2014
	100.000	O	22.05.2009	52,36	22.05.2012	22.05.2015
Utøvd:	-200.000	O	03.03.2004	37,23	Utøvelseskurs 56,05	
	-125.000	K	28.02.2003	15,01	Utøvelseskurs 42,2	
Torkild Nordberg	25.000	O	23.11.2004	40,47	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	15.12.2010
	25.000	O	07.12.2004	40,14	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	15.12.2010
	25.000	O	08.12.2005	56,98	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	15.12.2011
	100.000	O	24.03.2006	56,10	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	15.12.2011
	70.000	O	08.05.2008	81,40	08.05.2011	08.05.2014
	110.000	O	22.05.2009	52,36	22.05.2012	22.05.2015
Utøvd:	-25.000	O	05.11.2001	27,20	Utøvelseskurs 56,05	
	-37.500	K	26.11.2002	20,51	Utøvelseskurs 56,05	
Terje Andersen	15.000	O	23.11.2004	40,47	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	15.12.2010
	75.000	O	24.03.2006	56,10	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	15.12.2011
	40.000	O	08.05.2008	81,40	08.05.2011	08.05.2014
	90.000	O	22.05.2009	52,36	22.05.2012	22.05.2015
Utøvd:	-15.000	O	25.11.2003	27,00	Utøvelseskurs 51,96	
Bjørn M. Wiggen	100.000	O	04.10.2004	38,71	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2007 (februar 2008)	15.12.2010
	100.000	O	24.03.2006	56,10	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	15.12.2011
	35.000	O	08.05.2008	81,40	08.05.2011	08.05.2014
	100.000	O	22.05.2009	52,36	22.05.2012	22.05.2015
Hilde Myrberg	75.000	O	24.03.2006	60,50	Dagen etter offentliggjørelse av Orklas årsresultat for 2008 (februar 2009)	15.12.2011
	40.000	O	08.05.2008	81,40	08.05.2011	08.05.2014
	70.000	O	22.05.2009	52,36	22.05.2012	22.05.2015

O=Opsjon, K=Kontantbonus

Om styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Etter allmennaksjeloven § 6-16a skal styret utarbeide en særskilt erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Det følger videre av allmennaksjeloven § 5-6 (3) at det på generalforsamlingen skal avholdes en rådgivende avstemming over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen for det kommende regnskapsår (se (ii) nedenfor). Så langt retningslinjene er knyttet til aksjebaserte insentivordninger skal disse også godkjennes av generalforsamlingen (se (iii) nedenfor).

(i) Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for foregående regnskapsår er det redegjort for på forrige side.

(ii) Når det gjelder retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte for det kommende regnskapsåret, vil styret legge frem følgende retningslinjer for rådgivende avstemming i generalforsamlingen 2010:

Formålet med Orklas betingelsespolicy er å trekke til seg medarbeidere med den kompetansen konsernet trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse og motivere til langsiktighet og kontinuerlig fremgang, for å nå Orklas forretningsmessige mål.

Som overordnet innfallsvinkel skal Orklas policy være innrettet mot markedets median når det gjelder fastlønn og pensjon, mens den variable delen knyttet til resultater, kursutvikling etc. (bonus og opsjoner) skal være bedre enn en medianbetraktning.

Kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

(a) Faste elementer

Orkla bruker internasjonalt anerkjente systemer for stillingsvurderinger for å finne «riktig» stillings- og fastlønnsnivå. Stillingene måles mot sitt lokale marked (land) og det er et spenn på pluss/minus 20 % i forhold til medianen. Den enkeltes ansvarsområde, resultater og prestasjoner avgjør innplassering på lønnskalaen.

Orkla innførte innskuddsbasert tjenstepensjon i Norge pr. 1.1.2004 og Elkem pr. 1.1.2006. Med virkning fra 1.7.2006 er innskuddssatsene 4 % for lønn mellom 1G og 6G og 8 % for lønn mellom 6G og 12G. For lønn over 12G er innskuddssatsen 15 % (1G er fra 1.5.2009 kr 72.881). For eventuell avtalt tidligere pensjonsalder enn 67 år gis en pensjon over drift tilsvarende 60 % av årslønn med unntak av konsernledelsen.

Konsernet har, i tillegg til det ovennevnte, bil- og telefonordninger og andre begrensede naturaltelser.

(b) Variable elementer – årsbonus

Orkla har et årsbonussystem som belønner fremgang (god drift). Systemet er innrettet mot at «god prestasjon», som er nærmere definert for de ulike elementene, skal kunne gi et nivå på 30 % av fastlønn i årsbonus, mens maksimal bonus er 100 % av årslønn. Cirka 300 ledere er tilknyttet dette bonussystemet.

*(iii) Særlig om aksjebaserte insentivordninger**Opsjonsordning til ledere og nøkkelpersoner*

Styret foreslår å videreføre ordningen med ansatteopsjoner til ledere og nøkkelpersoner. Det settes tak for den årlige gevinstmuligheten på 1,5 årslønn for konsernledelsen og 1 årslønn for øvrige deltakere. Det anbefales en ramme på 7 mill. opsjoner (cirka 0,7 % av utestående aksjer) som kan tildeles etter følgende kriterier:

- Utvikling av medarbeidere
- Oppnådde økonomiske mål
- Forbedringer innen ansvarsområdet
- Samarbeidsforhold
- Praktisering av Orklas verdigrunnlag
- Potensial for videreutvikling
- Markedsmessige hensyn – sikre nøkkelkompetanse
- Annet

Det forventes at konsernledelsen benytter 50 % av nettoprovenyet ved opsjonsutøvelse til å kjøpe Orkla-aksjer, inntil den enkeltes beholdning av Orkla-aksjer har en markedsverdi som tilsvarer minimum én brutto årslønn. For konsernsjefen er forventningen minimum to brutto årslønner.

Hovedtildeling av opsjoner skal fortrinnsvis skje dagen etter offentliggjøring av resultatet for første kvartal. Eventuell tildeling ellers i året kan skje etter offentliggjøring av påfølgende kvartalsresultater. Innløsningskurs på opsjonen er 10 % over børskurs ved tildelingstidspunktet og utøvelse kan tidligst skje etter 3 år og senest 6 år etter tildeling.

Antall opsjoner tildelt deltakerne i programmet er beregnet ut fra en forutsetning om at verdstigningen for Orkla-aksjen skal gjøre det 25 % bedre enn historisk verdstigning for Oslo Børs hovedindeks pr. år for å gi full uttelling.

Målgruppen for opsjonsprogrammet er foruten konsernledelsen, ledergruppene i forretningsområdene/enhetene og enkelte andre nøkkelpersoner, og omfatter cirka 250 ledere.

Aksjer med rabatt til ansatte

Konsernet har i flere år gjennomført en ordning hvor de ansatte får anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer (i 2009 var beløpet inntil cirka 37.000 NOK før rabatt) med en rabatt på 25 % i forhold til børskurs. I 2009 omfattet ordningen ansatte i 26 land og cirka 30.000 ansatte. Styret anbefaler overfor generalforsamlingen å videreføre aksjeordningen for ansatte på samme beløp som i 2009, mens rabatten økes til 30%.

(iv) Lederlønnspolitikken foregående regnskapsår

Retningslinjene for lederlønnspolitikken beskrevet i pkt. (ii) har også vært retningsgivende for lederlønnfastsettelsen i 2009.

(v) Endringer i avtaleforhold

Kompensasjonskomiteen har gjort et omfattende arbeid, også med ekstern konsulentbistand, for å kartlegge konkurransekraften i konsernledelsens betingelser og at konsernets egen policy følges. Det ble i denne forbindelse konstatert at konsernledelsens pensjonsbetingelser lå vesentlig under median for de bedrifter det er naturlig å sammenligne seg med. Som en følge av dette ble konsernledelsens pensjonsvilkår endret i 2009, slik at konsernledelsens medlemmer mottar 66 % pensjon i perioden fra førtidspensjon til fylte 67 år mot tidligere 60 %. Videre økes innskuddet til pensjonskontoen for konsernledelsen fra 15 % av lønn over 12G (1G tilsvarer pr. 1.5.2009 kr 72.881) til 27 % fra og med 2010 for den perioden man er medlem av konsernledelsen.

Kursfastsettelse for opsjonsutstedelse er endret fra første dag etter kvartalspresentasjon til dagen før utstedelse. For øvrig er det ikke gjort endringer i avtalene til ledende ansatte.

Godtgjørelse til styret samt styremedlemmers aksjeinnehav

Beløp i NOK	Ordinært styrehonorar	Godtgjørelse for komitéarbeid	Ordinær lønn	Naturallytelser	Pensjonskostnader	Antall aksjer ¹
<i>Aksjonærvalgte styrerepresentanter</i>						
Stein Erik Hagen	545.000	105.000		305		239.942.000
Svein S. Jacobsen	420.000	105.000		305		40.000
Björg Ven	315.000			305		15.000
Åse Aulie Michelet	315.000	118.750				8.500
Lennart Jeansson	315.000	78.000				40.000
Peter A. Ruzicka	315.000			305		405.250
Kristin Skogen Lund	315.000					1.000
<i>Ansattevalgte styrerepresentanter</i>						
Aage Andersen	315.000	78.000	463.176	16.353	14.427	2.531
Gunn Liabø	315.000		325.826	9.651	10.730	5.971
Per Arnfinn Solberg	315.000	78.000	500.610	55.715	17.685	6.971
Samlet godtgjørelse til styret	3.485.000	562.750	1.289.612	82.939	42.842	

¹ Samlet eierskap med personlig nærstående.

Det er ikke gitt lån til eller stillet garantier for medlemmer av styret.

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Beløp i tusen NOK	2009	2008
Honorar til bedriftsforsamlingen	898	507
Annen godtgjørelse til bedriftsforsamlingen		0

Satser for godtgjørelse:

Beløp i NOK	2009
Bedriftsforsamlingens ordfører (årlig godtgjørelse)	120.000
Bedriftsforsamlingens varaordfører (årlig godtgjørelse)	30.000
Bedriftsforsamlingens ordfører, varaordfører, medlemmer, varamedlemmer og observatører (pr. møte)	6.000

Det er ikke gitt lån til eller stillet garantier for medlemmer av bedriftsforsamlingen. Aksjeinnehav knyttet til bedriftsforsamlingen er presentert på side 129.

Honorar til konsernrevisor

Beløp i mill. NOK (ekskl. mva.)	2009	2008
Morselskap		
Lovbestemt revisjon	2,8	2,5
Andre attestasjonstjenester	0,2	0,2
Skatt/avgifter	3,9	2,8
Andre tjenester utenfor revisjon	0,5	-

Konsern

Lovbestemt revisjon ¹	43	49
Andre attestasjonstjenester	1	1
Skatt/avgifter	9	10
Andre tjenester utenfor revisjon	3	7
Sum honorar til Ernst & Young	56	67

Lovbestemt revisjonshonorar til andre revisorer	2	2
--	---	---

¹ Endringer fra 2008 til 2009 skyldes i hovedsak endrede valutakurser.

6 ANDRE FINANSKOSTNADER

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Rentekostnader	(674)	(968)
Endring virkelig verdi renteelement	(243)	(170)
Nedskrivning aksjeinvesteringer, se note 4	(2.054)	(2.666)
Nedskrivning lån til datterselskaper ¹	(250)	(453)
Øvrige	(67)	(19)
Sum andre finanskostnader	(3.288)	(4.276)

¹ Borregaard Sveits.

7 VARIGE DRIFTSMIDLER

	Tomter, bygg og annen fast eiendom	Maskiner, inventar etc.	Sum
Beløp i mill. NOK			
Balanseført verdi 1.1.2009	46	58	104
Tilgang	-	56	56
Avskrivninger	-	(1)	(1)
Balanseført verdi 31.12.2009	46	113	159
Opprinnelig kost 1.1.2009	64	123	187
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.2009	(18)	(65)	(83)
Balanseført verdi 1.1.2009	46	58	104
Opprinnelig kost 31.12.2009	64	168	232
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2009	(18)	(55)	(73)
Balanseført verdi 31.12.2009	46	113	159

8 IMMATERIELLE EIENDELER

	Varemerker ikke amortiserbare	IT	Sum
Beløp i mill. NOK			
Balanseført verdi 1.1.2009	26	19	45
Amortisering	-	(5)	(5)
Balanseført verdi 31.12.2009	26	14	40
Opprinnelig kost 1.1.2009	26	21	47
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 1.1.2009	-	(2)	(2)
Balanseført verdi 1.1.2009	26	19	45
Opprinnelig kost 31.12.2009	26	31	57
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 31.12.2009	-	(17)	(17)
Balanseført verdi 31.12.2009	26	14	40

9 AKSJER I DATTERSELSKAPER, DIREKTE EID

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Konsernets eierandel
Elkem AS	8.896	100 %
Procordia Food AB	5.469	100 %
Chips Ab	2.829	100 %
Chips Scandinavian Company AB ¹	1.516	40 %
Orkla Brands AS	517	100 %
Swebiscuits AB	512	100 %
Axellus AS	590	100 %
Borregaard Industries Limited Norge		
Ordinær kapital	271	100 %
Preferansekapital	43	99,9 %
Bakers AS	249	100 %
Orkla Eiendom AS	244	100 %
Orkla Foods Romania SA	237	100 %
Orkla Insurance Company Ltd.	117	100 %
Nidar AS	110	100 %
Orkla Asia Holding AS	166	100 %
Borregaard NEA AS	101	100 %
Denomega Nutritional Oils AS	78	100 %
Øraveien Industripark AS	55	100 %
Lilleborg AS	87	100 %
Orkla Finans AS	56	100 %
Viking Askim AS	56	100 %
Chr. Salvesen & Chr. Thams's Comm. AS	44	100 %
Orkla Invest AB	38	100 %
Orkla Shared Services AS	30	100 %
Vfot AS	27	100 %
NINO AS	25	100 %
Sætre AS	11	100 %
Borregaard Skoger AS	3	100 %
Borregaard Sveits ²	1	0,4 %
Sum	22.378	

¹ 60 % av aksjene i Chips Scandinavian Company AB eies av Chips Ab.

² De resterende aksjene eies av LignoTech Sweden AB.

Tabellen over viser kun direkte eide datterselskaper. Konsernet består for øvrig av cirka 400 datterselskaper i indirekte eie med resultater og egenkapital som har betydning ved vurdering av selskapene listet ovenfor. De viktigste datterselskapene i indirekte eie er vist i virksomhetsoversikten bak i årsrapporten.

10 SKATTER**Skattekostnad**

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Resultat før skattekostnad	4.800	(9.483)
Total endring midlertidige forskjeller	(2.478)	3.092
Korrigert for endring midlertidige forskjeller tidligere år	(199)	1.188
Korrigert for endring midlertidige forskjeller mot totalresultatet	598	(2.217)
Sum midlertidige forskjeller	(2.079)	2.063
Skattefritt utbytte, aksjegevinster, -tap og nedskrivninger	1.885	7.747
Konsernbidrag uten skatt	(4.843)	(147)
Andre permanente forskjeller	237	(180)
Sum permanente forskjeller	(2.721)	7.420
Sum skattepliktig inntekt	0	0
Beregnet periodeskatt	0	0
Kildeskatt utenlandske utbytter	(18)	(28)
Avsatt for lite/mye tidligere år	(162)	350
Sum periodeskatter	(180)	322
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	(526)	245
Skattekostnad	(706)	567

Forpliktelse ved utsatt skatt

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Finansielle derivater	803	(184)
Resultatreserve utenfor FTM ¹ ført mot totalresultatet	952	113
Akkumulerte nedskrivninger utenfor FTM ¹ resultatført	(920)	(1.209)
Sikringer ført mot totalresultatet	64	50
Varige driftsmidler	(5)	(5)
Annen kortsiktig gjeld	(40)	(34)
Underskudd til fremføring	(801)	(1.156)
Grunnlag forpliktelser ved utsatt skatt	53	(2.425)
Forpliktelse/eiendel ved utsatt skatt	15	(679)
Årets endringer forpliktelser ved utsatt skatt	(694)	866
Endring forpliktelser ved utsatt skatt ført mot totalresultatet	168	(621)
Endringer forpliktelser ved utsatt skatt resultatregnskapet	(526)	245

Avstemming av skattekostnad

Beløp i mill. NOK	2009	2008
28 % av resultat før skatt	(1.344)	2.655
Effekt av skattefritt utbytte, aksjegevinster og -tap	18	(1.423)
Effekt av nedskrivning aksjer i REC og SPDE	(575)	(746)
Effekt av mottatt konsernbidrag uten skatt	1.356	41
Effekt av andre permanente forskjeller	(37)	50
Effekt av kildeskatt	(18)	(28)
Effekt av endring tidligere år	(106)	18
Skattekostnad for Orkla ASA	(706)	567

¹ FTM = Fritaksmetoden**11 FINANSIELL RISIKO**

Risikoen på finansielle instrumenter i Orkla ASA er knyttet til følgende aktiviteter:

Aksjeporteføljen

Utviklingen i aksjekurser og valutakurser er kilder til finansiell risiko for Aksjeporteføljen. Konsernnote 19 kvantifiserer denne risikoen nærmere. Valutakursrisiko og valutasikringer er omtalt i konsernnote 25 og 26.

Konsernbanken

Finansavdelingen i Orkla ASA styrer rente- og valutarisikoen for konsernet. Finansavdelingen fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle konsernets eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Datterselskapene avlaster sin valutakursrisiko med interne valutakontrakter mot konsernbanken, som igjen dekker denne risikoen med eksterne sikringsposisjoner. I tillegg har konsernbanken valutagjeld for sikring av valutarisiko på internlån og bokført egenkapital samt goodwill. Konsernbanken tar ikke aktivt valutarisiko. Interne lån og fordringer er på flytende rentebetingelser, og det inngås ikke konserninterne rentesikringsavtaler. Styring av rente- og valutarisiko for eksterne poster er nærmere omtalt i konsernnote 25.

Øvrige

Orkla ASA har inngått en Total Return Swap på Orkla-aksjen for sikring av kostnader knyttet til ledelsesprogrammer. Denne er nærmere beskrevet i konsernnote 6.

Organiseringen av risikostyringen, og risikoen knyttet til finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i konsernnote 25.

Derivater og sikringsbokføring

Valutaterminkontrakter: Valutarisiko på markedsverdien av utenlandske aksjer i Aksjeporteføljen sikres i henhold til policy med valutaterminkontrakter. Dette er nærmere beskrevet i konsernnote 25. I 2008 gikk Aksjeporteføljen bort fra sikringsbokføring av valutasikringer.

Konsernbankens interne og eksterne valutaterminkontrakter, rente- og valutaswap-er regnskapsføres til virkelig verdi i balansen med verdiendring mot resultatet. Valutakurseffekter på interne og eksterne lån regnskapsføres også mot resultatet.

Renteswapper: Eksterne låneopptak for konsernet skjer i alt vesentlig gjennom Orkla ASA. Lån som opptas til fast rente swappes til flytende rente ved bruk av renteswapper. Disse renteswappene regnskapsføres som verdisikringer med endring i virkelig verdi over resultatet. Pr. 31.12.2009 var virkelig verdi av disse renteswappene 365 mill. kroner (2008: 768 mill. kroner). Det er gjennom året kostnadsført 318 mill. kroner som verdiendring på renteswappene, og inntektsført 317 mill. kroner som verdiendring på de sikrede lånene.

Når Orkla sikrer fremtidige rentebetalinger benyttes renteswapper der Orkla mottar flytende rente og betaler fast rente. Disse renteswappene regnskapsføres som kontantstrømsikringer med endring i virkelig verdi mot totalresultatet. Pr. 31.12.2009 utgjorde virkelig verdi av disse renteswappene 63 mill. kroner (2008: 46 mill. kroner).

Renteswapper med kort løpetid og FRAer regnskapsføres med endring i virkelig verdi over resultatet. Virkelig verdi utgjorde pr. 31.12.2009 7 mill. kroner (2008: -56 mill. kroner).

Sikringsreserve egenkapital. Sikringsreserven har utviklet seg som følger:

Beløp i mill. NOK	2009	2008
Inngående sikringsreserve før skatt	72	55
Inntektsført som finansposter	0	(4)
Verdiendring i året	14	21
Utgående sikringsreserve før skatt	86	72

Sikringsreserven forventes oppløst over resultatet som følger:

2010:	0 mill. kroner
Etter 2010:	86 mill. kroner

Det er i 2009 ikke regnskapsført sikringsineffektivitet på kontantstrømsikringene.

12 ANDRE FORHOLD**Skattetrekkgaranti**

Orkla ASA har skattetrekkgaranti i bank for skyldig skattetrekk.

Vesentlige leieavtaler

Orkla ASA leier kontorlokaler i Karenslyst allé 6 på Skøyen fra datterselskapet Sjølyst Park AS. Nåværende avtale er tidsbestemt og utløper 31.8.2017. Leiekostnadene utgjorde 19 mill. kroner for 2009.

Forhold som er behandlet i noter for konsernet

Aksjebasert betaling – note 6.

Hendelser etter balansedagen – note 30.

Betingede utfall – note 30.

Aksjonærer i Orkla ASA

Oversikt over de største aksjonærene i Orkla ASA er gitt i note 28 «Aksjekapital».

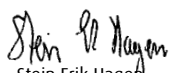
ERKLÆRING TIL ÅRSRAPPORT ORKLA ASA

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2009, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarter og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at

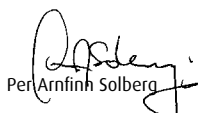
årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

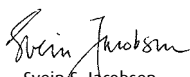
Oslo, 10. februar 2010

I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
Styreleder

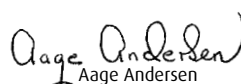

Gunn Liabo

Per Arntfinn Solberg

Svein S. Jacobsen
Nestleder

Kristin Skogen Lund

Bjørge Ven

Aage Andersen

Åse Aulie Michelet

Dag J. Opedal
Konsernsjef

Lennart Jeansson

Peter A. Ruzicka

REVISJONSBERETNING FOR 2009

TIL GENERALFORSAMLINGEN I ORKLA ASA

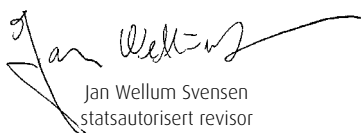
Vi har revidert årsregnskapet for Orkla ASA for regnskapsåret 2009, som viser et årsresultat på 4.094 mill. kroner for morselskapet og et årsresultat på 2.560 mill. kroner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av årsresultatet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, balanse, kontantstrømpstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. Forenklet IFRS i henhold til regnskapsloven § 3-9 er anvendt ved utarbeidelsen av morselskapets regnskap. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- selskapsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet, kontantstrømmene og endringene i egenkapital i regnskapsåret i samsvar med forenklet IFRS iht. regnskapsloven § 3-9
- konsernregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet, kontantstrømmene og endringene i egenkapital i regnskapsåret i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av årsresultatet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 19. februar 2010
ERNST & YOUNG AS

Jan Wellum Svensen
statsautorisert revisor

UTTAELSE FRA BEDRIFTSFORSAMLINGEN

TIL GENERALFORSAMLINGEN I ORKLA ASA

Orkla ASAs bedriftsforsamling har behandlet styrets forslag til årsregnskap for 2009 for Orkla ASA og konsernet, og anbefaler generalforsamlingen å godkjenne årsregnskapet og styrets forslag til disponering for 2009.

Oslo, 4. mars 2010
For Orkla ASAs bedriftsforsamling

Knut Brundtland
Bedriftsforsamlingens ordfører

HISTORISKE NØKKELTALL

	Definisjon	2009	2008	2007	2006	2005
RESULTAT						
Driftsinntekter	(mill. NOK)	56.228	65.579	63.867	52.683	55.304
EBITA*	(mill. NOK)	2.448	4.240	5.112	5.084	4.805
Gevinst ved salg av kraftverk (nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008)	(mill. NOK)	3.066	(372)			
Amortisering immaterielle eiendeler	(mill. NOK)	(213)	(228)	(230)	(216)	(236)
Restruktureringer og vesentlige nedskrivninger	(mill. NOK)	(195)	(1.282)	(814)	(388)	(312)
Driftsresultat	(mill. NOK)	5.106	2.358	4.068	4.480	4.257
EBITA-margin ¹	(%)	4,4	6,5	8,0	9,7	8,7
Resultat før skattekostnad	(mill. NOK)	1.071	(2.015)	10.059	8.525	7.206
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	(mill. NOK)	993	(55)	0	4.109	0
Årsresultat	(mill. NOK)	2.560	(2.965)	8.445	11.288	6.044
KONTANTSTRØM						
Netto kontantstrøm	(mill. NOK)	5.640	(9.571)	(5.216)	4.882	(16.855)
AVKASTNING						
Avkastning på anvendt kapital (ekskl. Orkla Financial Investments)	2 (%)	5,2	9,4	11,5	13,0	11,4
Avkastning aksjeporteføljelinvesteringer	(%)	39,0	(45,3)	16,2	27,4	38,4
KAPITALFORHOLD PR. 31.12.						
Bokført totalkapital	(mill. NOK)	94.686	104.926	94.792	79.612	74.609
Børsverdi	3 (mill. NOK)	57.934	46.223	107.817	72.690	57.655
Egenkapitalandel	4 (%)	51,7	47,7	58,3	60,4	50,8
Netto rentebærende gjeld	5 (mill. NOK)	19.848	27.424	16.178	11.420	15.445
Rentedekningsgrad	6	2,2	(1,1)	15,3	15,7	16,9
Gjennomsnittlig lånerente for året	(%)	3,5	5,3	4,9	3,9	3,3
Andel flytende gjeld	7 (%)	78	96	75	88	80
Gjeldens gjenværende løpetid	8 (år)	4,2	4,7	5,3	4,6	4,6
AKSJER						
Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet	(x 1.000)	1.017.509	1.017.830	1.031.292	1.034.380	1.032.640
Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer	(x 1.000)	1.017.110	1.016.315	1.027.807	1.031.654	1.030.329
AKSJERELATERTE NØKKELTALL						
Aksjekurs 31.12.	(NOK)	56,85	45,45	105,25	70,6	55,9
Resultat pr. aksje utvannet	9 (NOK)	2,5	(2,8)	8,1	10,9	5,6
RISK pr. aksje	10 (NOK)	ia	ia	ia	ia	0,37
Ordinært utbytte pr. aksje (foreslått for regnskapsåret 2009)	(NOK)	2,25	2,25	2,25	2,0	1,5
Utdelingsforhold	11 (%)	0,9	(0,8)	27,8	29,1 ¹	26,7
Kurs/fortjeneste	12	22,7	(16,2)	13,0	10,3 ¹	9,9
PERSONALE						
Antall ansatte		30.167	31.541	34.680	28.664	34.829
Antall årsverk		29.571	30.937	34.854	28.309	33.541

* EBITA = Driftsresultat før amortisering, gevinst ved salg av kraftverk, nedskrivning varelager Sapa Profiles i 2008, restruktureringer og vesentlige nedskrivninger.

¹ Beregnet for resultatbidrag og salgsgjevinst fra Orkla Media (4 kroner pr. aksje).

Definisjon:

- EBITA*/Driftsinntekter
- EBITA*/(Gjennomsnittlig netto driftskapital + Gjennomsnittlige varige driftsmidler + Gjennomsnittlige immaterielle eiendeler til anskaffelseskost – Gjennomsnittlig netto pensjonsforpliktelser – Gjennomsnittlig utsatt skatt merverdier)
- Børsverdi er beregnet som antall eksternt eide aksjer x børskurs ved årsslutt
- Egenkapital/Totalkapital
- Sum rentebærende gjeld – Rentebærende fordringer og likvide midler (kasse, bank etc.)
- (Resultat før skattekostnad + Netto rentekostnad)/(Netto rentekostnad)
- Gjeld med gjenværende rentebinding mindre enn ett år
- Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på langsiktig rentebærende gjeld og ubenyttede kommiterte trekkrettigheter
- Årets resultat etter minoritet/Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet
- RISK: Regulering av Inngangsverdi med Skattlagt Kapital (kun norske aksjonærer)
- Ordinært utbytte pr. aksje/Resultat pr. aksje utvannet
- Aksjekurs/Resultat pr. aksje utvannet

VIRKSOMHETSOVERSIKT

MORSELSKAPET

Orkla ASA

Karenslyst allé 6, 0278 Oslo
Postboks 423 Skøyen, 0213 Oslo
Telefon +47 22 54 40 00
www.orkla.no

Orkla ASA

Løkkenveien 204
NO-7332 Løkken Verk, Norge
Telefon +47 72 49 90 00

ORKLA BRANDS

Orkla Brands

Postboks 4236 Nydalen
NO-0401 Oslo
Telefon +47 22 89 50 00
www.orklabrands.no

Orkla Foods Nordic

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00

Stabburet AS

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00
www.stabburet.no

- Stabburet AS, Brumunddal, Norge
- Stabburet AS, Fredrikstad, Norge
- Stabburet AS, Gimsøy Kloster, Skien, Norge
- Stabburet AS, avd. Idun Rygge, Rygge, Norge
- Stabburet AS, Rygge, Norge
- Stabburet AS, Stranda, Norge
- Stabburet AS, avd. Sunda, Oslo, Norge
- Stabburet AS, Ualand, Norge
- Stabburet AS, Vigrestad, Norge

Procordia Food AB

Ellingevägen 14
SE-241 81 Eslöv, Sverige
Telefon +46 413 65 000
www.procordia.se

- Procordia Food AB, Fågelmar, Sverige
- Procordia Food AB, Kumla, Sverige
- Procordia Food AB, Tollarp, Sverige
- Procordia Food AB, Vansbro, Sverige
- Procordia Food AB, Örebro, Sverige
- Procordia Food AB, Hofors, Sverige

Abba Seafood AB

Box 24077
SE-400 22 Göteborg, Sverige
Telefon +46 31 701 44 00
www.abbaseafood.se

- Abba Seafood AB, Kungshamn, Sverige
- Abba Seafood AB, Uddevalla, Sverige

Aktieselskabet Beauvais

Postboks 139
DK-2630 Tåstrup, Danmark
Telefon +45 43 58 93 00
www.beauvais.dk

- Aktieselskabet Beauvais, Svinninge, Danmark
- Aktieselskabet Beauvais, Ansager, Danmark

Orkla Foods Fenno-Baltic

Felix Abba Oy Ab
Box 683
FI-20361 Åbo, Finland
Telefon +358 20 785 4000
www.felixabba.fi

- Felix Abba Oy Ab, Åbo, Finland
- Felix Abba Lahden tehdas, Lahti, Finland
- Oy Panda Ab, Vaajakoski, Finland
- AS Põltsamaa Felix, Põltsamaa, Estland
- SIA Spilva, Riga, Latvia UAB Suslavicius-Felix, Kaunas, Litauen

Bakers AS

Postboks 43 Økern
NO-0508 Oslo, Norge
Telefon +47 22 88 03 00
www.bakers.no

- Bakers AS, avd. Bryne, Norge
- Bakers AS, avd. Grossistdistribusjon, Oslo, Norge
- Bakers AS, avd. Haugesund, Norge
- Bakers AS, avd. Heba, Brumunddal, Norge
- Bakers AS, avd. Larvik, Norge
- Bakers AS, avd. Lillesand, Norge
- Bakers AS, avd. Martens, Bergen, Norge
- Bakers AS, avd. Martin Nordby AS, Oslo, Norge
- Bakers AS, avd. Molde, Norge
- Bakers AS, avd. Nordfjordeid, Norge
- Bakers AS, avd. Sem, Norge
- Bakers AS, avd. Trøndelag, Norge
- Bakers AS, avd. Økern, Oslo, Norge

Orkla Brands Nordic

Postboks 4236 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 50 00

Lilleborg AS

Postboks 4236 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 50 00
www.lilleborg.no
www.lilleborgprofesjonell.no

- Lilleborg AS, Ski, Norge
- Lilleborg AS, avd. Ello, Kristiansund N, Norge
- Lilleborg AS, avd. Kronull, Frei, Norge

Nidar AS

NO-7005 Trondheim, Norge
Telefon +47 73 58 30 00
www.nidar.no

- Nidar AS, Oslo, Norge

Chips Ab

Strandgatan 6
AX-22 100 Mariehamn
Åland, Finland
Telefon +358 18 25 800
www.chips.fi

- Chips Ab, Haraldsby, Åland, Finland
- Chips Ab, Helsingfors, Finland
- KiMs Norge AS, Oslo, Norge
- KiMs Norge AS, Skreia, Norge
- KiMs A/S, Sønderød, Danmark
- OLW Sverige AB, Filipstad, Sverige
- OLW Sverige AB, Solna, Sverige
- Latfood A/S, Riga, Latvia

Göteborgs Kex AB

SE-442 82 Kungälv, Sverige
Telefon +46 303 20 90 00
www.goteborgskex.se

- Sætre AS, Oslo, Norge
- Sætre AS, avd. Nord-Odal, Sagstua, Norge

Axellus AS

Postboks 4293 Nydalen
NO-0402 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 64 00
www.axellus.no
www.axellus.com

- Axellus AS, Oslo, Norge
- Axellus OY, Vantaa, Finland
- Axellus A/S, Ishøj, Danmark
- Axellus AB, Solna, Sverige
- Axellus Sp z o.o., Warszawa, Polen
- Axellus SIA, Riga, Latvia
- Axellus OÜ, Tallinn, Estland
- UAB Axellus, Vilnius, Litauen
- Axellus s.r.o, Praha, Tsjekkia

Pierre Robert Group AS

Postboks 4248 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 27 00
www.pierrerobertgroup.no

- Pierre Robert Group AB, Malmö, Sverige

Orkla Brands International

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00

Felix Austria GmbH

Felixstrasse 24
7210 Mattersburg, Østerrike

Telefon +43 2626 610-0
www.felix.at

OAo Confectionery Group SladCo
Office 210, 2nd Floor, 30, drive 607
Business-centre «Zenit-Plaza»
RU-123458 Moskva, Russland
Telefon +7 495 589 2424
www.sladco.ru

- Confectionery Group SladCo, Yekaterinburg, Russland
- OAo Volzhanka Confectionery Plant, Ulyanovsk, Russland

OAo Krupskaya Confectionery Factory
21 Sotsialisticheskaya Street
RU-191119 St. Petersburg, Russland
Telefon +7 812 329 1362
www.krupskaya.com

MTR Foods Pvt. Limited
No. 4, 17th Cross, KR Road
BSK 2nd Stage
IN-560 070 Bangalore, India
Telefon +91 80 26 76 05 69
www.mtrfoods.com

Orkla Food Ingredients

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo
Telefon +47 22 54 40 00

Idun Industri AS, Hvam, Norge
• Idun Industri AS, Kokstad, Norge
• Idun Industri AS, Rakkestad, Norge
• Candeco Konfektyr AB, Malmö, Sverige
• Nimatopaal i Dala-Järna AB, Dala-Järna, Sverige
• Frima Vaffler, Århus, Danmark

Odense Marcipan A/S, Odense, Danmark
• Bæchs Conditiori A/S, Hobro, Danmark
• Natural Food, Coseano, Italia

Credin Group, Freixeira, Portugal
• Credin Polska, Sobotka, Polen
• Credin Denmark, Juelsminde, Danmark
• Credin Productos Alimenticios, Barcelona, Spania
• Credin Russia, Ulyanovsk, Russland

Credin bageripartner A/S, Vejle, Danmark

Dragsbæk A/S, Thisted, Danmark
• Kjørnævörur HF, Inbak, Island
• UAB Vilniaus Margarino Gamykla (VMG), Vilnius, Litauen
• Poznan Onion, Poznan, Polen
• KT Foods, Fårup, Danmark
• Kolding Salattfabrik, Kolding, Danmark
• Gædabakstur, Reykjavik, Island

- Blume Food I/S, Randers, Danmark
- Naturlí Foods, Højbjerg, Danmark

KåKå AB, Lomma, Sverige
• KåKå AB, Sollentuna, Sverige
• KåKå AB, Örebro, Sverige
• KåKå Czech, Praha, Tsjekkia
• Belusa Foods, Belusa, Slovakia

Jästbologer AB, Sollentuna, Sverige

MiNordija, Kaunas, Litauen

LaNordija, Riga, Latvia

Vilmix, Tallinn, Estland

Orkla Foods Romania SA, Bucuresti, Romania
• OF Romania, Craiova, Romania
• OF Romania, Covasna, Romania
• OF Romania, Ilasi, Romania

ORKLA ALUMINIUM SOLUTIONS

Sapa AB
Box 5505
SE-114 85 Stockholm, Sverige
Telefon +46 8 459 59 00
www.sapagroup.com

Belgia
• Sapa Building System NV, Landen
• Sapa Building System NV, Lichtervelde
• Remi Claeys Aluminium NV, Lichtervelde
• Sapa RC Profiles NV/SA, Ghlin
• Sapa RC Profiles NV/SA, Lichtervelde
• Cuprochimique NV, Gent

Canada
• Sapa Canada Inc, Quebec
• Sapa Canada Inc, Ontario
• Sapa Canada Inc, British Colombia
• Sapa Profiles Inc, sales office, Vancouver

Danmark
• Sapa Profiler A/S, Grenå
• Sapa Building System AB, Tilst

De Forente Arabiske Emirater
• Sapa Building System Abu Dhabi Branch, Abu Dhabi
• Sapa RC System Abu Dhabi Branch, Abu Dhabi

England
• Sapa Building Systems Ltd., Ashchurch
• Sapa Building System AB, Chester
• Sapa Components Ltd., Gloucester
• Sapa Profiles UK Ltd., Cheltenham
• Sapa Profiles UK Ltd., Tibshelf

Estland
• Sapa Profiilid AS, sales office, Harjumaa

Finland
• Sapa Profiilit Oy, sales office, Espoo

- Sapa Building System AB, Espoo

Frankrike

- Sapa Profilé Puget SA, Puget sur Argens
- Sapa Lacal SNC, Le Garric
- Sapa Profiles Albi SNC, Le Garric
- Sapa Building System France SAS, Puget sur Argens
- Compex EURL, Pégomas

Israel

- Sapa Building System, Petah Tiqua

Italia

- Sapa Profili S.r.l., Fossanova
- Sapa Profili S.r.l., Feltre
- Sapa Profili S.r.l., Bolzano

Kina

- Sapa Heat Transfer (Shanghai) Ltd., Shanghai
- Sapa Heat Transfer (Shanghai), Tube Division, Shanghai
- Sapa Profiles (Shanghai) Ltd., Shanghai

Latvia

- Sapa Profili SIA, sales office, Riga

Litauen

- Sapa Statyby Sistemos, Vilnius
- UAB Sapa Profiliai, Kaunas

Mexico

- Sapa H E Tubing, Monterrey

Mosambik

- Sapa Building System Mosambique Lda, Maputo

Nederland

- Sapa Aluminium BV, Hoogezand
- Sapa Extrusions Inc., Harderwijk
- Sapa Profiles NL BV, Harderwijk
- Sapa Profiles NL BV, Drunen
- Sapa Pole Products, Drunen
- Sapa H E Tubing, Harderwijk
- Sapa Building System BV, Breda

Norge

- Sapa Profiler AS, sales office, Kjeller
- Sapa Building System AB, Kjeller

Polen

- Sapa Aluminium Sp. z o.o., Lodz
- Sapa Aluminium Sp. z o.o., Trzcianka
- Sapa Building System Sp. z o.o., Lodz

Portugal

- Sapa II Perfis SA, Cacém
- Sapa Building System, Cacém
- Sapa Portugal, Extrusão e Distribuição de Alumínio SA, Sintra
- Novas Tecnologias em Persianas e Componentes para o Alumínio SA, Sintra

Qatar

- Sapa Building System Qatar, Doha Qatar

Romania

- SC Sapa Profiles SRL, Chisneu Cris
- Sapa Building System, Chisneu Cris

Singapore

- Sapa Mass Transportation Asia Pacific, Singapore

Slovakia

- Sapa Profily a.s., Žiar nad Hronom
- Sapa Building System s.r.o., Bratislava

Spania

- Sapa Holdings Spain SL, sales office, Barcelona
- Sapa Profiles Perifalsa, La Coruna
- Sapa Profiles La Selva, Tarragona
- Sapa Profiles Navarra, Pamplona
- Sapa Building System Iberia, Madrid

Sveits

- Sapa Aluminium Profile AG, sales office, Zürich
- Sapa Building System s.a.r.l., Sevaz
- SI La Guérite SA, Sevaz

Sverige

- Sapa AB, Technology, Finspång
- Sapa Building System AB, Vetlanda
- Sapa Heat Transfer AB, Finspång
- Sapa Komponenter AB, Vetlanda
- Sapa Lackering AB, Vetlanda
- Sapa Profilbearbetning AB, Finspång
- Sapa Profilbockning AB, Vetlanda
- Sapa Profiler AB, Vetlanda
- Sapa Profiler AB, sales office, Göteborg
- Sapa Profiler AB, sales office, Stockholm
- Sapa Profiler AB, sales office, Umeå
- Sapa Automotive, Vetlanda
- Sapa Mass Transportation, Finspång
- Sapa Thermal Management, Stockholm

Sør-Korea

- Sapa Heat Transfer Korea, sales office, Seoul

Tsjekkia

- Sapa Profily s.r.o., Ostrava
- Sapa Building System s.r.o., Kladno-Sitná
- Sapa Building System s.r.o., Prag

Tyrkia

- Sapa Yapi Sistem Sanayi ve Ticaret AS, Istanbul

Tyskland

- Sapa Aluminium Profile GmbH, Offenburg
- Sapa Aluminium Profile GmbH, sales office, Düsseldorf
- Sapa Building System GmbH, Ratingen
- Sapa Heat Transfer Tubes, Remscheid

Ungarn

- Sapa Profiles Kft, Székesfehérvár

USA

- Norca Heat Transfer, sales office, New York
- Sapa Profiles Inc., Portland, Oregon
- Sapa Industrial Extrusions Inc., Cressona, Pennsylvania
- Sapa Industrial Extrusions Inc., Spanish Fork, Utah
- Sapa Fabricated Products, Magnolia, Arkansas
- Sapa Extrusions LLC, Delhi, Louisiana
- Sapa Extrusions Inc., Yankton, South Dakota
- Sapa H E Tubing, Louisville, Kentucky
- Sapa Extruder Inc., Mountaintop, Pennsylvania
- Sapa Extruder Inc., Elkhart, Indiana
- Sapa Extruder Inc., Connersville, Indiana
- Sapa Extruder Inc., Gainesville, Georgia
- Sapa Extruder Inc., City of Industry, California
- Sapa Burlington, Burlington, North Carolina

Østerrike

- Sapa Building System Vertriebs GmbH, Gleisdorf

ORKLA MATERIALS**ELKEM****Elkem AS**

Postboks 5211 Majorstuen
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon +47 22 45 01 00
www.elkem.no

Elkem Solar

Postboks 8040 Vågsbygd
NO-4675 Kristiansand, Norge
Telefon +47 38 01 70 00

Elkem Solar, Research

Postboks 8040 Vågsbygd
NO-4675 Kristiansand, Norge
Telefon +47 38 01 70 00

Elkem Energi

Postboks 5211 Majorstuen
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon +47 22 45 01 00
• Elkem Saudefaldene, Sauda, Norge

Elkem Silicon Materials

Postboks 5211 Majorstuen
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon +47 22 45 01 00

Postboks 8126 Vågsbygd
NO-4675 Kristiansand, Norge
Telefon +47 38 01 75 00

- Elkem Bremanger, Svelgen, Norge
- Elkem Thamshavn, Orkanger, Norge
- Elkem Salten, Straumen, Norge
- Elkem Tana, Tana, Norge
- Mårnes Kvartstittbrudd, Sandhornøy, Norge
- Elkem Silicon Materials, Pittsburgh, USA
- Elkem Materials South America, Diadema, Brasil
- Erdos JV, Erdos, Indre Mongolia, Kina

- Elkem Oilfield Chemicals, Dubai, De Forente Arabiske Emirater
- EMPS (Elkem Materials Processing Services B.V.), Dordrecht, Nederland

Elkem Logistics

Postboks 5211 Majorstuen
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon +47 22 45 01 00

- Elkem Distribution Center, Ridderkerk, Nederland
- Elkem Maritime Center, Ridderkerk, Nederland
- Distribution/Agencies Euro Nordic Logistics, Ridderkerk, Nederland
- Elkem Chartering, Oslo, Norge
- Elkem Chartering, Singapore

Elkem Foundry Products (Støperi og Spesialprodukter)

Postboks 5211 Majorstuen
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon +47 22 45 01 00

- Elkem Bjølvfossen, Ålvik, Norge
- Elkem Bremanger, Svelgen, Norge
- Elkem Iceland, Akranes, Island
- Elkem Métal Canada, Chicoutimi, Canada
- Elkem Foundry China

Elkem Carbon

Postboks 8040 Vågsbygd
NO-4675 Kristiansand, Norge
Telefon +47 38 01 70 00

- Elkem Carbon (China) Company, Ningxia Hui Autonomous Region, Kina
- Elkem Carbon - Carboindustrial, Serra, Brasil
- Elkem Carbon - Carboderivados, Serra, Brasil
- Elkem Ferrovel Joint Venture, Witbank, Sør-Afrika

Elkem Metals Inc.

P.O. Box 266
Pittsburgh, PA 15230-0266, USA
Telefon +1 412 299 7200

Salgskontorer

- Elkem Sales and Marketing Service, Hamilton, Ontario, Canada
- Elkem Nordic, Vedbæk, Danmark
- Elkem Materials Middle East, Dubai, De Forente Arabiske Emirater
- Elkem, Sheffield, England
- Elkem, Paris, Frankrike
- Orkla India, Vashi, Navi Mumbai, India
- Elkem, Agrate Brianza, Milano, Italia
- Elkem Japan KK, Minato-ku, Tokyo, Japan
- Elkem, Shanghai, Kina
- Intersom Hong Kong Limited, Shanghai, Kina
- Elkem Branch Office Zagreb, Zagreb, Kroatia
- Elkem Representative Office, Moskva, Russland
- Elkem Silicon Materials, Singapore Science Park, Singapore
- Elkem Iberia (Foundry), Las Arenas-Vizcaya, Spania
- Elkem Iberia (Materials – Solar), Barcelona, Spania

- Elkem Representasjonskontor, Praha, Tsjekkia
- Elkem, Düsseldorf, Tyskland
- Elkem Sales and Marketing Services Elkem Metals, Pittsburgh, Pennsylvania, USA

BORREGAARD

Borregaard

Postboks 162
NO-1701 Sarpsborg, Norge
Telefon +47 69 11 80 00
www.borregaard.com

- Borregaard ChemCell, Sarpsborg, Norge
- Borregaard Energi, Sarpsborg, Norge
- Borregaard Ingredients, Sarpsborg, Norge
- Borregaard LignoTech, Sarpsborg, Norge
- Borregaard Synthesis, Sarpsborg, Norge

Brasil

- LignoTech Brasil Produtos de Lignina Ltda., São Paulo

De Forente Arabiske Emirater

- Borregaard Middle East, Dubai

England

- Borregaard UK Ltd., Warrington, Cheshire

Frankrike

- Borregaard France S.a.r.l, Paris

India

- Orkla India Private Limited, Navi Mumbai

Italia

- Borregaard Italia S.p.A., Milano
- Borregaard Italia S.p.A., Ravenna

Japan

- Borregaard Industries Ltd., Japan Branch, Tokyo

Kina

- Borregaard Industries Ltd., Shanghai Representative Office, Shanghai

Norge

- Borregaard Ind. Ltd., Sarpsborg
- Borregaard Trælandsfos AS, Kvinesdal
- Denomega Nutritional Oils AS, Leknes
- Denomega Nutritional Oils AS, Ålesund
- Denomega Nutritional Oils AS, Sarpsborg

Polen

- Borregaard Poland, Poznan

Singapore

- Borregaard S.E.A. Pte. Ltd.

Spania

- LignoTech Iberica S.A, Torrelavega
- Borregaard Iberica S.L, Barcelona

Sveits

- Borregaard Schweiz AG, Riedholz

Sverige

- LignoTech Sweden AB, Vargön

Sør-Afrika

- LignoTech South Africa, Umkomaas

Tsjekkia

- Biotech Lignosulfonate Handels GmbH, Paskov

Tyskland

- Borregaard Deutschland GmbH, Düsseldorf
- Borregaard Deutschland GmbH, LignoTech Werk Karlsruhe, Karlsruhe

USA

- LignoTech USA Inc., Bridgewater, New Jersey
- LignoTech USA Inc., Rothschild, Wisconsin
- Denomega Nutritional Oils, Boulder, Colorado

Østerrike

- Biotech Lignosulfonate Handels GmbH, St. Valentin

ORKLA FINANCIAL INVESTMENTS

Orkla ASA - Aksjeporteføljen

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.orkla.no

Orkla Finans AS

Postboks 1724 Vika
NO-0121 Oslo, Norge
Telefon +47 22 40 08 00
www.orklafinans.no

- Orkla Finans, Oslo, Norge
- Orkla Finans, Bergen, Norge
- Orkla Finans, Trondheim, Norge
- Orkla Finans, Stavanger, Norge
- Orkla Finans, Kristiansand, Norge
- Orkla Finans, Tønsberg, Norge
- Orkla Finans, Hamar, Norge
- Orkla Finans, Tromsø, Norge

Orkla Finans Commodity Trading AS

Hoffsveien 65 B
Postboks 5211, Majorstua
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon + 47 22 45 01 00

Orkla ASA – Eiendom

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Borregaard Skoger AS

Postboks 102
NO-2401 Elverum, Norge
Telefon +47 62 41 96 50

- Børresen AS, Sylling, Norge
- Borregaard Vafos, Elverum, Norge
- SB-Skog, Elverum, Norge
- Østwood AS, Elverum, Norge
- Norsk Skogsenergi AS, Elverum, Norge
- Nygård & Mælum Skogkontor AS, Arneberg, Norge
- Broberg Skogs AB, Bograngen, Sverige

ANDRE KONSERNSELSKAPER

Orkla Shared Services AS

Postboks 7189, Majorstuen
NO-0307 Oslo, Norge
Telefon +47 22 09 61 00

Chr. Salvesen & Chr. Thams's

Communications Aktieselskab
Løkkenveien 204
NO-7332 Løkken Verk, Norge
Telefon +47 72 49 90 00

Orkla Insurance Company Ltd.

Grand Mill Quay
Barrow Street
Dublin 4, Ireland
Telefon +353 1 407 4963

Orkla Asia Pacific Pte Ltd

111C Telok Ayer Street, 4th Floor
Singapore 068580
Telefon +65 68 80 79 10

ORGANISASJON

KONSERNLEDELSEN

Dag J. Opedal	Konsernsjef	Orkla
Torkild Nordberg	Konserndirektør	Orkla Brands
Bjørn M. Wiggen	Konserndirektør	Orkla Aluminium Solutions og Elkem
Roar Engeland	Konserndirektør	Orkla Financial Investments og Corporate Development
Terje Andersen	Konserndirektør	Chief Financial Officer (CFO)
Hilde Myrberg	Konserndirektør	Corporate Functions

(Konsernledelsen står for Orklas daglige administrasjon og er nærmere presentert på side 22).

LEDERE AV FORRETNINGSOMRÅDENE:

ORKLA BRANDS Torkild Nordberg	ORKLA ALUMINIUM SOLUTIONS Bjørn M. Wiggen	ORKLA MATERIALS	ORKLA ASSOCIATES	ORKLA FINANCIAL INVESTMENTS Roar Engeland
ORKLA FOODS NORDIC Atle Vidar Johansen	SAPA PROFILES EUROPE Arne Rengstedt	ELKEM Helge Aasen	REC ASA (39,7 %) Ole Enger	AKSJEPORTEFØLJEN Thomas Øybø
ORKLA BRANDS NORDIC Jan Ove Rivenes	SAPA PROFILES NORTH AMERICA Timothy J. Stubbs	BORREGAARD Per A. Sørli	JOTUN AS (42,5 %) Morten Fon	ORKLA FINANS Bjørn Slåtto
ORKLA BRANDS INTERNATIONAL Paul Jordahl	SAPA BUILDING SYSTEM Hans Johansson			ORKLA EIENDOM Gjert Brun
ORKLA FOOD INGREDIENTS Jørn Unneberg	SAPA HEAT TRANSFER Michael Mononen			

KONSERNFUNKSJONER

ØKONOMI OG FINANS Geir Solli Direktør finans	KONSERNUTVIKLING Per Fiedler Direktør Corporate Development Operations	ANDRE KONSERNFUNKSJONER Hilde Myrberg Personal/organisasjon
Frode Kronstad Direktør konsernregnskap	Pål Eikeland Direktør Corporate Development Purchasing	Karl Otto Tveter Direktør juridisk
Lars Røsæg Økonomisjef Økonomisk planlegging og analyse	Erik Barkald Direktør Mergers & Acquisitions	Ole Kristian Lunde Direktør kommunikasjon
Jørn Tore Bernø Larssen Direktør IT	Kjell Sundsli Direktør Corporate Development Asia	Håkon Mageli Direktør Corporate Affairs
Rune Helland Direktør Investor Relations		Fridthjof Røer Revisjonssjef
Pål Erik Jahren¹ Chief Risk Officer		
Pål Knutzen Direktør Skatt		

¹Gjeldende fra 01.02.2010

STYRENDE ORGANER OG TILLITSVALGTE

Bedriftsforsamling			Styre
Valgt av aksjonærene Knut Brundtland (0) Rune Bjerke (0) Kjetil Houg (600) Johan H. Andresen (0) Idar Kreutzer (0) Nils-Henrik Pettersson (80) Gunn Wærsted (0) Olaug Svarva (0) Dag Mejdell (13.450) Lars F. Windfeldt (126.265) Anne E. Gudfin (0) ¹ Marianne Blystad (0) Nils K. Selte (52.000) ² Terje R. Venvold (1.000)			Stein Erik Hagen ¹ , styreleder (10) Svein S. Jacobsen, nestleder (10) Peter Ruzicka ¹ (10) Bjørg Ven (10) Lennart Jeansson (10) Åse Aulie Michelet (9) Kristin Skogen Lund (9) Aage Andersen (valgt av de ansatte) (10) Gunn Liabø (valgt av de ansatte) (10) Per Arnfinn Solberg (valgt av de ansatte) (10) ¹ Ikke uavhengige Ansattevalgte styreobservatører Peer Sørensen Kenneth Hertz Ansattevalgte varamedlemmer til styret Einar Støfringshaug (882) Bjørn Rune Henriksen (1.182) Roger Vangen (2.037) Terje Utstrand (529) Sidsel Kjeldaas Salte (4.534)
Varamedlemmer Ann Kristin Brautaset (0) Anne Birgitte Fossum (6.500) Scilla Treschow Hokholt (73.065) ¹ Benedikte Bjørn (0) Andreas Enger (4.000) ¹ Mimi K. Berdal (0) ¹ Inkl. aksjer eiet av nærstående parter	Advokat Konsernsjef Finansdirektør Konsernsjef og eier Konsernsjef Advokat Adm. direktør Adm. direktør Konsernsjef Porteføljeforvalter Advokat Finansdirektør Konsernsjef	DNB Nor (38.637.716) Oslo Pensjonsforsikring (4.000.000) Ferd AS (4.500.000) Storebrand (3.974.667) Advokatfirma Schjødt AS (0) Nordea (960.153) Folketrygdfondet (110.900.010) Posten Norge AS (0) Franklin Templeton Investments (81.298.529) ¹ Advokatfirmaet Ro Sommernes DA (0) Canicasystemet (238.342.000) ² Veidekke ASA (0) Folketrygdfondet (110.900.010) Foinco AS (0) StatoilHydro ASA (4.333.840)	
Valgt av de ansatte Kai Erik Andersen (9.661) Jens Morten Reiersrud (0) Sverre Olsen (80) Karin Johansson (0) Esa Mäntylä (0) Lene Aarøe Larsen (929)	Personlige varamedlemmer for de svenske og danske medlemmene Robert Johansson (379) Per Carlsson (0)	Ansattevalgte varamedlemmer Rune Skau (50) Elke Thisted (1.931) Cecilie Borgen (0)	Revisor Ernst & Young AS (0) Jan Wellum Svensen (0) Statsautorisert revisor
Valgkomité Valgkomité valgt av generalforsamlingen (jfr. vedtektene § 18)	Knut Brundtland, leder (0) Idar Kreutzer (0) Leiv Askvig (0) Nils-Henrik Petterson (80)	Olaug Svarva (0) Sverre Olsen (80) (ved valg av styreleder)	Tall i parentes angir antall aksjer eiet pr. 31.12.2009, inklusive aksjer eiet av personlige nærstående. Tall i parentes etter arbeidsgiver angir arbeidsgivers aksjeeie. Aksjeeie for styrets medlemmer og observatører, se side 6. Tall i parentes etter styremedlemmer viser antall styremøter de har deltatt i.
Bedriftsdemokratiet i Orkla			
De ansattes aktive medvirkning i de styrende organer både på konsernplan og i det enkelte konsernselskap er viktige elementer i beslutningsprosessene i Orkla. Det har vært et klart mål å finne frem til representasjonsordninger som på en god måte sikrer bred medvirkning og reell innflytelse.			
I Orklas styre har de ansatte tre av i alt ti styremedlemmer samt to observatører. En tredjedel av bedriftsforsamlingens medlemmer er valgt av konsernets ansatte.			
Samarbeidsordningen med de ansatte i de norske, svenske og danske selskapene i konsernet er organisert i Orklas Faglige Representantskap (OFR). Ordningen sikrer en bred representasjon for konsernets ansatte, fordelt på selskaper,			
organisasjoner og land. Representantskapet har regelmessige møter med konsernets ledelse om spørsmål av konsernmessig betydning.			
For å sikre at også arbeidstakere innenfor konsernets øvrige selskaper i Europa blir informert om, og hørt i, viktige spørsmål vedrørende konsernet, er det opprettet en avtale om europeisk konsernutvalg i Orkla (European Works Council, EWC).			
I tillegg til konsernordningene nevnt her har de ansatte på vanlig måte representanter i enkelte konsernselskapers styre. Oversikten viser medlemmene i Orklas Faglige Representantskap (OFR) pr. 31.12.2009.			
Orklas Faglige Representantskap (OFR)			
Arbeidsutvalg Aage Andersen, leder Jonny Bengtsson, 1. nestleder Peer Sørensen, 2. nestleder Kenneth Hertz, sekretær Gunn Liabø Åke Ligardh	Per Arnfinn Solberg Einar Støfringshaug	Representantskap Arbeidsutvalget Terje Utstrand Åsmund Dybedahl Bjørn Rune Henriksen Per Tronvoll Roger Vangen	Sidsel Kjeldaas Salte Nils Erik Nilsson Sanne Øster Dan E. Andersson Lene Aarøe Larsen

ORKLAKONSERNET

I tillegg til årsrapporten gir Orkla også ut en HMS-rapport og en bærekraftsrapport. Disse er tilgjengelige på www.orkla.no

Helse, miljø, sikkerhet

Bærekraftsrapport

ORKLA ER SPONSOR FOR:

Hovedsponsor for:

Sponsor for:

Copyright notice
Innholdet i denne årsrapporten er opphavsrettslig beskyttet materiale. Innholdet kan fritt tilgjengeliggjøres, mangfoldiggjøres og lagres elektronisk. Tillatelsen forutsetter henvisning til kilden.
© 2010 Orkla ASA

Orkla ASA
Postboks 423 Skøyen
0213 Oslo

Telefon: 22 54 40 00
Telefaks: 22 54 44 90
Foretaksnr: 910 747 711

Besøksadresse:
Karenslyst allé 6
0278 Oslo

www.orkla.no
info@orkla.no
